

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อ
เสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

นายวิเชษฐ์ แสงดวงดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF A BLENDED INSTRUCTIONAL MODEL USING CRITICAL PROBLEM-
BASED LEARNING TO ENHANCE ETHICAL DECISION-MAKING ABILITY IN JOURNALISTIC
PROFESSION

Mr. Vichet Saengduangdee

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Technology and
Communications

Department of Educational Technology and Communications

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดย การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์
โดย	นายวิเชษฐ์ แสงดวงดี
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร.ธีรวดี ถังคุบุตร

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุุชฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ ดร.ธีรวดี ถังคุบุตร)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวินิตย์ สงคราม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วิบูลย์ศรี)

วิเชษฐ์ แสงดวงดี : การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
 (DEVELOPMENT OF A BLENDED INSTRUCTIONAL MODEL USING CRITICAL PROBLEM-
 BASED LEARNING TO ENHANCE ETHICAL DECISION-MAKING ABILITY IN JOURNALISTIC
 PROFESSION) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม:
 อ. ดร.ธีรวดี ถึงบุตร, 467 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยใช้การวิจัยเพื่อ
 พัฒนา แบ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 29 คนและการสนทนากลุ่มผู้เรียน และ
 การวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ การวิจัยกึ่งทดลองที่ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลัง
 เรียน โดยกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองได้แก่ นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครปฐม จำนวน 41 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่สถิติพรรณนาและสถิติ
 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มี 4
 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ ความเป็นมา
 หลักการ วัตถุประสงค์ และแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน 2) รายละเอียดของรูปแบบการสอน แบ่งเป็น 2.1
 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน และ 2.2 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน 3) คำแนะนำการใช้
 รูปแบบการเรียนการสอน และ 4) ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน

2. นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีคะแนน
 เฉลี่ยความรู้ เจตคติ และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สูงกว่าก่อน
 เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

ภาควิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5284477127 : MAJOR EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND COMMUNICATIONS

KEYWORDS:

VICHET SAENGDUANGDEE: DEVELOPMENT OF A BLENDED INSTRUCTIONAL MODEL USING CRITICAL PROBLEM-BASED LEARNING TO ENHANCE ETHICAL DECISION-MAKING ABILITY IN JOURNALISTIC PROFESSION. ADVISOR: ASSOC. PROF.ONJAREE NATAKUATOONG, Ph.D., CO-ADVISOR: THEERAVADEE THANGKABUTRA, Ph.D., 467 pp.

The purpose of this study was to develop a blended instructional model using critical problem-based learning to enhance ethical decision-making ability in journalistic profession. The research and development was brought using mixed methodology comprising the qualitative methodology; in-depth interview technique with 29 experts and 10 students focus group technique, and quantitative methodology; quasi-experimental research with one group pretest-posttest designs. The samples participated in 8 weeks of the experiment, were 41 students majoring in journalism, the Faculty of Management Science, Nakhonpathom Rajabhat University. The data collected were analyzed by descriptive and paired-samples t-test.

The research results found that the blended instructional model using critical problem-based learning to enhance ethical decision-making ability in journalistic profession have four components: 1) the introduction of the instructional model which consists of the background, the principles, the objectives, the approaches or theories, 2) the details of the instructional model including its' components and processes, 3) the condition and 4) the effect of using the instructional model.

After studying with the instructional model created, the journalism student'average post-test score on ethical decision-making ability consisting of knowledge, attitude and skill, were significantly higher than the average of pre-test score at the .05 statistical level. Moreover, they were pleased with the instructional model at a high level.

Department:	Educational Technology and Communications	Student's Signature
		Advisor's Signature
Field of Study:	Educational Technology and Communications	Co-Advisor's Signature

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ชีรวดี ถึงคบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ในการให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำและกำลังใจในการทำวิจัย ตลอดจนข้อคิดเห็นสำหรับการปรับแก้ไขบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และความปรารถนาดีต่อศิษย์เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นอกจากนั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จำนง วิบูลย์ศรี ที่ให้ความกรุณา รับเป็นกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย และคอยสอบถามความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตา ยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. เนาวนิตย์ สงคราม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก การประเมินความเหมาะสม สอดคล้องของ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การประเมินคุณภาพของสื่อและเนื้อหาในบทเรียนออนไลน์ การประเมินแบบสอบอัตนัยประยุกต์ รวมถึงการประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน

ขอขอบคุณคณาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ รวมถึงบุคลากรศูนย์คอมพิวเตอร์และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ให้ความอนุเคราะห์ การช่วยเหลือและให้ความร่วมมือด้านต่างๆ ในขณะที่ทำวิจัยเป็นอย่างดี รวมถึงเพื่อนๆ และน้องๆ สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนทุนวิจัย 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอกราบขอบพระคุณพ่อแม่ และขอบคุณญาติพี่น้องในครอบครัวแสงดวงดี ครอบครัวเพชรแก้ว และครอบครัวเพชรชัย ที่ให้ความสนับสนุนและกำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด

หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้สามารถสร้างคุณูปการแก่การเรียนการสอนสาขาวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีทั้งหมดให้แก่พ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าของผลงานที่ปรากฏในรายการอ้างอิง ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนรังสรรค์ความสำเร็จในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1	1
บทนำ	1
ความเป็นและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ทั่วไป	7
วัตถุประสงค์เฉพาะ	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย	13
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
บทที่ 2	24
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
แนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	24
1. ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน	24
2. การพัฒนารูปแบบการสอน	25
แนวคิดการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน.....	28

1. ความหมายของการเรียนการสอนและระบบการเรียนการสอน.....	28
2. ปัจจัยและองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอน.....	29
แนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	34
1. ความหมาย	34
2. องค์ประกอบของรูปแบบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	36
3. ขั้นตอนและกิจกรรมการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	39
4. งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	42
แนวคิดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.....	48
1. ความหมายและความแตกต่างของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็น	48
ฐานเมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนรูปแบบอื่น	48
2. หลักการ และประโยชน์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน	50
3. องค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	51
4. ขั้นตอนการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน	54
5. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	58
6. คุณสมบัติของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	67
7. ปัญหาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	68
8. การประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	70
แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	73
1. ความหมาย	73
2. ขั้นตอนของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	73
3. คุณลักษณะของบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	76
แนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ	78
1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบ	78

ผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ.....	78
2. การศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
แนวคิดหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	95
1. ความหมาย	95
2. หลักจริยธรรมการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าว.....	96
แนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	101
1. ความหมายของการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	101
2. องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	102
3. ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	110
4. เครื่องมือวัดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	113
บทที่ 3.....	118
วิธีดำเนินการวิจัย	118
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	126
วิธีดำเนินการวิจัย	126
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	131
ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	187

ขั้นตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี พิจารณาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์.....	202
บทที่ 4	206
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	206
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน.....	207
แบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีพิจารณาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ ตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์	207
1) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ.....	207
2) ผลการสอบถามนักศึกษา.....	241
ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ..	250
โดยการแก้ปัญหาอย่างมีพิจารณาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทาง จริยธรรม.....	250
ในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	250
ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	253
โดยการแก้ปัญหาอย่างมีพิจารณาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทาง จริยธรรม.....	253
ในวิชาชีพวารสารศาสตร์.....	253
1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน	254
2. ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	268
3. ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน.....	269
4. การสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน	270
ขั้นตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา.....	272

อย่างมีวิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์.....	272
บทที่ 5	280
การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	280
โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้าง	280
ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์	280
หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	280
วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	281
รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน	282
1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์	282
2. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์	288
กิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอน	299
การวัดและประเมินผล	323
คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	332
บทที่ 6	335
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	335
สมมติฐานการวิจัย	335
วิธีการดำเนินการวิจัย	336
สรุปผลการวิจัย.....	336
1. สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1.....	337

2. สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2	342
3. สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 3.....	345
4. สรุปผลวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 4	349
การอภิปรายผลการวิจัย.....	349
1. การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 1	349
2. การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 2	354
3. การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 3	359
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	368
1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษา.....	368
2. ข้อเสนอแนะสำหรับคณะและสาขาวิชา	369
3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน	369
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	370
รายการอ้างอิง	372
ภาคผนวก ก.....	395
ภาคผนวก ข.....	401
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	467

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” นับว่ามีความจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนสาขาวารสารศาสตร์ทุกยุคสมัย ด้วยเหตุนี้องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์แขนงต่างๆ มักถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักโดยนักวิชาการ นักวิชาชีพและผู้รับสารในแง่ของการนำเสนอข่าวและภาพข่าวที่ไม่เหมาะสม แสดงให้เห็นความรุนแรงทั้งในลักษณะที่โจ่งแจ้งและแอบแฝง ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอข่าวการฆ่ากันตายแบบเห็นเลือดเห็นเนื้อ การลงภาพอุบัติเหตุที่สยดสยองทำให้ผู้อ่านรู้สึกสะเทือนใจ ตกใจและรู้สึกเคยชิน เห็นว่าความรุนแรงในสังคมเป็นเรื่องปกติธรรมดาจนนำไปถึงการเกิดพฤติกรรมกระเลินกระเอยแบบวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงต่างๆ ที่ได้รับจากสื่อมาใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา

ข้อความที่กล่าวข้างต้นสอดคล้องกับข้อความตอนหนึ่งในจดหมายเปิดผนึก เรื่อง “หยุดความรุนแรงและการละเมิดสิทธิในสื่อมวลชน” โดยนักวิชาการนิเทศศาสตร์ ที่ระบุว่า นับตั้งแต่เริ่มต้น พ.ศ. 2552 หนังสือพิมพ์บางฉบับโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ประชานิยมที่มียอดจำหน่ายสูงได้ตีพิมพ์ภาพข่าวในหน้าหนึ่งซึ่งแสดงถึงความรุนแรง ความอูจาด หวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนและผลกระทบต่อเยาวชนซึ่งอาจลอกเลียนแบบโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ภาพข่าวดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงศพที่เสียชีวิตในลักษณะต่างๆ กัน มีคราบเลือดโลหิตแดงฉานอย่างชัดเจน แม้จะมีการปิดบังสภาพศพบางส่วนแต่ยังแสดงให้เห็นถึงความอูจาดและความน่าหวาดเสียว อีกทั้งยังเป็นการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตาย ซึ่งขัดกับข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์โดยตรง ขณะเดียวกันสถานีโทรทัศน์บางแห่งก็ไม่ได้มีการใช้วิจารณญาณที่ดีพอในการนำเสนอภาพข่าวอาชญากรรม โดยนำเสนอภาพจากกล้องวงจรปิดที่แสดงถึงวิธีการในการฆาตกรรมอย่างโจ่งแจ้ง ขณะที่ผู้รายงานข่าวและผู้ดำเนินรายการบางคนมีวิธีสัมภาษณ์เหยื่อผู้เคราะห์ร้าย และผู้เกี่ยวข้องจากอาชญากรรมที่มีความรุนแรงสูง อย่างการข่มขืน การทำร้ายร่างกาย และการฆ่า โดยไม่คำนึงถึงสิทธิ

ส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และผลกระทบทางจิตใจ ("ส.นิเทศฯ ทำ จม.จี "นสพ.-ทีวี" หยุด เสนอภาพข่าวรุนแรง" 25 กุมภาพันธ์ 2552)

สภาพปัญหาการละเมิดจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่กล่าวข้างต้นยังมีความชัดเจนยิ่งขึ้นในสภาวะวิกฤตการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี พ.ศ. 2554 ซึ่งนักวิชาการนิเทศศาสตร์หลายคนแสดงความเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ค เว็บบอร์ดต่างๆ ถึงการทำหน้าที่ของสื่อในวิกฤติน้ำท่วมว่าเป็นการรายงานข่าวแบบ "ดราม่า" หรือ เป็นการเสนอข่าวร้ายอารมณ์ เน้นบิบบคั้นความรู้สึกของผู้ชมหรือผู้อ่านเป็นหลัก โดยใช้เทคนิคการสร้างเนื้อข่าว ภาษาข่าวและลำดับเรื่องราวเหมือนละคร ซึ่ง เสริมสิริ นิลดำ ได้ให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์คมชัดลึกว่า กลวิธีของข่าวดราม่าคือการใช้ภาพและภาษาบ่มเพาะอารมณ์ของคนในสังคม เช่น ภาพน้ำท่วมมืดหลังคาบ้าน ภาพรถทั้งคันจมอยู่ใต้น้ำ ภาพเหยื่อที่เป็นเด็ก คนป่วย คนชราและคนยากจนที่โซคร้ายซ้ำซากน้ำท่วม การถ่ายภาพระยะใกล้เน้นไปที่สีหน้าแววตา น้ำเสียงบิบบคั้นอารมณ์ รวมถึงการใช้เพลงประกอบ ตลอดจนภาษาที่ขยายความรู้สึกน่าสะพรึงกลัว เช่น มวลน้ำมหาศาลขนาดใหญ่ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มุ่งกระตุ้นอารมณ์ทางลบ ทำให้คนเกิดอาการ "อารมณ์ร่วม" กับภัยพิบัติ ข่าวดราม่าที่ถูกเสนอต่อเนื่องหลายเดือนที่ผ่านมา ส่งผลให้คนติดตามข่าวรู้สึกจิตตก เครียดและหดหู แม้ตัวเองไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงก็ตาม ("เดือนสื่อดราม่าอย่าลืมคุณค่าข่าว," 11 พฤศจิกายน 2554)

ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาหลายเรื่องที่พบข้อมูลตรงกันว่า ภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ มีการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพในส่วนของภาพและคำบรรยายภาพ โดยแสดงให้เห็นความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์ทางเพศ ก่อให้เกิดความรู้สึกหวาดเสียว อนาคต อูจาด ลามก (จริยา สมประสงค์, 2555; นฤมล วงศ์หาญ, 2546; สมิตชัย เลิศอนันต์, 2555) โดยเฉพาะในส่วนของกรรายงานข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ซึ่งพบว่า มีความรุนแรงเกินจริง บิดเบือนไม่ตรงข้อเท็จจริง รวมทั้งเสนอภาพหวือหวา อูจาด ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (จริยา สมประสงค์, 2555; นฤมล วงศ์หาญ, 2546; วัฒน ภูวทิศ, 2549) ทั้งนี้เพราะผู้ปฏิบัติงานยังใส่ใจน้อยต่อกฎหมายหลายฉบับ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพข่าว ส่วนการตัดสินใจจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆต่อภาพข่าวอาชญากรรมและภาพข่าวที่ถูกร้องเรียนผ่านอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์มีทั้งเหมือนและต่างกันในส่วนของการส่งเสริมความมั่งงายให้กับสังคม ประเด็นความรุนแรงและหวาดเสียว ประเด็นสิทธิส่วนบุคคล และภาพอูจาด ประเด็นด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประเด็นสิทธิเด็กและครอบครัว ประเด็นสิทธิของผู้ต้องสงสัยในการทำแผนประกอบคำสารภาพ และประเด็นภาพข่าวเผยแพร่จากองค์กร ทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ นักวิชาการ นักวิชาชีพมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า

หนังสือพิมพ์ควรเสนอข่าวตรงไปตรงมาไม่เกินจริง ไม่ใช่คำรุนแรง คำหยาบ ไม่เสนอภาพหวาดเสียว อนาคต อูจาตลามก ควรระมัดระวังผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน (จริยา สมประสงค์, 2555) และควรเน้นให้มีการเรียนการสอนที่ให้ความรู้ทั้งในหลักสูตรและการศึกษาต่อเนื่องแก่ผู้มีประสบการณ์ในวิชาชีพในประเด็นการตัดสินใจเกี่ยวกับภาพข่าวอ่อนไหวเชิงจริยธรรมและหมิ่นเหม่กฎหมายมากขึ้น (อังธิตา ลิ้มปัทมปาณี, 2556)

จนถึงปัจจุบัน กล่าวได้ว่า สถานการณ์ของปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพในส่วน ของข่าวและภาพข่าวก็ยังคงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ดังเช่น สภา การหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และ สมาคมนักข่าววิทยุ โทรทัศน์แห่งประเทศไทย ฯลฯ ที่มีความพยายามในการสร้างกลไกการกำกับดูแลกันเอง (self-regulation) เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความตระหนักและร่วมกันแก้ไขปัญหาการละเมิดจริยธรรมใน วิชาชีพ ด้วยการนำเสนอข่าวและภาพข่าวที่ถูกต้อง ตรงไปตรงมา คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ตกเป็นข่าว ผู้อ่านและสังคมตามกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคม ดังเช่น สภาการ หนังสือพิมพ์แห่งชาติที่ได้ออกข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และแนวปฏิบัติสภา การหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าวกีฬา การเสนอข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์และศาสนา และ การเสนอข่าวและภาพข่าวผู้หญิง และเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น เพื่อเป็นกรอบ แนว ทางการปฏิบัติงานและป้องกันการนำเสนอข่าวและภาพที่หมิ่นเหม่ต่อการละเมิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนจัดให้มีข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้อง ร้องทุกข์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๗ และ คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้อง ร้องทุกข์ ขึ้นมาพิจารณาข้อ ร้องเรียนจริยธรรมหนังสือพิมพ์หรือผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สังกัดสมาชิกจากผู้รับสารผ่าน ทางห้องเรียนที่จัดให้มีขึ้นในเว็บไซต์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

จากสภาพปัญหาการละเมิดจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้งในส่วน of ข่าวและ โดยเฉพาอย่างยิ่งการนำเสนอภาพข่าวในสื่อหนังสือพิมพ์ ที่กล่าวข้างต้น ทำให้สถาบันการศึกษาที่ เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์ควรให้ความสำคัญกับการอบรมบ่มเพาะจริยธรรมทางวิชาชีพวารสาร ศาสตร์แก่นักศึกษาซึ่งจะก้าวออกไปเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในอนาคต โดยเร่งด่วนเนื่องจากบรรณาธิการข่าวและหัวหน้าข่าวล้วนมีความคิดเห็นตรงกันว่า จริยธรรมวิชาชีพ วารสารศาสตร์มีความสำคัญต่อช่างภาพและผู้สื่อข่าว เนื่องจากช่วยสร้างความน่าเชื่อถือแก่องค์กร วิชาชีพวารสารศาสตร์โดยเฉพาะสำหรับหนังสือพิมพ์ เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการทำงานข่าว และภาพข่าวเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจปฏิบัติงานที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล สังคมหรือ สาธารณชนได้ หากช่างภาพและผู้สื่อข่าวมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์ย่อมจะช่วยให้การทำหน้าที่เสาะแสวงหาข่าวสาร การวิเคราะห์ข่าวสาร และการ

นำเสนอข่าวและภาพข่าวมีคุณภาพทั้งในแง่ของความถูกต้อง ความเป็นธรรม ความมีรสนิยมอันดี ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นเครื่องชี้นำความถูกต้องของสังคม ทำให้องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้รับการยอมรับในฐานะสื่อและผู้ตรวจสอบสังคมที่เป็นธรรมนำไปสู่การสร้างบรรทัดฐานในสังคมที่ถูกต้อง และที่สำคัญ คือ ทำให้สาธารณชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในด้านต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวม (บุบผา เมฆศรีทองคำ, 2545)

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนพบว่า มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านความรู้ด้านวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติงานทางด้านวารสารศาสตร์ และมีจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพดังกล่าว เห็นได้จากวัตถุประสงค์หลักสูตร จุดมุ่งหมายรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาต่างๆ ของสาขาวารสารศาสตร์ทั้งในส่วนของการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และรายวิชาอื่นๆ อาทิ การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร การถ่ายภาพเบื้องต้น การถ่ายภาพสำหรับงานนิเทศศาสตร์ กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน ฯลฯ ที่มีปรากฏคำว่าจริยธรรม หากแต่การเรียนการสอนที่ผ่านมายังให้ความสำคัญกับการบรรยายและการยกตัวอย่างมากกว่าการฝึกให้นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์มีกระบวนการคิด และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ (เอกพล เจริญถาวร, 14 ธันวาคม 2555; ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์, 3 มกราคม 2556, 2556; ทีชเช่ ฤทธิ์พันธุ์, 21 ธันวาคม 2555; ประสิทธิ์ สุขสุมิตร, 3 มกราคม 2556)

นอกจากนี้ จากการศึกษาไม่พบว่า มีงานวิจัยที่มุ่งศึกษารูปแบบการสอนที่เสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวแก่นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์แต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ เมื่อนักศึกษาก้าวเข้าสู่อาชีพช่างภาพหรือผู้สื่อข่าวซึ่งจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมอยู่ตลอดเวลาจึงไม่สามารถจะจัดการกับปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมได้ดีเท่าที่ควร ส่งผลต่อคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะช่างภาพและผู้สื่อข่าว เพราะการที่บัณฑิตวารสารศาสตร์จะออกไปประกอบอาชีพช่างภาพหรือผู้สื่อข่าวไม่ได้หมายความว่าแค่สามารถถ่ายภาพข่าวหรือเขียนข่าวได้เท่านั้น หากแต่บุคคลนั้นจะต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าควรจะถ่ายภาพข่าวหรือเขียนข่าวอย่างไรและเพราะเหตุใดเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพ (บุบผา เมฆศรีทองคำ, 2545)

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวารสารศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษามากกว่า 20 ปี พบปัญหาว่า การเรียนการสอนด้วยการบรรยาย ยกตัวอย่าง และอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อประเด็นการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่ปรากฏในภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ประเภทต่างๆ ไม่เพียงพอต่อการทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ เมื่อบัณฑิตวารสารศาสตร์สำเร็จการศึกษาออกไปทำงานในวิชาชีพจึงมีทักษะเพียงแค่การถ่ายภาพข่าวเพื่อให้มีผลงานสำหรับนำเสนอเข้าสู่กองบรรณาธิการโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพว่าควรถ่ายภาพอย่างไรจึงจะเหมาะสม สามารถสื่อความหมายของข่าว โดยไม่สร้างผลกระทบต่อผู้เสียหายหรือผู้ตกเป็นข่าว ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนทำให้ผู้อ่านและคนในสังคมรู้สึกสะเทือนใจ ตกใจ และที่สำคัญคือ รู้สึกเคยชินและเห็นว่าความรุนแรงในสังคมเป็นเรื่องปกติธรรมดาจนนำไปถึงการเกิดพฤติกรรม การเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงต่างๆ ที่ได้รับจากสื่อมาใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา

ด้วยเหตุนี้ การที่จะทำให้นักศึกษาวารสารศาสตร์มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และรู้ว่าควรถ่ายภาพอย่างไร เพราะอะไรจึงจะเหมาะสม เป็นประโยชน์และแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อวิชาชีพ จึงควรมีการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” เนื่องจากการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการเรียนที่ผสมผสานระหว่างวิธีสอน 2 แบบ ควบคู่กับการเรียนในห้องเรียนปกติและการเรียนนอกห้องเรียนแบบออนไลน์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมในการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง เป็นตัวกระตุ้นหรือนำทางให้ผู้เรียนไปแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อค้นพบคำตอบของปัญหาโดยอาศัยความรู้ เจตคติ และทักษะทางปัญญาในการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล สุขุมรอบคอบเกี่ยวกับปัญหาที่นำเสนอว่าควรจะยอมรับหรือปฏิเสธ ตัดสินใจว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี จะทำหรือไม่ทำ รวมถึงการพิจารณาสาเหตุ และผลกระทบจากปัญหาสามารถหาข้อสรุปอ้างอิงและทางเลือกที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหา ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ศึกษา เกิดทักษะการแก้ปัญหา ทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ มีกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงและโลกในอนาคตได้อย่างดีที่สุด สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มัทธรา ธรรมบุศย์, 2545)จากสภาพปัญหาความขัดแย้งและการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยเฉพาะในส่วนของภาพข่าวอย่างเห็นได้ชัด และสภาพปัญหาการจัดการเรียนการ

สอนที่กล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอน 2) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 3) เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ผลการวิจัยจะทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน และคู่มือผู้สอน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์สามารถนำนวัตกรรมที่ได้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถต่อยอดการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และรายวิชาต่างๆ ของสาขาวารสารศาสตร์และสาขานิเทศศาสตร์ อาทิ การถ่ายภาพเบื้องต้น การถ่ายภาพสำหรับงานนิเทศศาสตร์ การถ่ายภาพประชาสัมพันธ์ การถ่ายภาพโฆษณา ฯลฯ ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ที่พึงประสงค์ พร้อมต่อการเป็นนักวิชาชีพที่มีคุณภาพและรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ หน่วยงาน สมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ สามารถตอบสนองความต้องการและความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่ของการนำเสนอภาพข่าวที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ สอดคล้องกับหลักจริยธรรมและมาตรฐานการประกอบวิชาชีพวารสารศาสตร์ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. นักวิชาการศึกษา รวมถึงนักวิชาการและนักวิชาชีพสาขาวารสารศาสตร์ มีมุมมองต่อสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์อย่างไร
2. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ
3. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ควรมีองค์ประกอบอย่างไรผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ อย่างไร

4. ผลของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนและหลังเรียนเป็นอย่างไร

5. นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ที่นำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ อย่างไร

6. ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่ปรับปรุงแล้วหลังการทดลองใช้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” จำกัดขอบเขตการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) เนื้อหาที่ศึกษา 2) ตัวแปรที่ศึกษา 3) พื้นที่ที่ศึกษา 4) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และ 5) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. เนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ หลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวารสารศาสตร์ โดยเนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเน้นที่การถ่ายภาพข่าวเท่านั้น เนื่องจากภาพข่าวมักถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยอาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ ผู้รับสารว่ามีปัญหาการละเมิดจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์มากที่สุดและนับวันจะเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงมากขึ้นจนก่อให้เกิดความวิตกกังวลผลกระทบที่จะตามมาทั้งในด้านของการสร้างความตื่นตระหนก สะเทือนใจ สยองขวัญ จิตตก สร้างความรู้สึกรังเกียจ ไปจนถึงการสร้างพฤติกรรมการเล่นแบบแกล้งเด็กและเยาวชนซึ่งอาจสร้างโศกนาฏกรรม และปัญหาสังคมตามมาได้

2. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการสำรวจสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 29 คน

3.1.1 ประชากรแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์หรือหลักสูตรหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ 2) อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน และ 3) นักวิชาชีพของสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเงื่อนไขการเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มดังนี้

3.1.2.1 อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์หรือหลักสูตรหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และมีรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในหลักสูตรที่มีความรู้ และ/หรือมีประสบการณ์ และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และหนังสือพิมพ์ อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน

3.1.2.2 อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่มีความรู้ และ/หรือมีประสบการณ์ และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ/หรือการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ/หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 6 คน

3.1.2.3 นักวิชาชีพของสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบรรณาธิการภาพหรือช่างภาพขององค์กรหนังสือพิมพ์หรือเป็นกรรมการสมาคมวิชาชีพด้านวารสารศาสตร์ อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ มี 4 กลุ่ม ได้แก่

3.2.1 ประชากรแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินคุณภาพ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ นิเทศศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน ตลอดจนนักวิชาชีพของสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินคุณภาพการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน 3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินและตอบคำถามในแบบสอบถามย้อนยุค 4) กลุ่มนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์หรือเกี่ยวข้อง สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเงื่อนไขการเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มดังนี้

3.2.2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินคุณภาพ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอนจำนวน 7 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.2.1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 5 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ จำนวน 3 คน ที่มีความรู้ และ/หรือประสบการณ์สอน และ/หรือผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์หรือหนังสือพิมพ์ของสาขานิเทศศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ/เอกชน อย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป และ 2) นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ จำนวน 2 คน ได้แก่ บรรณาธิการภาพ หรือหัวหน้าช่างภาพหนังสือพิมพ์ หรือกรรมการจากองค์กร/สมาคมวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป

3.2.2.1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน จำนวน 2 คน ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความรู้และ/หรือประสบการณ์สอนและ/หรือผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ/หรือการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และ/หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ/เอกชน อย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป

3.2.2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินคุณภาพการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ แบ่งเป็น 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน จำนวน 8 คน ดังนี้

3.2.2.2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 5 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์จำนวน 3 คน ที่มีความรู้ และ/หรือประสบการณ์สอน และ/หรือผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์หรือหนังสือพิมพ์ของสาขานิเทศศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ/เอกชน อย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป และ 2) นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ จำนวน 2 คน ได้แก่ บรรณาธิการภาพ หรือหัวหน้าช่างภาพหนังสือพิมพ์ หรือกรรมการจากองค์กร/สมาคมวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป

3.2.2.2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความรู้และ/หรือประสบการณ์สอนและ/หรือผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ/หรืออีเลิร์นนิง (e-learning) และ/หรือระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.: Learning Management System) คณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ/เอกชน อย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป

3.2.2.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมินและตอบคำถามในแบบสอบอัตนัย ประยุกต์ (MEQ: Modified Essay Questions) จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ จำนวนที่มีความรู้ และ/หรือประสบการณ์สอน และ/หรือผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์หรือหนังสือพิมพ์ของสาขานิเทศศาสตร์และ/หรือกฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ/เอกชน อย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป

3.2.2.4 กลุ่มนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สำหรับการทดลองนำร่องเพื่อประเมินประสิทธิภาพของ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ภายหลังจากการตรวจสอบคุณภาพ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนในเบื้องต้น การตรวจสอบคุณภาพการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ และการตอบคำถามในแบบสอบอัตนัยประยุกต์ จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองนำร่อง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในภาคการศึกษาที่ 2/2556 และ

2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองนำร่องในข้อ 4.2.4.1 จำนวน 8 คน

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการทดลองและศึกษาผลของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มี ดังนี้

3.3.1 ประชากรสำหรับการทดลองและศึกษาผลการใช้ต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์สังกัดคณะหรือสาขาวิชานิเทศศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเงื่อนไขการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) เป็นนักศึกษาสาขาวิชาเอกวารสารศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และเคยศึกษารายวิชาการถ่ายภาพเพื่อการสื่อสารมาก่อน สังกัดสาขานิเทศศาสตร์ที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์และรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ 2) สถาบันอุดมศึกษาที่มีนโยบายให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์(LMS.:Learning Management System) ด้วยโปรแกรม Moodle โดยจัดให้มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบการฝึกอบรม และพัฒนาระบบการเรียนการสอนออนไลน์โดยตรง ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาจำนวน 41 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสาร สังกัดสาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มีดังนี้

3.4.1 ประชากร ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน และ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์จากสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน

3.4.2 กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยใช้แบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 10คน แบ่งเป็น 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

3.4.2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 8 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์ วารสารสนเทศ หรือหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ที่มีประสบการณ์สอนและ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ หนังสือพิมพ์ และกฎหมายและจริยธรรมในวิชาชีพสื่อสารมวลชน อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 6 คน และ 2) นักวิชาชีพวารสารศาสตร์จากสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และ/คัดเลือกภาพข่าว และ/หรือเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มากกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

3.4.2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน จำนวน 2 คน ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความรู้และ/หรือประสบการณ์สอน และ/หรือผลงานวิจัย และ/หรือผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ/หรือการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ/หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ/เอกชน อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาศาขาวารสารศาสตร์ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณ์ญาณมีคะแนนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีวารสารศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **รูปแบบการเรียนการสอน** หมายถึง แบบแผนการสอนที่แสดงความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบต่างๆในการสอน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมสนับสนุน การวัดและการประเมินผล ตลอดจนเงื่อนไขการนำไปใช้ โดยผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมี

วิจารณ์ญาณ หมายถึง แบบแผนการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณ์ญาณที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีวารสารศาสตร์ ประกอบด้วยวิธีการเรียนการสอนมากกว่า 1 แบบได้แก่ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) และการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (critical thinking) และการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีการเรียนการสอน 2 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณ์ญาณ 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ 3) การทดลองและศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 4) การรับรองรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. **ภาพวารสารศาสตร์** ในงานวิจัยหมายถึง ภาพข่าวที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

4. สถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมในวิชาชีวารสารศาสตร์

หมายถึง ภาพข่าวหนังสือพิมพ์และ/หรือนิตยสารที่มีปัญหาความขัดแย้งหรือละเมิดทางจริยธรรมทางวิชาชีวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น 4 มิติ ได้แก่ 1) หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล 2) หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3) หลักแห่งสนธิมอันดี และ 4) หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ที่ผู้วิจัยเลือกมาจากสถานการณ์จริง น่าสนใจ เป็นปัจจุบัน และเหมาะสมกับผู้เรียน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 และสำหรับการทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

5. ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีระบบระเบียบและมีเหตุผล มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบเพื่อเลือกวิธีปฏิบัติจากหลายทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ โดยมีองค์ประกอบด้านความรู้และเจตคติเป็นตัวกำหนดการกระทำหรือการตัดสินใจ เพื่อให้สามารถเลือกวิธีปฏิบัติจากหลายๆทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพที่กำหนดให้ 4 มิติ ได้แก่ 1) หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล 2) หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3) หลักแห่งรสนิยมอันดี และ 4) หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ซึ่งความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความสามารถในการระบุปัญหา 2) ความสามารถในการวินิจฉัยปัญหา 3) ความสามารถในการพิจารณาทางเลือก 4) ความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติ และ 5) ความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติ โดยแบ่งการวัดและประเมินผลเป็น 2 ส่วนได้แก่ การวัดและประเมินผลก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบสอบถามดัชนีประยুক্ত และการวัดและประเมินผลระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้แบบสรุปผลการเรียนรู้หลังเรียน แบบรายงานตนเองก่อนและหลังเรียน และแบบประเมินผลงานภาพข่าวหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีสำคัญแบ่งเป็น 8 ส่วน ได้แก่ 1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 2) การออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน 3) การเรียนการสอนแบบผสมผสาน 4) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 5) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 6) การเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ 7) แนวคิดจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 8) ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการสอน ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการสอน

พบว่า มี 4 องค์ประกอบ (Joyce & Weil, 1996) ได้แก่ 1) การแนะนำรูปแบบการสอน 2) ตัวรูปแบบการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 ประการคือ โครงสร้างของรูปแบบหรือขั้นตอนการสอน ตามรูปแบบ หลักการของระบบทางสังคม หลักของการตอบสนอง และ ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน 3) การนำรูปแบบการสอนไปใช้ และ 4) ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอน ส่วนผลการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอนของ (Joyce & Weil, 1992; ทิศนา แคมมณี, 2550; ละเอียด รักษ์เฒ่า, 2538) สามารถสรุปขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอนได้ 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่นๆ ของรูปแบบการสอน 3) การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ 4) การประเมินรูปแบบการสอน และ 5) การปรับปรุงรูปแบบการสอน

2. การออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน การออกแบบและพัฒนาระบบ

การเรียนการสอนสามารถสรุปองค์ประกอบภายใต้แต่ละปัจจัย (Carroll, 1989; Dick & Carey, 1985, 1996; Gagne & Briggs, 1974; Garlach & Ely, 1971; Gerlach & Ely, 1980; Kemp, 1977, 1985; Klausmeir & Ripple, 1971; Tyler, 1950; UNESCO., 1981, December; ทิศนา แคมมณี, 2534, 2544, 2550; บุญชม ศรีสะอาด, 2545; สัจด์ อุทรานันท์, 2537) ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ดังนี้

2.1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพ

ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การกำหนดขอบเขตของหลักสูตร/เนื้อหารายวิชา 3) การกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของการสอน 4) การวิเคราะห์ทรัพยากร สภาพแวดล้อม และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง 5) การวิเคราะห์และกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน 6) การวิเคราะห์ผู้สอนและการเตรียมความพร้อมของผู้สอน และ 7) การวิเคราะห์การเรียนการสอน และ ออกแบบเนื้อหา

2.2 ปัจจัยด้านกระบวนการหรือการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย

4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเวลาเรียนและสถานที่เรียน 2) การกำหนดยุทธวิธีหรือกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การเลือกสรร จัดหาและพัฒนาวัสดุ/ทรัพยากรการเรียนการสอน และ 4) การเสริมทักษะและการจัดกิจกรรมสนับสนุน

2.3 ปัจจัยนำออก หรือปัจจัยผลลัพธ์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการเรียน และ 2) ข้อมูลย้อนกลับ

3. การเรียนการสอนแบบผสมผสาน เป็นการผสมผสานแนวคิดและวิธีการสอน

ต่างๆ รวมไปถึงเทคโนโลยีที่หลากหลายเข้ากับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน (Driscoll, 2002) มี 4 แบบ ได้แก่ 1) การรวมหรือการผสมเทคโนโลยีของการเรียนการสอนบนเว็บกับการเรียน

ในชั้นเรียน 2) การรวมวิธีการสอนเพื่อสร้างผลลัพธ์ทางการเรียนที่ดีที่สุด โดยใช้หรือไม่ใช้เทคโนโลยี การเรียนการสอนก็ได้ 3) การผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนทุกรูปแบบกับการเรียนการสอนแบบซึ่งหน้า และ 4) การรวมเทคโนโลยีการสอนกับการทำงานจริง ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ (Barnum & Paarmann, 2002; Carman, 2005; Sharpe et al., 2006; Singh & Reed, 2001, 2003; Van Dam, 2001; ประพรรณ์ พละชีวะ, 2550) ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน (infrastructure) 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery) ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา (Self-paced learning) 8) เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ทั้งนี้ จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการออกแบบเรียนการสอนแบบผสมผสาน

(Alvarez, 2005; Gabriele, 2005; Ronghuai et al., 2008; The Training Place, 2004) พบว่ามี 4 ขั้นตอนหลัก คือ

1. ขั้นการวิเคราะห์และวางแผน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์คุณสมบัติผู้เรียน 2) รูปแบบการเรียนรู้ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และ ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ และ 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ขั้นการออกแบบกิจกรรมและการออกแบบวัสดุการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การออกแบบภาพรวมของการเรียนรู้แบบผสมผสาน 3) การออกแบบกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และ 4) การออกแบบและพัฒนาเนื้อหา/วัสดุการเรียนรู้

3. ขั้นการนำไปใช้

4. ขั้นการประเมินผลการเรียนการสอน

4. **การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน** การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นแนวคิดของกระบวนการสร้างความรู้ใหม่บนพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่ มีหลักการสำคัญ (Savery & Duffy, 1995) คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากงานหรือปัญหา 1 ปัญหา โดยเน้นให้ผู้เรียนพึ่งตนเองด้วยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน ทำทนายทำให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้ตรวจสอบมุมมองด้านต่างๆ ในบริบทที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางปัญญาและใช้การสืบเสาะหาความรู้ เรียนรู้ด้วยการค้นพบ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย และมีการจัดโอกาสและสนับสนุนการสะท้อนผลทั้งในด้านเนื้อหา และการเรียนรู้ในกระบวนการต่างๆ

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถสรุปได้ 9 องค์ประกอบหลัก(Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Dolmans & Schmidt, 1995; Gallagher, 1995; ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา, 2536; มัณฑรา ธรรมบุศย์, ม.ป.ป.) คือ 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง 2) ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน 3) เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางสังคม 4) มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ 5) เรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ท้าทาย ซับซ้อนและอาจมีหลายคำตอบ 6) มีผู้สอน ประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด 7) มีการค้นหาความรู้หรือสืบเสาะตามสภาพจริง 8) มีการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน และ 9) ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Arends, 2001; H. Barrows, 2000; H. S. Barrows & Tamblyn, 1980a; Bridges & Hallinger, 1992; Cowedrow, 1997; Dutch, 1995; Focarty, 1997; Lynda, 2002; Peter & Morgan, 2001; Schmidt, 1983, 1993; ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์, 2538) สามารถสรุปได้ 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาและขยายรายละเอียดของปัญหา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการเรียน 2) นำเสนอปัญหา และ 3) ทำความเข้าใจกับปัญหาและสำรวจความรู้เดิมของผู้เรียน ขั้นที่ 3 เสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษาดูด้วยตนเอง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรือตั้งสมมติฐาน 2) จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน 3) กำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน 4) แสวงหา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน และ 5) ทบทวนข้อมูล สรุปความรู้ใหม่ที่ได้ และพิสูจน์สมมติฐาน ขั้นที่ 4 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) สร้างทางเลือกและเลือกวิธีการแก้ปัญหา และ 2) ลงมือแก้ปัญหา และขั้นที่ 5 ประเมินผลและให้ผลตอบกลับ

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน(H. S. Barrows & Tamblyn, 1980a; W. H. Gijsselaers, 1996; Howard, 1999; ทองจันทร์ หงส์ลดาธรรม์ และบุญนาท ลายสนิทเสรีกุล, 2533) พบว่ามี 2 บทบาทหลัก ได้แก่ 1) บทบาทการเป็นผู้กระทำ หรือบทบาทการเป็นศูนย์กลางของการเรียน และ 2) บทบาทการเป็นหุ้นส่วน ส่วนผลการสังเคราะห์บทบาทของผู้สอนต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (เฉลิม วราวิทย์, 2531; ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา, 2536; รุ่งรังสี วิบูลชัย, 2544; สารภี ลีประเสริฐ และคณะ, 2534) พบว่ามี 4 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวก 2) บทบาทในการดำเนินการเรียนการสอน 3) บทบาทในการสอนแบบตัวต่อเรียงล กลุ่มย่อย และ 4) บทบาทในการประเมินผล

5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการตัดสินใจที่มีเป้าหมาย เป็นอิสระ หรือเป็นการตัดสินใจที่กำกับด้วยตนเอง มีการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล สุขุม รอบคอบเกี่ยวกับสิ่งที่ควรจะยอมรับหรือปฏิเสธ มีการตัดสินใจว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี จะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด จะทำหรือไม่ทำสิ่งใด รวมถึงการพิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นผลของเรื่องต่างๆ ซึ่งมาจากการแสวงหาความรู้ การแสวงหาหลักฐานมาสนับสนุนข้ออ้างอิง การตีความ การวิเคราะห์ การทบทวนข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่สมมติฐาน การใช้ความรู้ในการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมด้วยวิธีการนิรนัยหรืออุปนัย การประเมินผลข้อสรุปก่อนนำไปประยุกต์ใช้โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบวิธี เกณฑ์หรือบริบทของสิ่งที่พิจารณาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ (Ennis, 1985 ; Facione, 1990; W. H. Gijsselaers, 1996; W.H. Gijsselaers & Wilkerson, 1996; Moore & Parker, 1992; Paul, 1984; Watson & Glaser, 1964; Wilkerson & Feletti, 1989; จินตนา ยูนิพันธุ์, 2544; อรพรรณ ลือบุญรัชชัย, 2543)

จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Decoroli, 1973; Dressel & Mayhew, 1957; Ennis, 1985 ; Roger et al., 1995; เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์, 2536; ณมน จีรังสุวรรณ, 2555; ทิศนา ขมมณี, 2544; อีรวดี ถังคุบุตร, 2553; พิรุณ ศิริศักดิ์, 2547) สามารถสรุปได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหา 2) การทำความเข้าใจปัญหา 3) การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 4) การประเมินทางเลือกและยุทธวิธีแก้ปัญหา และ 5) การแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้

6. การเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ จากการศึกษา

องค์ประกอบของแนวคิดการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นฐาน และองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถบูรณาการเป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณได้ 10 องค์ประกอบ(Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Dolmans & Schmidt, 1995; Ennis, 1985 ; Facione, 1990; Gallagher, 1995; Moore & Parker, 1992; Paul, 1984; Watson & Glaser, 1964, 2002; Wilkerson & Feletti, 1989; จินตนา ยูนิพันธ์, 2544; ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา, 2536; มัณฑรา ธรรมบุศย์, ม.ป.ป.; อรพรรณ ลีอนุธวัชชัย, 2543) ดังนี้ 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีอิสระ ควบคุมการเรียนรู้ เป็นการตัดสินใจที่กำกับด้วยตนเอง มีการตัดสินใจ ผิด รวมถึงการพิจารณาหาสาเหตุและผล 2) ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน 3) เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางสังคม 4) มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ 5) เรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ท้าทาย ซับซ้อน และอาจมีหลายคำตอบ 6) มีผู้สอน ประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด 7) มีการแสวงหาความรู้ หลักฐานสนับสนุน เป็นการสืบเสาะตามสภาพจริง 8) มีการตีความ การวิเคราะห์ การทบทวนข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่สมมติฐาน 9) มีการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน และ ประเมินผลสรุปก่อนนำไปประยุกต์ใช้ และ 10) ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และแนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถบูรณาการขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ได้ 6 ขั้นตอนหลัก 16 ขั้นตอนย่อย (Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Bridges & Hallinger, 1992; Cowedrow, 1997; Decoroli, 1973; Dressel & Mayhew, 1957; Dutch, 1995; Focarty, 1997; Lynda, 2002; Peter & Morgan, 2001; Roger et al., 1995; Schmidt, 1983, 1993; เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานูรักษ์, 2536; ณมน จีรังสุวรรณ, 2555; ทองจันทร์ หงส์ลดาธรมภ์, 2538; ทิศนา แหมมณี, 2544; อีรวดี ถังคุบุตร, 2553; พิรุณ ศิริศักดิ์, 2547) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การเตรียมผู้เรียนและกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และ 2) การจัดกระบวนการกลุ่ม มี 3 ประเด็น ดังนี้ 1) แนะนำสมาชิก 2) อธิบายกฎและสิ่งที่ต้องดำเนินการ และ 3) อธิบายรายละเอียดหน้าที่ของผู้อำนวยการความสะดวกในการศึกษาและนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดปัญหา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดให้นิยามปัญหา และ 2) การตระหนักถึงการมีอยู่และความเป็นไปของปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของปัญหา และ 2) การทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ

ขั้นตอนที่ 4 การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 5 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน 2) การแสวงหา รวบรวมประเด็น และข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับปัญหา 3) การพิจารณาความน่าเชื่อถือ 4) การแยกแยะประเภทข้อมูล จัดลำดับความสำคัญ ประมวล และจัดระบบระเบียบของข้อมูล และ 5) การสังเคราะห์และตัดสินใจคุณค่า

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การกำหนด จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน 2) การสะท้อนความคิด สร้างทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่สมเหตุสมผล และ 3) การประเมินข้อสรุปและตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาและพยากรณ์ผลการนำไปประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 6 การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา และ 2) การประเมินผล สรุปความรู้ใหม่ และนำเสนอความเห็น

7. แนวคิดจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์ จริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์เป็นหลักประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพในอันที่จะปฏิบัติภารกิจของตนอย่างมีความรับผิดชอบ ชื่อสัตย์ และชื่อตรงต่อวิชาชีพด้วยการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามความเป็นจริงอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาประสบการณ์ของตน

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพวารสารศาสตร์ โดยเฉพาะในส่วนของภาพข่าว สามารถคัดเลือกหลักจริยธรรมสำหรับการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวที่ได้รับความสำคัญมากโดยพิจารณาจากความถี่ในการกล่าวซ้ำตั้งแต่ 10 ครั้งขึ้นไปได้ 4 มิติหลัก ได้แก่ 1) หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง 2) หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3) หลักแห่งรสนิยมที่ดี และ 4) หลักแห่งการไม่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (American Society of Media Photographers., n.d.; Black , Steel , & Barney, 1995; Pember, 1968; The National Press Photographer Association., n.d.; เลอลักษณะ รอดเรือง, 2541; กมลชนก รุจิวัฒนพงศ์, 2550; กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554; กฤษณ์ ทองเลิศ และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น, 2548; กฤษณ์ ทองเลิศ อนุสรณ์ ศรีแก้ว และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น, 2547; จักรกฤษ เพิ่มพูล, 2554, ม.ป.ป.; จูดีพัชร จารุพูนผล, 2549; บุบผา เมฆศรีทองคำ, 2545; พัทธนันท์ ตริณรงค์, 2545; ภูบดินทร์ ภูสุวรรณ, 2548; รัชดาภรณ์ ศรีทองกุล, 2550; วิโรจน์ ศรีหิรัญ, 2541; สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2541; สมบูรณ์

อิชยาวรรกุล, 2541; สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย., ม.ป.ป.; สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย., 2510; อนุชา ทวีรคานนท์, 2552; อารดา เทิดธรรมคุณ, 2547)

8. ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์

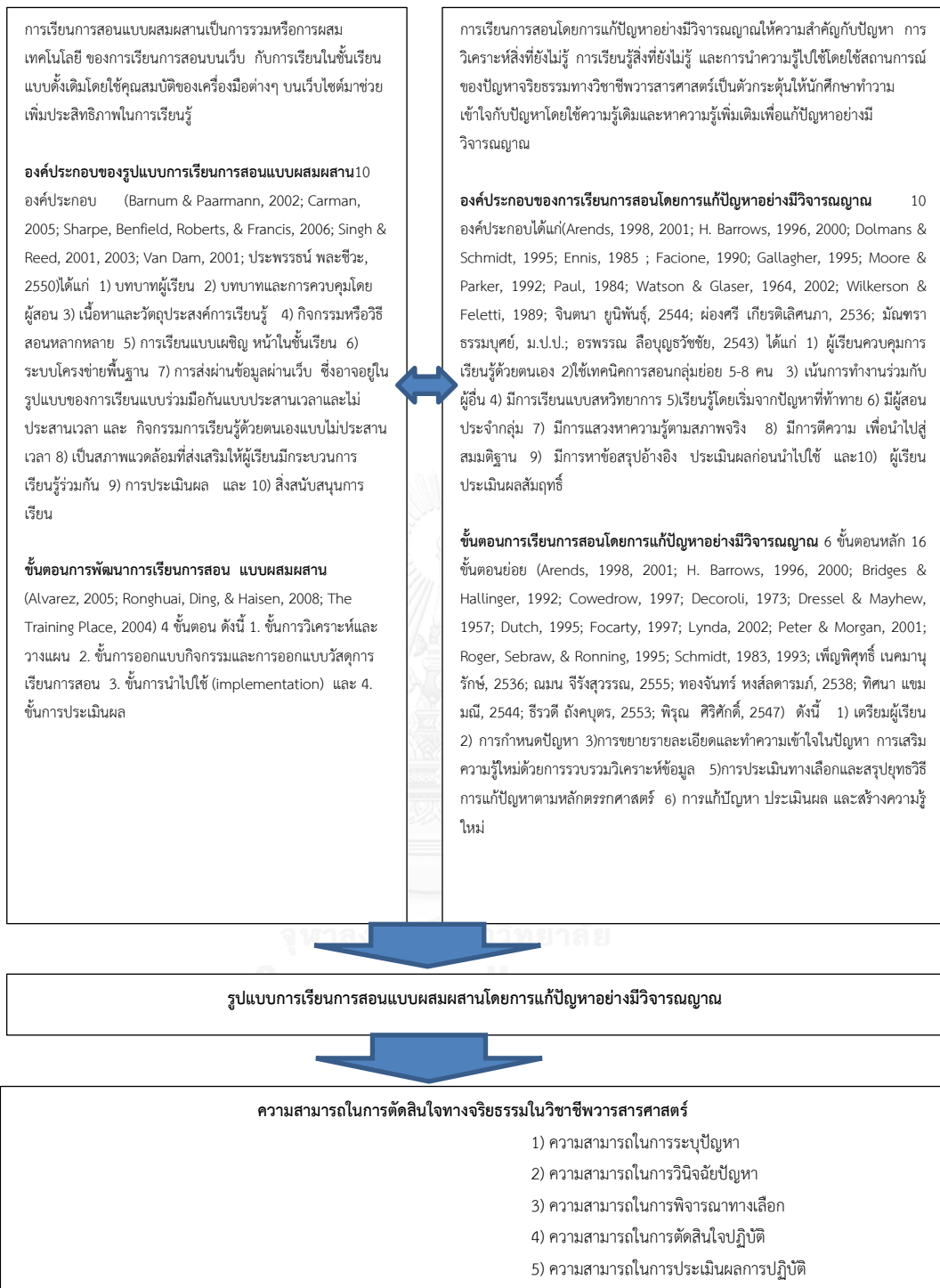
หมายถึง ความสามารถในการกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีระบบระเบียบและมีเหตุผล มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบซึ่งเป็นทักษะที่ต้องได้รับการพัฒนาและฝึกฝนเพื่อให้สามารถเลือกวิธีปฏิบัติจากหลายๆ ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ (Banks & Clegg, 1985; Clark & Copcutt, 1997; Marquis & Huston, 1996; Peterson, n.d.; Swansburg & Swansburg, 1995; Yoder & Patricia, 1995; โกศล สุวรรณมณี, 2534; กรองแก้ว อยู่สุข, 2535; ปรารค์ทิพย์ อุจระรัตน์, 2541; รชนา อัสชชะกิจ, 2539; สุนทรี วัฒนพันธ์, 2535)

“องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ” อาศัยองค์ประกอบด้านความรู้และองค์ประกอบด้านเจตคติ เพื่อนำมาสู่การกระทำ หรือพฤติกรรม จึงกล่าวได้ว่าความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม หมายถึง กระบวนการตัดสินใจที่ต้องอาศัยองค์ประกอบภายใน คือ องค์ประกอบด้านความรู้และองค์ประกอบด้านเจตคติของบุคคลมาเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจร่วมกันเพื่อนำไปสู่การกระทำเพื่อแก้ไขสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานประจำวันของช่างภาพ ผู้สื่อข่าวในขั้นตอนการสร้างสรรคและนำเสนอผลงานเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกและบรรณาธิการโดยกองบรรณาธิการ รวมถึงกระบวนการทำงานของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในกองบรรณาธิการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาคัดเลือกและบรรณาธิการข่าวและภาพข่าว เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะ

ทั้งนี้ ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ

วารสารศาสตร์ (Aiken & Catalano, 1994; Bergman, 1973; Burkhardt & Nathaniel, 1998; Curtin, 1978; Fry 1991, 1994; Rebecca, 1987) เป็นแนวคิดที่วางอยู่บนพื้นฐานการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการทำงานของช่างภาพและผู้สื่อข่าว ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) การระบุปัญหา 2) การวินิจฉัยปัญหา 3) การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ 4) การตัดสินใจปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติ

จากแนวคิดข้างต้น สามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งานวิจัยทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ประกอบด้วย คู่มือการใช้รูปแบบการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำให้นักศึกษามีความรู้ เจตคติที่ดี และทักษะหรือความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ขณะที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ และรายวิชาที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ ก็สามารถนำผลงานวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อสาขาต่างๆ เพื่อการผลิตบัณฑิตนิเทศศาสตร์ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมออกไปปฏิบัติงานองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้ตามมาตรฐานจริยธรรมทางวิชาชีพในอนาคต

2. งานวิจัยทำให้เข้าใจสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ซึ่งคณะนิเทศศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนทุกแห่งทั่วประเทศสำหรับนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่ปรับปรุงหลังจากการทดลองใช้แล้วไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันได้ ตลอดจนต่อยอดและขยายผลการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนของสาขาวารสารศาสตร์ และสาขานิเทศศาสตร์แขนงวิชาต่างๆ ที่สามารถหล่อหลอมและอบรมบ่มเพาะความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ในรายวิชาต่างๆ นำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการขององค์กรวิชาชีพ

นอกจากนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ ยังสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนสาขาต่างๆ ส่งผลต่อการผลิตผลงานที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” ผู้วิจัยได้แบ่งแนวคิดทฤษฎีสำคัญออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ 1) แนวคิดการพัฒนาการเรียนการสอน 2) แนวคิดการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน 3) แนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 4) แนวคิดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 5) แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 6) แนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ 7) แนวคิดหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 8) แนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยมีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

แนวคิดการพัฒนาการเรียนการสอน

การรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนสำหรับการวิจัยนี้ ได้แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน และ 2) การพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดตามลำดับ

1. ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบ (model) หมายถึง เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ (Keeves J., 1997, pp. 386-387) ดังนี้ 1) รูปแบบต้องนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา สามารถพิสูจน์และตรวจสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสำหรับใช้ในอธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้ 3) รูปแบบต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ระหว่างกัน รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะหาความรู้ และ 4) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงการเชื่อมโยง

รูปแบบการสอน (Joyce & Weil, 1996; Saylor, William, & Arthur, 1981; ทิศนา แคมมณี, 2550; บุญชม ศรีสะอาด, 2537; ละเอียด รักษ์เฒ่า, 2538; สมพงษ์ สิงหะพล, 2536; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2529; สุมิตร ก้อนโพธิ์, 2554) หมายถึงแบบหรือแผนการสอน สำหรับนำไปใช้สอนในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด แผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับความสอดคล้องกัน ภายใต้หลักการของแนวคิดพื้นฐานเดียวกัน กล่าวอีกนัยหมายถึง โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบที่ได้จัดกระทำไว้ล่วงหน้า ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย เนื้อหา ทักษะที่ต้องการสอน ยุทธศาสตร์การสอน วิธีสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอน และการวัดและประเมินผลรวมทั้งกิจกรรมสนับสนุนอื่นๆ โดยผ่านขั้นตอนการตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนารูปแบบการสอน

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนได้แบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) หลักการพัฒนารูปแบบการสอน 2) ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอน และ 3) องค์ประกอบของรูปแบบการสอน ดังรายละเอียดตามลำดับ

2.1 หลักการพัฒนารูปแบบการสอน

จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน สามารถสรุปหลักการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดของจอยส์และเวลล์ (Joyce & Weil, 1992, 1996, 2000) ได้ 4 ประการ ดังนี้ 1) รูปแบบการสอนต้องมีทฤษฎีรองรับ 2) เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้ว ก่อนนำไปใช้ อย่างแพร่หลายต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไข 3) การพัฒนารูปแบบการสอนอาจออกแบบให้ใช้ได้อย่างกว้างขวาง หรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง และ 4) การพัฒนารูปแบบการสอน จะมีจุดมุ่งหมายหลักเป็นตัวตั้ง ดังนั้น การนำรูปแบบการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตามก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้ หากเห็นว่าเหมาะสม

นอกจากนี้ แนวคิดของจอยส์และเวลล์ (Joyce & Weil, 1992, 1996, 2000) ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยระบุว่ารูปแบบการสอนควรช่วยให้ผู้เรียนได้รับสารสนเทศ ความคิด ทักษะ ค่านิยม วิถีทางในการคิด การสอนวิธีเรียนแก่

ผู้เรียนเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่าย สามารถแสวงหาความรู้และมีกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

สรุป หลักการพัฒนารูปแบบการสอนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการสอนของผู้สอนและการพัฒนาผู้เรียนให้มีวิธีการเรียนรู้ที่ง่ายและมีวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็น โดยการพัฒนารูปแบบการสอนควรมีทฤษฎีรองรับ ควรมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง และควรถูกออกแบบมาโดยมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้หากเหมาะสม

2.2 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอน

จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนารูปแบบการสอนของ (Joyce & Weil, 1992, 1996, 2000; ทิศนา แคมมณี, 2550; ละเอียด รักษ์เฒ่า, 2538) สรุปได้ว่า ขั้นตอนสำคัญของการพัฒนารูปแบบการสอนมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษานแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบจากการวิจัย ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกต การสอบถามจากผู้เกี่ยวข้อง

2.2.2 การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่นๆของรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน และสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.2.3 การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและเงื่อนไขต่างๆ เพื่อประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการสอน

2.2.4 การประเมินรูปแบบการสอน เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปมี 2 วิธี ได้แก่ 1)การประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และ 2)ประเมินความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติด้วยการนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงด้วยการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

2.2.5 การปรับปรุงรูปแบบการสอน แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ 1) ระยะก่อนนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้โดยใช้ผลจากการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และ 2)ระยะหลังนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้โดยนำข้อมูลจากการทดลองมาใช้ในการปรับปรุง ทั้งนี้ผู้สอนอาจทดลองใช้และปรับปรุงรูปแบบการสอนซ้ำๆ จนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

สรุป การพัฒนารูปแบบการสอนมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่นๆของรูปแบบการสอน 3) การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ 4) การประเมินรูปแบบการสอน และ 5) การปรับปรุงรูปแบบการสอน

2.3 องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

จอยส์ และเวลล์ (Joyce & Weil, 1992, 1996, 2000) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ไว้ในหนังสือชื่อ “Models of Teaching” ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

2.3.1 การแนะนำรูปแบบการสอน (orientation to the model) เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นที่มาของรูปแบบการสอน ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบการสอน ทฤษฎีและสมมติฐานที่ใช้รองรับรูปแบบการสอนนั้น หลักการ และแนวคิดสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ

2.3.2 ตัวรูปแบบการสอน (model of teaching) มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

2.3.2.1 โครงสร้างของรูปแบบ หรือขั้นตอนการสอนตามรูปแบบ (syntax or phase) เป็นการอธิบายว่ารูปแบบการสอนนั้นมีลำดับขั้นตอนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยเรียงลำดับกิจกรรมที่จะสอนเป็นขั้นๆ

2.3.2.2 หลักการของระบบทางสังคม (social system) เป็นการอธิบายบทบาทของครู ผู้เรียน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน โดยที่บทบาทของผู้สอนจะแตกต่างกันไปในแต่ละรูปแบบ

2.3.2.3 หลักการของการตอบสนอง (principle of reaction) เป็นการอธิบายถึงวิธีการแสดงออกของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน การตอบสนองสิ่งที่คุณเรียนได้กระทำ เช่น บางรูปแบบเน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนด้วยบรรยากาศอิสระ ไม่มีการประเมินว่าถูกหรือผิด เป็นต้น

2.3.2.4 ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน (support system) เป็นการอธิบายถึงเงื่อนไขหรือสิ่งที่จำเป็นที่เอื้อให้การใช้รูปแบบการสอนนั้นๆ มีประสิทธิผล เช่น รูปแบบการสอนออนไลน์จำเป็นต้องจัดอบรมผู้เรียนให้มีทักษะการใช้งานก่อนจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2.3.3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (application) เป็นการเสนอคำแนะนำและให้ข้อสังเกตต่างๆ ที่จะช่วยให้การสอนรูปแบบต่างๆ มีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น ประเภทเนื้อหาวิชาที่เหมาะสม สาขาวิชาและระดับชั้นปีของผู้เรียน สถานที่และสิ่งแวดล้อมต่างๆที่เอื้อต่อการใช้รูปแบบการสอน รวมถึงการให้คำแนะนำต่างๆ

2.3.4 ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอน (instructional and nurturant effects) ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ส่วนผลทางอ้อมที่คาดคะเนไว้ว่าจะเกิดแฝงไปกับการสอน ดังนั้น ในการเลือกรูปแบบการสอน การสร้างหลักสูตรหรือสื่อต่างๆ ผู้สอนจะต้องสร้างความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพการสอนหรือผลทางตรงและผลทางอ้อมที่อาจทำนายได้

สรุป องค์ประกอบของรูปแบบการสอนประกอบด้วย 1) การแนะนำรูปแบบการสอน 2) ตัวรูปแบบการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 ประการคือ โครงสร้างของรูปแบบหรือขั้นตอนการสอนตามรูปแบบ หลักการของระบบทางสังคม หลักของการตอบสนอง และ ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน 3) การนำรูปแบบการสอนไปใช้ และ 4) ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ อันเป็นวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยต่อไป

แนวคิดการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน

การรวบรวมแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ความหมายของการเรียนการสอนและระบบการเรียนการสอน 2) ปัจจัยและองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอน ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดตามลำดับ

1. ความหมายของการเรียนการสอนและระบบการเรียนการสอน

จากการศึกษาความหมายของการเรียนการสอน (Hill, 2000; Mckechnie, 1983) สรุปได้ว่า การเรียนการสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่างๆ โดยมีการเตรียมการ มีการวางแผนตามหลักวิชา มีขั้นตอนการสอนที่เป็นแบบแผนชัดเจน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น ระบบการเรียนการสอนจึงเป็นการจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันเพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้

2. ปัจจัยและองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอน

จากแนวคิดเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนของนักวิชาการของต่างประเทศและของไทยทั้ง 13 แนวคิด ได้แก่ 1) ระบบการจัดการเรียนการสอนของสังต์ อุทรานันท์ (สังต์ อุทรานันท์, 2537) 2) ระบบการออกแบบการเรียนการสอนของ ทิศนา ขัมมณี (ทิศนา ขัมมณี, 2534, 2544, 2550) 3) ระบบการเรียนการสอนของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2537) 4) ระบบการเรียนการสอนของยูเนสโก (UNESCO., 1981, December) 5) ระบบการเรียนการสอนของไทเลอร์ (Tyler, 1950) 6) ระบบการเรียนรู้ของคาร์รอล (Carroll, 1989) 7) ระบบการเรียนการสอนของเกลเซอร์ (Glaser, 1965) 8) ระบบการเรียนการสอนของเกอร์ลัค และอีลาย (Garlach & Ely, 1971; Gerlach & Ely, 1980) 9) ระบบการเรียนการสอนของคลอสเมียร์ และ ริปปเปิล (Klausmeir & Ripple, 1971) 10) ระบบการเรียนการสอนของเนิร์ก และเจนทรี (Knirk & Gentry, 1971) 11) ระบบการเรียนการสอนของเคมป์ (Kemp, 1977, 1985) 12) ระบบการเรียนการสอนของกานเย และบริกส์ (Gagne & Briggs, 1974) และ 13) ระบบการเรียนการสอนของดิคค์และคาเรย์ (Dick & Carey, 1985, 1996) สามารถสังเคราะห์ปัจจัยและองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนได้ตามกรอบทฤษฎีระบบได้เป็น 3 ปัจจัย 13 องค์ประกอบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์ปัจจัยและองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอน

ปัจจัย องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ปัจจัยนำเข้า													
1.การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา/ความต้องการ		√										√	
2.กำหนดขอบข่ายหลักสูตร/เนื้อหา รายวิชา		√										√	
3.การกำหนดจุดมุ่งหมายการสอน	√	√	√		√		√	√	√	√	√	√	√
4.การวิเคราะห์ทรัพยากร สภาพแวดล้อม/เงื่อนไข		√										√	
5.การวิเคราะห์และกำหนดคุณสมบัติ ของผู้เรียน	√	√	√	√		√	√	√	√		√		√
6.การวิเคราะห์ผู้สอนและการเตรียม ความพร้อมผู้สอน	√	√	√	√		√					√	√	
7.การวิเคราะห์การเรียน การสอน และออกแบบเนื้อหา	√	√	√					√	√		√	√	√
ปัจจัยกระบวนการ													
8.การกำหนดเวลาเรียน และสถานที่ เรียน			√			√		√			√		√
9.การกำหนดยุทธวิธีการเรียนหรือ กิจกรรมการเรียน		√	√	√	√		√	√	√	√	√	√	√
10.การเลือกสรร จัดหาและพัฒนา วัสดุ/ทรัพยากรการเรียนการสอน		√	√	√				√	√		√	√	√
11.การเสริมทักษะและการจัด กิจกรรมสนับสนุน	√		√	√				√				√	√
ปัจจัยนำออก- ผลลัพธ์				√									
12.การติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการเรียน	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
13. การให้ข้อมูลย้อนกลับ	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

หมายเหตุ: หมายเลขแสดงแนวคิดของนักการศึกษาแต่ละท่าน

1 =สัจด์ อุทรานันท์, 2537 2=ทิศนา ขมณี, 2534,2544,2550 3=บุญชม, 2537 4= UNESCO,1981

5=Robert Tyler, 1950, 6=Carroll, 1989 7=Glaser,1965 8=Garlach &Ely, 1971,1980

9= Klausmeier & Ripple, 1971 10= Knirk & Gentry,1971 11= Kemp, 1977,1985

12= Gagne & Briggs, 1979 13= Dick & Carey, 1985, 1996

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายปัจจัยหลัก ทั้ง 3 ปัจจัย และองค์ประกอบย่อย 13 องค์ประกอบ (Carroll, 1989; Dick & Carey, 1985, 1996; Gagne & Briggs, 1974; Garlach & Ely, 1971; Gerlach & Ely, 1980; Glaser, 1965; Kemp, 1977, 1985; Tyler, 1950; UNESCO., 1981, December; ทิศนา แคมมณี, 2534, 2544, 2550; บุญชม ศรีสะอาด, 2537; สัจด์ อุทรานันท์, 2537) ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การกำหนดขอบเขตของหลักสูตร/เนื้อหารายวิชา 3) การกำหนด จุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของการสอน 4) การวิเคราะห์ทรัพยากร สภาพแวดล้อมและ เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง 5) การวิเคราะห์และกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน 6) การวิเคราะห์ผู้สอนและการ เตรียมความพร้อมของผู้สอน และ 7) การวิเคราะห์การเรียนการสอน และ ออกแบบเนื้อหา ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวคิดที่เน้นการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาการเรียนการสอน ความต้องการ ของผู้เรียนเพื่อเรียงลำดับความต้องการ รวมถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 การกำหนดขอบเขตหลักสูตร/เนื้อหาวิชา เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนด จุดมุ่งหมายของการสอน ซึ่งเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ การศึกษา โดยการวิเคราะห์ความต้องการ และการวิเคราะห์ผู้เรียน การวิเคราะห์การสอน รวมถึง การศึกษาพฤติกรรมเบื้องต้นและคุณลักษณะของผู้เรียน

1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของการสอน เพื่อให้การดำเนิน กิจกรรมต่างๆ มีประสิทธิภาพและบรรลุสิ่งที่ต้องการ อาจกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ หรือ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ผู้สอนสามารถวัดหรือสังเกตได้และผู้เรียนสามารถปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์นั้นได้ นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้สอนสามารถกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน จัด สภาพการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนแนวทางการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลด้วย

1.4 การวิเคราะห์ทรัพยากร สภาพแวดล้อมและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง เป็นการ สสำรวจทรัพยากรที่จำเป็น สภาพแวดล้อม บริบทและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยนำสิ่งที่มีอยู่เดิมมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์

1.5 การวิเคราะห์และกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน เป็นการประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอนเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีประสบการณ์ พื้นฐานความรู้ความสามารถ และความพร้อมหรือไม่อย่างไร ทำให้รู้ว่าผู้เรียนควรจะเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนสิ่งใหม่หรือไม่ หรือควรให้ความรู้พื้นฐานก่อน นอกจากนั้นยังใช้เป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

1.6 การวิเคราะห์ผู้สอนและการเตรียมความพร้อมผู้สอน เป็นการวิเคราะห์ผู้สอนจะช่วยเตรียมผู้สอนเพื่อให้สามารถใช้ระบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 การวิเคราะห์การเรียนการสอนและออกแบบเนื้อหา เป็นการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่ต้องเรียนและการจัดเรียงเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมและง่ายต่อความเข้าใจ ทั้งนี้การออกแบบเนื้อหาประกอบด้วยการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้และการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ หัวข้อและเนื้อหาที่จะสอน วัตถุประสงค์การเรียนการสอน ผู้สอนและหน้าที่ของผู้สอน ทรัพยากร แหล่งทรัพยากร สื่อทัศนอุปกรณ์และอุปกรณ์การเรียนการสอน เวลา สถานที่ ค่าใช้จ่าย และการออกแบบเครื่องมือสำหรับทดสอบและประเมินผลผู้เรียนที่เหมาะสม

2. ปัจจัยด้านกระบวนการหรือการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเวลาเรียนและสถานที่เรียน 2) การกำหนดยุทธวิธีหรือกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การเลือกสรร จัดหาและพัฒนาวัสดุ/ทรัพยากรการเรียนการสอน และ 4) การเสริมทักษะและการจัดกิจกรรมสนับสนุน ดังนี้

1.1 การกำหนดเวลาเรียนและสถานที่เรียน ทั้งนี้การกำหนดเวลาเรียนจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระที่จะเรียน วัตถุประสงค์ สถานที่ ความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนการจัดสถานที่ให้มีขนาดเล็กหรือใหญ่จะขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มผู้เรียน

2.2 การกำหนดยุทธวิธีหรือกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดประเภทกิจกรรมให้เป็นหมวดหมู่และเลือกเฉพาะกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหาและวิธีสอนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้สอนต้องใช้แผนการสอนซึ่งจะระบุกิจกรรมทั้งของผู้สอนและผู้เรียน พร้อมทั้งระบุสื่อการเรียนการสอน และ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนแต่ละคนในรูปกิจกรรมต่างๆ

2.3 การเลือกสรร จัดหาและพัฒนาวัสดุ/ทรัพยากรการเรียนการสอน

ครอบคลุมถึงการเลือกสรร จัดหาและพัฒนาทรัพยากร วัสดุการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน และขนาดของกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้การสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนั้น ผู้สอนยังต้องสามารถพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา สถานการณ์ ตลอดจนระดับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2.4 การเสริมทักษะและการจัดกิจกรรมสนับสนุนเป็นการดำเนินการจัดการ

เรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ให้ความสำคัญกับการเสริมทักษะและจัดกิจกรรมเพิ่มเติมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ปัจจัยนำออก หรือปัจจัยผลลัพธ์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การ

ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการเรียน และ 2) ข้อมูลย้อนกลับ

3.1 การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการเรียน เป็นการติดตามตรวจสอบ กระบวนการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยวัดจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินจะต้องมีความเชื่อมั่นและมีประสิทธิภาพสูงพอที่จะวัดและประเมินผลได้ตามที่ต้องการ

3.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นขั้นตอนที่ทำให้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงแก้ไขให้ กระบวนการต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

สรุป การออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ปัจจัยหลัก 13 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การกำหนดขอบเขตของหลักสูตร/เนื้อหารายวิชา 3) การกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของการสอน 4) การวิเคราะห์ทรัพยากร สภาพแวดล้อม และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง 5) การวิเคราะห์และกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน 6) การวิเคราะห์ผู้สอน และการเตรียมความพร้อมของผู้สอน และ 7) การวิเคราะห์การเรียนการสอน และออกแบบเนื้อหา 2. ปัจจัยด้านกระบวนการหรือการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเวลาเรียนและสถานที่เรียน 2) การกำหนดยุทธวิธีหรือกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การเลือกสรร จัดหาและพัฒนาวัสดุ/ทรัพยากรการเรียนการสอน และ 4) การเสริมทักษะ และการจัดกิจกรรมสนับสนุน และ 3. ปัจจัยนำออกหรือปัจจัยผลลัพธ์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการเรียน และ 2) การให้ข้อมูลย้อนกลับ

จากการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอนดังรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ต่อไป

แนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) ความหมาย 2) องค์ประกอบของรูปแบบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 3) ขั้นตอนและกิจกรรมการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ 4) งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ดังรายละเอียดตามลำดับ

1. ความหมาย

จากการรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีชื่อเรียกต่างกันไป ได้แก่ blended learning, Hybrid learning, Flexible learning, integrated learning, multi-method learning, mix mode learning อย่างไรก็ตาม คำที่นิยมใช้มากที่สุดคือ blended learning (กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์, 2548) ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงใช้คำว่า blended learning สำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ทั้งนี้การเรียนแบบผสมผสานแบ่งเป็น 4 แบบ (Driscoll, 2002) ได้แก่ 1) การรวมหรือการผสมเทคโนโลยีของการเรียนการสอนบนเว็บกับการเรียนในชั้นเรียน 2) การรวมวิธีการสอนเพื่อสร้างผลลัพธ์ทางการเรียนที่ดีที่สุด โดยใช้หรือไม่ใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอนก็ได้ 3) การผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนทุกรูปแบบกับการเรียนการสอนแบบซึ่งหน้า และ 4) การรวมเทคโนโลยีการสอนกับการทำงานจริง ดังนี้

1. การรวมหรือการผสมเทคโนโลยีของการเรียนการสอนบนเว็บ (web-based technology) กับการเรียนในชั้นเรียนแบบดั้งเดิม ซึ่ง (Thorne, 2003) ว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นการรวมนวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์บนการเรียนแบบออนไลน์ และการมีส่วนร่วมในการเรียนแบบดั้งเดิมคือในห้องเรียน ซึ่งเป็นยุคศาสตร์ที่ใช้ในการเรียนรู้ มีส่วนสนับสนุนและช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น โดยการเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web-based Instruction) ก็คือการนำทรัพยากรที่มีอยู่ใน เวิลด์ ไวด์ เว็บ มาส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Khan, 1997) ใน

รูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา (self-pace instruction) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning) แบบประสานเวลา (synchronous) และแบบไม่ประสานเวลา (asynchronous) โดยใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวกที่หลากหลาย อาทิ วิดีโอสตรีมมิ่ง เสียงและข้อความ แหล่งข้อมูลอ้างอิง และบทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น เป็นการสนองตอบแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ การเรียนการสอนไม่ใช่การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) ทั้งนี้ สัดส่วนของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานมี 4 ระดับโดยพิจารณาจากปริมาณการใช้บทเรียนออนไลน์และการเรียนการสอนในชั้นเรียน(ศรีศักดิ์ จามรมาน, 2549) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สัดส่วนของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

ปริมาณการใช้ บทเรียนออนไลน์	ความหมาย (Meaning)
0%	เป็นการสอนแบบปกติ (Tradition) ไม่มีการใช้เทคโนโลยีออนไลน์นั่นคือ นำเสนอเนื้อหาโดยการเขียนหรือการบรรยาย
1-29%	มีการนำเทคโนโลยีเว็บเพื่ออำนวยความสะดวกในการสอนวิชาที่เคยสอนแบบซึ่งหน้า (face to face) ใช้ระบบการจัดการวิชาหรือหน้าเว็บเพื่อนำเสนอคำอธิบายรายวิชาและการบ้าน เป็นต้น
30-79%	เป็นรูปแบบการผสมกลมกลืนกัน (Blended Learning) ด้วยการนำเสนอเนื้อหาวิชาที่ผสมผสานระหว่างวิธีสอนออนไลน์และวิธีสอนแบบซึ่งหน้า โดยเนื้อหาส่วนใหญ่นำเสนอผ่านออนไลน์ และบางส่วนนำเสนอแบบซึ่งหน้า
80% ขึ้นไป - 100%	การเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning) เป็นการนำเสนอเนื้อหาทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดทางออนไลน์ โดยทั่วไปจะไม่มีการเรียนการสอนแบบซึ่งหน้าหรือการเรียนการสอนในห้องเรียน

ที่มา : ศรีศักดิ์ จามรมาน (2549)

2. การรวมวิธีการสอนเพื่อสร้างผลลัพธ์ทางการเรียนที่ดีที่สุด โดยใช้หรือไม่ใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอนก็ได้ ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการสอนที่หลากหลายเข้าด้วยกัน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง โดยไม่ได้คำนึงว่าต้องใช้หรือไม่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการเรียนการสอน

3. การผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนทุกรูปแบบกับการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้ากับผู้สอน ซึ่งเป็นมุมมองที่มีผู้ยอมรับกันอย่างแพร่หลายที่สุด (Driscoll, 2002) การเรียนการสอนตามแนวคิดนี้จึงเป็นการผสมผสานระหว่างการนำเอาคุณสมบัติของเทคโนโลยีทุกรูปแบบ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต รวมไปถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ การสื่อสารต่างๆ เป็นต้น มาใช้เพื่อสนับสนุนและทดแทนกิจกรรมบางส่วนของกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ

4. การรวมเทคโนโลยีการเรียนการสอนกับการทำงานจริง ดังนั้น การเรียนการสอนตามแนวคิดนี้จึงเป็นการผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนทุกรูปแบบเพื่อการส่งผ่านความรู้ในองค์กร

สรุป จากการศึกษาแนวคิดทั้ง 4 แบบ สามารถสรุปความหมายของการเรียนการสอนแบบผสมผสานว่าเป็นการผสมผสานแนวคิดและวิธีการสอนต่างๆ รวมไปถึงเทคโนโลยีที่หลากหลายเข้ากับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน กล่าวคือ มีการลดเวลาเรียนในชั้นเรียนปกติลง โดยเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้บางอย่างสามารถเรียนแบบออนไลน์ได้ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพเหมาะสมกับบริบท สถานการณ์การเรียนรู้และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะด้านการปฏิบัติได้ดีขึ้น บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2. องค์ประกอบของรูปแบบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่น่าเสนอ โดย (Barnum & Paarmann, 2002; Carman, 2005; Gabriele, 2005; Sharpe et al., 2006; Singh & Reed, 2001, 2003; Van Dam, 2001; ประพรรณ พละชีวะ, 2550) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่เสนอโดยนักวิชาการข้างต้น โดยเลือกเฉพาะหัวข้อที่มีการกล่าวซ้ำกันอย่างน้อย 2 ครั้ง สามารถสรุปองค์ประกอบสำคัญได้ 10 องค์ประกอบด้วย ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน (infrastructure) 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery) ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา (Self-paced learning) 8) เป็น

สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

องค์ประกอบของการเรียนการสอน แบบผสมผสาน	ประพริทธิ์ฐนั้ พละฐี๊วะ (2550)	Barnum & Paarnum (2002)	Carman (2005)	Sharpe Benfield, Robert & Francis (2006)	Singh & Ree (2001 ,2003)	Van Dam, 2003
บทบาทผู้เรียน	√			√	√	
บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน	√			√		
เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้	√				√	
กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย	√		√	√		
การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน		√	√	√		√
ระบบโครงข่ายพื้นฐาน	√				√	
การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery) ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา	√	√	√	√		√
การสร้างความสามารถในการเข้าถึงระบบ		√				
เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน		√	√			
การประเมิน	√		√			
สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	√		√			

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปสาระสำคัญขององค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้ง 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. บทบาทผู้เรียน มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและกำหนดบทบาทหน้าที่ เจาะลึกและละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนควบคุมและกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน เป็นการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้สอนที่เหมาะสมกับ การเรียนการสอนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน อาทิ การควบคุม การให้คำแนะนำ ปรีกษา การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การเสริมแรง จูงใจ และการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ฯลฯ
3. เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และออกแบบเนื้อหาให้เหมาะสมกับการเรียนแบบออนไลน์ และการสอนในชั้นเรียน
4. กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย เป็นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถส่วนบุคคล ด้วยอัตราความเร็วในการเรียนและระยะเวลาที่เรียนตามความพึงพอใจของผู้เรียน ทั้งการเรียนออนไลน์ อาจอยู่ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา และการเรียนในชั้นเรียนปกติ
5. การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน เป็นการเรียนในห้องเรียนปกติ โดยผู้สอนและผู้เรียนอยู่ในสถานที่และเวลาเดียวกัน โดยผู้สอนนำชั้นเรียน มีการปฏิบัติการ มีการฝึกและหรือการให้คำแนะนำ และมีการติดตามงาน
6. ระบบโครงข่ายพื้นฐาน ได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบ WIFI อินเทอร์เน็ตไร้สาย ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.: Learning Management System) อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ฯลฯ เพื่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนออนไลน์ และการเรียนในชั้นเรียน
7. การส่งผ่านข้อมูลบนเว็บ (web-based delivery) เป็นการส่งผ่านข้อมูลบนเว็บแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา
8. เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ประกอบด้วย การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การใช้บอร์ดแสดงความคิดเห็น หรือการสนทนาบนอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

9. การประเมินผล อาจเป็นการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อ วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

10. สิ่งสนับสนุนการเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนบทเรียนบนเว็บแบบ ผสมผสาน ประกอบด้วยแหล่งอ้างอิงทั้งทางกายภาพและแบบเสมือน คำถามที่ถูกลำดับข้อ และบทสรุป โดยสิ่งเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการส่งผ่านความรู้ และเก็บจดจำความรู้ของผู้เรียน ช่วย สร้างความคงทนของการเรียนรู้

3. ขั้นตอนและกิจกรรมการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

จากการศึกษาขั้นตอนการออกแบบเรียนการสอนแบบผสมผสานที่นำเสนอโดย (Alvarez, 2005; Gabriele, 2005; Ronghuai et al., 2008; The Training Place, 2004) สามารถสังเคราะห์ขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยเลือกเฉพาะหัวข้อที่มีการกล่าวซ้ำกันอย่างน้อย 2 ครั้ง ได้ 4 ขั้นตอนหลัก คือ

3.1 ขั้นการวิเคราะห์และวางแผน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์คุณสมบัติผู้เรียน 2) รูปแบบการเรียน ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และ ลำดับขั้นตอนการเรียน และ 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียน

3.2 ขั้นการออกแบบกิจกรรมและการออกแบบวัสดุการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การออกแบบภาพรวมของการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน 3) การออกแบบกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียน และ 4) การออกแบบและพัฒนาเนื้อหา/ วัสดุการเรียนรู้

3.3 ขั้นการนำไปใช้ (implementation)

3.4 ขั้นการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นการประเมินผลขั้นตอนการ เรียนรู้ การประเมินผลสัมฤทธิ์หรือการจัดการสอบตามหลักสูตร และ การประเมินผลกิจกรรม ทั้งหมด

ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนและกิจกรรมการออกแบบการเรียนการสอน
แบบผสมผสาน

ขั้นตอน การออกแบบ การเรียนการสอน แบบผสมผสาน	กิจกรรมในแต่ละขั้นตอน	Alvarez (2005)	Gabriela E. Uchida, 2005	Ronghuai, et al., 2008)	The Training Place (2004)
ขั้นก่อนการ วิเคราะห์				√	
ขั้นการวิเคราะห์ และวางแผน	การวิเคราะห์คุณสมบัติผู้เรียน			√	√
	การวิเคราะห์รูปแบบการเรียน	√			√
	การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร	√			√
	การจัดลำดับขั้นตอนการเรียน	√			√
	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่สนับสนุนต่อ การจัดกิจกรรมการเรียน			√	√
	การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน				√
	การวางแผน การนำไปใช้				√
	การทดสอบและการประเมินผล การวิเคราะห์แผนงาน กระบวนการทำงาน				√
ขั้นการออกแบบ กิจกรรมและการ ออกแบบวัสดุการ เรียนการสอน	การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	√		√	√
	การออกแบบให้ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็น รายบุคคล				√
	การออกแบบภาพรวมของการเรียนรู้แบบผสมผสาน	√		√	√
	การออกแบบกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียน	√		√	
	การออกแบบและพัฒนาเนื้อหา/วัสดุการเรียนรู้	√		√	
	การออกแบบบริบทที่เกี่ยวข้อง				√
	การออกแบบผู้เรียน				√
ขั้นพัฒนา					√
ขั้นการนำไปใช้			√		√
ขั้นการประเมินผล การเรียนการสอน		√		√	√

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปสาระสำคัญของขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้ง 4 ขั้นตอนหลัก และกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนได้ (Alvarez, 2005; Gabriele, 2005; Ronghuai et al., 2008; The Training Place, 2004) ดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์และวางแผน ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์คุณสมบัติผู้เรียน เป็นการวิเคราะห์และกำหนดความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์ ระดับอายุ สาขาวิชา และชั้นปีที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดทักษะ และความรู้พื้นฐานหรือสิ่งที่ต้องรู้ก่อนเรียน

1.2 การวิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอน เป็นการวิเคราะห์รูปแบบและเทคนิคการเรียนการสอนในปัจจุบัน ปัญหาที่พบและแนวทางการปรับปรุงเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

1.3 การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร เป็นการศึกษามุมมองของผู้สอน และ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิ และ/หรือผู้เรียน หรือผู้เกี่ยวข้องต่อประเด็นและวิธีการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น

1.4 การจัดลำดับขั้นตอนการเรียน แบ่งเป็น 5 ชั้น ได้แก่ 1) ชี้นำ เป็นการแจ้งให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจถึงความสำคัญของการนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ รวมถึงแผนการเรียน ขอบเขตเนื้อหา พฤติกรรมที่คาดหวัง และการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการเรียน 2) ชื่นเร้าความสนใจ เริ่มจากการกล่าวถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะเข้ามาช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในระบบการเรียนการสอน การสนับสนุนด้านข้อมูลและคำแนะนำในการเข้าถึงและดาวน์โหลดข้อมูล และการติดตั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน 3) ชี้นำดำเนินการ เป็นการสร้างความกระตือรือร้นแก่ผู้เรียนในการแก้ปัญหาและร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม และนำเครื่องมือใหม่ๆ เข้ามาใช้แก้ปัญหาความแตกต่างด้านพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน 4) บทเรียน การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและแนะนำกติกาที่สำคัญ และ 5) บทสรุปซึ่งควรง่ายและอิงกับสภาพแวดล้อม โดยใช้ทรัพยากรบนเครือข่ายที่มีอยู่

1.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนที่มีอยู่สำหรับการเรียนออนไลน์และการเรียนในชั้นเรียน เช่น อุปกรณ์ในห้องเรียน ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย WIFI ฯลฯ เพื่ออำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้

2. **ขั้นการออกแบบกิจกรรมและการออกแบบวัสดุการเรียนการสอน ประกอบด้วย**
 - 2.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งสามารถจำแนกเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย
 - 2.2 การออกแบบภาพรวมของการเรียนรู้แบบผสมผสาน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละหน่วยเรียน กลยุทธ์การนำเสนอบทเรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้แบบผสมผสาน
 - 2.3 การออกแบบกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียน ประกอบด้วย นิยามผล การจัดกิจกรรมในแต่ละวัตถุประสงค์ การจัดกลุ่มของกิจกรรม และการประเมินผลในแต่ละหน่วยเรียน
 - 2.4 การออกแบบและพัฒนาวัสดุการเรียนรู้อ ประกอบด้วย การเลือกสรรเนื้อหาสาระ การออกแบบและพัฒนาวัสดุการเรียนรู้อ เป็นรายละเอียดของการออกแบบบทเรียน
3. **ขั้นการนำไปใช้ (implementation) เป็นขั้นตอนที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ได้แก่ ผู้เรียน เพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้สอน โดยขั้นการนำไปใช้ต้องกำหนดประเด็นการนำไปใช้ การวางแผนการนำไปใช้ การวางแผนการใช้เทคโนโลยีและการวางแผนในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน**
4. **ขั้นการประเมินผลการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน รวมถึงการประเมินงบประมาณค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 1) การประเมินผลขั้นตอนการเรียนรู้ 2) การจัดการสอบตามหลักสูตร และ 3) การประเมินผลกิจกรรมทั้งหมดในขั้นตอนสุดท้ายเพื่อนำไปปรับกระบวนการออกแบบในแต่ละขั้นตอนที่ผ่านมาทั้งหมดเพื่อให้การเรียนการสอนแบบผสมผสานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง**

4. งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

งานวิจัยในประเทศ

กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์ (2548) ศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานด้วยการเรียนการสอนแบบร่วมมือในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม ภายหลังจากจัดการเรียนการสอนพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนการสอน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในระดับมาก

ภัทรา วายาจุต (2550) ศึกษาเรื่อง ผลของการเรียนแบบผสมผสานและแบบใช้เว็บช่วย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีบุคลิกภาพต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลของการเรียนแบบผสมผสานแบบใช้เว็บช่วยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาบัณฑิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษา จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีบุคลิกภาพต่างกัน เมื่อเรียนแบบผสมผสาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกับนิสิตที่เรียนแบบใช้เว็บช่วย และ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เรียนแบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนิสิตที่เรียนแบบใช้เว็บช่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรวดี ถังคุบุตร (2553) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้แผนผังทางปัญญาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อองค์ประกอบของการเรียนแบบผสมผสาน 2) สร้างและทดลองใช้รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ 3) นำเสนอรูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิตปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 23 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมี 12 องค์ประกอบได้แก่ เนื้อหา ระบบบริหารจัดการ รูปแบบการสื่อสาร การประเมินผล ผู้สอน ผู้เรียน ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียน วิธีการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน เครื่องมือและโปรแกรมประยุกต์ ชนิดของเครื่องมือในการสื่อสาร และโครงสร้างพื้นฐาน 2) กลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้แผนผังทางปัญญามีคะแนนเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้แผนผังทางปัญญาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย การออกแบบการเรียนการสอน 9 ชั้น การเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2 รูปแบบได้แก่การเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนการสอนออนไลน์ ส่วนประกอบของการเรียนการสอนออนไลน์ 8 องค์ประกอบ แผนผังทางปัญญา 4 แผนผัง ได้แก่ แผนผังมโนทัศน์ แผนผังความคิด แผนผังก้างปลา และแผนผังงาน การสร้างแผนผังทางปัญญา 5 ชั้นและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 11 ชั้น

อัจฉรา อรุชโนปกรณ์ (2552) ศึกษาเรื่อง การสร้างบทเรียนออนไลน์แบบกิจกรรมกลุ่ม โดยวิธีการเรียนแบบผสมผสาน เรื่อง การสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างและหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์แบบกิจกรรมกลุ่มโดยใช้วิธีการเรียนแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 55 คน ของโรงเรียนวัดภูเขาทอง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า บทเรียนออนไลน์แบบกิจกรรมกลุ่มโดยใช้วิธีการเรียนแบบผสมผสาน เรื่อง การสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อายุธ ยิ่งขวัญเจริญ (2556) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานเรื่องการจัดแสงการถ่ายภาพในสตูดิโอสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน* โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยา คณະมนุชยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการหาประสิทธิภาพของสื่อมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86/80.76 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่บุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลการปฏิบัติการจัดแสงสำหรับการถ่ายภาพในสตูดิโอของกลุ่มทดลองอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ผลการสำรวจความคิดเห็นในทุกด้านอยู่ใน ระดับดี = 3.94 และ SD.= 0.14

งานวิจัยในต่างประเทศ

Dodero, Fernandez, and Sanz (2003 December) ศึกษาเปรียบเทียบข้อดีของการเรียนแบบผสมผสานในด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและความคิดริเริ่มในกระบวนการเรียนกับการเรียนแบบออนไลน์อย่างเดียว โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เรียนที่เรียนในชั้นเรียนซึ่งเรียนแบบผสมผสาน และ กลุ่มผู้เรียนที่เรียนแบบห้องเรียนเสมือน โดยจัดการเรียนการสอนในห้องคอมพิวเตอร์และให้ผู้เรียนเรียนบนเว็บ และประเมินผลด้วยแบบทดสอบ การประเมินการมีส่วนร่วมบนเว็บ ของผู้เรียนโดยวัดจากการอภิปรายและการตั้งกระทู้หรือโพสต์ข้อความ และ การติดต่อสื่อสารโดยใช้เครื่องมือต่างๆ ที่อยู่ในระบบเครือข่าย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการอภิปรายนั้นส่งเสริมการเรียนแบบผสมผสานทำให้การเรียนแบบไม่ประสานเวลามีความสมบูรณ์ขึ้น และการเรียนแบบผสมผสานส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนด้วย

Gulsecen and Gulsecen (2004) ศึกษาเรื่อง ผลของการเรียนแบบผสมผสานที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ผลการศึกษาพบว่า การเรียนแบบผสมผสานทำให้ 1) นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น 2) สร้างแรงจูงใจ อัตราการเข้าเรียนและความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น 3) ผลการเรียนแบบผสมผสานของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐสูงกว่าเอกชน 4) นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีเรียนได้ดีกว่านักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานต่ำ 5) การเรียนแบบออนไลน์สามารถสร้างความรู้พิเศษแก่นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มได้ และ 6) นักศึกษามีความพึงพอใจในวิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสานมากกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ

Newbury (2013) พบว่าในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา 80-90% ของรายวิชาที่สอนมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำวิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสานมาใช้ แต่แทบไม่พบว่าการวัดประสิทธิภาพการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานต่อผลสัมฤทธิ์ที่เป็นระบบ ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนแบบผสมผสานมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน 2) กิจกรรมการเรียนแบบกำกับตนเอง 3) การเรียนรู้แบบร่วมมือกันและการสื่อสาร 4) การวัดและประเมินผลการสอน และ 5) การอ้างอิง วัสดุและสื่อการเรียนการสอน โดยองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Lopez-Pérez, Pérez-Lopez, Rodríguez-Ariza, and Argente-Linares (2013) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการใช้เทคโนโลยีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษาในบริบทการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยแห่งกรานาดา (University of Granada) ที่เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานและปริมาณผลงานมีผลเชิงบวกต่อคะแนนสอบปลายภาค อย่างไรก็ตาม เวลาที่ใช้ในการเรียนและทำงานออนไลน์ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนแต่เป็นคะแนนที่ได้จากการทำงานส่งที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ยิ่งกว่านั้น ภูมิหลังของนักศึกษา ปริมาณการเข้าเรียน และความสนใจในรายวิชาเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียน

Sucaromana (2013) ศึกษาเรื่องผลของการเรียนการสอนแบบผสมผสานต่อการสร้างแรงจูงใจของนักศึกษาไทยในการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่าการเรียนการสอนแบบผสมผสานช่วยเพิ่มแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษรวมทั้งยังเพิ่มความรู้สึกพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีแรงจูงใจ ทัศนคติและความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชา

ภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

Liu, Zhan., and Yan (2014) ศึกษาเรื่องการประเมินความพึงพอใจและทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนแบบผสมผสานในสาขาแพทยศาสตร์ พบว่า ผู้เรียน 92.3% มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบเดิมพบว่า ผู้เรียนทั้งหมดเชื่อว่าการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีประโยชน์ ทำให้สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนการสอน ให้อิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากกว่า 84.6% เห็นว่าตนมีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น 92.3% เชื่อว่าการเรียนการสอนแบบนี้ช่วยสร้างความผูกพันกับรายวิชาเพิ่มขึ้น 73.1% รู้ว่าตนเองสามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากขึ้น 88.5% คิดว่าการเรียนการสอนแบบผสมผสานช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ 65.4% มองว่าตนมีความสุขและพอใจในส่วนผสมระหว่างการเรียนการสอน อิเลิร์นนิ่งกับการสอนในชั้นเรียนปกติ สรุปได้ว่านักศึกษาแพทย์พึงพอใจในการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เห็นว่าการเรียนการสอนแบบผสมผสานดีกว่า และมีประโยชน์กว่าการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือการเรียนผ่านระบบ อิเลิร์นนิ่งแบบเดิม ทำให้การเรียนการสอนแบบผสมผสานจึงมีคุณค่าในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาด้านแพทยศาสตร์ในประเทศไทย

สรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น (Dodero et al., 2003 December; Gulsecen & Gulsecen, 2004; Liu et al., 2014; López-Pérez et al., 2013; Newbury, 2013; Sucaromana, 2013; กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์, 2548; ธีรวิติ ถังบุตร, 2553; ภัทรา วายจุต, 2550; อัจฉรา อรุชโนปกรณ์, 2552; आयुช ยิงขวัญเจริญ, 2556) พบข้อมูลที่สอดคล้องกันว่าการเรียนแบบผสมผสานทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน

สรุป จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่กล่าว สามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และขั้นตอนและกิจกรรมการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา

8) เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่งสนับสนุนการเรียน

2. ขั้นตอนและกิจกรรมการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมี 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1. ขั้นการวิเคราะห์และวางแผน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์คุณสมบัติผู้เรียน 2) รูปแบบการเรียน ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และ ลำดับขั้นตอนการเรียน และ 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียน 2. ขั้นการออกแบบกิจกรรมและการออกแบบวัสดุการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การออกแบบภาพรวมของการเรียนรู้แบบผสมผสาน 3) การออกแบบกิจกรรมแต่ละหน่วย การเรียน และ 4) การออกแบบและพัฒนาเนื้อหา/วัสดุการเรียนรู้ 3. ขั้นการนำไปใช้ (implementation) และ 4. ขั้นการประเมินผลการเรียนการสอน อาจเป็นการประเมินผลขั้นตอนการเรียนรู้ การประเมินผลสัมฤทธิ์หรือการจัดการสอบตามหลักสูตร และการประเมินผลกิจกรรมทั้งหมด

จากการศึกษาความหมาย องค์ประกอบ และขั้นตอนการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ได้จากแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่นำเสนอข้างต้นซึ่งพบข้อมูลที่สอดคล้องกันว่ารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นยังทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดข้างต้นมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยที่รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในงานวิจัยนี้ จะประกอบด้วย 1) การรวมวิธีการสอน 2 แบบ ได้แก่ การเรียนโดยการแก้ปัญหาเป็นฐาน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 2) การรวมหรือการผสมเทคโนโลยีของการเรียนการสอนบนเว็บกับการเรียนในชั้นเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกัน

แนวคิดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) ได้แบ่ง เป็น 8 ประเด็น ได้แก่ 1) ความหมายและความแตกต่างระหว่างการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการเรียนการสอนรูปแบบอื่น 2) หลักการและประโยชน์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) องค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) ขั้นตอนการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 6) คุณสมบัติของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 7) ปัญหาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 8) การประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดตามลำดับ

1. ความหมายและความแตกต่างของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนรูปแบบอื่น

จากการศึกษาความหมายของคำว่า การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตินา แคมมณี, 2550; มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2545) สามารถสรุปได้ว่า การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่จากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ มีส่วนประกอบได้แก่ ปัญหา การวิเคราะห์สิ่งที่ยังไม่รู้ การเรียนรู้สิ่งที่ยังไม่รู้และการนำความรู้ไปใช้ การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเน้นให้เห็นว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ของผู้เรียน โดยตรงต้องมาก่อน โดยปัญหาจะเป็นตัวกระตุ้นหรือนำทางให้ผู้เรียนต้องไปแสวงหาความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองเพื่อจะได้ค้นพบคำตอบของปัญหาเหล่านั้น กระบวนการหาความรู้ด้วยตนเองนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแก้ไขปัญหาด้วยการค้นคว้าข้อมูล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน เพื่อทำความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาจากการลงมือปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามและการค้นหาคำตอบต่อปัญหาด้วยตนเอง

จากการศึกษาความแตกต่างของการเรียนการสอนปกติและการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่นำเสนอโดย (Woods., 1985; มัณฑรา ธรรมบุศย์, ม.ป.ป.; สารภี ลีประเสริฐ และคณะ, 2534) สรุปได้ 7 ประเด็น คือ 1) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และสื่อการสอน 2) การจัดลำดับการเรียนรู้ 3) การจัดเวลาในการทำแบบฝึก/ปัญหา 4) ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ 5) ความเป็นมืออาชีพ 6) การประเมินผล และ 7) การควบคุม ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบการเรียนการสอนโดยใช้ครูเป็นฐาน การเรียนการสอนโดยใช้ตำราหรือสื่อการเรียนการสอนเป็นฐานและการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ปัจจัยการเรียนรู้	การเรียนการสอนโดยใช้ผู้สอนเป็นฐาน	การเรียนการสอนโดยใช้ตำราเป็นฐาน	การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และสื่อการสอน	ผู้สอนเป็นผู้เตรียมการ เป็นผู้นำเสนอ เป็นผู้ให้ความรู้จากเนื้อหาที่จัดเตรียมการสอนไว้แล้ว	ผู้สอนเป็นผู้เตรียมการและเป็นผู้นำเสนอ	ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอสถานการณ์การเรียนรู้ และผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้เลือกสื่อการเรียนรู้
การจัดลำดับการเรียนรู้	ผู้สอนเป็นผู้กำหนด	ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด	ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด
การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และสื่อการสอน	ผู้สอนเป็นผู้เตรียมการเป็นผู้นำเสนอ เป็นผู้ให้ความรู้จากเนื้อหาที่จัดเตรียมการสอนไว้แล้ว	ผู้สอนเป็นผู้เตรียมการและเป็นผู้นำเสนอ	ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอสถานการณ์การเรียนรู้ และผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้เลือกสื่อการเรียนรู้
การจัดลำดับการเรียนรู้	ผู้สอนเป็นผู้กำหนด	ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด	ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด
การจัดเวลาในการทำแบบฝึก/ปัญหา	ผู้สอนให้แบบฝึกหัดหลังจากเสร็จสิ้นการสอน เมื่อผู้เรียนมีความสงสัยหรือมีคำถาม ผู้สอนจะอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจโดยละเอียด	ผู้สอนนำเสนอสื่อการสอนตั้งแต่ต้นแต่จะใช้สื่อตามลำดับของเนื้อหา	ผู้สอนนำเสนอปัญหาก่อนนำเสนอสื่ออื่นๆ ผู้สอนเป็นผู้ช่วยให้เกิดการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการตั้งคำถามใหม่ กระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายในกลุ่ม ดูแลการอภิปรายกลุ่มไม่ให้ออกนอกประเด็น
ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้	ผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้สอนเป็นผู้กำหนดแนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียน	ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบ	ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบ (เรียนรู้ด้วยตนเอง) ผู้สอนควบคุมให้กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด
ความเป็นมืออาชีพ	ผู้สอนแสดงภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ	ผู้สอนแสดงภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพได้ไม่เต็มที่	ผู้สอนไม่แสดงภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ
การประเมินผล	ผู้สอนจัดทำแบบประเมินและเป็นผู้ประเมิน	ผู้สอนอาจให้นักเรียนประเมินตนเองส่วนหนึ่ง	ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง
การควบคุม	ผู้สอนควบคุมนักเรียน ผู้สอนเป็นผู้จัดหา เตรียมและให้ข้อมูล ความรู้ต่างๆ	ผู้เรียนควบคุมตนเอง	ผู้เรียนควบคุมตนเอง ด้วยการ ศึกษา ค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากทรัพยากร และแหล่งความรู้ต่างๆ

ที่มา: ปรับปรุงจาก (มันฑรา ธรรมบุศย์ (ม.ป.ป.); สารณี ธิประเสริฐ และคณะ (2534))

สรุป ความแตกต่างของการเรียนการสอนปกติและการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน สามารถสรุปได้ 6 ประเด็น คือ 1) ด้านการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และสื่อการสอนจะเปลี่ยนจากผู้สอนเป็นนักเรียนเป็นผู้เลือกสื่อการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดลำดับการเรียนรู้จะเปลี่ยนจากผู้สอนเป็นผู้กำหนดเป็นนักเรียนเป็นผู้กำหนด 3) ด้านการจัดเวลาในการทำแบบฝึก/ปัญหาจะเปลี่ยนจากผู้สอนให้แบบฝึกหัดหลังจากสอนเสร็จเป็นผู้สอนนำเสนอปัญหาก่อนนำเสนอสื่ออื่นๆ 4) ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้จะเปลี่ยนจากผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบเป็นนักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ (เรียนรู้ด้วยตนเอง) 5) ด้านความเป็นมืออาชีพจะเปลี่ยนจากการที่ผู้สอนต้องแสดงภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพเป็นผู้สอนไม่แสดงภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ 6) ด้านการประเมินผลจะเปลี่ยนจากการที่ผู้สอนจัดทำแบบประเมินและเป็นผู้ประเมินเป็นนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง และ 7) ด้านการควบคุมจะเปลี่ยนจากการที่ผู้สอนควบคุมนักเรียนเป็นนักเรียนเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. หลักการ และประโยชน์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีพื้นฐานทางพุทธิปัญญานิยม เป็นแนวคิดของกระบวนการสร้างความรู้ใหม่บนพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่ มีหลักการสำคัญ (Savery & Duffy, 1995) คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากงานหรือปัญหา 1 ปัญหา โดยเน้นให้ผู้เรียนพึ่งตนเองด้วยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน ทำทนายทำให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้ตรวจสอบมุมมองด้านต่างๆ ในบริบทที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางปัญญาและใช้การสืบเสาะหาความรู้ เรียนรู้ด้วยการค้นพบ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย และมีการจัดโอกาสและสนับสนุนการสะท้อนผลทั้งในด้านเนื้อหา และการเรียนรู้ในกระบวนการต่างๆ โดยเน้นรูปแบบการเรียนการสอนที่เกิดจากแนวคิดสำคัญ 2 ประการ (Bound & Feletti, 1991; ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์, 2537, 2538) คือ 1) เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามทฤษฎีมนุษยนิยมของโรเจอร์ที่มีความเชื่อว่าเป้าหมายการศึกษาคือการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเห็นการเปลี่ยนแปลงในโลก และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการดำรงอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ และ 2) การเรียนแบบเอกัตบุคคล เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนเป็นรายบุคคล โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนระบุเป้าหมายเลือกวิธีการเรียน เลือกสื่อและอุปกรณ์การเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน โดยวิธีการเรียนรู้อาจได้แก่ การจัดแผนการเรียนอย่างอิสระ การชี้้นำการเรียนด้วยตนเอง และผู้เรียนเป็นผู้กำหนดวิธีการสอน นั่นคือการเรียนการ

สอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะประยุกต์หลักการทั้ง 2 ไว้ด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับปัญหาที่เป็นตัวกระตุ้น ให้ผู้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้ มีกระบวนการกลุ่มเพื่อร่วมกันตัดสินใจปัญหา ซึ่งเป็นการพัฒนา ผู้เรียนให้มีทักษะต่อตนเอง ต่อกลุ่มหรือสังคมที่ผู้เรียนสัมผัสด้วย

ทั้งนี้ ทองสุข คำธนะ (2538, p. 80) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานสรุปสาระสำคัญได้ 2 ด้าน ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ คือ การเรียนรู้เชิงความคิด ซึ่งเป็นความคิดเชิงวิเคราะห์และเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้เชิงเจตคติ
2. ช่วยพัฒนาทักษะ/กระบวนการ ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหาและถ่ายโยงความรู้ไปสู่การแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในวิชาชีพและชีวิตประจำวันได้ ทักษะการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทักษะการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการมีเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และช่วยผู้เรียนเกิดความรู้อย่างมีโครงสร้าง ง่ายต่อการระลึกได้และนำออกมาใช้ได้ง่าย

สรุป หลักการสำคัญของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนจากงานหรือปัญหา จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน ทำทนายทำให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แบ่งเป็น 1) การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแนวคิดทฤษฎีมนุษยนิยมของโรเจอร์ และ 2) การเรียนแบบเอกัตตบุคคล โดยประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานมี 2 ประการสำคัญคือ 1) ช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้เชิงความคิดและการเรียนรู้เชิงเจตคติ และ 2) ช่วยพัฒนาทักษะ/กระบวนการแก้ปัญหา การศึกษาดด้วยตนเอง การทำงานกลุ่ม การให้เหตุผลและการคิดวิเคราะห์ และการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. องค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

จากการศึกษาองค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถสรุปได้ 9 องค์ประกอบหลัก (Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Dolmans & Schmidt, 1995; Gallagher, 1995; ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา, 2536; มั่นชรา ธรรมบุศย์, ม.ป.ป.) คือ 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง 2) ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน 3) เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางสังคม 4) มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ 5) เรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ทำทนาย ซับซ้อนและอาจมีหลายคำตอบ 6) มีผู้สอน ประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด 7) มี

การค้นหาคำรู้หรือสืบเสาะตามสภาพจริง 8) มีการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน และ 9) ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

องค์ประกอบของการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา (2536)	มณฑิรา ธรรมบุญชัย (มปป)	Arends (1998,2001)	Barrow (1996,2000)	Gallagher (1995)	Dolmans & Schmidt (1995)
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง/ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง	✓	✓		✓		
ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน	✓	✓		✓		✓
เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางสังคม			✓	✓		
มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาบูรณาการ	✓		✓			
เรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ทำทนาย ซับซ้อนและอาจมีหลายคำตอบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีผู้สอนประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด		✓		✓	✓	✓
มีการค้นหาคำรู้หรือสืบเสาะตามสภาพจริง	✓		✓			
มีการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ไขโดยผู้เรียน	✓	✓	✓			
ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ	✓	✓				

จากตารางที่ 6 สามารถสรุปสาระสำคัญของทั้ง 9 องค์ประกอบ ได้ดังนี้

1. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระบุสิ่งที่ต้องการจะรู้เพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้น ควบคุมความเร็วและลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน โดยให้ผู้เรียนเรียนด้วยกันเป็นกลุ่ม มีการอภิปรายถกเถียงภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ไปด้วยกัน
3. เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพัฒนาทักษะการคิด
4. เป็นการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ เพราะการเรียนแบบนี้เน้นที่ปัญหามาก่อน การที่จะแก้ปัญหาได้สำเร็จจะต้องมีความรู้เรื่องต่างๆ เป็นความรู้ในขั้นนำมาใช้ ซึ่งต้องผ่านการบูรณาการมาแล้ว
5. เป็นการเรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ท้าทาย ซับซ้อนและอาจมีหลายคำตอบ ปัญหาส่วนมากเป็นปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่สามารถรับรู้ได้ในสภาพที่เป็นจริง สามารถอธิบายได้บนพื้นฐานของหลักการ กลไกการทำงานหรือกระบวนการ
6. มีผู้สอนประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด แทนการเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สั่งสอน ผู้สอนประจำกลุ่มเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือแนะแนวทาง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคำถามในระหว่างการระบุปัญหา ไม่บอกข้อมูลและไม่สอนแบบบรรยาย ไม่บอกว่าถูกหรือผิด และสิ่งใดที่ผู้เรียนต้องศึกษาหรืออ่าน แต่มีบทบาทในการตั้งคำถามให้ผู้เรียนถามตนเอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นและจัดการแก้ปัญหาด้วยตนเอง
7. มีการค้นหาความรู้หรือสืบเสาะตามสภาพจริง โดยผู้เรียนจะทำหน้าที่แสวงหาความรู้จากแหล่งที่จะให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ อาทิ หนังสือ วารสาร คณาจารย์หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ โดยการกำหนดเนื้อหาเฉพาะที่เหมาะสมสำหรับนำไปแก้ปัญหาที่ตั้งไว้
8. มีการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและขบคิดแก้ปัญหาจะไปค้นคว้าหาความรู้ เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้จนเข้าใจดีแล้ว ผู้เรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่ตั้งไว้จึงเป็นการทดสอบความรู้ของผู้เรียนในทันที ทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเรียนและการค้นคว้าหาความรู้ในแง่ของการนำไปใช้ตลอดเวลาเรียน
9. ผู้เรียนสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถใช้ผลการประเมินตนเองเป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้และปรับตนเองได้เนื่องจากผู้เรียนจะเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ ที่ตั้งไว้ทำให้ผู้เรียนรับรู้ได้ว่าตนเองมีการเรียนรู้แล้วหรือยังจากการแก้ปัญหานั้นๆ ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่กล่าว ผู้เรียนจึงเป็นผู้ที่รู้ว่าตนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหรือไม่ อย่างไร

4. ขั้นตอนการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน

จากการศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เสนอโดย นักวิชาการหลายท่าน (Arends, 2001; H. Barrows, 2000; H. S. Barrows & Tamblyn, 1980a; Bridges & Hallinger, 1992; Cowdrow, 1997; Dutch, 1995; Focarty, 1997; Lynda, 2002; Peter & Morgan, 2001; Schmidt, 1983, 1993; ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์, 2538) สามารถสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยใช้เกณฑ์ความถี่ในการนำเสนออย่างน้อย 2 ครั้ง ได้ 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาและขยายรายละเอียดของปัญหา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการเรียน 2) นำเสนอปัญหา และ 3) ทำความเข้าใจกับปัญหาและสำรวจความรู้เดิมของผู้เรียน ขั้นที่ 3 เสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรือตั้งสมมติฐาน 2) จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน 3) กำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน 4) แสวงหา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน และ 5) ทบทวนข้อมูล สรุปความรู้ใหม่ที่ได้ และพิสูจน์สมมติฐาน ขั้นที่ 4 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) สร้างทางเลือกและเลือกวิธีการแก้ปัญหา 2) ลงมือแก้ปัญหา และ 3) นำเสนอผลงาน และขั้นที่ 5 ประเมินผลและให้ผลตอบกลับ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้นตอนการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์ (2538)	Arends (2001)	Barrows (2000)	Barrows & Tamblyn	Bridges and Hallinger	Cowdrow (1997)	Dutch (1995)	Focarty (1997)	Lynda (2002)	Peter & Morggan (2001)	Schmidt (1983,1993)
ขั้นเตรียมผู้เรียน/การจัด กระบวนการกลุ่ม			√		√				√		
ขั้นกำหนดปัญหา/ขยาย รายละเอียดของปัญหา											
-กำหนดวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย ในการเรียน	√		√	√	√						
-นำเสนอปัญหา	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
-ทำความเข้าใจกับปัญหาและสำรวจ ความรู้เดิม	√		√					√	√	√	
ขั้นเสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษา ด้วยตนเอง											
-สร้างประเด็น/ตั้งสมมติฐาน	√	√	√	√		√		√	√	√	
-จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน	√		√		√				√		
-กำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำ แผนปฏิบัติงาน	√		√		√				√		
-แสวงหา รวบรวม และวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	√	√	√					√	√	√	
-ทบทวนข้อมูล สรุปความรู้ใหม่ ที่ได้ และพิสูจน์สมมติฐาน	√		√	√	√			√	√	√	√
ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้											
-สร้างทางเลือกและเลือกวิธีการ แก้ปัญหา	√		√		√			√	√		
-ลงมือแก้ปัญหา			√		√						
-นำเสนอผลงาน										√	
ขั้นประเมินผลและให้ผลย้อนกลับ			√	√	√				√		

จากตารางที่ 7 สามารถอธิบายสาระสำคัญของขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานทั้ง 5 ขั้นตอนหลัก ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม ผู้สอนทำการปฐมนิเทศเพื่อให้ผู้เรียนทราบวิธีการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนผู้เรียน การแบ่งกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งระยะเวลาในการเรียนหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาและขยายรายละเอียดของปัญหา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

1) กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการเรียน เป็นการให้ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่คัดเลือกไว้

2) นำเสนอปัญหา ผู้สอนเกริ่นนำเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะได้พบ จากนั้นจึงนำเสนอสถานการณ์ปัญหาโดยปัญหาอาจมาจากกรณีตัวอย่าง เทปโทรทัศน์ รายงานการค้นคว้า แจ้งวัตถุประสงค์หรือประเด็นปัญหาที่ต้องการให้แก้ไข รวมทั้งบอกแหล่งข้อมูลที่เตรียมไว้และแหล่งข้อมูลภายนอกที่ผู้เรียนสามารถเข้าไปค้นคว้าได้

3) ทำความเข้าใจกับปัญหาและสำรวจความรู้เดิมของผู้เรียน ผู้สอนกระตุ้นความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนให้ออกมาให้มากที่สุดโดยนำมาผสมผสานใช้กับ “ปัญหา” ที่ได้รับส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาเสริมความรู้ใหม่ โดยผู้เรียนต้องพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับก่อน หากมีคำ ข้อความหรือแนวคิดตอนใดที่ยังไม่เข้าใจ จะต้องพยายามหาคำ อธิบายให้ชัดเจน โดยอาศัยความรู้ พื้นฐานของสมาชิกภายในกลุ่ม หรือจากเอกสาร ตำรา อื่นๆ ที่มีคำอธิบายอยู่ ทั้งนี้สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความเข้าใจต่อปัญหาที่ถูกต้องสอดคล้องกัน โดยอย่างน้อยที่สุดจะต้องเข้าใจว่ามีเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ใดที่อธิบายอยู่ในปัญหานั้นบ้าง

ขั้นที่ 3 เสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษด้วยตนเอง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่

1) การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรือตั้งสมมติฐาน โดยผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาร่วมกันภายในกลุ่มทำให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นและข้อสนับสนุนต่อโครงสร้างปัญหา โดยอาศัยพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน รวมทั้งความคิดเห็นที่มีเหตุผลในการสรุปความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มต่อกระบวนการและกลไกที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหาเพื่อกำหนดขอบเขตที่จะศึกษา แนวทาง การแก้ปัญหา และสร้างสมมติฐานอันสมเหตุสมผลสำหรับแก้ปัญหา

2) จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน โดยกลุ่มร่วมกันพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานโดยอาศัยข้อสนับสนุนจากข้อมูลจริงและความรู้ของสมาชิกในกลุ่มเพื่อพิจารณาหาข้อยุติสำหรับสมมติฐานที่ปฏิเสธไม่ได้ในขั้นต้นและคัดเลือกสมมติฐานที่น่าจะเป็นไปได้ที่ต้องแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมต่อไปรวมทั้งร่วมกันตัดสมมติฐานที่ไม่ใช่ออกไป

3) กำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยกลุ่มร่วมกันกำหนดแหล่งข้อมูล และชนิดของข้อมูลที่จะสืบค้นจากนั้นวางแผนการดำเนินงานและแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

4) แสวงหา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยสมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น ตำรา เอกสารทางวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการทำงานจะทำได้เป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ หากมีเวลาน้อยก็จำเป็นต้องแยกเป็นรายบุคคลเพื่อไปช่วยกันหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้วกลับมาพบกันในกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง โดยสมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะนำความรู้ที่ตนแสวงหามาได้นำเสนอต่อสมาชิกในกลุ่ม จากนั้นกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่แสวงหามาได้ว่าเพียงพอต่อการพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่

5) ทบทวนข้อมูล สรุปความรู้ใหม่ที่ได้ และพิสูจน์สมมติฐาน โดยกลุ่มอาจจะพบว่ามีข้อมูลบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์และจำเป็นต้องแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้งก็ได้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนมากพอต่อการพิสูจน์สมมติฐานทั้งหมด เป็นขั้นตอนการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาเสริมกับความรู้ใหม่ ช่วยให้เข้าใจข้อมูลที่เป็นความรู้ใหม่มากขึ้น โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากเพื่อนในขณะที่แสดงความคิดเห็นและอภิปรายในกลุ่ม หรือจากการศึกษาด้วยตนเอง ตามข้อตกลงของกลุ่มจากเอกสาร ตำราและผู้เชี่ยวชาญตลอดจนทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ทำให้สามารถสรุปได้ถึงหลักการต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาปัญหา รวมทั้งเห็นแนวทางในการนำความรู้และหลักการนั้นไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ทั่วไป

ขั้นที่ 4 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อยได้แก่

1) สร้างทางเลือกและเลือกวิธีการแก้ปัญหา โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันพิจารณาคัดเลือกสมมติฐานที่น่าจะถูกต้องที่สุดในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาประกอบการตัดสินใจ หรือหากมีสมมติฐานที่น่าจะถูกต้องมากกว่าหนึ่ง ก็ให้จัดเรียงลำดับความน่าจะเป็น

2) ลงมือแก้ปัญหา โดยกลุ่มนำแนวทางที่เลือกไปทดลองแก้ปัญหา หากแก้ปัญหาไม่ได้ก็ให้ใช้ทางเลือกข้อถัดไป หรือค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงทางเลือกนั้นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปทดลองใหม่อีกครั้ง

3) นำเสนอผลงาน โดยกลุ่มนำเสนอผลการแก้ปัญหาหรือแนวทางการแก้ปัญหาหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลและให้ผลตอบกลับ ซึ่งอาจหมายถึงผู้สอน ผู้เรียนกลุ่มอื่น กลุ่มที่นำเสนอรวมทั้งผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยที่การประเมินจะไม่วัดเฉพาะความรู้หรือผลงานสุดท้ายเพียงอย่างเดียวแต่จะวัดกระบวนการที่ได้มาซึ่งผลงานด้วย ทั้งนี้เครื่องมือสำหรับประเมินอาจได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต หรือวิธีการอื่นๆ รวมทั้งการสะท้อนผลตอบกลับถึงวิธีการแก้ปัญหาของตนเองและของกลุ่ม กระบวนการในการแก้ปัญหา การสร้างการเรียนรู้ ตลอดจนถึงวิธีการในการอำนวยความสะดวกของผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

จากผลการศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 5 ขั้นตอน หลักได้แก่ ขั้นที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาและขยายรายละเอียดของปัญหา ขั้นที่ 3 เสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง ขั้นที่ 4 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ และขั้นที่ 5 ประเมินผลและให้ผลย้อนกลับ ผู้วิจัยจะได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ต่อไป

5. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

5.1 บทบาทของผู้เรียนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การที่ผู้เรียนจะพัฒนาตนเองได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเองว่าเต็มใจและให้ความร่วมมือกับกลุ่มในการแสดงบทบาทมากน้อยเพียงใด ซึ่งบทบาทของผู้เรียนที่จะทำให้การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานประสบผลสำเร็จได้นั้น จากการศึกษาบทบาทสำคัญของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 2 บทบาทหลัก (H. S. Barrows & Tamblyn, 1980a; W. H. Gijsselaers, 1996; Howard, 1999; ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์ และบุญนาท ลายสนธิเสรีกุล, 2533) ได้แก่ 1) บทบาทการเป็นผู้กระทำ หรือบทบาทการเป็นศูนย์กลางของการเรียน และ 2) บทบาทการเป็นหุ้นส่วน ดังนี้

5.1.1 บทบาทการเป็นผู้กระทำ (actor) หรือบทบาทการเป็นศูนย์กลางของการเรียน หมายถึงการที่ผู้เรียนต้องมีบทบาทในการตัดสินใจสิ่งที่จะได้เรียนและวิธีการเรียน ไม่ใช่ผู้ฟังสังเกต เขียน และจดจำแต่เป็นการถามเพื่อปฏิบัติ คิด เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย กระตือรือร้น และเรียนด้วยความพยายาม มีบทบาทในการแก้ปัญหาจากการศึกษาค้นคว้า และการสร้างความรู้ใหม่จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ถามคำถาม อธิบายความเป็นไปได้ พิสูจน์ให้เห็น ประเมินผลอย่างวิพากษ์วิจารณ์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นในการสืบเสาะหาความรู้

5.1.2 บทบาทการเป็นหุ้นส่วน (stakeholders) ด้วยการแสดงทัศนคติต่อปัญหาที่เป็นจริง ความสนใจในผลลัพธ์ ไม่นิ่งเฉยขณะเข้าร่วมประชุมกลุ่ม แต่ร่วมมือกันสร้างวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าของกลุ่ม ถกเถียงต่อรองกันเพื่อสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่ม มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ และแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย และตรงไปตรงมาต่อเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มทุกคนและสนใจในผลลัพธ์ ไม่แสดงพฤติกรรมอันก่อให้เกิดการแตกแยกภายในกลุ่ม มีความซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม โดยทำงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มให้ตรงต่อเวลา และทำอย่างเต็มความสามารถ

5.2 บทบาทของผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้สอนจะมีบทบาทแตกต่างไปจากการเรียนการสอนทั่วไป นั่นคือผู้สอนจะไม่ใช่ว่าผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ให้ข้อมูล ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นผู้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีวิธีการเรียนรู้ที่ถูกต้อง อำนวยความสะดวกในการเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและการสอนในกลุ่มย่อย เสริมสร้างพัฒนาด้านต่างๆแก่ผู้เรียน ตลอดจนประเมินผลการเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับหลักการและแนวคิดของการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ยุวดี ภาษา, 2536, 2538)

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการศึกษาต่อบทบาทของผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่ามี 4 บทบาทหลัก (เฉลิม วราวิทย์, 2531, pp. ช-ช; ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา, 2536, p. 63; รุ่งรังสี วิบูลชัย, 2544, p. 78; สารภี สีประเสริฐ และคณะ, 2534, pp. 14-16) ได้แก่ 1) บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวก 2) บทบาทในการดำเนินการเรียนการสอน 3) บทบาทในการสอนแบบตัวต่อตัวหรือกลุ่มย่อย และ 4) บทบาทในการประเมินผล มีสาระสำคัญดังนี้

5.2.1 บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวก พบว่ามี 2 ลักษณะ

1) ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะเป็นผู้ให้ความรู้ในแขนงวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยไม่ผูกขาดการสอนเป็นรายวิชา หรือจัดการสอนด้วยตนเอง แต่จะสอนเมื่อผู้เรียนมีความต้องการ และสอนในขอบเขตเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องการ และ

2) ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (facilitator or tutor) โดยที่ผู้สอนจะต้องใช้ความสามารถในการแนะนำ ไม่ใช่ชี้นำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ไม่ใช่ให้ความรู้ โดยต้องทำให้ผู้เรียนในกลุ่มเรียนรู้จากปัญหาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งความสามารถของผู้สอนจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน

5.2.2 บทบาทในการดำเนินการเรียนการสอน มี 7 ขั้นตอน

1) การเตรียมแผนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้สิ่งแวดล้อมของปัญหาที่ดำเนินอยู่ในขณะนั้น ทำให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียม “ปัญหา” และรายละเอียดต่างๆ ของการเรียนการสอน 5 ประการ ได้แก่ 1) การเตรียมบทเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สร้างขึ้น 2) การจัดเตรียมแนวคิดต่างๆ ที่เป็นไปได้ทั้งหมดของบทเรียนและเนื้อหาในข้อแรก 3) การรวบรวมและจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน และสื่อการเรียนการสอน 4) การจัดการให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รวมถึงการติดต่อผู้เชี่ยวชาญที่จะช่วยให้ความรู้แก่ผู้เรียน และ 5) การจัดสรรเวลาให้เหมาะสมเพียงพอกับกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียน และจัดเตรียมแบบฝึกหัดสำหรับสร้างทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่ม

2) การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน หลังจากที่ได้จัดเตรียมแผนการเรียนการสอน และจัดเตรียมปัญหาเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนจะต้องนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนโดยใช้ปัญหาที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการเล่าเรื่อง การสร้างสถานการณ์ด้วยรูปภาพ กราฟ หรือใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ

3) การตั้งคำถาม ผู้สอนจะต้องชักนำและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเป็นอิสระ และมีการอภิปรายถึงความคิดเห็นต่างๆ ที่สมาชิกในกลุ่มแสดงออกมา โดยผู้สอนอาจจะช่วยสร้างบรรยากาศด้วยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้คิดเพิ่มเติม หรือตั้งคำถามเพื่อเปิดประเด็นหรือแนวคิดใหม่ที่ผู้เรียนไม่ได้คำนึงถึง รวมถึงนำคำถามของผู้เรียนมาตั้งเป็นคำถามกลับเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4) การบริหารจัดการ ด้วยการที่ผู้สอนจะต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบ กำหนดการและกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้กระบวนการกลุ่มดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นให้มีส่วนร่วมในการอภิปรายมากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนงานตลอดจนแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้

5) การให้รางวัลและเสริมกำลังใจให้กลุ่มเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีอิสระ และดำเนินมาตรการบางอย่างกับผู้เรียนที่เอาเปรียบเพื่อน

6) การประเมินสถานการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และปรับแก้ไข เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ รวมถึงเพิ่มเติมแนวคิดใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่ได้นึกถึง นอกจากนี้ ยังต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อค้นหาความสนใจ จุดมุ่งหมายและปัญหาต่างๆ ของผู้เรียน ซึ่งอาจมีผลกระทบมาถึงกลุ่ม

7) การประเมินผล ผู้สอนจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสังเกตสถานการณ์ บรรยากาศ ตลอดจนการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยอาจพิจารณาจากความสอดคล้องกันของข้อมูล que ผู้เรียนหามาได้ และ ปัญหา การประยุกต์ใช้ความรู้ที่หามาได้ในการแก้ปัญหา และความเหมาะสมของวิธีการแก้ไข ข้อบกพร่อง

5.2.3 บทบาทในการสอนแบบติวต่อเรียลกลุ่มย่อย ดังนี้ 1) ทำให้เกิดการคิดแบบ โยนิโสมนสิการ ด้วยการถามหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดใคร่ครวญ ตรึกตรอง 2) ณะนำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามขั้นตอนการเรียนรู้ทีละขั้น 3) ตั้งคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้อภิปรายถึงเหตุผล เบื้องหลังและนำผู้เรียนให้เข้าใจเรื่องราวที่จะเรียนอย่างลึกซึ้ง 4) หลีกเลี้ยงการให้ความเห็นต่อการอภิปรายของผู้เรียนว่าผิดหรือถูก 5) หลีกเลี้ยงการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้เรียน 6) กระตุ้นให้ผู้เรียน อภิปรายโต้ตอบ วิจารณ์ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 7) ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของกลุ่ม 8) ไม่ทำให้การโต้เถียงกลายเป็นการโต้ตอบกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน 9) ไม่เป็นศูนย์กลางของการตอบ แต่ควรถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจไม่ว่าความเห็นของผู้เรียนจะผิดหรือถูก 10) ปรับสภาพ การจัดการเรียนการสอน ไม่ใช่ปัญหาที่ง่าย ไม่ท้าทายหรือยากเกินไปจนผู้เรียนหมดกำลังใจและเบื่อ 11) ดูแลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน และให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเอง และได้ ช่วยเหลือกันเองเมื่อมีปัญหาในการเรียนรู้เกิดขึ้น 12) รู้จักกลุ่ม ทราบปัญหาระหว่างสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งแก้ไขให้กลุ่มดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 13) พยายามทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

5.2.4 บทบาทในการประเมินผล แบ่งเป็น การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน และการประเมินผลการสอนรวมอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้เรียนมีความรู้เพียงพอที่จะผ่านการเรียนเรื่องนั้นๆ โดยผู้สอนจะมีบทบาทในการประเมินผล 2 ประการที่สำคัญ คือ 1) การประเมินเพื่อหาข้อมูลว่าผู้เรียนมีความสามารถและมีจุดอ่อนในการเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ และหาแนวทางการปรับปรุง และ 2) การประเมินเพื่อการตัดสินใจว่าผู้เรียนได้ เรียนรู้ถึงมาตรฐาน สมควรผ่านการศึกษานั้นๆ หรือไม่ (ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา, 2536) ทั้งนี้ใน กระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนจะเข้าไปมีบทบาทในการประเมินผลในขั้นตอนการดำเนินการแก้ปัญหา 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) นับตั้งแต่ผู้เรียนเข้ากลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ จนถึงขั้นการ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม โดยผู้สอนจะสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีบทบาทอย่างไรที่เป็น ประโยชน์ต่อกลุ่ม และผู้เรียนคนใดมีพฤติกรรมไปในทางที่ขัดขวางการทำงานของสมาชิกในกลุ่มทำให้ งานของกลุ่มดำเนินไปได้ยากลำบาก เพื่อจะได้นำข้อมูลที่สังเกตไปให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนทั้งใน รายบุคคลและกลุ่ม

2) เมื่อผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและกลับมาพบกันอีกครั้งเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและพิสูจน์สมมติฐาน โดยผู้สอนจะเข้าร่วมสังเกตและประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการเปรียบเทียบความรู้ที่เกิดขึ้นหลังจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองกับความรู้เดิมเพื่อประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน และ

3) การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดปัญหา เมื่อผู้เรียนหาข้อมูลครบถ้วนมา พิสูจน์สมมติฐานทั้งหมดได้และสามารถสรุปหลักการต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาปัญหา รวมทั้งหาแนวทางการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ทั่วไปแล้ว ผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนประเมินตนเองว่าสามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ตนเองมีบทบาทหรือพฤติกรรมอย่างไรที่มีส่วนช่วยในความสำเร็จของกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

สรุป จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการต่อบทบาทของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานทั้ง 2 บทบาทหลัก (H. S. Barrows & Tamblyn, 1980b; W. H. Gijsselaers, 1996; Howard, 1999; ทองจันทร์ หงส์ลลิตารมภ์ และบุญนาท ลายสนิทเสรีกุล, 2533) ได้แก่ 1) บทบาทการเป็นผู้กระทำ หรือบทบาทการเป็นศูนย์กลางของการเรียน และ 2) บทบาทการเป็นหุ้นส่วน และบทบาทของผู้สอนต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (เฉลิม วราวิทย์, 2531, pp. ช-ช; ฝ่องศรี เกียรติเลิศนภา, 2536, p. 63; รุ่งรังสี วิบูลชัย, 2544; สารภี ลีประเสริฐ และคณะ, 2534, pp. 14-16) ทั้ง 4 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวก 2) บทบาทในการดำเนินการเรียนการสอน 3) บทบาทในการสอนแบบตัวต่อเรียลกลุ่มย่อย และ 4) บทบาทในการประเมินผล ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการกำหนดบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้ง 5 ขั้นตอนหลัก ที่สังเคราะห์ได้จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ประกอบด้วย 1) เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม 2) กำหนดปัญหาและขยายรายละเอียดของปัญหา 3) เสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษด้วยตนเอง 4) ประยุกต์ใช้ความรู้ และ 5) การประเมินผลผู้เรียนและให้ผลย้อนกลับ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การแสดงบทบาทของผู้เรียนและบทบาทของผู้สอนในขั้นตอนการเรียนการสอน
ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้นตอน	บทบาทของผู้เรียน	บทบาทของผู้สอน
<p>ขั้นที่ 1 เตรียม ผู้เรียน/ การจัด กระบวนการ กลุ่ม -การจัด ปฐมนิเทศ</p>	<p>-บทบาทการเป็นผู้กระทำ ด้วยการเตรียมความพร้อมของตนเองต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยการทำความเข้าใจในวิธีการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ทำความเข้าใจในบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนและเป็นศูนย์กลางของการเรียนในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน ได้แก่ การตัดสินใจสิ่งที่จะได้เรียนและวิธีการเรียน การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกระตือรือร้น การถามคำถาม การอธิบายความเป็นไปได้ การพิสูจน์ให้เห็น การสร้างความรู้ใหม่ การประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา การประเมินผลอย่างวิพากษ์วิจารณ์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการสืบเสาะหาความรู้ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้</p>	<p>-บทบาทในการดำเนินการเรียนการสอน ด้วยการวางแผนที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้สิ่งแวดล้อมของปัญหาที่ดำเนินอยู่ในขณะนั้น ด้วยการจัดเตรียมรายละเอียดต่างๆ ของการเรียนการสอน เตรียมบทเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เตรียมแนวคิดต่างๆ รวบรวม จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน จัดสรรเวลาให้เหมาะสมเพียงพอกับกิจกรรม</p> <p>-บทบาทการประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แต่ละคนว่ามีบทบาทอย่างไรที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม และผู้เรียนคนใดมีพฤติกรรมไปในทางที่ขัดขวางการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปได้ยากลำบาก และนำข้อมูลที่สังเกตไปให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้เรียนทั้งในรายบุคคลและกลุ่ม</p>
<p>ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาและขยายรายละเอียดของปัญหา</p>		
<p>1)การกำหนด วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย ของการเรียน</p>	<p>-บทบาทการเป็นหุ้นส่วน ด้วยการที่สมาชิกกลุ่มต้องช่วยกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาและประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาข้อมูลที่จะใช้พิสูจน์สมมติฐาน</p>	<p>-บทบาทการสอนแบบตัวต่อตัวหรือกลุ่มย่อย</p> <p>-บทบาทการอำนวยความสะดวก</p> <p>-บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน และการสังเกตการประชุมกลุ่มและชี้แนะแนวทางโดยอ้อม และการประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีบทบาทอย่างไรที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม และผู้เรียนคนใดมีพฤติกรรมไปในทางที่ขัดขวางการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม และนำข้อมูลที่สังเกตไปให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้เรียนทั้งในรายบุคคลและกลุ่ม</p>
<p>2) การ นำเสนอปัญหา</p>	<p>-บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันระบุปัญหาการเรียนรู้ที่ต้องการค้นหา</p>	<p>-บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน โดยผู้สอนต้องนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนโดยใช้ปัญหาที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการเล่าเรื่อง การสร้างสถานการณ์ด้วยรูปภาพ กราฟ หรือใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ ตั้งคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้พูดอภิปรายถึงเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการอภิปรายนั้น และการประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีบทบาทอย่างไรที่เป็นประโยชน์หรือขัดขวางการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม และนำข้อมูลที่สังเกตไปให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้เรียนทั้งในรายบุคคลและกลุ่ม</p> <p>-บทบาทการสอนแบบตัวต่อตัวหรือกลุ่มย่อย</p>

ตารางที่ 8 การแสดงบทบาทของผู้เรียนและบทบาทของผู้สอนในขั้นตอนการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (ต่อ)

ขั้นตอน	บทบาทของผู้เรียน	บทบาทของผู้สอน
3) การทำความเข้าใจกับปัญหาและสำรวจความรู้เดิมของผู้เรียน	- บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ หากว่ามีคำข้อความ หรือแนวความคิดตอนใดที่ยังไม่เข้าใจ จะต้องพยายามหาคำอธิบายให้ชัดเจน โดยอาจใช้อาศัยความรู้พื้นฐานของสมาชิกในกลุ่ม หรือจากเอกสารตำราอื่นๆ ต้องหาคำอธิบายของปัญหา	- บทบาทการจัดการเรียนการสอนด้วยการตั้งคำถามเป็นการเปิดประเด็นในแนวคิดใหม่ที่ผู้เรียนไม่ได้คำนึงถึง ชักนำและกระตุ้นให้สมาชิกภายในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้กำลังใจ โดยผู้เรียนที่ขี้ขลาดไม่กล้าแสดงความคิดเห็นให้แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาของคำและข้อความที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจแต่ต้องไม่ใช่การตอบตรงๆ อาจช่วยสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอน และการประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีบทบาทอย่างไรที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มและผู้เรียนคนใดมีพฤติกรรมไปในทางที่ขัดขวางการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปได้ยากลำบาก และนำข้อมูลที่สังเกตไปให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้เรียนทั้งในรายบุคคลและกลุ่ม
ขั้นที่ 3 เสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง		
1) การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและตั้งสมมติฐาน	- บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันหาคำอธิบายของปัญหาที่ถูกต้องสอดคล้องกัน โดยอย่างน้อยต้องเข้าใจว่ามีเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ใดถูกกล่าวถึงหรืออธิบายอยู่ในปัญหานั้นบ้าง ร่วมกันกำหนดกรอบหรือขอบเขตที่จะศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาโดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนรวมทั้งความคิดอย่างมีเหตุผล จากนั้นจึงระดมความคิดเห็นจากสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เพื่อเชื่อมโยงแนวคิดของแต่ละคน ซึ่งอาศัยความรู้เดิมเป็นข้อมูลในการสร้างสมมติฐานโดยสร้างสมมติฐานที่เหมาะสมและเป็นไปได้ของปัญหา	- บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน ด้วยการอำนวยความสะดวกในการเรียน และการประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีบทบาทอย่างไรที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม หรือขัดขวางการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม และนำข้อมูลที่สังเกตไปให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนทั้งในรายบุคคลและกลุ่ม - บทบาทการสอนตัวเองเรียลกลุ่มย่อยด้วยการกระตุ้นให้มีการแสดงความคิดเห็นตลอดจนคอยป้อนคำถามเปิดประเด็นของปัญหาให้กว้างขึ้น กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดถึงสิ่งที่ได้เรียนผ่านมาแล้วเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์ สังเกตการพิจารณาของผู้เรียนและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหานั้นเพื่อให้ได้สมมติฐานต่างๆ ทั้งที่เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการอภิปราย
2) การจัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน	- บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการที่สมาชิกภายในกลุ่มแสดงความคิดเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานเพื่อการค้นหาคำตอบ โดยมีที่มาจาก การวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มซึ่งทำได้มาซึ่งแนวความคิดและข้อสนับสนุนเกี่ยวกับโครงสร้างของปัญหาตลอดจนกระบวนการและกลไกที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา จากนั้นร่วมกันคัดเลือกแต่สมมติฐานที่น่าจะเป็นไปได้ และคัดที่ไม่น่าจะเป็นไปได้	- บทบาทการสอนตัวเองเรียลกลุ่มย่อยด้วยการกระตุ้นให้มีการแสดงความคิดเห็น สังเกตการพิจารณาของผู้เรียนและช่วยกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มทุกคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหานั้นเพื่อให้ได้สมมติฐานต่างๆ ทั้งที่เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการอภิปราย

ตารางที่ 8 การแสดงบทบาทของผู้เรียนและบทบาทของผู้สอนในขั้นตอนการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (ต่อ)

ขั้นตอน	บทบาทของผู้เรียน	บทบาทของผู้สอน
ขั้นที่ 3 เสริมความรู้ใหม่ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง		
3)การกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน	-บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการที่สมาชิกภายในกลุ่มต้องแสดงความคิดเห็นและร่วมกันกำหนดแหล่งข้อมูล ชนิดของข้อมูลที่จะต้องสืบค้น หากข้อมูลมีจำนวนมาก กลุ่มต้องมอบหมายหน้าที่ให้สมาชิกแต่ละคนสืบค้นข้อมูลแต่ละชนิด และแยกย้ายกันไปหาข้อมูลในเวลาที่กำหนด	-บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน ด้วยการบริหารจัดการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้วยการจัดให้มีรายชื่อแหล่งเรียนรู้ ข้อมูล เอกสาร ตำรา เทคโนโลยีสำหรับการสืบค้นข้อมูล รวมถึงการติดต่อผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ที่จะช่วยให้ความรู้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนงานและตกลงกับสมาชิกในกลุ่มในการแบ่งภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีบทบาทอย่างไรที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม หรือขัดขวางการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม และนำข้อมูลที่สังเกตไปให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้เรียนทั้งในรายบุคคลและกลุ่ม
4)การแสวงหารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	-บทบาทการเป็นผู้กระทำ ด้วยการที่สมาชิกแต่ละคนจะถูกแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากภายในและภายนอกกลุ่มจากแหล่งความรู้ต่างๆ ทั้งจากตำรา เอกสารทางวิชาการและผู้เชี่ยวชาญตามที่ได้แบ่งงานหรือความรับผิดชอบไว้ ทั้งนี้การแบ่งงานอาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยหรือรายบุคคลก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเวลาแล้วกลับมาพบกันในกลุ่มอีกครั้ง	-บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน ด้วยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้คิดเพิ่มเติม หรือตั้งคำถามเป็นการเปิดประเด็นในแนวคิดใหม่ที่ผู้เรียนไม่ได้คำนึงถึง เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนด้วยการสอบถามและติดตามดูการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนว่ามีปัญหาอุปสรรค อะไรบ้างและช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น และการประเมินผลด้วยการสังเกตสถานการณ์และบรรยากาศตลอดจนทิศทางในการศึกษาค้นคว้าว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด โดยอาจสังเกตจากความสอดคล้องกันของข้อมูลที่ผู้เรียนหาได้ว่าสอดคล้องกับปัญหาหรือไม่ และเพียงพอดต่อการทดสอบสมมติฐานหรือไม่
5)การทบทวนข้อมูล สรุปความรู้ใหม่ที่ได้และพิสูจน์สมมติฐาน	-บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการสมาชิกของกลุ่มจะต้องได้ข้อมูลที่ครบถ้วนต่อการพิสูจน์สมมติฐานทั้งหมดและสามารถสรุปได้ถึงหลักการที่ได้จากการศึกษาปัญหานี้ รวมทั้งแนวทางในการนำความรู้และหลักการนั้นมาใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ทั่วไปได้	-บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน ด้วยการสรุปหลักการและประเด็นสำคัญหรือตัวอย่างเพิ่มเติมในการนำหลักการไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่อไป
ขั้นที่ 4 ประยุกต์ใช้ความรู้		
1)การสร้างทางเลือกและเลือกวิธีการแก้ปัญหา	-บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตัดสินใจเลือกสมมติฐานที่น่าจะถูกต้องที่สุดในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลที่ไปศึกษาค้นคว้ามาประกอบการตัดสินใจ หรือหากมีสมมติฐานที่น่าจะถูกต้องมากกว่าหนึ่ง สมาชิกในกลุ่มต้องจัดเรียงลำดับวิธีการแก้ปัญหา	-บทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนจะต้องสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการร่วมกันพิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและข้อมูล

ตารางที่ 8 การแสดงบทบาทของผู้เรียนและบทบาทของผู้สอนในขั้นตอนการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (ต่อ)

ขั้นตอน	บทบาทของผู้เรียน	บทบาทของผู้สอน
ขั้นที่ 4 ประยุกต์ใช้ความรู้ (ต่อ)		
2) การลงมือแก้ปัญหา	-บทบาทการเป็นหุ้นส่วน ด้วยการที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันฝึกปฏิบัติการแก้ปัญหาในรูปแบบกลุ่มนำแนวทางที่เลือกไปทดลองแก้ปัญหาหากแก้ปัญหาไม่ได้ก็ให้ใช้ทางเลือกข้อถัดไป หรือค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงทางเลือกนั้นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปทดลองใหม่อีกครั้ง หรือ อาจใช้วิธีการสอบถามผู้เชี่ยวชาญภายนอกต่อความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาก็ได้	-บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน ด้วยการประเมินผล ผู้สอนจะต้องสังเกตความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่หามาได้ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งหามาตรการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นให้เหมาะสม
3) นำเสนอผลงาน	-บทบาทการเป็นหุ้นส่วนด้วยการที่ผู้เรียนแต่ละคนมีบทบาทในการรายงานผลการแก้ไขปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่มและต่อชั้นเรียน	-บทบาทการดำเนินการเรียนการสอน ด้วยการประเมินผล โดยผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนแต่ละคนให้ประเมินตนเองว่าสามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ตนเองมีบทบาทหรือพฤติกรรมอย่างไรที่มีส่วนช่วยในความสำเร็จของกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองเพื่อหาทางแก้ไข
ขั้นที่ 5 ประเมินผลผู้เรียนและให้ผลตอบกลับ	-บทบาทการเป็นผู้กระทำ โดยผู้เรียนแต่ละคนต้องประเมินตนเองและเพื่อนสมาชิกในกลุ่มว่าสามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ มีบทบาทหรือพฤติกรรมอย่างไรที่มีส่วนช่วยในความสำเร็จของกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและรู้จักประเมินเพื่อนสมาชิกเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป	-บทบาทการประเมินผล โดยผู้สอนจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกขั้นตอน โดยผู้สอนจะมีบทบาทในการประเมินผล 2 ประการที่สำคัญ คือ 1) การประเมินความก้าวหน้าในแต่ละขั้นตอน เพื่อหาข้อมูลว่าผู้เรียนมีความสามารถและมีจุดอ่อนในการเรียนรู้อย่างไรเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ และหาแนวทางการปรับปรุง และ 2) การประเมินผลขั้นสุดท้าย เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงมาตรฐานที่สมควรผ่าน หรือไม่

ที่มา: ดัดแปลงจาก (H. S. Barrows & Tamblyn, 1980b; W. H. Gijsselaers, 1996; Howard, 1999; ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์ และบุญนาท ลายสนิทเสรีกุล, 2533; สารภี ลีประเสริฐ และคณะ, 2534)

6. คุณสมบัติของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

จากการที่การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น ผู้เรียนจะเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นผู้ที่ต้องพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของตัวเองโดยอาศัยปัญหาและกระบวนการกลุ่ม กระตุ้นและก่อให้เกิดการพัฒนาโดยเฉพาะทักษะการคิดอย่างมีเหตุผลที่จะนำไปสู่ความสามารถในการแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานจริง รวมถึงความสามารถในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความรับผิดชอบต่อกลุ่ม รู้จักยืดหยุ่นและอดทนอดกลั้นต่อผู้อื่นที่มีพื้นฐานและมีความสนใจที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม คุณสมบัติสำคัญของผู้เรียนที่จะทำให้วิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานประสบผลสำเร็จได้มี 5 ประการ(บุญนาท ลายสนิทเสรีกุล, 2533) ดังนี้ 1) ความรู้ความสามารถเดิมที่เหมาะสมกับปัญหาที่จะเรียน 2) ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น 3) ความตระหนักในความสำคัญ และความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุเป้าหมาย 4) ความกล้าในการตัดสินใจในขั้นตอน และ 5) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยการให้ผู้เรียนตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาด้วยตนเองและแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้

ส่วนคุณสมบัติของผู้สอนในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าผู้สอนควรมีคุณสมบัติส่วนบุคคล และทักษะ (ยุวดี ภาษา, 2538) ดังนี้

1. ความรู้ของผู้สอน ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์รายวิชาหรือ หน่วย การสอน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร บทบาททางการศึกษา หลักการ วิธีการ และเทคนิคการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ การจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

2. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอน ผู้สอนจะต้องยอมรับว่าวิธีสอนแบบนี้เป็นวิธีการศึกษาแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง และยอมรับกระบวนการในการอภิปรายปัญหา เกิดการบูรณาการความรู้ ข้อเสนอแนะต่างๆ รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับ จากกลุ่มและผู้สอน นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องรับผิดชอบเตรียมการสอน จัดกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล โดยสนับสนุนให้เกิดการร่วมมือกันและประสานกันกับผู้เรียนตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอน

3. ทักษะของผู้สอน เป็นบทบาทของผู้สอนประจำกลุ่ม ได้แก่ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและชี้แนะการอภิปรายให้อยู่ในขอบเขต กระตุ้นความคิดของผู้เรียน สร้างบรรยากาศการประชุมกลุ่ม ให้ข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ ช่วยให้คำแนะนำแหล่งความรู้ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และจัดหาทรัพยากรที่เหมาะสม เป็นผู้ฝึกสอนทางความคิดแทนการเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สั่งสอน ให้แนวทางในการสืบเสาะหาความรู้ ให้อำนาจแก่ผู้เรียนในการรับผิดชอบกระบวนการเรียนรู้ของตนเองเป็นผู้จัดการและผู้ฝึกสอนในการเลือกปัญหาในการเรียนได้อย่าง

เหมาะสม สังเกต แก้ไขและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้จัดระบบการเรียนรู้ สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในสถานการณ์อื่น

สรุป คุณสมบัติของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มี 5 ประการ (บุญนาท ลายสนิทเสรีกุล, 2533:5) ดังนี้ 1) มีความรู้ความสามารถ 2) มีความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น 3) มีความตระหนักในความสำคัญ 4) มีความกล้าในการตัดสินใจ และ 5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนคุณสมบัติของผู้สอนพบว่ามี 3 ประการ (ยุวดี ภาษา, 2539:16) ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลักสูตร รายวิชา หน่วยการสอน หลักการ วิธีการ และเทคนิคการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ 2) ลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอน ที่จะต้องเปิดกว้างและยอมรับในวิธีการเรียนเป็นกลุ่ม และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนว่าจะช่วยพัฒนาความสามารถทางการคิด และกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้ โดยที่ผู้สอนรับผิดชอบเตรียมการสอน จัดกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล และ 3) ทักษะของผู้สอนประจำกลุ่ม เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาคุณสมบัติของผู้เรียนและผู้สอน ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติผู้เรียนและผู้สอน ในขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ต่อไป

7. ปัญหาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ปัญหานับเป็นกลยุทธ์สำคัญและเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งจะเริ่มต้นจากปัญหาที่ผู้สอนสร้างขึ้นสำหรับกระตุ้นผู้เรียน รวมถึงปัญหาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน และปัญหาที่ผู้สอนถามเพิ่มเติมในขณะประชุมกลุ่มย่อย ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าจะทำอย่างไรให้ปัญหานั้นๆ น่าสนใจและสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะติดตามต่อไปได้ ทั้งนี้หลักการพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการกำหนดประเด็นปัญหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (เฉลิม วราวิทย์, 2533; สารภี สีประเสริฐ และคณะ, 2534) มีดังนี้

7.1 การวางแผนกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตร (planning the block) เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานต้องเป็นแบบบูรณาการ ซึ่งต้องรวมเนื้อหาหลากหลายให้เป็นหนึ่งเดียว ดังนั้น ก่อนที่ผู้สอนจะสร้างคู่มือการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้สอนจะต้องแยกแยะและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาตลอดจนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ได้ จากนั้นจึงสร้างคู่มือการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน มีส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

7.1.1 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (learning objectives) โดยผู้สอนต้องกำหนดขอบเขตของการเรียนรู้ให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไรบ้างซึ่งโดยปกติมักกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และทักษะ ซึ่งจะเป็แนวทางในการวางแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทรัพยากรในการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.2 กรอบแนวคิด (key concept , learning contents) เป็นการกำหนดเนื้อหาความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยอาจกำหนดในรูปของแนวคิดด้วยการบรรยายด้วยรูปภาพ ด้วยแบบจำลองต่างๆ

7.2 การวางแผนกำหนดปัญหา (planning the problems) การกำหนดปัญหาจะต้องให้สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ อาจเป็นปัญหาเดียวหรือหลายปัญหาก็ตีขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าต้องการจัดลำดับการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบใด ในกรณีทีสร้างประเด็นปัญหาหลายข้อควรสรุปแยกให้เห็นว่าปัญหาแต่ละข้อสอดคล้องกับกระบวนการและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ข้อใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ตรวจสอบได้ง่ายขึ้นว่าได้กำหนดปัญหาครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ และยังมีส่วนใดบ้างที่จำเป็นต้องสร้างหรือกำหนดปัญหาเพิ่มเติม ทั้งนี้ในการเขียนปัญหามีประเด็นที่ต้องพิจารณา 3 ประการ ดังนี้

7.2.1 จำนวนปัญหา จำนวนปัญหาที่กำหนดสำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อาจคำนวณตามเวลาที่มี

7.2.2 การกำหนดลักษณะของปัญหา จากการศึกษาแนวคิดของ (Albanese & Mitchell, 1993; Gallagher, 1995; Seifert & Simmons, 1997; Stinson & Miller, 1996; ยุวดี ภาษา, 2538) สามารถสังเคราะห์ลักษณะของปัญหาที่ดีได้ 11 ประการ ดังนี้ 1) ทันทสมัย พบบ่อยและมีความสำคัญ 2) นำไปสู่การเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา จูงใจให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล ตั้งสมมติฐานและกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ที่จะนำมาแก้ปัญหา 3) เป็นต้นแบบที่ดีในการเรียนรู้เนื้อหา 4) ต้องการการตัดสินใจที่ดีเพื่อปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น 5) มีคำอธิบายที่สั้นและให้ความหมายชัดเจน 6) มีทางแก้ไขและปรับปรุงได้ 7) ครอบคลุมการเรียนรู้เนื้อหาที่บูรณาการจากหลายสาขา 8) เป็นกรณีตัวอย่างสถานการณ์จริง 9) มีระดับความซับซ้อนเหมาะสมต่อความรู้เดิมของผู้เรียน 10) มีความปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับ และ 11) ให้โอกาสในการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่โดยผ่านกระบวนการสืบเสาะค้นหาความรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

7.3 การออกแบบปัญหา การออกแบบปัญหามีหลายรูปแบบ โดยผู้สอนอาจเขียนปัญหาไว้ในกระดาษ (paper problem) จัดทำกล่องปัญหา (problem boxes) โดยรวมปัญหากระดาษไว้ในกล่องเดียวกัน หรือการนำเสนอปัญหาผ่านสื่อดิจิทัล

กล่าวโดยสรุป การกำหนดปัญหาสำหรับการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามกรอบทฤษฎีระบบ มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) การวางแผนกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรโดยผู้สอนจะต้องแยกแยะและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การวางแผนกำหนดปัญหาที่สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และ 3) การออกแบบปัญหาเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์รายวิชาและหลักสูตรโดยผู้สอนอาจเขียนปัญหาไว้ในกระดาษ จัดทำกล่องปัญหา หรือนำเสนอปัญหาผ่านสื่อทัศนูปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดปัญหาให้มีความเหมาะสมในขั้นตอนของการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีววารสารศาสตร์ ต่อไป

8. การประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลักสูตรได้กำหนดวัตถุประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียนที่ต้องการไว้ล่วงหน้า ดังนั้น ในกระบวนการเรียนการสอนจะต้องทำให้ผู้เรียนแต่ละคนบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียนไปพร้อมๆกัน ด้วยเหตุนี้ แนวคิดในการประเมินผลจึงเป็นการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (criterion-reference evaluation) มากกว่าจะเป็นการประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (norm-reference evaluation) (ยูวดี ภาษา, 2536) ซึ่งการประเมินผลที่เป็นการประเมินความรู้และตัดเกรดให้ผู้เรียนมีการแข่งขันกันไม่เหมาะสมกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (G. L. Ryan, 1988) ดังนั้น การประเมินผลที่ใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

8.1 การประเมินผลความก้าวหน้า (formative evaluation) เป็นการประเมินผลย่อยระหว่างดำเนินการเรียนการสอน โดยจะทดสอบหลังจากการเรียนรู้แต่ละหน่วยเสร็จสิ้นลงโดยมีจุดมุ่งหมายหลักของการประเมินคือการวัดระดับความรู้และค้นหาบางจุดที่ผู้เรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ได้ นอกจากนั้น ยังเป็นการประเมินวิธีการเรียนว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไร ในการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน การประเมินในส่วนนี้จะกระทำร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยผู้สอนและผู้เรียนในกลุ่มจะให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกันว่าองค์ประกอบใดของการเรียนการสอนทั้งในส่วนของบทเรียน ผู้สอนและผู้เรียนที่ไม่อำนวยให้เกิดการเรียนรู้ และต่างฝ่ายจะนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียน

8.2 การประเมินผลรวบยอด (summative evaluation) เป็นการประเมินผลสุดท้ายหลังจากการเรียนการสอนในวิชานั้นสิ้นสุดลง สำหรับการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะเป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนแต่ละบล็อก เพื่อเป็นข้อมูลตัดสินความสามารถของผู้เรียน และเป็นการรับรองความสามารถหรือสมรรถภาพของผู้เรียนว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

จากแนวคิดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้เรียนจะเรียนรู้จากสถานการณ์ปัญหาและกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาความรู้ที่ตนต้องการโดยมีกระบวนการแก้ปัญหาเป็นแนวทางในการศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกับการเรียนในกลุ่มย่อย ซึ่ง (B.S Bloom, 1956; B.S. Bloom, Hastings, & Maduas, 1971) ได้เสนอแนวคิดการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ใช้การแก้ปัญหาเป็นฐานไว้ 3 ประการ คือ 1) พุทธิพิสัย เป็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้คิด และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 2) เจตพิสัย เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติ และ 3) ทักษะพิสัย เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับทักษะในการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยมีมติของการประเมินผลการเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้แก่ พัฒนาการสำคัญที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน 4 ประการ (Bound & Feletti, 1991; G. L. Ryan, 1988; ผ่องศรี เกียรติเลิศนา, 2536; ยุวดี ภาษา, 2536) ได้แก่ 1) สมรรถภาพในการสร้างความรู้ 2) สมรรถภาพในการค้นหาความรู้ และแก้ปัญหา 3) สมรรถภาพในการขึ้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) สมรรถภาพในการทำงานเป็นกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม มีรายละเอียดในการประเมิน (R. M. Ryan & Deci, 2000) สรุปได้ ดังนี้

1. การประเมินสมรรถภาพในการสร้างความรู้ ความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นความรู้ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของบทเรียนทั้งหมด ดังนั้น สิ่งที่ต้องประเมินในส่วนนี้ คือ เนื้อหาและระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างไรก็ตาม ก็มีการประเมินผลพฤติกรรมเหล่านั้นโดยใช้แบบบันทึกรายการ การสังเกต หรือแบบประเมินตนเองเป็นระยะๆ เช่นเดียวกัน

2. การประเมินสมรรถภาพในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กระบวนการค้นหาความรู้และกระบวนการแก้ปัญหาเป็นเรื่องเดียวกัน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องต่างๆ ได้ โดยการเรียนไปตามลำดับ ขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหา ความสามารถในการแก้ปัญหาและค้นคว้าหาความรู้สามารถประเมินได้ทุกครั้งที่เกิดกระบวนการกลุ่มย่อย เมื่อผู้เรียนมารวมกลุ่มอภิปรายถกเถียงกันตามข้อมูลที่มีอยู่ในบทเรียน ผู้เรียนจะแสดงความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน และออกมาให้เห็นจากการประเมินตนเองและการสังเกตของผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำกลุ่มจะบอกได้ว่าผู้เรียนแต่ละ

คนมีความสามารถในด้านนี้อย่างไร แต่การสังเกตและการรายงานผลการสังเกตจะต้องทำแบบเป็น
 ปรนัย นั่นคือ ต้องมีแบบตรวจสอบรายการ (check lists) หรือมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale)
 เพื่อเป็นแนวทางในการสังเกต

3. การประเมินสมรรถภาพในการชี้้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้
 ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้จะต้องมีความสามารถ 2 อย่าง คือ การมองตนเองได้
 ถูกต้อง (self reflection) และการประเมินตนเองได้ถูกต้อง (self evaluation) การประเมิน
 ความสามารถในด้านนี้ต้องอาศัยการสังเกตการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และใช้
 เครื่องมือในการช่วยประเมินเช่นเดียวกับความสามารถในการใช้กระบวนการค้นคว้าหาความรู้

4. การประเมินสมรรถภาพในการทำงานกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม เนื่องจากการเรียน
 การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้เรียนจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นโดยผ่าน
 กระบวนการกลุ่ม นั่นคือ การเรียนรู้ของผู้เรียนในกลุ่มจะเป็นไปได้ดีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ
 สมรรถภาพของสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ดังนั้น การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แบบนี้นี้จึงต้อง
 ประเมินกระบวนการกลุ่มด้วย โดยใช้การประเมินเช่นเดียวกับการประเมินสมรรถภาพด้านอื่นๆ
 ดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากขณะที่การเรียนการสอนดำเนินไป ผู้เรียนต้องมีกิจกรรมการค้นคว้าหา
 ความรู้ มีการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการอภิปรายกันในกลุ่มย่อยไปพร้อมๆ กัน การประเมิน
 สมรรถภาพเหล่านั้นจึงสามารถทำได้ในเวลาเดียวกัน

สรุป จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา
 เป็นฐาน พบว่ามี 2 ประเภท ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินผลสัมฤทธิ์โดย
 แบ่งเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ พุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย ทั้งนี้มีวิธีการประเมินพัฒนาการ
 ของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่สำคัญและควรประเมินมี 4
 ด้าน คือ 1) การประเมินสมรรถภาพในการสร้างความรู้ 2) การประเมินสมรรถภาพในการค้นคว้า
 หาความรู้และแก้ปัญหา 3) การประเมินสมรรถภาพในการชี้้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วย
 ตนเอง และ 4) การประเมินสมรรถภาพในการทำงานกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม ทั้งนี้การประเมิน
 พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ต้องอาศัยการสังเกตการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้
 แบบตรวจสอบรายการหรือมาตราส่วนประเมินค่าเพื่อเป็นแนวทางในการสังเกต ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะ
 ได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวทางสำหรับการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนแบบ
 ผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทาง
 จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้งการประเมินความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในแต่ละหน่วย
 การเรียนการสอน และการประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณในงานวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญได้แก่ 1) ความหมาย และ 2) ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังรายละเอียดตามลำดับ

1. ความหมาย

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) เป็นการคิดอย่างระมัดระวัง เป็นการผสมผสานของเจตคติของการใฝ่รู้ (attitude of inquiry) ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการสรุปอ้างอิงอย่างสมเหตุสมผล และทักษะในการประยุกต์ใช้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการตัดสินใจที่มีเป้าหมาย เป็นอิสระ หรือเป็นการตัดสินใจที่กำกับด้วยตนเอง (purposeful self – regulatory judgment) มีการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล สุขุม รอบคอบเกี่ยวกับสิ่งที่ควรยอมรับหรือปฏิเสธ มีการตัดสินใจว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี จะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด จะทำหรือไม่ทำสิ่งใด รวมถึงการพิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นผลของเรื่องต่างๆ ซึ่งมาจากการแสวงหาความรู้ การแสวงหาหลักฐานมาสนับสนุนข้ออ้างอิง การตีความ การวิเคราะห์ การทบทวนข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่สมมติฐาน การใช้ความรู้ในการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมด้วยวิธีการนิรนัยหรืออุปนัย (disposition component of critical thinking) การประเมินผลข้อสรุปก่อนนำไปประยุกต์ใช้โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบวิธี เกณฑ์หรือบริบทของสิ่งที่พิจารณาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ (Ennis, 1985 ; Facione, 1990; W. H. Gijsselaers, 1996; W.H. Gijsselaers & Wilkerson, 1996; Moore & Parker, 1992; Paul, 1984; R. M. Ryan & Deci, 2000; Watson & Glaser, 1964; Wilkerson & Feletti, 1989; จินตนา ยูนิพันธ์, 2544; อรพรรณ ลือบุญรัชชัย, 2543)

2. ขั้นตอนของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ (Decoroli, 1973; Dressel & Mayhew, 1957; Ennis, 1985 ; Roger et al., 1995; เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์, 2536; ฌมณ จีรังสุวรรณ, 2555; ทิศนา ขัมมณี, 2544; อีรวดี ถึงคบุตร, 2553; พิรุณ ศิริศักดิ์, 2547) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่นำเสนอโดยใช้เกณฑ์ด้านความถี่ในการนำเสนออย่างน้อย 2 คน ขึ้นไป สามารถสรุปขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดปัญหา 2) การทำความเข้าใจปัญหา 3) การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 4) การประเมินทางเลือกและยุทธวิธีแก้ปัญหา และ 5) การแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	เพ็ญพิศุทธิ์ เมคมาบุรุษ (2536)	ทิศนา แซมมณี (2544)	พิรุณ ศิริศักดิ์ (2547)	ธีรวดี ถึงบุตร (255)	ณมน จีรังสุวรรณ (255	Decoroli (1973)	Dressel and Mayhew, 195	Ennis, 1985: 45-47)	Roger, Sebraw & Ronning,
การกำหนดปัญหา									
-การระบุประเด็นปัญหา รวมทั้งข้อความ ข้ออ้าง และให้ความหมายต่อปัญหาจาก ข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ	√	√	√	√	√	√	√	√	
การทำความเข้าใจปัญหา									
-การพิจารณาองค์ประกอบของปัญหา ประเด็นหลักและเป้าหมายการคิด		√					√		
-การทำความเข้าใจปัญหาและความเป็นไป ของปัญหา			√	√	√			√	√
การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง									
-การสำรวจประเด็น และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	√		√	√	√	√			
-การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มา ของข้อมูล ความถูกต้องและความเพียงพอ ของข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ	√	√	√	√			√	√	√
-การแยกแยะประเภทข้อมูล จัดลำดับ ความสำคัญ ประมวล และจัดระบบระเบียบ ของข้อมูล	√	√	√	√	√	√	√	√	√
-การสังเคราะห์และตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต่อการแก้ปัญหา		√		√		√	√	√	√

ตารางที่ 9 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์ (2536)	ทิตมา แจมเมณี (2544)	พิรุณ ศิริศักดิ์ (2547)	ธีรวดี ถังบุตร (2555)	ฉมมน จิรังสุวรรณ (2555)	Decoroli (1973)	Dressel and Mayhew, 195	Ennis, 1985: 45-47)	Roger, Sebraw & Ronning, 1995)
การประเมินทางเลือกและยุทธวิธีแก้ปัญหา									
-การกำหนดและเลือกสมมติฐาน ที่เป็นไปได้ที่สุด	√		√		√		√	√	
-การสะท้อนความคิด และสรุปทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่สมเหตุสมผล	√	√	√	√	√	√	√	√	√
-การประเมินข้อสรุปและตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ ผลที่จะตามมา ผลดีและผลเสียในระยะสั้นและยาวที่สมเหตุสมผล	√	√	√	√	√	√	√	√	√
การแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้									
-การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหาเป็นการทดสอบข้อสรุป และการนำไปปฏิบัติ	√				√	√		√	
-การสรุปความรู้ใหม่และนำเสนอความเห็น				√	√			√	

จากตารางที่ 9 สามารถอธิบายขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ขั้นตอน ได้ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา ประกอบด้วย 1) การระบุประเด็นปัญหา รวมทั้งข้อคำถาม ข้ออ้าง และให้ความหมายต่อปัญหาจากข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ

2. การทำความเข้าใจปัญหา ประกอบด้วย 1) พิจารณาองค์ประกอบของปัญหา กำหนดประเด็นหลักที่ควรพิจารณา และเป้าหมายการคิด และ 2) การทำความเข้าใจปัญหาและความเป็นไปของปัญหา

3. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ประกอบด้วย 1) การสำรวจประเด็นและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 2) การพิจารณาความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและความเพียงพอของข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ 3) การแยกแยะประเภทข้อมูล จัดลำดับความสำคัญ ประมวล และจัดระบบระเบียบของข้อมูล และ 4) การสังเคราะห์และตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการแก้ปัญหา

4. การประเมินทางเลือกและยุทธวิธีแก้ปัญหา ประกอบด้วย 1) การกำหนดและเลือกสมมติฐาน ที่เป็นไปได้ที่สุด 2) การสะท้อนความคิด และสรุปทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่สมเหตุสมผล และ 3) การประเมินข้อสรุปและตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ ผลที่จะตามมา ผลดีและผลเสียในระยะสั้นและยาวที่สมเหตุสมผล

5. การแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ ประกอบด้วย 1) การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหาเป็นการทดสอบข้อสรุปด้วยการนำไปปฏิบัติ และ 2) การสรุปความรู้ใหม่และนำเสนอความเห็น

3. คุณลักษณะของบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ (Ennis, 1985 ; Paul, 1984; The American Philosophical Association, 1990) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบที่แสดงคุณลักษณะของบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่นำเสนอโดยใช้เกณฑ์ด้านความถี่อย่างน้อย 2 คน ขึ้นไป ได้ 9 ประการได้แก่ 1) มีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2) มีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่นหรือความเข้าใจผู้อื่น 3) สามารถเปลี่ยนความคิดเห็นที่ตนมีอยู่ได้เมื่อมีข้อมูลที่ดีกว่า 4) มีความตั้งใจในการแสวงหาข้อเท็จจริง 5) มีความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลและความรู้ 6) มีเหตุผล 7) มีข้อมูลที่ดีใช้

แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ 8) มีความยุติธรรมในการประเมิน และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และ 9) มีความฉลาด สุขุม และรอบคอบในการตัดสินใจ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบที่แสดงคุณลักษณะของบุคคลที่มีการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ

องค์ประกอบที่แสดงคุณลักษณะของบุคคล ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ	Paul, 1992	Ennis, 1985	The American Philosophical Association, 1990
มีใจกว้าง	√	√	√
มีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น	√	√	
เปลี่ยนความคิดเห็นที่ตนมีอยู่ได้		√	√
มีความตั้งใจในการแสวงหาข้อเท็จจริง	√		√
มีความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลและความรู้	√	√	√
มีเหตุผล		√	√
มีความซื่อสัตย์ต่อเหตุผล			√
มีข้อมูลที่ตีใช้แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้	√		√
มีความยุติธรรมในการประเมิน คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	√		√
มีความฉลาด สุขุม รอบคอบในการตัดสินใจ	√		√
มีความกล้าเผชิญกับความอคติของบุคคลอื่น			√
มีความชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นปัญหา			√
มีการจดบันทึกเรื่องราวที่ซับซ้อนและสำคัญ			√
มุ่งเน้นวิธีการสืบค้นเพื่อยืนยันข้อสรุปที่ชัดเจน			√
มีความสามารถในการค้นคว้าหาเหตุผล	√		
ตระหนักเสมอว่าความรู้ของบุคคลแต่ละคนมีข้อจำกัด	√		

แนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษาแนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ได้แบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และ 2) การศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับงานวิจัยนี้ได้บูรณาการจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) เข้าด้วยกัน ทั้งนี้จากการศึกษาองค์ประกอบของแนวคิดการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นฐาน และองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถบูรณาการเป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณได้ 10 องค์ประกอบ (Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Dolmans & Schmidt, 1995; Ennis, 1985 ; Facione, 1990; Gallagher, 1995; Moore & Parker, 1992; Paul, 1984; Watson & Glaser, 1964, 2002; Wilkerson & Feletti, 1989; จินตนา ยูนิพันธ์, 2544; ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา, 2536; มัณฑรา ธรรมบุศย์, ม.ป.ป.; อรพรรณ ลือบุญรัชชัย, 2543) ดังนี้ 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีอิสระควบคุมการเรียนรู้ เป็นการตัดสินใจที่กำกับด้วยตนเอง มีการตัดสินใจ ผิด รวมถึงการพิจารณาหาสาเหตุและผล 2) ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน 3) เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางสังคม 4) มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ 5) เรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ท้าทาย ซับซ้อน และอาจมีหลายคำตอบ 6) มีผู้สอน ประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด 7) มีการแสวงหาความรู้ หลักฐานสนับสนุนเป็นการสืบเสาะตามสภาพจริง 8) มีการตีความ การวิเคราะห์ การทบทวนข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่สมมติฐาน 9) มีการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน และ ประเมินผลสรุปก่อนนำไปประยุกต์ใช้ และ 10) ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

ส่วนขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ได้บูรณาการจากผลการสังเคราะห์ ขั้นตอนของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่นำเสนอ โดยนักวิชาการหลายท่าน ทำให้สามารถบูรณาการขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ได้ 6 ขั้นตอนหลัก 16 ขั้นตอนย่อย (Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Bridges & Hallinger, 1992; Cowedrow, 1997; Decoroli, 1973; Dressel & Mayhew, 1957; Dutch, 1995; Ennis, 1985 ; Focarty, 1997; Lynda, 2002; Peter & Morgan, 2001; Roger et al., 1995; Schmidt, 1983, 1993; เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์, 2536; ณมน จีรังสุวรรณ, 2555; ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์, 2538; ทิศนา แคมมณี, 2544; อีรวดี ถึงคบุตร, 2553; พิรุณ ศิริศักดิ์, 2547; อรพรรณ ลือบุญวัชชัย, 2543)ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) การเตรียมผู้เรียนและกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และ 2) การจัดกระบวนการกลุ่ม มี 3 ประเด็น ดังนี้ 1) แนะนำสมาชิก 2) อธิบายกฎและสิ่งที่ต้องดำเนินการ และ 3) อธิบายรายละเอียดหน้าที่ของผู้อำนวยการความสะอาดในการศึกษาและนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดปัญหา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดให้นิยามปัญหา และ 2) การตระหนักถึงการมีอยู่และความเป็นไปของปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของปัญหา และ 2) การทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ

ขั้นตอนที่ 4 การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 5 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน 2) การแสวงหา รวบรวมประเด็น และข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับปัญหา 3) การพิจารณาความน่าเชื่อถือ 4) การแยกแยะประเภทข้อมูล จัดลำดับความสำคัญ ประมวล และจัดระบบระเบียบของข้อมูล และ 5) การสังเคราะห์และตัดสินคุณค่า

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การกำหนด จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน 2) การสะท้อนความคิด สร้างทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่สมเหตุสมผล และ 3) การประเมินข้อสรุปและตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาและพยากรณ์ผลการนำไปประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 6 การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา และ 2) การประเมินผล สรุปรู้ใหม่ และนำเสนอความเห็น

ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณ	Cowedrow, 1997	Dutch, 1995	Schmidt, 1983, 1993	H.Barrows 1986, 2000	Focarty, 1997	Arends, 1998, 2001	Peter & Morgan, 2001	Lynda, 2002	ทองจันทร์ หงส์ดามรงค์, 2538	Bridges & Hallinger, 1992	จิตนา แซมณี, 2544	เพ็ญพิสุทธิ์ เคนมานุรักษ์, 2536	พิรุณ ศิริศักดิ์, 2547	ธีรชาติ ถังบุตร, 2553	ณมน จิรังสุวรรณ, 2555	Decoroli, 1973	Ennis, 1985	Roger, et al. 1995	Dressel & Mayhew, 1957
ขั้นตอนที่ 1 เตรียม ผู้เรียน/การจัด กระบวนการกลุ่ม																			
1.1เตรียมผู้เรียนและกำหนด วัตถุประสงค์การเรียนรู้				√				√	√										
1.2 จัดกระบวนการกลุ่ม				√				√	√										
ขั้นตอนที่ 2 การกำหนด ปัญหา																			
2.1 กำหนดและให้นิยาม ปัญหา	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
2.2 ตระหนักถึงการมีอยู่และ ความเป็นไปของปัญหา											√	√	√						√
ขั้นตอนที่ 3 การขยาย รายละเอียดและทำความเข้าใจ ปัญหา																			
3.1 พิจารณาองค์ประกอบที่ สำคัญของ ปัญหา											√	√	√						√
3.2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ที่ได้รับ				√	√		√	√	√				√	√	√		√	√	√

ตารางที่ 11 แสดงผลการสังเคราะห์ขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ
แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ขั้นตอนการ แก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณ	Cowdrow, 1997	Dutch, 1995	Schmidt, 1983, 1993	H.Barrows 1986, 2000	Focarty, 1997	Arends, 1998, 2001	Peter & Morgan, 2001	Lynda, 2002	ทองจันทร์ พงศ์ดามรงค์, 2538	Bridges & Hallinger, 1992	ทีศนา แซมณี, 2544	เพ็ญพิศุทธิ์ เมตนาญรักษ์, 2536	พิรุณ ศิริศักดิ์, 2547	ธีรชาติ ถึงบุตร, 2553	ฉมณ จีรังสุวรรณ, 2555	Decoroli, 1973	Ennis, 1985	Roger et al. 1995	Dressel & Mayhew, 1957
ขั้นที่ 4 การเสริม ความรู้ใหม่ด้วย การรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูล																			
4.1 กำหนดแหล่ง เรียนรู้และจัดทำ แผนปฏิบัติงาน				√				√	√										
4.2 แสวงหา รวบรวมประเด็น และข้อมูลที่ เกี่ยวข้อง				√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	√			
4.3 พิจารณา ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและ ความเพียงพอของ ข้อมูลในเชิง ปริมาณและ คุณภาพ											√	√	√	√			√	√	√
4.4 แยกแยะ ประเภทข้อมูล จัดลำดับ ความสำคัญ ประมวล และ จัดระบบระเบียบ ของข้อมูล											√	√	√	√	√	√	√	√	√
4.5 สังเคราะห์ และตัดสินคุณค่า											√			√		√	√	√	√

ตารางที่ 11 แสดงผลการสังเคราะห์ขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ
แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ขั้นตอนการ แก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณ	Cowedrow, 1997	Dutch, 1995	Schmidt , 1983, 1993	H.Barrows 1986, 2000	Focarty, 1997	Arends, 1998, 2001	Peter & Morgan, 2001	Lynda, 2002	ทองจันทร์ พงศ์ดามรงค์, 2538	Bridges & Hallinger, 1992	ทีศนา แซมณี , 2544	เพ็ญพิศุทธิ์ แมคนานรักษ์, 2536	พิจน ศิริศักดิ์, 2547	ธีรวิทย์ ถึงบุตร, 2553	ณมน จีรังสุวรรณ, 2555	Decoroli , 1973	Ennis, 1985	Roger et al. 1995	Dressel & Mayhew, 1957
ขั้นที่ 5 การ ประเมินทางเลือก และสรุปยุทธวิธี การแก้ปัญหาตาม หลักตรรกศาสตร์																			
5.1 กำหนด จัดลำดับและ คัดเลือก สมมติฐาน	√			√	√	√	√	√	√	√		√	√		√		√		√
5.2 สะท้อน ความคิด สร้าง ทางเลือก หรือยุทธวิธีเพื่อ แก้ปัญหาที่ สมเหตุสมผล			√	√	√		√	√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√
5.3 ประเมิน ข้อสรุป ตัดสินใจ เลือก ยุทธวิธีแก้ปัญหา และพยากรณ์ผล การนำไป ประยุกต์ใช้				√	√			√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√
ขั้นที่ 6 การ แก้ปัญหา ประเมินผล และ สร้างความรู้ใหม่																			
6.1 ประยุกต์ใช้ ยุทธวิธีเพื่อ แก้ปัญหา เป็นการทดสอบ ข้อสรุปด้วยการ นำไปปฏิบัติ				√								√			√	√	√		
6.2 ประเมินผล สรุปความรู้ใหม่ และนำเสนอ ความเห็น				√			√	√						√	√		√		

จากตารางที่ 11 สามารถอธิบายขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 6 ขั้นตอนหลัก 16 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) การเตรียมผู้เรียนและกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะปฐมนิเทศผู้เรียนเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหายอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และเป็นขั้นที่ผู้เรียนจะกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่คัดเลือกไว้ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียน บอกสิ่งที่ต้องทำและแนะนำขั้นตอนในการศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหายอย่างมีวิจารณญาณ การใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) วิธีการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การแบ่งกลุ่มผู้เรียน ระยะเวลาในการเรียนหรือเงื่อนไขอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และ 2) การจัดกระบวนการกลุ่ม มี 3 ประเด็น ดังนี้ 1) แนะนำสมาชิก 2) อธิบายกฎและสิ่งที่ต้องดำเนินการ และ 3) อธิบายรายละเอียดหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกในการศึกษาและนักศึกษา

2. **การกำหนดปัญหา** เป็นขั้นตอนที่นักศึกษาจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ให้ได้ว่าสถานการณ์นั้นมีข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาบ้าง ได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริง ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

2.1 การกำหนดและให้นิยามปัญหา โดยปัญหาอาจจะมาจากกรณีตัวอย่าง เทปโทรทัศน์ รายงานการค้นคว้า เป็นการพิจารณาความหมายของคำหรือความชัดเจนของข้อความ หากมีคำ ข้อความหรือแนวคิดใดที่ยังไม่เข้าใจจะต้องพยายามหาคำอธิบายให้ชัดเจน

2.2 การตระหนักถึงการมีอยู่และความเป็นไปของปัญหา ได้แก่ การล่องรู้ถึงเงื่อนไขต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันในสภาพการณ์ เรื่องราวที่สำคัญในสภาพการณ์ ธรรมชาติของปัญหา ได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุ ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญของปัญหา และความจำเป็นในการแก้ปัญหาซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการพิจารณาข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ

3. **การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา** เป็นการให้นักศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน พยายามสร้างสมมติฐานอันสมเหตุสมผลให้ได้มากที่สุดสำหรับปัญหาโดยอาศัยพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับแก้ปัญหานั้นๆ ในขั้นตอนนี้ นักศึกษาจะต้องร่วมกันพิจารณาวินิจฉัยว่า ประเด็นปัญหา

ที่นำเสนอเป็นปัญหาทางจริยธรรมข้อใดหรือไม่ อย่างไร และเพราะเหตุใด ผู้ได้รับผลกระทบ โดยอาศัยพื้นฐานทางจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์พร้อมทั้งหาคำตอบว่ามีค่านิยมอะไรบ้างที่สำคัญและสำคัญอย่างไร รวมทั้งใครควรมีบทบาทในการตัดสินใจ หรือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนย่อย

3.1 การพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของปัญหา จัดองค์ประกอบของปัญหาให้เป็นลำดับขั้นตอน กำหนดประเด็นหลักที่ควรพิจารณา และเป้าหมายการคิด จากข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ โดยอาศัยความรู้เดิมของผู้เรียน หรือสมาชิกภายในกลุ่ม หรือจากเอกสารตำราอื่นๆ ที่มีคำอธิบายอยู่ โดยเริ่มจากการพิจารณาว่าประเด็นปัญหาที่นำเสนอเป็นปัญหาทางจริยธรรมข้อใดหรือไม่ อย่างไร และเพราะเหตุใด ผู้ได้รับผลกระทบ โดยอาศัยพื้นฐานทางจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์

3.2 การทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ ด้วยการตั้งคำถามที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราวหรือสถานการณ์ และ วิเคราะห์ปัญหาด้วยการระดมสมองสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ได้มาซึ่งการสรุปรวมความรู้ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างของปัญหาอย่างมีเหตุผล หาคำตอบว่ามีค่านิยมอะไรบ้างที่สำคัญและสำคัญอย่างไร พิจารณากระบวนการและกลไกที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา และใครควรมีบทบาทในการตัดสินใจ หรือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย

4. การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาเสริมกับความรู้ใหม่ช่วยให้เข้าใจข้อมูลที่เป็ความรู้ใหม่มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากเพื่อนในขณะที่แสดงความคิดเห็นและอภิปรายในกลุ่ม หรือจากการศึกษาด้วยตนเอง ตามข้อตกลงของกลุ่ม จากเอกสาร ตำราและผู้เชี่ยวชาญตลอดจนทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่

4.1 การกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหา

4.2 การแสวงหา รวบรวมประเด็น และข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับปัญหาตามที่กำหนดไว้ โดยที่สมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการแสวงหาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากภายนอกกลุ่ม โดยสามารถหาได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ การสังเกตทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม การดึงข้อมูลจากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ การค้นข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำงานเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ หากมีเวลาน้อยก็จำเป็นต้องแยกเป็นรายบุคคลเพื่อไปช่วยกันหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้วกลับมาเสนอในกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

4.3 การพิจารณาความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและความเพียงพอของข้อมูล

ในเชิงปริมาณและคุณภาพตามประเด็นที่พิจารณา สมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะนำความรู้ที่ตนแสวงหามาได้มานำเสนอต่อสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มามีเหตุผลและมีความน่าเชื่อถือในแง่ของแหล่งที่มา ข้อมูลที่ไม่มีเหตุผลหรือไม่น่าเชื่อถือได้ ความถูกต้องและความเพียงพอในเชิงปริมาณและคุณภาพต่อการพิสูจน์สมมติฐานหรือไม่ ดังนั้น กลุ่มอาจจะพบว่าข้อมูลบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์และจำเป็นต้องแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้งก็ได้

4.4 การแยกแยะประเภทข้อมูล จัดลำดับความสำคัญ ประมวล และจัดระบบระเบียบของข้อมูล เป็นจำแนกแยกแยะความแตกต่างของข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูลว่าข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง หรือข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็น และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การระบุความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างระบบค่านิยมและอุดมการณ์ที่แตกต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล จัดระบบระเบียบของข้อมูล อย่างสมเหตุ สมผล

4.5 การสังเคราะห์และตัดสินใจคุณค่า เป็นการระบุความเหมือนและความแตกต่างของความคิดเห็นหรือข้อมูลที่มีอยู่ได้และสรุปได้ รวมถึงเลือกใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการแก้ปัญหาที่ได้จากการสังเกตด้วยตัวเอง ประสบการณ์ที่ได้จากบุคคลอื่น และการใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติที่ดี

5. การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์

เป็นการให้นักศึกษาพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของทางเลือกแต่ละทางที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ผลกระทบโดยประยุกต์หลักการแนวคิดเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมา หาข้อสรุปโดยพิจารณาความคาดหวังของสังคม กฎหมาย และวิชาชีพทั้งนี้เพื่อหาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จึงเป็นการระบุว่าหากนักศึกษาอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปปฏิบัติอย่างไร และเพราะเหตุใด เป็นการตัดสินใจเลือกที่จะปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ปัญหาโดยดูจากปัจจัยเสริมที่เข้ามาสนับสนุน และเป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใคร ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ได้แก่

5.1 การกำหนด จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน เป็นขั้นตอนการกำหนดขอบเขตแนวทางการพิจารณาหาข้อสรุปของประเด็นปัญหาหรือข้อโต้แย้ง การใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูลเพื่อแสวงหาทางเลือก/คำตอบที่สมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มี โดยเริ่มจากการค้นหาการชี้แนะต่อคำตอบปัญหา การกำหนดสมมติฐานต่างๆ หรือการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลโดยอาศัยข้อมูลและข้อตกลงเบื้องต้น การพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานร่วมกันในกลุ่ม การร่วมกันคัดเลือกสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดมาพิจารณาเป็นอันดับแรก การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูล และข้อตกลงเบื้องต้น โดยอาศัยข้อสนับสนุนจากข้อมูลจาก

ความจริงและความรู้จากสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อพิจารณาหาข้อยุติสำหรับสมมติฐานที่ปฏิเสธไม่ได้ในขั้นต้นและคัดเลือกสมมติฐานที่ต้องแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป

5.2 การสะท้อนความคิด สร้างทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่สมเหตุสมผล เป็นการที่กลุ่มร่วมกันกำหนดทางเลือกอย่างหลากหลายโดยมีข้อมูลพื้นฐานเพียงพอ จำแนกการสรุปที่สมเหตุสมผลจากการสรุปที่อาศัยค่านิยม ความพึงพอใจ และความลำเอียง การจำแนกระหว่างการคิดหาเหตุผลที่มีข้อสรุปได้แน่นอนกับการคิดหาเหตุผลที่ไม่สามารถหาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติได้ สรุปความรู้ใหม่โดยใช้หลักตรรกศาสตร์ อาจเป็นแบบนิรนัยหรือการนำหลักการใหญ่ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ย่อยต่างๆ ได้ และ อุปนัย หรือการสรุปจากหลักย่อยๆ ไปสู่หลักการใหญ่ได้ จากการที่กลุ่มสามารถหาข้อมูลที่ครบถ้วนมากพอต่อการพิสูจน์สมมติฐานทั้งหมดได้ รวมทั้งเห็นแนวทางในการนำความรู้และหลักการนั้นไปใช้ในการแก้ปัญหา ดังนั้น ขั้นตอนนี้จึงเป็นการให้นักศึกษาพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุผล

5.3 การประเมินข้อสรุป ตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาและพยากรณ์ผลการนำไปประยุกต์ใช้ เป็นการประเมินความสมเหตุสมผลของข้อสรุป จากนั้นผู้เรียนจะต้องร่วมกันพิจารณา เลือกทางเลือกยุทธวิธีหรือคำตอบเพื่อการแก้ปัญหาที่เหมาะสมและสมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มี เพื่อนำไปปฏิบัติ ทบทวนทางเลือกอย่างมีเหตุผลด้วยการไตร่ตรองและทบทวนให้รอบคอบถึงผลได้-ผลเสีย คุณ-โทษทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรือพยากรณ์ผลที่คาดว่าจะเป็นไปได้ การรู้ถึงเงื่อนไขที่ทำให้ข้อสรุปไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และการตัดสินความเพียงพอของข้อสรุปในลักษณะที่เป็นคำตอบของปัญหาเพื่อประเมินทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหา ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จึงเป็นการให้นักศึกษาได้นำทางเลือกที่เป็นไปได้ข้างต้นมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของทางเลือกแต่ละทางที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ผลกระทบโดยประยุกต์หลักการแนวคิดเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมา และหาข้อสรุปโดยพิจารณาความคาดหวังของสังคม กฎหมายและวิชาชีพทั้งนี้เพื่อหาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด

6. การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ เป็นขั้นตอนการให้นักศึกษาพิจารณาผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกไปแล้วว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่ หรือการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดไว้ และสรุปเหตุการณ์ทั้งหมด เพื่อจะได้มีแนวทางการตัดสินใจว่าเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวอีก นักศึกษาจะอย่างไร โดยนำผลการตัดสินใจจากสถานการณ์นี้ไปใช้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนได้แก่

6.1 การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา เป็นการทดสอบข้อสรุปด้วยการนำไปปฏิบัติ ด้วยการให้ผู้เรียนนำแนวทางที่เลือกไว้ไปใช้แก้ปัญหา

6.2 การประเมินผล สรุปความรู้ใหม่ และนำเสนอความเห็น เป็นขั้นตอนการ

ย้อนกลับถึงกระบวนการและวิธีการแก้ปัญหาของตนเองและของกลุ่ม การสรุป มโนทัศน์หรือนำ ความรู้ที่ได้รับมาใหม่ย้อนกลับไปอธิบายปัญหา การนำเสนอความรู้ที่ได้ รวมถึงการให้ผลย้อนกลับ ต่อวิธีการอำนวยความสะดวกของผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

จากการบูรณาการขั้นตอนที่นำเสนอดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ต่อไป

2. การศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน และ 2) งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ งานวิจัยของไทย และงานวิจัยของต่างประเทศ ดังนี้

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

งานวิจัยของไทย

ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา (2536) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการเรียนการสอน แบบใช้ปัญหาเป็นหลักทางการศึกษาพยาบาล” กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปี การศึกษา 2535 วิทยาลัยพยาบาลคริสเตียน ในวิชาการบริหารหอผู้ป่วย ภาคทฤษฎี 2 หน่วยกิต โดย แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 18 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการ แก้ปัญหาของนักศึกษากลุ่มที่เรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักและนักศึกษากลุ่มที่เรียนแบบปกติหลังจาก เรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการแก้ปัญหา ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 ทุกคน แต่ความสามารถในการคิดวิจารณญาณของนักศึกษากลุ่มที่เรียนแบบ ใช้ปัญหาเป็นหลักและกลุ่มที่เรียนแบบปกติหลังการเรียนไม่พบความแตกต่างกัน

บุบผา เมฆศรีทองคำ (2545) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง กระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์สำหรับนักศึกษาวารสารศาสตร์ มี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษา ค้นคว้า และกำหนดกรอบความคิดของจริยธรรมที่จำเป็นในวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ และ 2) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อการเสริมสร้าง กระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ผลการศึกษา ผลการศึกษาพบข้อมูลสำคัญ สรุปได้ดังนี้ 1) จริยธรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ ด้านความรู้และเจตคติซึ่งเป็น องค์ประกอบภายในตัวบุคคล ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ และส่วนที่ 2 คือ ด้านพฤติกรรมซึ่งเป็น

องค์ประกอบภายนอกที่บุคคลแสดงออกมาและสังเกตเห็นได้ 2) จริยธรรมที่จำเป็น 3 อันดับแรกในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ความถูกต้องแม่นยำ ตามด้วย ความสัตย์ซื่อ และสิทธิส่วนบุคคล โดยจริยธรรมที่จำเป็นทั้ง 3 อันดับ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม

3) องค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร คือ สภาพปัญหาและความจำเป็น เป้าหมาย หลักการ จุดมุ่งหมาย หน่วยการเรียนการสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เนื้อหาที่ใช้ในหลักสูตรมาจากการศึกษาจริยธรรมที่จำเป็น 3 อันดับแรกในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยบูรณาการเข้าไปในเนื้อหารายวิชา วส. 321 การสื่อข่าว 1 ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก 4) ผลการตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตรพบว่า ทุกองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมและความสอดคล้อง

5) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์หลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มทดลองมากกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการทดลองใช้หลักสูตรในกลุ่มเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยคะแนนกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์หลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มทดลองมากกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6) ผลการประเมินความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ระหว่างกระบวนการเรียนกับผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านเจตคติต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์สูงกว่าเกณฑ์ 3.50 และค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความสามารถในกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์สูงกว่าเกณฑ์ 80

จันทร์ ดิยะวงศ์ (2549) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเนื้อหาและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญวัฒนา จำนวน 173 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาภายหลังการเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกียรติกำจร กุศล เสาวลักษณ์ วงศ์นาค และ อุไร จเรประพาฬ (2550) ศึกษาเรื่อง ผลการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น จำนวน 35 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยของต่างประเทศ

Tiwari, Lai, So, and Yuen (2006) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการสอนด้วยการบรรยายปกติต่อการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างสำหรับการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานมี 40 คน และเรียนด้วยการบรรยายแบบปกติ 39 คน มีระยะเวลา 1 ปีการศึกษา โดยใช้แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการสัมภาษณ์มุมมองของนักศึกษาต่อประสบการณ์เรียน ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างของการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นฐานและการสอนด้วยการบรรยายแบบปกติ

Askell- Williams, Murray-Harvey, and Lawson (2007) ศึกษาเรื่อง ผลสะท้อนกลับของนักศึกษาครูต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างความคิดสำหรับการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์ โดย กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาสาขาครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่าการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกด้านต่างๆ อาทิ ทัศนศึกษาช่วยสร้างความผูกพันกับเนื้อหารายวิชา ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียน และเชื่อมโยงจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ การที่นักศึกษาได้คิดสะท้อนกลับหรือทบทวนตนเองและการเรียนแบบร่วมมือกันระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางวิชาชีพและพุทธิปัญญา นอกจากนี้ กระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการสืบเสาะและแสวงหาความรู้ ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบกำกับตนเองได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Askell- Williams et al., 2007; Tiwari et al., 2006; เกียรติกำจร กุศล เสาวลักษณ์ วงศ์นำค และ อุไร จเรประพาฬ, 2550; จันท์ ดิยะวงศ์, 2549; บุษพา เมฆศรีทองคำ, 2545; ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา, 2536) สรุปประสิทธิผลของการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้ดังนี้

1.1 สภาพการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการคิด

แก้ปัญหาตามการรับรู้ของนักศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและตามการรับรู้ของอาจารย์อยู่ในระดับสูงและจากการสังเกตอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ หลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มทดลองมากกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองใช้หลักสูตรของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 นักศึกษาแพทย์และนักศึกษาพยาบาลที่เรียนตามรูปแบบที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกดีกว่านักศึกษาแพทย์และนักศึกษาพยาบาลที่เรียนตามแบบ ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบใช้ปัญหาเป็น ฐานและนักศึกษากลุ่มที่เรียนแบบปกติหลังจากเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และมีความสามารถในการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ทุกคน

1.5 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา ภายหลังการเรียนด้วยการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.6 นักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะมีพฤติกรรม เป็นวิชาชีพมากขึ้น รวมถึงทักษะการติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบในวิชาชีพและ เพิ่มทักษะการมีเหตุผลในการปฏิบัติงาน

1.7 นักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีมุมมองว่า การใช้กรณีศึกษาช่วยสร้างความผูกพันกับเนื้อหารายวิชา ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียน และ เชื่อมโยงจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ การคิดสะท้อนกลับและการเรียนแบบร่วมมือกันระหว่างเพื่อนในชั้น เรียนช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางวิชาชีพและพุทธิปัญญา นอกจากนี้ กระบวนการเรียนการสอน ด้วยวิธีการสืบเสาะและแสวงหาความรู้ ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบกำกับตนเองได้

สรุป จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำให้สามารถสรุปได้ว่าการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ ความสามารถด้านพุทธิปัญญา ความสามารถในการ แก้ปัญหา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พฤติกรรมและความรับผิดชอบในวิชาชีพ ทักษะการ สื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการมีเหตุผล นอกจากนี้ยังสร้างความผูกพัน แรงจูงใจ และ ทักษะการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

งานวิจัยในประเทศ

ปณิตา วรรณพิรุณ (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตปริญญาบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนวิชาการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษา จำนวน 38 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานฯ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การวัดและการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาบัณฑิตที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนความคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรพล บุญลือ (2550) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในห้องเรียนเสมือนจริงกับนักศึกษาที่เรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในห้องเรียนปกติ 3) ความคงทนในการเรียนรู้ และ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในห้องเรียนเสมือนจริง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 6 ห้องเรียน จำนวน 220 คน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษามี 13 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายในการเรียนการสอน 2) การวิเคราะห์ผู้เรียน 3) การออกแบบเนื้อหาบทเรียน 4) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก 5) การเตรียมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน 6) การกำหนดบทบาทผู้สอน 7) การสร้างแรงจูงใจในการเรียน 8) การดำเนินการเรียนการสอน 9) กิจกรรมเสริมทักษะ 10) ควบคุมกระบวนการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ใช้ FILA Model 11) กำหนดช่วงเวลาทดสอบ 12) การประเมินผลการเรียน (การประเมินตามสภาพจริง) 13) ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุง ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมาก และผลการหาประสิทธิภาพของห้องเรียนเสมือนจริงที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ(E1/E2) 83.15/81.17 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักศึกษาที่เรียนจากห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก มีผล

การเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนจากห้องเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักศึกษา ทั้ง 2 กลุ่มมีความคงทนในการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาที่เรียนผ่านห้องเรียนเสมือนจริง มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา อยู่ในระดับมาก

สุตาพันธ์ จุลเอียด (2550) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนบนห้องเรียนเสมือนโดย ประยุกต์การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ สร้างบทเรียนบนห้องเรียนเสมือนโดยประยุกต์การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก เรื่องภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพไม่น้อยกว่าเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อน เรียนและหลังเรียนจากการใช้บทเรียนบนห้องเรียนเสมือนโดยประยุกต์การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็น หลัก เรื่องภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา ชั้นปีที่ 3 จำนวน 42 คน ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนบน ห้องเรียนเสมือนโดยประยุกต์การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักเรื่องภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา มีประสิทธิภาพมีเท่ากับ 82.00/82.33 และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนบน ห้องเรียนเสมือนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โสภานันท์ สอาด (2553) ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ ปัญหาเป็นหลักผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวง สาธารณสุข เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลก่อนเรียนและหลังเรียน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ผลของการศึกษาพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก 3) การประเมินผลการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ 4) ข้อมูลป้อนกลับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการเรียน การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักแบบปกติสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

Peinado-Miguel. F, Fernández-Sand. M, Rodríguez-Barba. D, and Ortiz-Sobrinho. MA (2013) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้และนวัตกรรม: ข้อเสนอเชิงระเบียบวิธีภายหลังจากการสอนรายวิชาการจัดการสื่อ ผลการศึกษาพบว่า การผสมผสานวิธีสอนหลายแบบได้แก่ การสอนแบบบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การใช้กรณีศึกษา การสอนแบบแก้ปัญหา การใช้ระบบควบคุมการตอบสนองทางไกล และการมีผู้สอนกลุ่มย่อย ช่วยพัฒนามุมมองการคิดหรือพุทธิปัญญาของผู้เรียน รวมถึงเจตคติที่ดีต่อรายวิชาอย่างมีนัยสำคัญ รูปแบบการเรียนการสอนช่วยเสริมย้ำให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของช่องทางการสื่อสารที่มีอยู่ต่อการนำมาใช้จัดการเรียนการสอนรวมทั้งการเรียนด้วยระบบเสมือนจริง แม้ว่าการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนส่งผลทางบวกหลายด้าน อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ควรมองข้ามความยุ่งยากในทางปฏิบัติหลายด้านได้แก่ การเรียนแบบ active learning เหมาะกับผู้เรียนกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ครูสามารถทำบทบาทในการให้คำแนะนำ และเป็นທີ່ปรึกษาได้ หากมีผู้เรียนจำนวนมาก ก็ควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ จะทำให้ผู้สอนต้องรับภาระชั่วโมงสอนมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อผลลัพธ์นั่นคือผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม รูปแบบการเรียนการสอนที่นำเสนอก็ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัยอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Peinado-Miguel. F et al., 2013; โสภานันท์ สอาด, 2553; ปณิตา วรรณพิรุณ, 2552; สุดาพันธ์ จุลเอียด, 2550) พบว่ามีการศึกษาถึงประสิทธิภาพ ความพร้อม และผลของการนำเว็บมาประกอบการเรียนการสอน ซึ่งในระยะแรกได้มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้้อยมาก แต่ในปัจจุบันได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในสาขาวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ และพยาบาล เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความน่าสนใจ สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ ทราบผลการเรียนรู้และการตัดสินใจแก้ปัญหานั้น ทำทนายให้ผู้เรียนอยากเข้าเรียน ตลอดจนอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน และผู้สอนในการใช้เป็นแหล่งในการเรียนรู้ หรือค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาตามที่ต้องการ จึงทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ และผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ทักษะหรือความสามารถในการแก้ปัญหา และมีความคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า การผสมผสานวิธีสอนและสื่อหรือช่องทางการสื่อสารมีประโยชน์

ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ รวมถึงรายวิชาของสาขาสื่อสารมวลชนและสาขาวารสารศาสตร์ด้วย

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ทำให้สรุปได้ว่า ปัจจุบันมีการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ในรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ทำให้เห็นแนวโน้มของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานว่าเป็นทางเลือกหนึ่งในการสนับสนุนการสอนกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนปกติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ จากข้อดีของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจบทบาทของตนเอง มีแนวทางในการสร้างหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีและใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ และข้อดีของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เป็นกระบวนการในการใช้สติปัญญา โดยอาศัยความรู้ เจตคติ และทักษะทางปัญญาในการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล สุขุม รอบคอบเกี่ยวกับสิ่งที่ควรยอมรับหรือปฏิเสธ มีการตัดสินใจว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี จะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด จะทำหรือไม่ทำสิ่งใด รวมถึงการพิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นผลของเรื่องต่างๆ และการใช้ความรู้ในการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมด้วยวิธีการนิรนัยหรืออุปนัย โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบวิธี เกณฑ์ต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยเห็นประโยชน์ของการบูรณาการขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ สามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้ด้วยตนเองได้อย่างรอบคอบในอนาคต โดยหวังว่าถ้าผู้เรียนได้รับการปลูกฝังทักษะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ เป็นคนดีและคนเก่ง มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีการพิจารณาไตร่ตรองในการทำสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน พร้อมกับมีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

แนวคิดหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ความหมาย และ 2) หลักจริยธรรมการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าว ดังรายละเอียดตามลำดับ

1. ความหมาย

คำว่าจริยธรรม (ethics) มาจากรากของคำว่า “จริยศาสตร์” เป็นคำที่ พลตรี

ศาสตราจารย์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงบัญญัติขึ้นใช้เป็นครั้งแรก โดยคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ส่วน ธรรม หมายถึง ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ คุณความดี คำสั่งสอนในทางศาสนา

บุบผา เมฆศรีทองคำ (2545) ได้ศึกษาความหมายของจริยธรรมจากมุมมองของนักวิชาการทั้งทางด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา ปรัชญา พุทธศาสนา การศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และสรุปว่า “จริยธรรม” หมายถึง สิ่งที่เป็นความดี หลักเกณฑ์มาตรฐาน บรรทัดฐาน และคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับหลักประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมซึ่งจะเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับการกระทำว่าถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร โดยอาศัยเหตุผลและประสบการณ์ที่อยู่บนพื้นฐานแห่งความดีของสังคมนั้นๆ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบภายใน ได้แก่ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความรู้และเจตคติที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของบุคคลซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ภายในตัวบุคคล ไม่สามารถสังเกตเห็นได้และ 2) องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ องค์ประกอบทางพฤติกรรมซึ่งเป็นส่วนที่บุคคลแสดง สำหรับจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์จากมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพและนักวิชาการด้านวารสารศาสตร์ สรุปได้ว่า จริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์เป็นหลักประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพในอันที่จะปฏิบัติภารกิจของตนอย่างมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และซื่อตรงต่อวิชาชีพด้วยการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามความเป็นจริงอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาประสบการณ์ของตน

2. หลักจริยธรรมการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าว

สุภา ศิริमानนท์ (2530) กล่าวว่า “แม้ว่าองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์เป็นองค์กรที่มีภารกิจ “ผลิต” ข่าว ภาพ บทความ บทวิจารณ์ เพื่อหากำไรในเชิงธุรกิจก็จริง แต่ก็ก็เป็นเพียง “สินค้า” อย่างหนึ่ง ซึ่ง “สินค้า” นี้มีใช้สินค้าธรรมดา หากเป็นสินค้าชนิดที่กระทบถึงความรู้รอบและภูมิปัญญาของผู้อ่านทั้งหลาย เป็นสินค้าซึ่งทำให้ผู้อ่านโง่ก็ได้ ฉลาดก็ได้ เลวกก็ได้ ดีก็ได้ จึงเป็นความเหมาะสมที่จะต้องใช้จริยธรรมมาเป็นเครื่องกำกับ”

สอดคล้องกับมุมมองของ จักรกฤษฯ เพิ่มพูล (ม.ป.ป.) ที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและจริยธรรมสื่อ โดยกล่าวว่าในการปฏิบัติงานด้านวารสารศาสตร์ทุกแขนงย่อมมีโอกาสเกิดความผิดพลาดได้ทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน ในกรณีนี้ นักวารสารศาสตร์พึงต้องมีความรับผิดชอบต่อควบคู่ไปกับสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร อย่างน้อย 2 ประการสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย ทั้งนี้เพราะความรับผิดชอบต่อกฎหมาย

เป็นข้อจำกัด ในการใช้สิทธิเสรีภาพประการหนึ่ง ภายใต้หลักประกันสิทธิ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ โดยความผิดทางกฎหมายที่นักวารสารศาสตร์จะต้องเผชิญอยู่เสมอ คือ ความผิดฐานหมิ่นประมาท ละเมิดต่อชื่อเสียง เกียรติยศ และทางทำมาหาได้ของบุคคลอื่น ละเมิดอำนาจศาล จึงต้องระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำ การรายงานข่าวที่ต้องเคารพหลักการพูดความจริง

2. ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม (ethics) เป็น

ความรับผิดชอบต่อที่ใช้จิตสำนึก พิจารณาและใคร่ครวญถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่เป็นข่าวญาติพี่น้อง และครอบครัว ในแง่ของการกำกับดูแลและควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพวารสารศาสตร์ให้อยู่ในกรอบของจริยธรรมนั้น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะเป็นองค์กรหลักในการควบคุมการทำงานของผู้ประกอบการวิชาชีพ โดยมีข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สมาชิกใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการทำงาน นอกจากนี้ องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์บางแห่ง เช่น กลุ่มเนชั่นพับลิชชิ่งกรุ๊ป ฯลฯ ก็ได้จัดทำคู่มือ Nation way หลักจริยธรรมของคนข่าวเครือเนชั่นที่ระบุข้อกำหนดจริยธรรมเพื่อให้พนักงานใช้เป็นหลักในการทำงานด้วย

จากการศึกษาแนวคิดและผลงานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมการสร้างสรรค์และ

นำเสนอภาพวารสารศาสตร์โดยเฉพาะในส่วนของภาพข่าว (American Society of Media Photographers., n.d.; Black et al., 1995; Pember, 1968; The National Press Photographer Association., n.d.; เลอลักษณ์ รอดเรือง, 2541; กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554; กฤษณ์ ทองเลิศ และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น, 2548; กฤษณ์ ทองเลิศ อนุสรณ์ ศรีแก้ว และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น, 2547; จักรกฤษ เพิ่มพูล, 2554, ม.ป.ป.; ฐิติพัทธ์ จารุพูนผล, 2549; บุษผา เมฆศรีทองคำ, 2545; พัทธนันท์ ตรีณรงค์, 2545; ภูบดินทร์ ภูสุวรรณ, 2548; รัชดาภรณ์ ศรีทองกุล, 2550; วิโรจน์ ศรีหิรัญ, 2541; สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2541; สมบูรณ์ อิชยาวรกุล, 2541; สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย., ม.ป.ป.; สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย., 2510; อนุชา ทิรคานนท์, 2552; อารดา เทิดธรรมคุณ, 2547) สามารถสังเคราะห์หลักจริยธรรมที่สำคัญสำหรับการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพวารสารศาสตร์โดยเฉพาะในส่วนของภาพข่าว ได้ 8 ประเด็นหลัก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ 1) หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล 2) หลักแห่งรสนิยม อันดี 3) หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง 4) หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 5) หลักแห่งความรับผิดชอบ 6) หลักแห่งประโยชน์สาธารณะ 7) หลักแห่งวิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์ และ 8) หลักแห่งเสรีภาพ ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการสังเคราะห์ลำดับความสำคัญของหลักจริยธรรมการสร้างสรรคและนำเสนอภาพข่าว

หลัก จริยธรรม การ สร้าง สรรค และ นำเส นอ ภาพ ข่าว	จักร์ฤกษ์ เพิ่มพูน, มปป.;	สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2510	เดอลักซ์ รอดเรือ, 2541	วิจารณ์ ศรีพิชญ, 2541	สมบูรณ์ อิชยาวารกุล, 2541	สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2541	บุปผา เมตไตรทองคำ, 2545	พิชญนันท์ ตรึงรงค์, 2545	อารดา เติตธรรมคุณ, 2547	กฤษณ์ ทองเลิศ และ พรหมพงษ์ แก้วเด่นดวง, 2548	อุบดินทร์ ภูสุวรรณ, 2548	ฐิติพัชร จาตุชนเด, 2549	ณเสกชนก รัตนดีเมฆัง, 2550	รัชตภรณ์ ศรีทองกุล, 2550	อนุชา ทวีคานนท์, 2552	กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554;	จักร์ฤกษ์ เพิ่มพูล 2556 (บก.)	American society of Media Photographer, n.d.	Pember, 1968	The National Press Photographers Association, n.d.	รวม
หลักแห่ง ความ ถูกต้อง เป็นจริง				✓		✓	✓			✓						✓	✓	✓	✓	✓	9
หลักแห่ง ศักดิ์ศรี ความ เป็น มนุษย์	✓		✓		✓			✓		✓					✓	✓	✓		✓		10
หลักว่าด้วย ความ สุภาพซื่อ สัตย์		✓				✓	✓									✓	✓				5
หลักการ ของ เสรีภาพ				✓		✓														✓	3
หลักแห่ง สิทธิส่วน บุคคล	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		13
หลัก ความ รับผิดชอบ	✓			✓		✓											✓	✓		✓	6
หลักแห่ง ประโยชน์ สาธารณะ						✓										✓	✓		✓	✓	5
หลักแห่ง รสนิยม อันดี		✓			✓	✓			✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓				10

จากตารางที่ 12 สามารถอธิบายความหมายของหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่ได้รับความสำคัญทั้ง 8 มิติตามลำดับ ดังนี้

1. หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคลหมายถึง การละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตกเป็นข่าวในการดำเนินชีวิตส่วนตัว การละเว้นการล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ตกเป็นข่าวที่จะอยู่โดยลำพัง ครอบครัวทั้ง ความเป็นส่วนตัวในเชิงกายภาพ ความเป็นส่วนตัวเชิงการสื่อสาร และ ความเป็นส่วนตัวเชิงข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นช่างภาพจึงต้องละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ตกเป็นข่าว การถ่ายภาพซึ่งหน้าโดยที่บุคคลไม่ยินยอม การแอบถ่ายภาพรวมทั้งการนำภาพและข้อมูลส่วนตัวของบุคคลไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ

2. หลักแห่งรสนิยมอันดี หมายถึง การละเว้นหรือหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวที่ อูจาด ลามกอนาจาร รุนแรง สยดสยองหรือน่าหวาดเสียว ละเมิดศีลธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคม ที่อาจทำให้สาธารณชนเกิดความรู้สึกเศร้า สะเทือนใจ หดหู่ หลงเชื่อในสิ่งเท็จมลาย และไม่เป็นเครื่องมือในการนำเสนอหรือเผยแพร่สิ่งที่เป็นภัยต่อสังคม

3. หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หมายถึง การนำเสนอภาพข่าวและคำบรรยาย ภาพ พึ่งละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ การละเว้นการ ละเมิดสิทธิมนุษยชน (Human Rights) หรือสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนไม่มีการแบ่งแยกใด ใด ไม่ว่า ชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเชื่อทางการเมือง ความเชื่ออื่นๆ ที่มาแห่งเชื้อชาติหรือ สังคม ทรัพย์ กำเนิด หรือฐานะอื่นถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ของมนุษย์ ดังนั้นช่างภาพควรให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของผู้ตกเป็นข่าวด้วยการไม่นำเสนอภาพข่าว คำบรรยายภาพที่เป็นการซ้ำเติมผู้เสียหาย การเปิดเผย ภาพถ่ายและภูมิหลังของผู้ถูกกระทำ แผงด้วยอคติที่มีต่อวัย เพศ เชื้อชาติ ความเชื่อ ศาสนา ฐานะ ความเป็นอยู่ นอกจากนี้ การนำเสนอภาพข่าว คำบรรยายภาพต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัด ต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส ไม่ซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนถึงความรู้สึกของบุคคลในครอบครัวของผู้ที่ตกเป็นข่าว

4. หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริงหมายถึง การนำเสนอภาพข่าวและคำบรรยายภาพ แต่ความจริง ด้วยการละเว้นการใช้เทคนิคการถ่ายภาพ ละเว้นการตกแต่งภาพที่ทำให้บิดเบือน ความหมายหรือเรื่องราวในภาพ และการสร้างฉากหรือสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งภาพข่าวที่ ต้องการ หลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว ด้วยถ้อยคำหรือหวาเร้าอารมณ์ พรรณนาโวหารจนทำให้ข้อเท็จจริงในข่าวกลายเป็นละครที่เรียกว่า ข่าวดราม่า (dramatized news) กล่าวคือ มีการใช้ตัวละคร ฉาก จุดสุดยอดของเรื่อง จุดจบของตัวละคร สร้างอารมณ์ความรู้สึกแก่ ผู้รับสารไม่แตกต่างไปจากเรื่องแต่งจากจินตนาการแบบนิยายหรือละคร

5. หลักแห่งความรับผิดชอบของช่างภาพวารสารศาสตร์ที่สำคัญเกี่ยวข้องกับ การคัดกรองภาพที่คิดว่าดีที่สุด การตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาพ และนำเสนอภาพด้วยความระมัดระวัง การไม่สร้างฉาก เหตุการณ์ รวมถึงการไม่ตัดแต่งหรือตัดต่อภาพที่ทำให้เกิดการบิดเบือนความหมายหรือความจริงของเหตุการณ์ ตลอดจนการคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นข่าว ผู้เกี่ยวข้อง ผู้อ่านและสังคม

6. หลักแห่งประโยชน์สาธารณะ หมายถึง การถ่ายภาพข่าวและการนำเสนอภาพข่าว ต้องคำนึงถึงสิทธิการรับรู้ของผู้รับสาร ประโยชน์ที่สาธารณชนจะได้รับจากการนำเสนอข่าวและภาพข่าวนั้นๆ ทำให้ช่างภาพต้องใช้วิจารณญาณว่าหากจำเป็นต้องนำเสนอภาพที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ตกเป็นข่าว สาธารณชนจะได้ประโยชน์จากการนำเสนอหรือไม่

7. หลักแห่งวิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์ หมายถึง การได้มาซึ่งข่าว ข้อมูลหรือภาพข่าว ด้วยวิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์ การเสนอข่าว ภาพ หรือการแสดงความคิดเห็น ต้องเป็นไปด้วยความสุภาพ สุจริต ปราศจากความมุ่งหวังในประโยชน์ส่วนตนหรืออามิสสินจ้างใดๆ ผู้สื่อข่าวและช่างภาพต้องไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่เพื่อเรียกร้องสิทธิหรือผลประโยชน์ต่างๆ ที่ไม่ชอบธรรม เมื่อคัดลอกข้อความหรือภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือแหล่งข้อมูลอื่นต้องบอกที่มาของข้อความนั้น ไม่เสนอข่าวหรือภาพข่าวที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหลักการข้อนี้เป็นวิจารณญาณของช่างภาพในขณะที่กำลังทำหน้าที่บันทึกภาพในหลายๆ กรณีบุคคลที่ตกเป็นข่าวอาจเป็นผู้ที่ประสบชะตากรรมอันเลวร้าย และอาจไม่ประสงค์ที่จะตกเป็นภาพข่าว การถ่ายภาพจึงอาจเป็นการคุกคามหรือเป็นการทำร้ายซ้ำเติมบุคคล ดังนั้น ช่างภาพต้องตระหนักว่าการได้มาซึ่งภาพข่าวนั้นใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพวารสารศาสตร์หรือไม่

8. หลักแห่งเสรีภาพ เสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นของประชาชนซึ่งจะต้องได้รับการคุ้มครอง ครอบคลุมถึงเสรีภาพในการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็น และเสรีภาพในการนำเสนอหรือเผยแพร่เรื่องราวที่ถือว่าสำคัญของสาธารณชน ดังนั้น ช่างภาพมีหน้าที่ต้องรักษาเสรีภาพของความเป็นช่างภาพหนังสือพิมพ์และขยายเสรีภาพให้ผู้สื่อข่าวและนักสื่อสารมวลชน นอกจากนี้ ยังต้องมีความเป็นอิสระจากข้อผูกพันทั้งหมดทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของสาธารณชนเป็นหลัก

จากตารางที่ 12 ดังกล่าว ผู้วิจัยได้คัดเลือกหลักจริยธรรมสำหรับการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวที่ได้รับความสำคัญมากในมุมมองของนักวิชาการ นักวิชาชีพและผลงานวิจัย โดยพิจารณาจากความถี่ในการกล่าวซ้ำตั้งแต่ 10 ครั้งขึ้นไป ทำให้ได้หลักจริยธรรมการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวที่ได้รับความสำคัญมาก 4 มิติหลัก ได้แก่ 1) หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง 2) หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3) หลักแห่งรสนิยมที่ดี และ 4) หลักแห่งการไม่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล สำหรับนำมาสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี

วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้งใน ส่วนของการกำหนดแผนการสอนและหน่วยการเรียนรู้การสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน ประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน และกรณีศึกษาต่อไป

แนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

การตัดสินใจทางจริยธรรมเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับวิชาชีพวารสารศาสตร์ เพราะการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละวันไม่สามารถหลีกเลี่ยงประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมได้ อย่างไรก็ตาม พบว่า การตัดสินใจทางจริยธรรมมิได้เป็นเรื่องง่ายเนื่องจากประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่พบในการ ปฏิบัติงานในวิชาชีพวารสารศาสตร์มักจะหาข้อยุติไม่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์แต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากเป็นสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนจนยากที่จะกำหนดว่าจะใช้ข้อเท็จจริงใดในการตัดสินใจ และควรตัดสินใจอย่างไร ดังนั้น นักวิชาชีพวารสารศาสตร์จึงควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ตัดสินใจทางจริยธรรมอย่างแท้จริงเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์ มี 4 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความหมายของการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์ 2) องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 3) ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 4) เครื่องมือวัด ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ดังรายละเอียดตามลำดับ

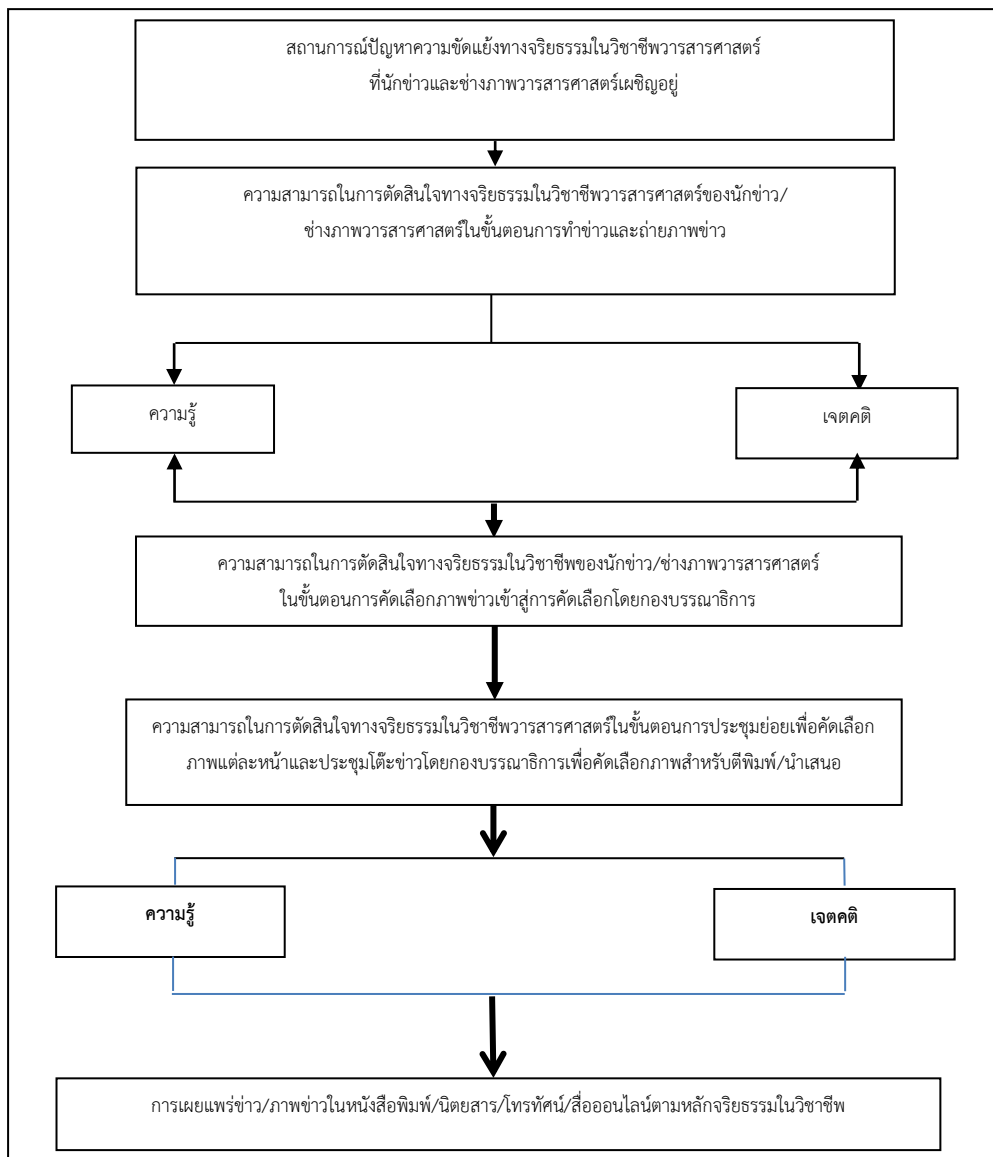
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ความหมายของการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

“การตัดสินใจ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Decision-Making” มีผู้ให้ความหมายไว้ แตกต่างกัน จากการศึกษาความหมายของคำว่า การตัดสินใจโดยนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ (Banks & Clegg, 1985; Clark & Copcutt, 1997; Marquis & Huston, 1996; J. Patterson 1980; Swansburg & Swansburg, 1995; Yoder & Patricia, 1995; โกศล สุวรรณมณี, 2534; กรองแก้ว อยู่สุข, 2535; ปรางค์ทิพย์ อุจะรัตน์, 2541; รชนา อัชชะกิจ, 2539; สุนทรี วัฒนพันธ์, 2535) สามารถสรุปได้ว่า “การตัดสินใจ” หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์และ ตัดสินใจอย่างมีระบบระเบียบและมีเหตุผล มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบซึ่งเป็นทักษะที่ต้องได้รับการ พัฒนาและฝึกฝนเพื่อให้สามารถเลือกวิธีปฏิบัติจากหลายๆ ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

2. องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

จากที่ได้กล่าวข้างต้นว่า “การตัดสินใจ” เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบระเบียบและมีเหตุผล เพื่อแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ ที่นำไปสู่การแก้ไขสถานการณ์ความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของนักข่าวช่างภาพวารสารศาสตร์ รวมถึงบรรณาธิการ ทั้งนี้ กระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มี 2 ระดับ โดยระดับที่ 1 เป็นการตัดสินใจส่วนบุคคลของนักข่าวหรือช่างภาพในขั้นตอนการสร้างสรรค์หรือถ่ายภาพที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ และการตัดสินใจคัดเลือกภาพเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของกองบรรณาธิการ ซึ่งทั้ง 2 ขั้นตอนมักได้รับอิทธิพลจากนโยบายองค์กร ความรู้ ประสบการณ์ อุดมการณ์และจิตสำนึกทางวิชาชีพส่วนบุคคล รวมทั้งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะของการปฏิบัติงาน เช่น สถานที่ พฤติกรรมและกิจกรรมของบุคคลในภาพ ตลอดจนจังหวะการได้มาซึ่งภาพ ส่วนระดับที่ 2 เป็นกระบวนการตัดสินใจของกองบรรณาธิการเพื่อคัดเลือกข่าวและภาพข่าวสำหรับตีพิมพ์เผยแพร่ซึ่งมักได้รับอิทธิพลจาก ข้อกำหนด ระเบียบข้อบังคับ แนวปฏิบัติและนโยบายองค์กรในการนำเสนอข่าวและภาพข่าว หลักกฎหมาย รวมถึงความรู้ ประสบการณ์ อุดมการณ์และจิตสำนึกทางวิชาชีพส่วนบุคคลในการพิจารณาคุณค่าข่าว/ภาพข่าว คุณภาพของข่าวและภาพถ่าย เป็นต้น (กมลชนก รุจิวัฒนพงศ์, 2550) และที่สำคัญคือการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เป็นทักษะที่นักข่าว ช่างภาพวารสารศาสตร์ และบรรณาธิการสามารถพัฒนาและฝึกฝนได้ โดยอาศัยองค์ประกอบ 2 ประการ ที่สำคัญ (Banks & Clegg, 1985) ได้แก่ ความรู้ (knowledge) และเจตคติ (attitude) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม
ในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ที่มา: ดัดแปลงจาก บุษผา เมฆศรีทองคำ (2545, p. 305)

ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มีสาระสำคัญสรุปได้ (Banks & Clegg, 1985) ดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านความรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการตัดสินใจ โดยวิธีการได้มาซึ่งความรู้นั้นจะอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (scientific method) หรือที่เรียกว่า “social inquiry” เพราะเป็นวิธีการที่เป็นระบบ ตรวจสอบความถูกต้องได้ ความรู้ที่ได้มาจะอยู่ในรูปของข้อเท็จจริง (facts) มโนทัศน์ (concepts) หลักเกณฑ์ทั่วไป (generalizations) และทฤษฎี (theories) นอกจากนี้ ในกระบวนการตัดสินใจ บุคคลผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจจะต้องทำการคัดเลือก (select) สังเคราะห์ (synthesize) และประยุกต์ใช้ (apply) ความรู้นั้นจากหลายๆ แหล่งข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 มิติ คือ 1) การนิยามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Define Situation) และ 2) การเลือกหลักการ (Select Principles) สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

2.1.1 การนิยามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Define Situation) เป็นการรวบรวมข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งช่างภาพและผู้สื่อข่าวจะต้องศึกษาถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นและทำการรวบรวมข้อมูลให้ได้รายละเอียดมากที่สุดจากแหล่งข่าวต่างๆ ดังนี้

2.1.1.1 การรวบรวมข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ โดยคำนึงถึงหลัก **5 W ' s + H** (ถาวร บุญวัฒน์, 2538, pp. 104-105) ดังต่อไปนี้ ใคร (Who) ซึ่งเป็นตัวบุคคลที่ตกเป็นข่าว ยศตำแหน่ง หรือฐานะ ทำอะไร (What) ใครผู้ใดทำอะไรจึงได้ตกเป็นข่าวขึ้นมาได้ ที่ไหน (Where) เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร (When) เหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อไร ยิ่งเกิดขึ้นใหม่สด ยิ่งน่าสนใจเพิ่มความน่าเชื่อถือ ทำไม (Why) การทำอะไรนั้นทำให้อะไรเกิดขึ้นติดตามมาหรือทำไมจึงทำให้ตกเป็นข่าว และ อย่างไร (How) รายละเอียดของเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร ดำเนินไปอย่างไร และมีจุดจบอย่างไร

2.1.1.2 การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข่าวต่างๆ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2537) ประกอบด้วย

1) แหล่งข่าวภายใน (Internal News Sources) หมายถึง แหล่งข่าวที่อยู่ภายในขอบเขตรัศมีการทำงานและการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ซึ่งอาจอยู่ประจำในที่ต่างๆและมักเป็นแหล่งข่าวภายในเขตประเทศไทย ได้แก่ แหล่งข่าวประจำ เช่น ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา กระทรวง ทบวง กรม สถานีตำรวจ ศาลากลางจังหวัด ศาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งข่าวพิเศษ เช่น ผู้เห็นเหตุการณ์ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ แหล่งข่าวที่ใกล้ชิด หรือพลเมืองดีที่เห็นเหตุการณ์และชี้เบาะแสเหตุการณ์ให้หนังสือพิมพ์ตีแผ่พฤติกรรมดังกล่าว เป็นต้น ตลอดจนเอกสารเผยแพร่ต่างๆ

2) แหล่งข่าวภายนอก (External News Sources) หมายถึง แหล่งข่าวที่อยู่นอกรัศมีการทำงานและการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ ปกติจะหมายถึงแหล่งข่าวนอกประเทศซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากสำนักข่าวต่างประเทศทำหน้าที่รวบรวมข่าวจากทั่วโลกส่งขายให้แก่องค์กรสื่อซึ่งเป็นสมาชิก อาทิ สำนักข่าว เอ.พี. สำนักข่าวยูพีไอ และสำนักข่าวซีเอ็นเอ็นของสหรัฐอเมริกา สำนักข่าวเอเอฟพีของฝรั่งเศส สำนักข่าวรอยเตอร์ของอังกฤษ เป็นต้น

2.1.2 การเลือกหลักการ (Select Principles) ประกอบด้วย 2 หลักการที่

สำคัญ คือ

2.1.2.1 ทฤษฎีจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวารสารศาสตร์

2.1.2.2 บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

2.1.2.1 ทฤษฎีจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

2.1.2.1.1 ทฤษฎีจริยธรรมที่มุ่งเน้นหน้าที่หรือการปฏิบัติ

(Deontological Ethical Theories or Act - Oriented Theories) คำว่า “Deontological” มาจากคำในภาษากรีกว่า “Deon” หมายถึง “Duty” ดังนั้นจึงเป็นทฤษฎีที่สนับสนุนเรื่องของหน้าที่ในฐานะที่เป็นเกณฑ์สำคัญของการตัดสินใจทางจริยธรรม นั่นคือการกระทำที่ถูกต้องไม่ได้ตัดสินที่ผลของการกระทำ แต่อาศัยหน้าที่เป็นตัวตัดสินการกระทำ ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงไม่เห็นด้วยในการใช้วิธีการ (means) ที่ไม่ถูกต้องเพื่อบรรลุเป้าหมาย (ends) เนื่องจากเป้าหมายไม่ใช่สิ่งที่พิสูจน์ว่าวิธีการนั้นถูกต้อง โดยมีนักปรัชญาที่สำคัญ คือ

1) ทฤษฎีจริยธรรมของอิมมานูเอล ค้านท์ (Immanuel Kant) มีหลักการสำคัญที่เรียกว่า “จริยธรรมเชิงหน้าที่” ไม่ได้ใช้หลักแห่งผลจากการกระทำมาประเมินคุณค่าการกระทำของมนุษย์ Kant เห็นว่า ศีลธรรมจะต้องเป็นเรื่องแน่นอนตายตัว ปราศจากข้อแม้ ถ้าสิ่งหนึ่งดี ความดีย่อมเป็นลักษณะที่ติดตัวสิ่งนั้นเสมอ ทั้งนี้หลักการของ Kant ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพวารสารศาสตร์ประกอบด้วยหลัก 2 ประการ (กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554) คือ 1) มนุษย์ต้องทำตามหน้าที่ที่ตั้งอยู่บนหลักการแห่งเหตุผล โดยที่ไม่คำนึงถึงผลใดๆที่จะเกิดขึ้น 2) จงอย่าใช้เพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องมือเพื่อการใด ดังนั้น การนำเสนอภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์โดยมีการบิดเบือนข้อเท็จจริง ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ตกข่าว การตีพิมพ์ภาพที่เจ้าตัวปราศจากความยินยอม การติดตามถ่ายภาพของช่างภาพอิสระ ถือเป็นสิ่งที่ขัดต่อจริยธรรมทั้งสิ้น เพราะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการใช้เพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องมือเพื่อการ “ขายข่าว” ทั้งนี้โดยไม่สนใจว่าการนำเสนอภาพข่าว

นั้นจะนำมาสู่ผลประการใดต่อคนส่วนใหญ่ นอกจากนี้การย้ายของช่างภาพให้บุคคลลงมือกระทำการที่ไม่สมควรเพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งภาพโดยปราศจากความเห็นใจเพื่อนมนุษย์ ล้วนเป็นประเด็นของการใช้เพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องมือทั้งสิ้น

2) จอห์น รอลส์ (John Rawls) เป็นนักปรัชญาที่มีชื่อเสียงในแนวคิดที่เรียกว่า “Egalitarianism” ซึ่งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าปัจเจกบุคคลควรจะได้รับปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่ของสิทธิและโอกาส บุคคลจึงต้องหาหลักความยุติธรรมที่จะเป็นแนวทางในการตัดสินความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ รอลส์จึงเชื่อว่าบุคคลจะเลือกหลักความยุติธรรมที่จะส่งเสริมผลประโยชน์ของทุกกลุ่มไม่ว่าคนกลุ่มนั้นจะมีลักษณะเฉพาะ อย่างไรก็ตาม แนวคิดของรอลส์เชื่อว่าปัจเจกบุคคลควรจะได้รับปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่ของสิทธิและโอกาส ระบบจริยธรรมจึงควรอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของสิ่งที่แต่ละบุคคลสมควรจะได้รับมากกว่าสิทธิพิเศษต่าง ๆ

3) ทฤษฎีจริยธรรมของวิลเลียม เดวิด ร็อสส์ (William David Ross) เป็นผู้วางรากฐานทฤษฎีจริยธรรมที่เรียกว่า “Pluralistic Theory of Value” (P. Patterson & Wilkins 1980) โดยมีความเชื่อว่าคุณค่าทางจริยธรรม (ethical value) ย่อมมีมากกว่าหนึ่งคุณค่าที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน ร็อสส์เรียกคุณค่าทางจริยธรรมเหล่านี้ว่า “หน้าที่” (duty) ซึ่งมีได้มาจากผลการกระทำแต่มาจากลักษณะส่วนบุคคล ไม่สามารถเป็นกฎสากลสำหรับทุกคนและไม่สามารถเป็นกฎสำหรับทุกครั้งในบุคคลคนเดียว (กิริติ บุญเจือ, 2538) ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงแนวคิดในเรื่องของหน้าที่ที่หลากหลาย (multiple duties) ของร็อสส์จะพบว่ามุ่งให้ช่างภาพและผู้สื่อข่าวตระหนักและพิจารณาถึงลักษณะที่สำคัญของสถานการณ์ โดยไม่สูญเสียคุณค่าของหลักการที่ตามมา

2.1.2.1.2 ทฤษฎีจริยธรรมที่มุ่งเน้นผลที่ตามมา (Teleological

Ethical Theories or Consequence - Based Theories) คำว่า “Teleological” มาจากคำในภาษากรีก คือ “Telos” หมายถึง “goal-directed” ดังนั้น จึงเป็นทฤษฎีจริยธรรมที่วางอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่คำนึงถึงผลที่ตามมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินการกระทำว่าดีหรือไม่ดีมากกว่าเจตนาหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำ แบ่งออกเป็น 2 สำนักทางความคิดที่สำคัญ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1) สำนักประโยชน์นิยม (Utilitarianism) เป็นสำนักทางความคิดที่เน้นการวินิจฉัยคุณค่าในทางจริยธรรมซึ่งอยู่บนพื้นฐานการเน้นผลที่ตามมา โดยมองการกระทำว่าถูกต้องเมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดสิ่งที่ดีที่เป็นไปได้มากที่สุดกับคนจำนวนมากที่สุด กล่าวคือ เป็นการวิเคราะห์ถึงผลประโยชน์และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับทุกๆ คน รวมทั้งตนเองที่จะได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจ และเลือกวิถีทางของการกระทำที่มีผลต่อผลที่ตามมาที่เอื้อประโยชน์ให้กับคนจำนวนมากที่สุดนั่นเอง มีนักคิดคนสำคัญคือ จอห์น สจ๊วต มิลล์ (John Stuart Mill) มีหลักการสำคัญเรียกว่า “หลักมหัสข” ซึ่งสอนว่าสิ่งที่ควรทำคือ สิ่งที่เกิดประโยชน์สุขมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด สอดคล้องกับแนวทางของกฎหมายไทยในเรื่อง “ประโยชน์ต่อสาธารณะ” ดังนั้น ช่างภาพเชิงวารสารศาสตร์ที่ยึดหลักประโยชน์สุขนิยมจะมุ่งเน้นการรายงานภาพเหตุการณ์ที่น่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีขึ้น ผู้อ่านหรือประชาชนจะมีความสุขมากยิ่งขึ้นจากผลการรายงานภาพหรือข่าวนั้นๆ ภาพข่าวอาจนำมาสู่การวิพากษ์วิจารณ์ของสังคมการผลักดันทางด้านนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น ดังนั้นในทัศนะของมิลล์ “ความสุข” ก็คือ “ความดี” (good) (Fox & et al, 1990)

2) สำนัก Judeo – Christian สำนัก Judeo - Christian มีหลักความเชื่อพื้นฐานที่ว่า “ให้รักเพื่อนมนุษย์เท่าๆ กับรักตัวเอง” (love neighbor as themself) ดังนั้น ตามแนวคิดนี้การตัดสินใจทางจริยธรรมควรวางอยู่บนพื้นฐานของความรักและเคารพในเกียรติของบุคคลต่างๆ กับตนเอง

2.1.2.1.3 ทฤษฎีจริยธรรมสายกลาง (Golden means) ของ

อริสโตเติล (Aristotle) ทฤษฎีจริยธรรมของอริสโตเติลมีชื่อเรียกว่า “Virtue - Based Ethics” อริสโตเติลให้ความสนใจเรื่องของ “คุณธรรม” (virtues) ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้แต่ละคนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (well-being) ดังนั้น คุณธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความสุขอันเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงปรารถนาและอุดมคติที่เกี่ยวกับจริยธรรมนั้นควรเป็นการกระทำที่มาจากทั้งสมอง และหัวใจ มาจากทั้งเหตุผลและความรู้สึก อยู่บนหลักของทางสายกลาง (golden mean) (Pojman 1995) นั่นคือความเหมาะสมในตัวเอง และความเหมาะสมในแง่ของกาลเทศะ เหมาะสมกับพลเมืองในสังคม มีเหตุผลที่ดี และมีวิธีการที่น่ายกย่อง (สุกัญญา สุตบรรพต, 2532) หลักจริยธรรมสายกลางจึงไม่ได้พิจารณาคูณค่าของการกระทำจากเหตุหรือผลจากการกระทำ แต่เห็นว่าคุณธรรมควรเกิดจากความรู้สึกที่เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล ดังนั้น แนวทางดังกล่าวจึงอยู่ที่ดุลยพินิจของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ในการคัดเลือกรายงานภาพข่าวที่เหมาะสมกับบริบท ซึ่งได้แก่ปัจจัยด้านเวลา (กาล)สถานที่ (เทศะ) และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข่าวๆ นั้น

2.1.2.2 บทบาทหน้าที่ของสื่อวารสารศาสตร์

มาลี บุญศิริพันธ์ (2537) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่หลักของสื่อวารสารศาสตร์โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ไว้ 4 ข้อ ดังนี้ 1) ให้ข่าวสาร 2) ให้ข้อเสนอแนะ 3) ให้ความบันเทิง และ 4) เป็นสื่อในการโฆษณา

แม็คควอล (McQuail, 1994) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ไว้ 5 ประการ คือ 1) การให้ข่าวสาร เกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ในสังคมและในโลก นวัตกรรมใหม่ๆ และความก้าวหน้าต่างๆ 2) การประสานสัมพันธ์ ด้วยการอธิบาย ให้ความหมาย แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความหมายของเหตุการณ์และข่าวสาร รวมทั้งนำเสนอแนะแนวทางปฏิบัติต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สนับสนุนแก่อำนาจและบรรทัดฐานที่สังคมยอมรับมีส่วนร่วมในการขัดเกลาสังคม ประสานกิจกรรมต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างความปรองดองทางความคิดและช่วยในการจัดระเบียบและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสถานภาพต่างๆ ของสังคม 3) สร้างความต่อเนื่อง ด้วยการแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมหลัก และพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ที่กำลังก่อตัวขึ้น ตลอดจนบำรุงรักษาและธำรงไว้ซึ่งค่านิยมพื้นฐานของคนทั่วไป (commonality of values) 4) ให้ความบันเทิง และเสนอวิธีการผ่อนคลายเพื่อลดความตึงเครียดทางสังคม ประการสุดท้าย 5) ระดมสรรพกำลังในการขับเคลื่อนสังคม ด้วยการรณรงค์ด้านการเมือง สงคราม พัฒนาเศรษฐกิจ การจ้างงาน และศาสนาเพื่อวัตถุประสงค์ของส่วนรวม

สรุป สื่อวารสารศาสตร์มีบทบาทหน้าที่สำคัญ 5 ประการ (McQuail, 1994; มาลี บุญศิริพันธ์, 2537) ดังนี้ 1) การให้ข่าวสาร 2) การให้ความคิดเห็น 3) การให้การศึกษา 4) ให้ความบันเทิง และ 5) ระดมสรรพกำลังในการขับเคลื่อนสังคมไปในทางที่พึงประสงค์

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบด้านความรู้ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 มิติ คือ 1) การนิยามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ครอบคลุมถึงการรวบรวมข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ โดยคำนึงถึงหลัก 5 W ' s + H ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร และการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข่าวทั้งภายใน และ แหล่งข่าวภายนอก และ 2) การเลือกหลักการ ประกอบด้วย 2 หลักการที่สำคัญ คือ ทฤษฎีจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวารสารศาสตร์ประกอบด้วยทฤษฎีจริยธรรมที่มุ่งเน้นหน้าที่ ทฤษฎีจริยธรรมที่มุ่งเน้นผลที่ตามมา และทฤษฎีจริยธรรมสายกลาง ส่วนสื่อวารสารศาสตร์มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การให้ข่าวสาร 2) การให้ความคิดเห็น 3) การให้การศึกษา 4) ให้ความบันเทิง และ 5) ระดมสรรพกำลังในการขับเคลื่อนสังคมไปในทางที่พึงประสงค์

2.2 องค์ประกอบด้านเจตคติ

องค์ประกอบด้านเจตคติ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อกระบวนการตัดสินใจเพราะเจตคติเป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรม เมื่อบุคคลได้รับข้อมูลที่เป็นความรู้มาแล้ว บุคคลนั้นก็จะได้นำเอาความรู้ที่อยู่ในรูปของข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หลักเกณฑ์ทั่วไปและทฤษฎีไปเชื่อมโยงกับเจตคติของตนซึ่งจะช่วยทำให้บุคคลนั้นสามารถแยกแยะที่มา การตระหนักถึงปัญหา การระบุและกำหนดทางเลือกของเจตคติของตนก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการใดๆ ต่อไปประกอบด้วย 1) การพิจารณาถึงค่านิยม และ 2) การเลือกความภักดี มีสาระสำคัญ ดังนี้

2.2.1 การพิจารณาถึงค่านิยม (Identify Values) เมื่อช่างภาพ และผู้สื่อข่าวเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ช่างภาพและผู้สื่อข่าวจะต้องมีการให้คุณค่าและเลือกคุณค่าในการกระทำแต่ละอย่างที่เป็นทางเลือกนั้น โดยค่านิยมที่ผู้สื่อข่าวยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพคือ “ค่านิยมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” (Journalistic Values) หรือ “จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนของกรอบจริยธรรมในวิชาชีพ และข้อกำหนดจริยธรรมในส่วนของ การนำเสนอภาพข่าว

2.2.2 การเลือกความภักดี (Choose Loyalties) การเลือกความภักดีของช่างภาพและผู้สื่อข่าว (C. G. Christians, Fackler, & Rotzoll, 1995; Seib & Fitzpatrick, 1997) มี 5 ประการ สรุปได้ดังนี้

2.2.2.1 ต่อดตนเองและมโนสำนึกของตนเอง หมายถึง การตัดสินใจโดยคำนึงถึงตัวเองเป็นหลัก

2.2.2.2 ผู้อ่าน หมายถึง การตัดสินใจโดยคำนึงถึงผู้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นหลัก

2.2.2.3 องค์การหนังสือพิมพ์ที่สังกัด หมายถึง การตัดสินใจโดยคำนึงถึงองค์การหนังสือพิมพ์ที่ตนสังกัดเป็นหลัก

2.2.2.4 เพื่อนร่วมวิชาชีพ หมายถึง การตัดสินใจโดยคำนึงถึงเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นหลัก

2.2.2.5 สังคม หมายถึง การตัดสินใจโดยคำนึงถึงสังคมเป็นหลัก

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบด้านเจตคติ ประกอบด้วย 1) การพิจารณาถึงค่านิยม หรือ “จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” และ 2) การเลือกความภักดี หรือการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพโดยคำนึงถึงมโนสำนึกของตนเอง ผู้อ่าน องค์การที่สังกัด เพื่อนร่วมวิชาชีพ และสังคม

จากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านความรู้และองค์ประกอบด้านเจตคติที่กล่าวข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า “องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจ” จึงต้องอาศัยองค์ประกอบด้านความรู้และองค์ประกอบด้านเจตคติเพื่อนำมาสู่การกระทำหรือพฤติกรรม ทำให้สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ จึงหมายถึง องค์ประกอบของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพที่ต้องอาศัยองค์ประกอบภายใน คือ องค์ประกอบด้านความรู้และองค์ประกอบด้านเจตคติของบุคคลเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การกระทำเพื่อแก้ไขสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพที่เกิดขึ้นใน การปฏิบัติงานประจำวันของช่างภาพ ผู้สื่อข่าวในขั้นตอนการสร้างสรรคและนำเสนอผลงานเข้าสู่ กระบวนการคัดเลือกและบรรณาธิการโดยกองบรรณาธิการ รวมถึงกระบวนการทำงานของ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในกองบรรณาธิการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาคัดเลือกและบรรณาธิการข่าว และภาพข่าว เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะ

3. ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม (ethical decision-making process) เป็นสิ่งที่จำเป็นซึ่งมักจะปรากฏขึ้นอย่างเด่นชัดเมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือใน บริบทที่มีความขัดแย้ง โดยที่ความขัดแย้งนั้นอาจจะอยู่ภายในตัวบุคคลในสถานะที่บุคคลนั้นพยายามที่จะตัดสินใจว่าอะไรคือแนวทางของการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือความขัดแย้งนั้นอาจจะอยู่ระหว่างความ คิดเห็นของตนเองกับความคิดเห็นของบุคคลอื่นๆ ทางเลือกจึงอยู่ระหว่างการไม่กระทำและการ เผชิญหน้ากับบุคคลอื่นๆ เช่น เพื่อนร่วมงาน (Newman & Brown, 1996) ทั้งนี้ลักษณะที่สำคัญของ ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมก็คือ ความเต็มใจที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ ของบุคคลอื่น สิ่งที่ทำให้การตัดสินใจทางจริยธรรมเป็นเรื่องยุ่งยากอย่างมากก็คือเมื่อบุคคลซึ่งอยู่ใน สถานะของผู้ตัดสินใจต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ซึ่งผลประโยชน์ของตนไปแข่งขันกับผลประโยชน์ของ คนอื่นๆ หรือเมื่อการตัดสินใจของตนมีผลต่อผลประโยชน์ของบุคคลอื่นทั้งอย่างแน่ชัดและไม่แน่ชัด บุคคลนั้นจึงต้องการหลักการบางอย่างสำหรับการตัดสินใจ ดังนั้นกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรม จึงควรอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลมากกว่าเรื่องของอำนาจ (Bowie 1985) รวมถึงการเลือกโดย เจตนาจากลำดับของการกระทำที่ยอมรับได้และสามารถที่จะพิสูจน์โดยเปิดเผยกับคนทั่วไปว่า ทางเลือกนั้นถูกต้อง (Black et al., 1995) ดังนั้น กระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมจึงเป็น ความสามารถทางสติปัญญาและความสามารถทางจริยธรรม เป็นการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการ แก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์

การตัดสินใจทางจริยธรรมมีองค์ประกอบหลายประการและไม่มี การตัดสินใจเพียงวิธีเดียวหรือทางเลือกเดียวที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้กับผู้สื่อข่าวและช่างภาพทุกคน การเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจจึงต้องพิจารณาถึงวิธีการ ทฤษฎี หลักจริยธรรม ตลอดจนบริบทในการทำงานด้านข่าวของผู้สื่อข่าวและช่างภาพเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ปัญหา ความขัดแย้งทางจริยธรรม เพราะฉะนั้นในการทำงานด้านวารสารศาสตร์ กระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมถือว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของการทำงานของสื่อข่าวและช่างภาพ เนื่องจากผู้สื่อข่าวและช่างภาพจะต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมอยู่ตลอดเวลาในทุกๆวัน และต้องเป็นผู้ตัดสินใจในประเด็นปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมที่เกิดขึ้น ดังนั้น การพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมจึงถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ นักศึกษาวารสารศาสตร์ที่จะออกไปเป็นผู้สื่อข่าวในอนาคต ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ (excellent journalism) เท่านั้น แต่ยังประกอบไปด้วยจริยธรรมในวิชาชีพด้วย (ethical journalism) (บุบผา เมฆศรีทองคำ, 2545)

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านได้แก่ (Aiken & Catalano, 1994; Bergman, 1973; Burkhardt & Nathaniel, 1998; Curtin, 1978; Fry 1991; Rebecca, 1987) ทำให้สามารถสรุปได้ว่า “ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” เป็นแนวคิดที่วางอยู่บนพื้นฐานการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการทำงานของช่างภาพและผู้สื่อข่าว ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) การระบุปัญหา 2) การวินิจฉัยปัญหา 3) การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ 4) การตัดสินใจปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติ ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจ
ทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์	Aiken & Catalano ,1994	Bergman ,1973	Burkhardt and Nathaniel ,1998	Curtin ,1978	Fry ,1991	Rebecca ,1987
ระบุปัญหา	√	√	√	√	√	√
การวินิจฉัยปัญหา	√	√		√	√	
การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ	√	√	√	√	√	√
การตัดสินใจปฏิบัติ	√	√	√	√		√
การประเมินผลการปฏิบัติ		√	√			√

จากตารางที่ 13 สามารถอธิบายความหมายของขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพทั้ง 5 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การระบุปัญหา เป็นการให้นักศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ให้ได้ว่าสถานการณ์นั้นมีข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาบ้าง ได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริง
2. การวินิจฉัยปัญหา เป็นการให้นักศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหานั้นให้ชัดเจนว่าเป็นปัญหาทางจริยธรรมข้อใดหรือไม่ อย่างไร และเพราะเหตุใด ผู้ได้รับผลกระทบ โดยอาศัยพื้นฐานทางจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ พร้อมทั้งหาคำตอบว่ามีค่านิยมอะไรบ้างที่สำคัญและสำคัญอย่างไร รวมทั้งใครควรมีบทบาทในการตัดสินใจ หรือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย

3. การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ เป็นการให้นักศึกษาพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้เปรียบเทียบกับผลดี ผลเสียของทางเลือกแต่ละทางที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ผลกระทบโดยประยุกต์หลักการแนวคิดเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมาหาข้อสรุปโดยพิจารณาความคาดหวังของสังคม กฎหมายและวิชาชีพทั้งนี้เพื่อหาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด

4. การตัดสินใจปฏิบัติ เป็นการระบุว่าหากนักศึกษาอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปปฏิบัติอย่างไร และเพราะเหตุใด เป็นการตัดสินใจปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ปัญหาโดยดูจากปัจจัยเสริมที่เข้ามาสนับสนุน และเป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใคร

5. การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการให้นักศึกษาพิจารณาผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกไปแล้วว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่ หรือการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดไว้ และสรุปเหตุการณ์ทั้งหมด เพื่อจะได้มีแนวทางการตัดสินใจว่าเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวอีก นักศึกษาจะทำอย่างไร โดยนำผลการตัดสินใจจากสถานการณ์นี้ไปใช้

4. เครื่องมือวัดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือวัดการตัดสินใจเชิงจริยธรรมพบว่าส่วนใหญ่จะวัดการให้เหตุผลทางจริยธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานส่วนหนึ่งของการตัดสินใจทางจริยธรรม เครื่องมือวัดดังกล่าวได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์การให้เหตุผลทางจริยธรรม (the moral judgment interview: MJ) ซึ่งเป็นเครื่องมือวัดการให้เหตุผลทางจริยธรรมในสถานการณ์ทั่วไปสร้างขึ้นโดย (Kohlberg, Oct.1974) และ 2) แบบทดสอบการให้ความหมายของประเด็นปัญหา (the defining issue test: DIT) เป็นเครื่องมือวัดการให้เหตุผลทางจริยธรรมในสถานการณ์ทั่วไปสร้างขึ้นโดย (Rest, 1979) เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มี 6 ตัวเลือก

ส่วนเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม คือ แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified Essay Questions : MEQ.) มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความสามารถด้านการคิดอย่างมีเหตุผลและการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนคิดและตัดสินใจตอบปัญหาเป็นขั้นๆ ตามกระบวนการแก้ปัญหา (พวงแก้ว ปุณยกนก, 2532) มีข้อควรพิจารณา 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ลักษณะสำคัญ 2) องค์ประกอบ 3) วิธีการสร้าง และ 4) ข้อดีและข้อจำกัดของแบบสอบอัตนัยประยุกต์

4.1 ลักษณะสำคัญของแบบสอบอัตนัยประยุกต์

Knox (1989) กล่าวถึง แบบสอบอัตนัยประยุกต์เป็นแบบสอบที่นำเสนอกรณีศึกษาซึ่งเป็นเรื่องจริงตามลำดับขั้นตอนของการเกิดเหตุการณ์ ไม่ได้ให้ข้อมูลมาทั้งหมดในครั้งเดียว คล้ายแบบสอบเรียงความโดยให้ข้อมูลที่อาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องเป็นตอนๆ และคำถามแทรกเป็นระยะๆ ผู้สอบต้องตัดสินใจเลือกข้อมูลมาใช้และสังเคราะห์เพื่อตอบคำถามตามกรอบของข้อมูลที่กำหนดให้ คำถามแต่ละข้อเป็นอิสระจากกันถ้าผู้ตอบตัดสินใจผิดและตอบคำถามผิดไปแล้ว ข้อต่อไปเมื่อได้ข้อมูลเพิ่มเติมจึงจะสามารถคิดแก้ปัญหาหรือตัดสินใจใหม่ที่ถูกต้องได้ทำให้ทราบคำตอบที่ถูกต้องของคำถามก่อนหน้านี้ ดังนั้น แบบสอบอัตนัยประยุกต์จึงกำหนดให้ผู้สอบทำข้อสอบเฉพาะหน้านั้นๆ โดยมีให้ย้อนกลับไปแก้ไขคำตอบที่ทำไปแล้วหรือเปิดดูข้อมูลข้างหน้า วิธีการนี้จึงหลีกเลี่ยงการมีแนวคำตอบไว้ให้ผู้เรียนเลือก ด้วยเหตุนี้แบบสอบอัตนัยประยุกต์ จึงสามารถทดสอบกระบวนการแก้ปัญหาได้ทุกขั้นตอน นอกจากนั้นแล้วยังสามารถใช้ทดสอบเจตคติได้ด้วย โดยสามารถใช้ได้ทั้งการประเมินผลความก้าวหน้าและการประเมินผลรวบยอด

4.2 องค์ประกอบของแบบสอบอัตนัยประยุกต์

องค์ประกอบของแบบสอบอัตนัยประยุกต์ไว้ด้วยกัน 6 องค์ประกอบ (พวงแก้ว ปุณยกรณ, 2532; อารมณ์ ชูดวง, 2535) สรุปได้ ดังนี้ 1) สถานการณ์สั้นๆ 2) คำถามที่เกี่ยวข้องกับการตั้งประเด็นปัญหา 3) ข้อมูลที่นำไปสู่การตั้งประเด็นได้หลายๆ แบบ 4) ตั้งประเด็นปัญหา 5) คำถามที่เกี่ยวข้องกับความรู้หรือขั้นตอนในการตัดสินใจ การสังเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการตัดสินใจ และ 6) คำถามที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานของจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เพื่อประเมินความเข้าใจและนำไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ

4.3 วิธีการสร้างแบบสอบอัตนัยประยุกต์

พวงแก้ว ปุณยกรณ (2532) ได้กำหนดวิธีการสร้างแบบสอบอัตนัยประยุกต์ไว้ดังนี้

4.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปแบบสอบอัตนัยประยุกต์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความสามารถในการใช้เหตุผลตัดสินใจแก้ปัญหา วัตถุประสงค์ จึงควรประกอบด้วยขอบเขตของกระบวนการแก้ปัญหาที่กำหนดให้ชัดเจนทั้งเนื้อหาและความสามารถที่ต้องการ

4.3.2 ตั้งโจทย์สั้นๆ เป็นตัวอย่างของช่างภาพวารสารศาสตร์ที่พบได้บ่อยในการปฏิบัติจริงมีข้อมูลเพียงพอที่จะนำไปตั้งสมมติฐานเพื่อหาข้อมูลในรายละเอียด โดยโจทย์จะต้องเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการทดสอบและครอบคลุมวัตถุประสงค์

4.3.3 สร้างคำถามตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้คิดตั้งสมมติฐานและหาข้อมูลในรายละเอียดเพื่อทดสอบสมมติฐานและตัดสินใจในการปฏิบัติ

4.3.4 จำนวนข้อสอบในแบบสอบอัตนัยประยุกต์ควรมีจำนวนตั้งแต่ 5-35 ข้อ

4.3.5 การทำโมเดลคำตอบและกำหนดเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนโดยการนำข้อสอบอัตนัยประยุกต์ที่สร้างแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิประมาณ 1-2 คนเป็นผู้ทำข้อสอบ เพื่อกำหนดคำตอบที่เป็นไปได้และกำหนดเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน

4.3.6 ผู้ทรงคุณวุฒิประชุมร่วมกัน อภิปรายข้อคิดเห็นในแต่ละคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกันในคำตอบที่ควรจะเป็น แล้วกำหนดน้ำหนักคะแนนของแต่ละคำถามให้ชัดเจน เพียงพอที่จะตรวจและมีความเป็นปรนัยมากที่สุด

4.3.7 กำหนดเวลาในการตอบแต่ละคำถามมักเป็นเวลาช่วงละ 5 นาที แต่อาจมากกว่าหรือน้อยกว่านี้ได้ แล้วแต่ลักษณะและความยาวของคำตอบที่จะต้องตอบ

4.3.8 จัดเตรียมข้อสอบที่สมบูรณ์ ส่วนใหญ่แล้วแบบสอบอัตนัยประยุกต์จะจัดพิมพ์เป็นเล่ม โดยเรียงหน้า คำถามใดที่อาจเป็นแนวทางให้คำตอบแรกควรพิมพ์หน้าต่อไปเพื่อไม่ให้ผู้ตอบเดาคำตอบได้ ควรพิมพ์คำแนะนำในการตอบไว้บนแผ่นหน้าของข้อสอบพร้อมทั้งอธิบายชักจูงความเข้าใจกับผู้เรียนถึงวิธีการตอบคำถามและคะแนนที่ได้ก่อนทำการสอบเสมอ

4.3.9 ทดลองใช้สอบกับผู้เรียนและผู้สอนแล้วปรับปรุงคำถามและคำตอบ

4.4 ข้อดีและข้อจำกัดของแบบสอบอัตนัยประยุกต์

ข้อดีของแบบสอบอัตนัยประยุกต์ มี 5 ประการ ได้แก่ 1) สร้างค่อนข้างง่าย คล้ายกับการสร้างข้อสอบแบบอัตนัย 2) เป็นเครื่องมือที่ประเมินได้ทั้งแบบ ประเมินผลความก้าวหน้า และประเมินผลรวบยอด 3) สามารถใช้ประเมินผู้เรียนได้ครั้งละจำนวนมาก โดยอาจดัดแปลงการใช้แบบทดสอบด้วยการฉายบนเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ให้ตอบทีละคำถามแทนการพิมพ์เป็นเล่ม 4) ใช้ทดสอบความสามารถในการหาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและสามารถวัดเจตคติได้ และ 5) ให้คะแนนได้คงที่

ข้อจำกัดของแบบสอบอัตนัยประยุกต์ มี 5 ประการ ได้แก่ 1) มีความยุ่งยากในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 2) ครอบคลุมเนื้อหาได้ไม่กว้างเท่าข้อสอบปรนัย 3) ผู้เรียนอาจแอบพลิกกระดาษไปข้างหน้าหรือย้อนหลังกลับมาดูได้ 4) ใช้เวลาในการตรวจข้อสอบค่อนข้างมากและ 5) คำตอบที่กำหนดไว้ไม่เฉพาะเจาะจงและผู้เรียนไม่ทราบว่าจะต้องตอบแค่ไหน

สรุป เครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับวัดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ
วารสารศาสตร์ได้แก่ แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified Essay Questions: MEQ) ซึ่งเป็นแบบ
สอบที่นำเสนอกรณีศึกษาซึ่งเป็นเรื่องจริงตามลำดับขั้นตอนของการเกิดเหตุการณ์ เป็นเหมือนแบบ
สอบเรียงความแต่ให้ข้อมูลมาเป็นตอนๆ แล้วมีคำถามแทรกเป็นระยะๆ โดยที่คำถามแต่ละข้อเป็น
อิสระจากกันถ้าผู้ตอบตัดสินใจผิดและตอบคำถามผิดไปแล้ว ข้อต่อไปเมื่อได้ข้อมูลเพิ่มเติมจึงจะ
สามารถคิดแก้ปัญหาหรือตัดสินใจใหม่ที่ถูกต้องได้และจะทราบคำตอบที่ถูกต้องของคำถามข้อก่อน
หน้านั้น ดังนั้น แบบสอบอัตนัยประยุกต์จึงกำหนดให้ผู้สอบทำข้อสอบเฉพาะหน้านั้นๆ โดยมีให้
ย้อนกลับไปแก้ไขคำตอบที่ทำไปแล้วหรือเปิดดูข้อมูลข้างหน้า ทั้งนี้องค์ประกอบของแบบสอบ
อัตนัยประยุกต์มี 6 ประการ ดังนี้ 1) สถานการณ์สั้นๆ 2) คำถามที่เกี่ยวข้องกับการตั้งประเด็น
ปัญหา 3) ข้อมูลที่นำไปสู่การตั้งประเด็นได้หลายๆ แบบ 4) ตั้งประเด็นปัญหา 5) คำถามที่เกี่ยวข้อง
กับความรู้หรือขั้นตอนในการตัดสินใจ การสังเคราะห์ข้อมูล การประเมินผลการตัดสินใจ และ 6)
คำถามที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานของจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เพื่อประเมินความเข้าใจ
และนำไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ โดยวิธีการสร้างแบบสอบอัตนัยประยุกต์มี 9 ข้อ ดังนี้ 1)
กำหนดวัตถุประสงค์ 2) ตั้งโจทย์สั้นๆ 3) สร้างคำถามตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 4) จำนวน
ข้อสอบ ควรมีจำนวนตั้งแต่ 5-35 ข้อ 5) การทำโมเดลคำตอบและกำหนดเกณฑ์ในการตรวจให้
คะแนนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6) ผู้ทรงคุณวุฒิตกลงร่วมกันในคำตอบที่ควรจะเป็น และกำหนดน้ำหนัก
คะแนนให้ชัดเจน 7) กำหนดเวลาในการตอบแต่ละคำถามประมาณ 5 นาที 8) จัดเตรียมข้อสอบที่
สมบูรณ์โดยพิมพ์เป็นเล่มและพิมพ์คำแนะนำในการตอบไว้บนแผ่นหน้าของข้อสอบ และ 9) ทดลองใช้
สอบเพื่อปรับปรุงคำถามและคำตอบ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพ
วารสารศาสตร์ สรุปว่าหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบระเบียบและ
มีเหตุผลซึ่งเป็นทักษะที่ต้องได้รับการพัฒนาและฝึกฝนเพื่อให้สามารถเลือกวิธีปฏิบัติจากหลายๆ
ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกิดขึ้น
ต่างๆ ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพที่เกิดขึ้นอันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตามวัตถุประสงค์
ตามที่ต้องการ ทั้งนี้ การพัฒนาทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่สามารถทำได้โดยอาศัย
องค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ (Banks & Clegg, 1985) คือ 1) ความรู้ (Knowledge) และ 2)
เจตคติ (Attitude) ทั้งนี้ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร
ศาสตร์จะใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1)
การระบุปัญหา 2) การวินิจฉัยปัญหา 3) การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ 4) การตัดสินใจ
ปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติ โดยปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการที่ส่งผลต่อกระบวนการ

ตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิหลังและประสบการณ์ และ 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ เวลา กับ ผู้อ่าน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีสำคัญทั้ง 8 กลุ่ม ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน 2) การออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน 3) แนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 4) แนวคิดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 5) แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 6) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณ 7) แนวคิดหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 8) แนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 4 ข้อ ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดของการดำเนินงานวิจัยในบทที่ 3 ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

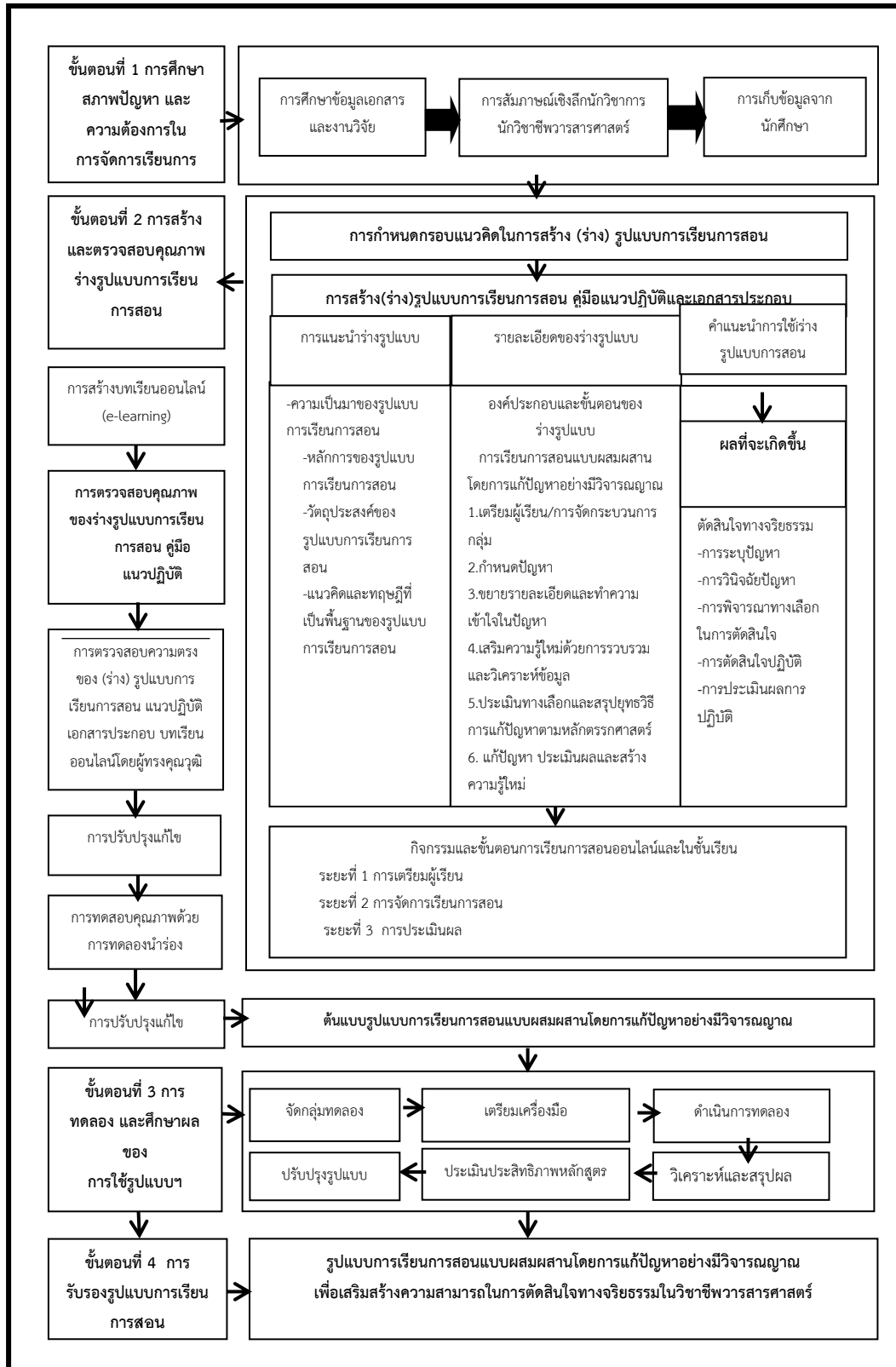
งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา (research and development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวารสารศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 3063205 การถ่ายภาพวารสารศาสตร์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น ด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ โดยระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบผสมผสาน (mixed- methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest- Posttest Designs) (Campbell & Standtey, 1963; อรพินทร์ ชูชม, 2552) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

จากภาพที่ 3 สามารถอธิบายรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยในแต่ละขั้นตอนได้ดังตาราง
ที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย	วัตถุประสงค์	คำถามการวิจัย	วิธีการศึกษา/ เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง	ผลที่ได้รับ
<p>ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจักษณ์ญาณ</p> <p>1.การศึกษาข้อมูลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2.การสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิชาการ ศึกษาดูงานนักวิชาการและนักวิชาชีพวารสารศาสตร์</p>	<p>1.เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจักษณ์ญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ในทัศนะของอาจารย์ และนักวิชาชีพวารสารศาสตร์</p>	<p>1.สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ เป็นอย่างไร</p>	<p>1.การสำรวจเอกสารและงานวิจัย</p> <p>2.การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง</p>	<p>1.ตำรา งานวิจัย</p> <p>2.นักวิชาการ ศึกษานักวิชาการและนักวิชาชีพนิเทศศาสตร์ 29 คน</p>	<p>1.ข้อมูลสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p>
		<p>2.นักวิชาการศึกษา รวมถึงนักวิชาการและนักวิชาชีพสาขาวารสารศาสตร์ มีมุมมองต่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจักษณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ อย่างไร</p>	<p>2.การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง</p>	<p>2.นักวิชาการ ศึกษานักวิชาการและนักวิชาชีพนิเทศศาสตร์ 29 คน</p>	<p>2.ข้อมูลความต้องการและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจักษณ์ญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p>
		<p>3.นักศึกษามีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ อย่างไร</p>	<p>3.แบบสอบถาม</p>	<p>3.นักศึกษสาขาวารสารศาสตร์ 30 คน</p>	<p>3.ข้อมูลสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสอนออนไลน์ สมรรถนะสำหรับช่างภาพและความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมฯ</p>

ตารางที่ 14 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	วัตถุประสงค์	คำถามการวิจัย	วิธีการศึกษา/ เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง	ผลที่ได้รับ
<p>ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>1. การศึกษารอบแนวคิดในการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>2. การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เอกสารประกอบร่างรูปแบบการเรียนการสอน ตลอดจนเครื่องมือวัดและประเมินผล</p>	<p>1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p>	<p>1. (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>ควรมีองค์ประกอบอย่างไร</p>	<p>1. การวิเคราะห์เอกสาร</p>	<p>1. ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1. ได้กรอบแนวคิดในการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>2. ได้กรอบแนวคิดการสร้าง ได้ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เอกสารประกอบร่างรูปแบบการเรียนการสอน ตลอดจนเครื่องมือวัดและประเมินผล และบทเรียนออนไลน์ (e-learning) ในระบบ LMS.</p>

ตารางที่ 14 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	วัตถุประสงค์	คำถามการวิจัย	วิธีการศึกษา/เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง	ผลที่ได้
<p>ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)</p> <p>3. การตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น</p> <p>3.1 การตรวจสอบความตรงของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ</p>	<p>1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p>	<p>2. ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ อย่างไร</p>	<p>2. การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญโดยใช้</p> <p>2.1 แบบประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบ (ร่าง) รูปแบบ</p> <p>2.2 แบบประเมินคุณภาพสื่อและเนื้อหาบทเรียนออนไลน์ในระบบ LMS</p> <p>2.3 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5</p> <p>-แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน)</p> <p>-แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินผลงานถ่ายภาพ</p> <p>-แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน</p> <p>2.4 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอน</p> <p>-แบบทดสอบความรู้</p> <p>-แบบวัดเจตคติ</p> <p>-แบบสอบถาม MEQ</p> <p>2.5 เครื่องมือสำหรับวัดความพึงพอใจในรูปแบบการสอน</p> <p>-แบบสนทนากลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินความพึงพอใจ</p>	<p>2. ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน สำหรับตรวจสอบความตรงของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบร่างรูปแบบ และเครื่องมือวัดและประเมินผล</p> <p>3. ผู้เชี่ยวชาญ 8 คน สำหรับตรวจสอบคุณภาพสื่อและเนื้อหาของบทเรียนออนไลน์ในระบบ LMS.</p> <p>4. ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน สำหรับตรวจสอบและตอบแบบสอบถามประเด็น MEQ.</p>	<p>3. ได้ทราบความสอดคล้องเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน รวมถึงความเหมาะสมของเอกสารประกอบร่างรูปแบบการสอบ ๑ ตลอดจนเครื่องมือวัดและประเมินผล</p> <p>ต่างๆ ที่ควรปรับปรุงคุณภาพก่อนนำไปทดลองใช้</p> <p>4. ได้ทราบและปรับปรุงคุณภาพของสื่อและเนื้อหาบทเรียนออนไลน์ในระบบ LMS.</p> <p>5. ได้แนวการตรวจสอบแบบสอบถามประเด็นประเด็น MEQ.</p>

ตารางที่ 14 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	วัตถุประสงค์	คำถามการวิจัย	วิธีการศึกษา/เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง	ผลที่ได้
<p>ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจยารณญาณ (ต่อ)</p> <p>3.2 การทดสอบคุณภาพของ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนด้วยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่อง</p> <p>3.3 การปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้</p>	<p>1. เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียน การสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจยารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทาง จริยธรรมใน วิชาชีพวารสาร ศาสตร์</p>	<p>3. ผลของการทดลองใช้ (ร่าง) รูปแบบการเรียน การสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา อย่างมี วิจยารณญาณเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทาง จริยธรรมใน วิชาชีพวารสารศาสตร์ เป็นอย่างไร</p>	<p>3. การวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีกลุ่มทดลองนำร่อง 1 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนฯ โดยใช้เครื่องมือ</p> <p>3.1 ร่างรูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลอง และเอกสารประกอบ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>3.2 ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.)</p> <p>3.3 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5</p> <p>-แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน)</p> <p>-แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินผลงานถ่ายภาพเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน</p> <p>3.4 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>-แบบทดสอบความรู้</p> <p>-แบบวัดเจตคติ</p> <p>-แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (MEQ)</p> <p>3.5 เครื่องมือสำหรับวัดความพึงพอใจใน (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนฯ</p> <p>-แบบสนทนากลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินความพึงพอใจ</p>	<p>5. นักศึกษาศาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ภาคการศึกษาที่ 2/2556</p> <p>ในขั้นตอนการทดลองนำร่อง จำนวน 30 คน สำหรับการทดลองนำร่องและตอบแบบประเมินความพึงพอใจ</p> <p>6. นักศึกษาจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลอง สำหรับการสนทนากลุ่ม</p>	<p>6. ได้ทราบ ความประสิทธิภาพและความคิดเห็นต่อ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนและข้อบกพร่องต่างๆ ที่ควรปรับปรุงคุณภาพก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง</p> <p>7. ได้รูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลองสำหรับนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง</p>

ตารางที่ 14 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	วัตถุประสงค์	คำถามการวิจัย	วิธีการศึกษา/เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง	ผลที่ได้
<p>ขั้นตอนที่ 3 การทดลองและศึกษาผลของการทดลองใช้ต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจักษณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>1. การจัดกลุ่มทดลอง</p> <p>2. การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง</p> <p>3. การดำเนินการทดลอง</p> <p>4. การสรุปผลการทดลองใช้</p> <p>5. การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ</p> <p>6. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน</p>	<p>1.เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจักษณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p>	<p>1.ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจักษณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ เป็นอย่างไร</p>	<p>1.การวิจัยกึ่งทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้</p> <p>1.1 รูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลอง และเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>1.2 ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.)</p> <p>1.3 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5</p> <p>-แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน)</p> <p>-แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินผลงานถ่ายภาพเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน</p> <p>1.4 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>-แบบทดสอบความรู้</p> <p>-แบบวัดเจตคติ</p> <p>-แบบสอบ MEQ.</p> <p>1.5 เครื่องมือสำหรับวัดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>-แบบประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอน</p>	<p>1.นักศึกษาวารสารศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 3063205 การถ่ายภาพวารสารศาสตร์ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน สำหรับการทดลองและตอบแบบประเมินความพึงพอใจ</p>	<p>1.ได้ทราบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>ภายหลังนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง</p> <p>2.ได้ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน</p>

ตารางที่ 14 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	วัตถุประสงค์	คำถามการวิจัย	วิธีการศึกษา/ เครื่องมือ ที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง	ผลที่ได้
ขั้นตอนที่ 4 การ รับรองรูปแบบการ เรียนการสอนแบบ ผสมผสานโดยการ แก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณเพื่อ เสริมสร้าง ความสามารถในการ ตัดสินใจทางจริยธรรม ในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์	1.เพื่อรับรองและ นำเสนอรูปแบบการ เรียนการสอนแบบ ผสมผสานโดยการ แก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการ ตัดสินใจทาง จริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์	1.ผู้เชี่ยวชาญมีความ คิดเห็นต่อรูปแบบการ เรียนการสอนแบบ ผสมผสานโดยการ แก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณเพื่อ เสริมสร้างความสามารถ ในการตัดสินใจทาง จริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์ ที่ ปรับปรุงแล้วหลังการ ทดลองใช้หรือไม่	1.ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพ รูปแบบการเรียนการ สอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณที่ ปรับปรุงหลังการ ทดลองใช้ ด้วยแบบ ประเมินเพื่อรับรอง รูปแบบการเรียนการ สอนฯ	1.ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน แบ่งเป็นด้าน เนื้อหา คนได้แก่ อาจารย์สาขา วารสารศาสตร์ 6 คน และนัก วิชาชีพวารสาร ศาสตร์ 2 คน และ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบ การเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์ สาขาเทคโนโลยี การศึกษา 2 คน	1.ได้รูปแบบการ เรียนการสอน แบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหา อย่างมี วิจารณญาณเพื่อ เสริมสร้าง ความสามารถใน การตัดสินใจทาง จริยธรรมใน วิชาชีพวารสาร ศาสตร์ฉบับ สมบูรณ์ที่มี คุณภาพ สามารถ นำไปใช้สอนได้

จากภาพที่ 3 และตารางที่ 14 สามารถอธิบายรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการ
วิจัยแต่ละขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม ในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียน การสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ ตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ เชิงลึกนักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์และนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการเก็บแบบสอบถามนักศึกษา 30 คน มีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ในส่วนของแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนแบบผสมผสาน การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การคิด อย่างมีวิจารณญาณ การเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และกระบวนการ ตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ เพื่อสังเคราะห์ภาพรวมขององค์ประกอบและขั้นตอนการเรียน การสอน และนำไปสร้างเป็นกรอบคำถามสำหรับนักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์และนักวิชาการ เทคโนโลยีการศึกษา

2. การสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์และนักวิชาการสาขา เทคโนโลยีการศึกษาได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์และ/หรือนิเทศศาสตร์ของสถาบัน อุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์หรือหลักสูตรหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และมีรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในหลักสูตร 2) นักวิชาชีพของสมาคม/องค์กรวิชาชีพ วารสารศาสตร์ และ 3) อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา รวม 29 คน (รายชื่อในภาคผนวก ก) โดยเน้นเนื้อหาหลัก 3 ส่วน ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาขาวารสาร ศาสตร์และรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ โดยเน้นจริยธรรมการถ่ายภาพข่าวและนำเสนอภาพ ข่าว 2) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 3) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ ผสมผสาน

3. การเก็บข้อมูลจากนักศึกษา 30 คน ด้วยแบบสอบถาม โดยเน้นข้อมูล 3 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินตนเองด้านสมรรถนะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์ 2) การประเมินตนเองในด้านสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์ และ 3) การประเมินตนเองด้านความสามารถต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนนี้มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

พื้นที่และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสอบถามนักศึกษาด้วยแบบสอบถาม

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และสาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ รวมถึงสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักวิชาการและนักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษาที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ แยกชน รวมถึงสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 29 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (รายชื่อในภาคผนวก ก) ได้แก่

1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์และ/หรือนิเทศศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ และเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์หรือหลักสูตรหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และมีรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในหลักสูตร ที่มีประสบการณ์สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และหนังสือพิมพ์ อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 11 คน 2) นักวิชาชีพของสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบรรณาธิการภาพ หัวหน้าช่างภาพ ช่างภาพหนังสือพิมพ์ หรือกรรมการสมาคมวิชาชีพด้านวารสารศาสตร์ อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 12 คน 3) อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่มีความรู้ และ/หรือมีประสบการณ์ และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ/หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ/หรือการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 6 คน

2. การสอบถามนักศึกษาด้วยแบบสอบถาม จำนวน 30 คน

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตร
สาขาวารสารศาสตร์ ในประเทศไทย

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา
ภาครัฐ และเอกชนในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจงนักศึกษาสาขา
วารสารศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งเคยเรียนรายวิชาการถ่ายภาพ
วารสารศาสตร์

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่ง
โครงสร้าง สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งเป็น 3 ชุด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
สำหรับอาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับนักวิชาชีพวารสาร
ศาสตร์ และ 3) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับอาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา โดยมี
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ และแบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน
2) การออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน 3) การเรียนการสอนแบบผสมผสาน 4)
แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 6) แนวคิดการเรียน
การสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ 7) แนวคิดหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
และ 8) แนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม และวิเคราะห์ประเด็นหลักเพื่อนำมาใช้
ในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร เป้าหมายและคำอธิบายรายวิชาการถ่ายภาพ
วารสารศาสตร์ของสาขาวิชานิตเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และของคณะนิตเทศศาสตร์
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาการ
จัดการเรียนการสอนสาขาวารสารศาสตร์และรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ โดยเน้นการ
สอนมิติจริยธรรมในการถ่ายภาพและนำเสนอภาพข่าว ตลอดจนความต้องการ และแนวทางการ
จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความ
สามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ (ภาคผนวก ข)

4. ตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจแก้ไขความครอบคลุมของประเด็นคำถาม ความเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา และการจัดลำดับคำถาม

5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

แบบสอบถาม มีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน แนวคิดหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ แนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม และวิเคราะห์ประเด็นหลักเพื่อนำมาใช้ในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร เป้าหมายและคำอธิบายรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ของสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และของคณะนิเทศศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3. สร้างแบบสอบถาม (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

4. ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจแก้ไขความครอบคลุมของประเด็นคำถาม ความเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา และการจัดลำดับคำถาม

5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปใช้

6. นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ นักวิชาการ นักวิชาชีพรวารสารศาสตร์ และนักวิชาการสาขาเทคโนโลยีการศึกษา 7 คน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามพบว่าได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.64$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD. = .229$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานไปยังนักวิชาการและนักวิชาชีพรวารสารศาสตร์ รวมถึงนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษาได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ 2) นักวิชาชีพรวารสารศาสตร์ และ 3) อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา ทั้ง 29 ท่าน นัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - มกราคม พ.ศ. 2555 ดำเนินการสัมภาษณ์และขออนุญาตในการจัดบันทึกข้อมูล ควบคู่กับการบันทึกไฟล์เสียงสัมภาษณ์ ไฟล์ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ขณะสัมภาษณ์เพื่อนำมาถอดไฟล์เสียงคำสัมภาษณ์

การเก็บแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาโดยประสานงานหัวหน้าหมู่เรียนในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 และนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาในชั้นเรียน อธิบายวัตถุประสงค์และประเด็นสำคัญในแบบสอบถาม จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาพร้อมกำบรวบแบบสอบถามคืนในทันทีที่สำเร็จ

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ดังนี้

การสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักวิชาการและนักวิชาชีพวารสารศาสตร์รวมทั้งนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษา ได้แก่ อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และอาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง 29 คน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้รับ (common theme analysis) และเขียนพรรณนาวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. สถานภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาขาวารสารศาสตร์และรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น 4 ประการหลัก ได้แก่ 1) สถานภาพและปัญหาด้านหลักสูตรและรายวิชา 2) สถานภาพและปัญหาด้านผู้สอน 3) สถานภาพและปัญหาด้านการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนการสอน และ 4) สถานภาพและปัญหาด้านผู้เรียน

2. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจรรย์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชา 2) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการออกแบบและจัดการเรียนการสอน และ 4) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษา

3. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนักศึกษาทั้ง 30 คน ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก อาจารย์ผู้สอนวารสารศาสตร์และ/หรือนิเทศศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์และนักวิชาการสาขา เทคโนโลยีการศึกษาและข้อสรุปที่ได้จากนักศึกษาด้วยแบบสอบถาม มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ซึ่งเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ สำหรับนักศึกษาเอกวารสารศาสตร์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณจาก 1) การสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร และรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ คำอธิบายรายวิชา รวมทั้งแนวจัดการเรียนรู้รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ 3) การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์และนักวิชาการวารสารศาสตร์ รวมถึงนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษา ทั้ง 29 คน และ 4) การสอบถามนักศึกษาด้วยแบบสอบถามจำนวน 30 คน จากนั้นจึงกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอนและสร้างแผนผังรูปแบบการสอนด้วยการจัดเรียงองค์ประกอบต่างๆ ให้เป็นระบบ และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติและความสามารถในการกระบวนกรตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทำให้สามารถสรุปขั้นตอนสำคัญได้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน 2) การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และเอกสารประกอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ แผนการสอน เอกสาร

ประกอบการเรียนการสอน และเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผล และ 3) การตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

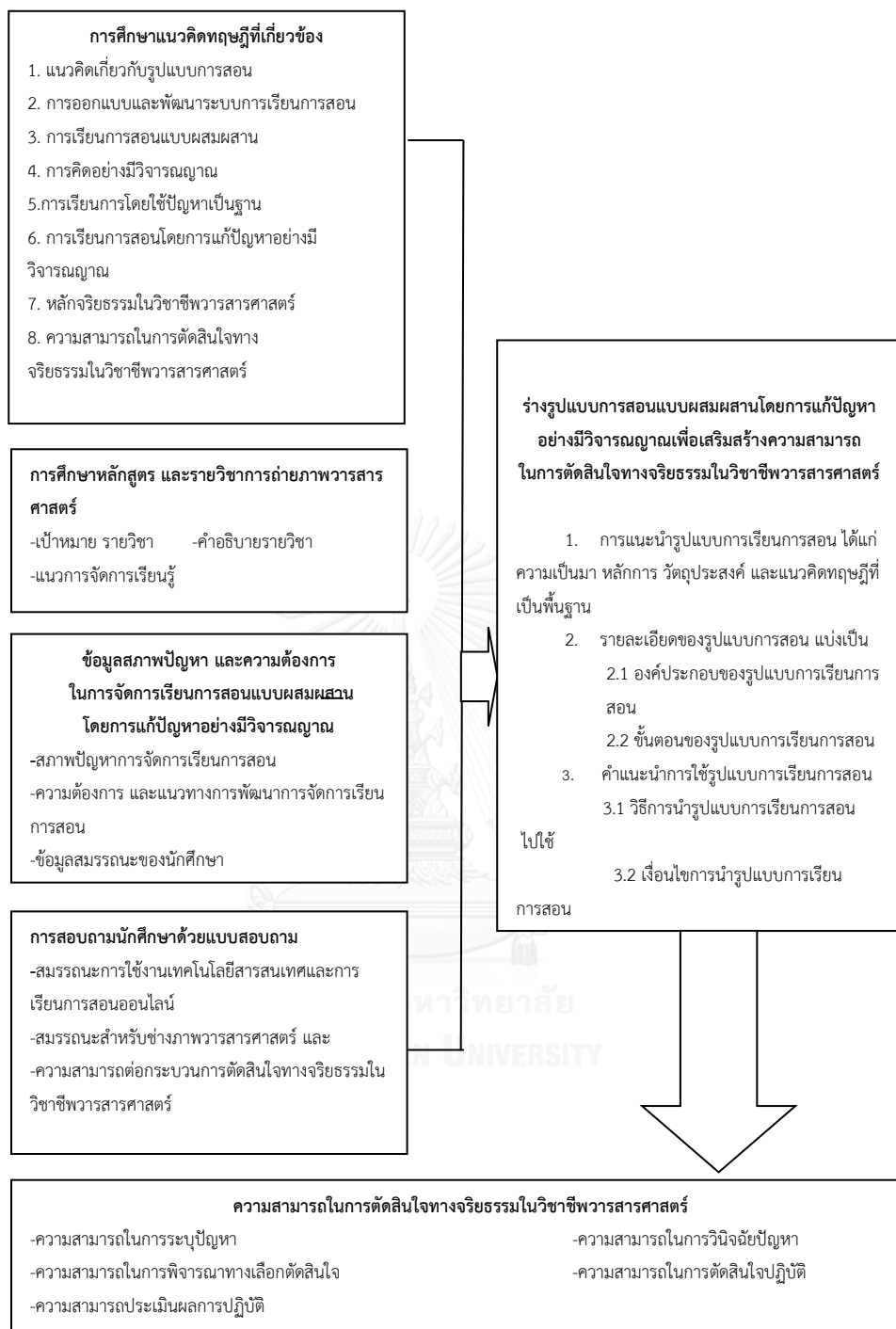
การศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มาจากข้อมูลพื้นฐาน 4 ส่วน ดังนี้

1.1 การศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน องค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ขั้นตอนการเรียนการสอนด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ขั้นตอนและองค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยปัญหาเป็นฐาน ขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ แนวคิดหลักจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ และขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ดังรายละเอียดในบทที่ 2 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างองค์ประกอบการเรียนการสอนและ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

1.2 การศึกษาหลักสูตร เป้าหมาย รายวิชาถ่ายภาพวารสารศาสตร์ คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดการเรียนรู้ รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหา บทเรียน กิจกรรม และสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล

1.3 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และอาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่ได้จากขั้นตอนที่ 1

1.4 ผลการสอบถามนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ 30 คน ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการพัฒนา (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

2. การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณ์ญาณ

เอกสารประกอบร่างรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ แผนการสอน เอกสารประกอบการ
 เรียนการสอน และเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร รายวิชา และ
 แนวจัดการเรียนรู้รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ
 และนักวิชาชีพวารสารศาสตร์และนักวิชาการศึกษาศาสาเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง 29 คน และการ
 สอบถามนักศึกษา 30 คน มาสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา
 อย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
 ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา
 อย่างมีวิจารณ์ญาณ

2.2 การสร้างคู่มือแนวปฏิบัติ และเอกสารประกอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

2.3 การสร้างบทเรียนออนไลน์ (e-learning) รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ใน
 ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) โดยใช้ระบบ Moodle (Modular Object-
 Oriented Dynamic Learning Environment)

มีรายละเอียดดังนี้

**2.1 การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ
 แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ** ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วนได้แก่ 1) การแนะนำรูปแบบการ
 เรียนการสอน ได้แก่ ความเป็นมา หลักการ วัตถุประสงค์ และแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน 2)
 รายละเอียดของรูปแบบการสอน แบ่งเป็น 2.1 องค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน
 และ 2.2 ขั้นตอนของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน 3) คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
 และ 4) ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน

2.1.1 การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่

2.1.1.1 ความเป็นมา จากการศึกษาสถานภาพการละเมิดจริยธรรม
 ในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเอกสารได้แก่งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์
 เชิงลึกอาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์และอาจารย์ผู้สอนสาขาเทคโนโลยี
 การศึกษา พบข้อมูลที่สุดคล้องกันว่า สถานการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่
 ปรากฏในข่าวและภาพข่าวของสื่อวารสารศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับหนังสือพิมพ์ และ

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ยังคงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรวิชาชีพ และปัญหาการเรียนการสอนที่ผ่านมาที่มักให้ความสำคัญกับการบรรยาย และการยกตัวอย่างโดยไม่ได้ฝึกให้นักศึกษาศาขาวารสารศาสตร์มีความรู้ เจตคติและทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพในทุกรายวิชารวมถึงวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์

2.1.1.2 หลักการ ควรมี 3 ประการ คือ 1) ควรถูกพัฒนาขึ้นอย่างมีระบบ เป็นลำดับขั้นตอน ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีและความคิดเห็นของนักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ จากเนื้อหาวิชาวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ สำหรับนักศึกษาศาขาวารสารศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป 2) ใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนผ่านระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3) เน้นการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยใช้กรณีศึกษาที่เป็นสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวที่น่าเสนอในหนังสือพิมพ์อยู่ในปัจจุบันเป็นตัวกระตุ้น โดยเน้นมิติจริยธรรม 4 มิติหลักได้แก่ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ทั้งนี้โดยบูรณาการแนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เข้าไปในการจัดการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าว 4 มิติหลัก

2.1.1.3 วัตถุประสงค์ ควรมี 2 ประการคือ 1) เพื่อให้ศึกษาศาขาวารสารศาสตร์ที่ลงทะเบียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีเห็นคุณค่าและความสำคัญของการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติหลักได้แก่ หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ตลอดจนมีทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ได้ และ 2) เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

2.1.1.4 แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ในการกำหนดองค์ประกอบและขั้นตอนของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 8 ส่วน 1) การพัฒนารูปแบบการสอน 2) การออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอน 3) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 4) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 5) การคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ 6) การเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณ 7) แนวคิดจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 8) ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์

2.1.2 รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น

2.1.2.1 องค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

มี 3 ส่วน ดังนี้ 1) องค์ประกอบและขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 10 องค์ประกอบ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน 2) องค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณ์ญาณ 10 องค์ประกอบ แบ่งเป็น 6 ขั้นตอนหลัก 16 ขั้นตอนย่อย และ 3) องค์ประกอบและ ขั้นตอนของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ 2 องค์ประกอบ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) องค์ประกอบและขั้นตอนของการเรียนการสอน

แบบผสมผสาน ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบด้วย ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการ ควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ 8) เป็น สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่ง สนับสนุนการเรียน (Barnum & Paarmann, 2002; Carman, 2005; Sharpe et al., 2006; Singh & Reed, 2001, 2003; Van Dam, 2001; ประพรรณ์ พลชะวีระ, 2550)

ทั้งนี้ ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการออกแบบเรียนการสอน แบบผสมผสาน(Alvarez, 2005; Ronghuai et al., 2008; The Training Place, 2004) พบว่ามี 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ขั้นการวิเคราะห์และวางแผน 2) ขั้นการออกแบบกิจกรรมและการออกแบบวัสดุ การเรียนการสอน 3) ขั้นการนำไปใช้ (implementation) และ 4) ขั้นการประเมินผลการเรียน การสอน

2) องค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนโดย

การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ พบว่ามี 10 องค์ประกอบ (Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Dolmans & Schmidt, 1995; Ennis, 1985 ; Facione, 1990; Gallagher, 1995; Moore & Parker, 1992; Paul, 1984; Watson & Glaser, 1964, 2002; Wilkerson & Feletti, 1989; จินตนา ยูนิพันธ์, 2544; ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา, 2536; มัณฑรา ธรรมบุศย์, ม.ป.ป.; อรพรรณ ลือบุญรัชชัย, 2543) ดังนี้ 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีอิสระ ควบคุมการเรียนรู้ เป็นการตัดสินใจที่ กำกับด้วยตนเอง มีการตัดสินใจ ผิด รวมถึงการพิจารณาหาสาเหตุและผล 2) ใช้เทคนิคการสอน กลุ่มย่อย 5-8 คน 3) เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนา ทักษะการคิดและทักษะทางสังคม 4) มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ 5) เรียนรู้ โดยเริ่มจากปัญหาที่ทำทลาย ซับซ้อน และอาจมีหลายคำตอบ 6) มีผู้สอน ประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอน ทางความคิด 7) มีการแสวงหาความรู้ หลักฐานสนับสนุน เป็นการสืบเสาะตามสภาพจริง 8) มีการ ตีความ การวิเคราะห์ การทบทวนข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่สมมติฐาน

9) มีการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน และ ประเมินผลสรุปก่อนนำไปประยุกต์ใช้และ 10) ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์ โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

ขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมี

วิจารณ์ญาณมี 6 ขั้นตอนหลัก 16 ขั้นตอนย่อย (Arends, 1998, 2001; H. Barrows, 1996, 2000; Bridges & Hallinger, 1992; Cowedrow, 1997; Decoroli, 1973; Dressel & Mayhew, 1957; Dutch, 1995; Focarty, 1997; Lynda, 2002; Peter & Morgan, 2001; Roger et al., 1995; Schmidt, 1983, 1993; เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์, 2536; ณมน จีรังสุวรรณ, 2555; ทองจันทร์ หงส์ ลดาธรมภ์, 2538; ทิศนา ขมมณี, 2544; ชีรวดี ถังคุบุตร, 2553; พิรุณ ศิริศักดิ์, 2547) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) การเตรียมผู้เรียนและกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และ 2) การจัดกระบวนการกลุ่ม มี 3 ประเด็น ดังนี้ 1) แนะนำสมาชิก 2) อธิบายกฎและสิ่งที่ต้องดำเนินการ และ 3) อธิบายรายละเอียดหน้าที่ของผู้อำนวยการความสะอาดในการศึกษาและนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดปัญหา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดให้นิยามปัญหา และ 2) การตระหนักถึงการมีอยู่และความเป็นไปของ ปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจใน ปัญหา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของปัญหา และ 2) การทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ

ขั้นตอนที่ 4 การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผน ปฏิบัติงาน 2) การแสวงหา รวบรวมประเด็น และข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับปัญหา 3) การ พิจารณาความน่าเชื่อถือ 4) การแยกแยะประเภทข้อมูล จัดลำดับความสำคัญ ประมวล และจัด ระบบระเบียบของข้อมูล และ 5) การสังเคราะห์และตัดสินคุณค่า

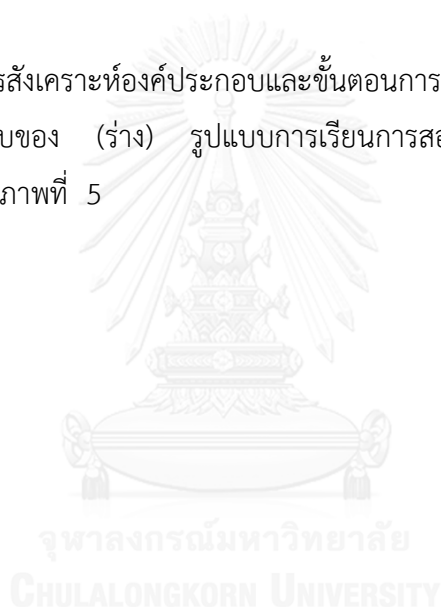
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการ แก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การกำหนด จัดลำดับและ คัดเลือกสมมติฐาน 2) การสะท้อนความคิด สร้างทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่ สมเหตุสมผล และ 3) การประเมินข้อสรุปและตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาและพยากรณ์ผลการ นำไปประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 6 การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา และ 2) การประเมินผล สรุปความรู้ใหม่ และนำเสนอความเห็น

3) องค์ประกอบและขั้นตอนของความสามารถใน

กระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ พบว่าแบ่งเป็นองค์ประกอบด้านความรู้ และองค์ประกอบด้านเจตคติ เพื่อนำมาสู่การกระทำ หรือพฤติกรรม แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน(Aiken & Catalano, 1994; Bergman, 1973; Burkhardt & Nathaniel, 1998; Curtin, 1978; Fry 1991; Rebecca, 1987) สำคัญ ได้แก่ 1) การระบุปัญหา 2) การวินิจฉัยปัญหา 3) การพิจารณาทางเลือก ในการตัดสินใจ 4) การตัดสินใจปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติ

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น สามารถแสดงองค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณ ได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 องค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

2.1.2.2 ขั้นตอนของ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3

ระยะ รวม 8 สัปดาห์ ควบคู่กับแผนผัง (ร่าง) รูปแบบการสอนด้วยการจัดเรียงองค์ประกอบต่างๆ ให้เป็นระบบ และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน มี 4 ขั้นตอนย่อย (7 ½ ชั่วโมง) เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ผู้สอนและ/หรือผู้ช่วยสอน ก่อนดำเนินการตามแผนการสอนในหน่วยการเรียนการสอน 1-5 แบ่งเป็น 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. การปฐมนิเทศและชี้แจง(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (½ ชั่วโมง)
2. การอบรมระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ LMS. (2 ชั่วโมง)
3. การประเมินผลก่อนเรียนด้วย(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (4 ชั่วโมง 40 นาที)
4. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนหน่วย 1 (20 นาที)

ระยะที่ 2 ขั้นตอนจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2-6 (10 ชั่วโมง) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 สามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมได้ 3 ขั้นตอนหลัก 11 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 5 ขั้นตอนย่อย (5 ½ ชั่วโมง) ได้แก่

- ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)
- ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอน (5 ชั่วโมง) ได้แก่ 1) การประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง) 2) การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บและทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง) 3) การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดานเสวนา (1 ชั่วโมง) และ 4) การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและอภิปรายกลุ่มออนไลน์ (1 ½ ชั่วโมง)

ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง)

แบ่งเป็น

- 1) การนำเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (15 นาที)
- 2) การเรียนการสอนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอน (2 ชั่วโมง 45 นาที)
- 3) การสรุปบทเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (1 ชั่วโมง) ประกอบด้วย การสรุปสาระสำคัญในชั้นเรียน (20 นาที) การประเมินความก้าวหน้าหลังเรียน (20 นาที) และ การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนในสัปดาห์ถัดไป (20 นาที)

ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง) ด้วยการจัดทำและส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ส่งถึงผู้สอนผ่านกระดานเสวนา

สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมงาน (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

ได้แก่ 1) การเขียนโครงการและประสานงานกับวิทยากร (1 ชั่วโมง) และ 2) การชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและเตรียมการนำเสนอผลงาน (½ ชั่วโมง)

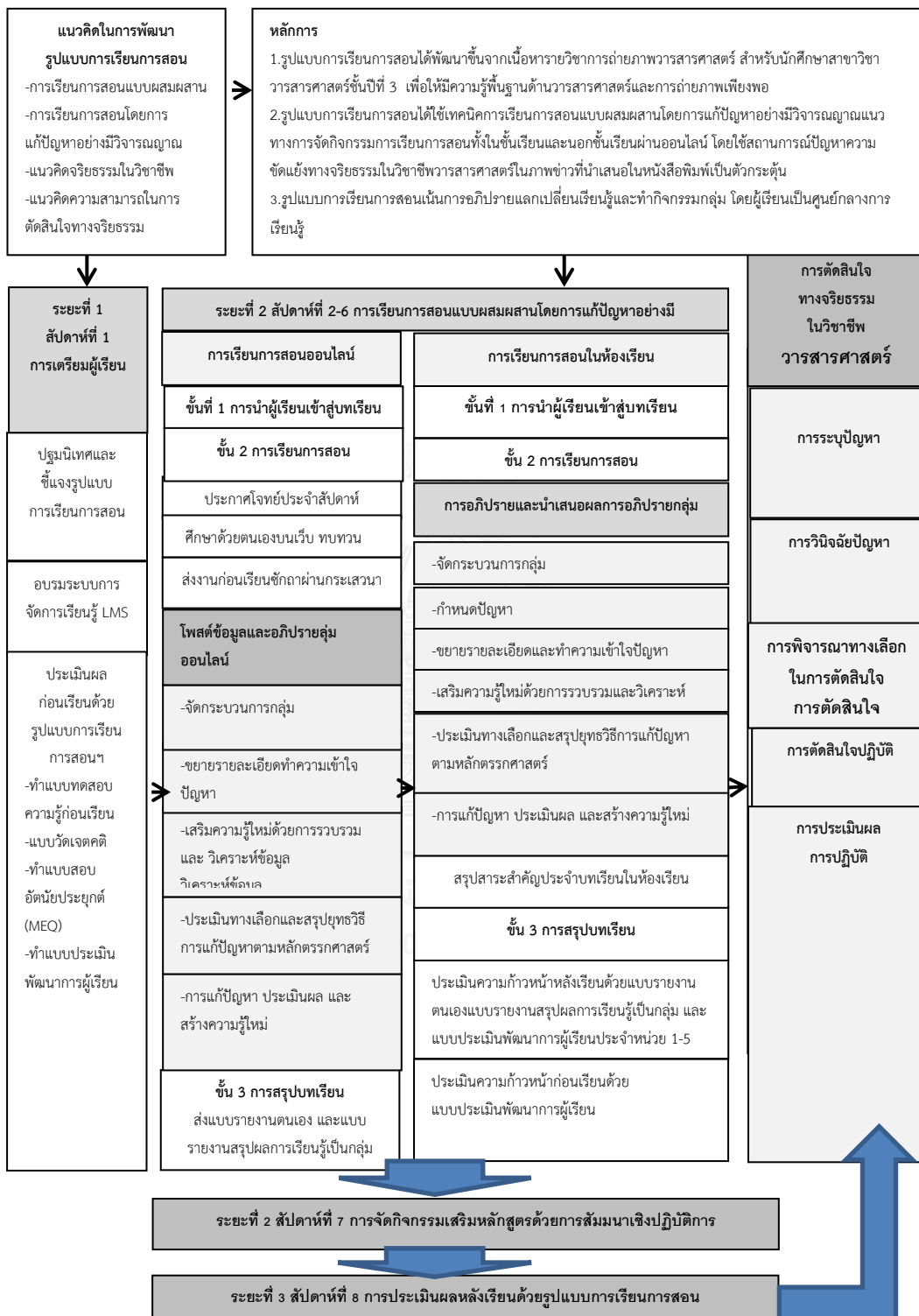
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร (5 ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การนำเสนอและวิพากษ์ผลงานภาพข่าว (2 ½ ชั่วโมง) และ 2) การเสวนา (2 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุป (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 กิจกรรมย่อย

ได้แก่ 1) การสรุปและจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (1 ชั่วโมง) และ 2) การส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้และติดตามปฏิกิริยาตอบกลับออนไลน์ (½ ชั่วโมง)

ระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลหลังเรียนด้วย(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน 6 ชั่วโมง) แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินผลสรุปด้วยการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนของผู้เรียนภายหลังเรียนด้วย(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนฯ แบ่งเป็น ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย และ 2) การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน

จากขั้นตอนของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนทั้ง 3 ระยะที่กล่าว สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ขั้นตอนของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

2.1.3 คำแนะนำการใช้ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

2.1.3.1 วิธีการนำ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ควรมี 2

ข้อ ดังนี้ 1) นักศึกษาควรได้รับการปฐมนิเทศ ซึ่งแจ้งรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานและวิธีการเรียนเพื่อให้เข้าใจบทบาทตนเอง มีวินัยและรับผิดชอบต่อกระบวนการกลุ่ม รวมทั้งควรได้รับการอบรมการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) และฝึกปฏิบัติการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ LMS. และเครื่องมือต่างๆ เป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ได้ และ 2) (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ควรเน้นที่การเสริมสร้างความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และหลักการที่ได้ศึกษามาในการอธิบายปรากฏการณ์ละเมียดจรรยาในวิชาชีพและเน้นที่ทักษะการตัดสินใจทางจรรยาในวิชาชีพด้วยการโจทย์ปัญหาการละเมียดจรรยาในวิชาชีพที่เกิดขึ้นจริงและมีความเป็นปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการกลุ่มทั้งนอกและในชั้นเรียนตามขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณตามลำดับให้ครบทุกขั้นตอน

2.1.3.2 เงื่อนไขการนำ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ไปใช้

ควรมี 3 ข้อ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนควร ออกแบบมาสำหรับการเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ เป็นหลัก เหมาะสมกับผู้เรียนในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ผ่านการเรียนรายวิชาการถ่ายภาพเบื้องต้น มาก่อนและมีความรู้ในศาสตร์พื้นฐานของสาขาวารสารศาสตร์มาพอสมควร รวมทั้งมีวุฒิภาวะ ความเป็นผู้ใหญ่มากพอ และสามารถเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์เดิม และความรู้ใหม่เข้าด้วยกันได้

2) (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนควรเน้นการอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกันภายในกลุ่มและแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกต่างกลุ่ม มีการเปรียบเทียบผลจากการนำไปปฏิบัติว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่ จนได้ข้อสรุปหรือความรู้ใหม่ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องสำหรับนำไปประยุกต์ใช้เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาที่ใกล้เคียงกันในอนาคต

ดังนั้นผู้สอนต้องมีความรู้ด้านการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ความรู้ด้านวารสารศาสตร์ กฎหมายและหลักจรรยาในวิชาชีพ ความรู้ด้านการออกแบบการเรียนการสอนรวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก การวัดและประเมินผลควรใช้การวัดและประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ครอบคลุมการวัดและประเมินความก้าวหน้า และการวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ประกอบด้วยผู้ประเมินหลายฝ่ายทั้งผู้สอน

ผู้เรียน และ/หรือวิทยากรภายนอก โดยผู้สอนควรให้ปฏิริยาตอบกลับแก่ผู้เรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนในสัปดาห์ต่อไป

3) (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนเหมาะสมกับ

สถาบันการศึกษาที่มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบการออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS. :Learning Management System) มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับให้นักศึกษาเข้าไปใช้บริการในการทำกิจกรรมตามที่กำหนด หรือมีระบบ WIFI เพื่อให้ นักศึกษาสามารถ Log in เข้าสู่ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ในทุกที่ ทุกเวลา โดยควรมีการอบรมผู้สอนและนักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้งานระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียน

2.1.4. ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอนตาม(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน

ภายหลังการเรียนตาม(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจรรย์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ออกแบบไว้ ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติ ที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานข้อมูล หลักจริยธรรมในวิชาชีพ หลักวิชาการ และหลักเหตุผลด้วยความรอบคอบ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งต่อผู้อ่าน สังคม วงวิชาการและวิชาชีพ

2.2 การสร้างคู่มือแนวปฏิบัติ และเอกสารประกอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

ประกอบด้วยขั้นตอน 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.2.1 การสร้างคู่มือแนวปฏิบัติตาม (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย แผนผังระบบงานของรูปแบบการเรียนทั้ง 3 ระยะเวลา รวม 8 สัปดาห์

2.2.2 การสร้างเอกสารประกอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ คู่มือผู้สอนตามแผนการสอนประจำหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 และเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผล แบ่งเป็น การวัดและประเมินผลความก้าวหน้า ประจำหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 ได้แก่ แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน แบบประเมินผลงานการถ่ายภาพเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และการวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตพิสัย แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน และแบบสอบอัตนัยประยุกต์ (MEQ.)

2.3 การสร้างบทเรียนออนไลน์ (e-learning) รายวิชาการถ่ายภาพ

วารสารศาสตร์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) โดยใช้ระบบ Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) มีขั้นตอนสำคัญดังนี้

2.3.1 การกำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนและกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์

2.3.2 ประสานงานกับศูนย์คอมพิวเตอร์และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐมในการขอเปิดรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.)

2.3.3 สร้างบทเรียนออนไลน์ ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ตามระยะที่ 2 ชั้นจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2-7 ดังภาพที่ 6 (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยหัวข้อที่ 1-5 ตามแผนการสอนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ได้แก่ 1)การสร้างสรรค์และนำเสนอภาพตามหลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล 2) การสร้างสรรค์และนำเสนอภาพตามหลักแห่งรสนิยมอันดี 3)การสร้างสรรค์และนำเสนอภาพตามหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 4)การสร้างสรรค์และนำเสนอภาพตามหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง และ 5) การจัดการกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน

หัวข้อที่ 1 – 5 มีขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 5 ขั้นตอน (5 ½ ชั่วโมง) ได้แก่

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง) ด้วยการอธิบายความสำคัญของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (½ ชั่วโมง) เป็นการชี้แจงวิธีการเรียนการสอน การจูงใจให้เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน บทบาทหน้าที่สมาชิกในกลุ่มและเงื่อนไขต่างๆ

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอน (5 ชั่วโมง) ด้วยการประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง) การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บและทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง) การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดานเสวนา (1 ชั่วโมง) และการโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและอภิปรายกลุ่มออนไลน์ (1 ½ ชั่วโมง) ผ่านห้องสนทนาแบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจนก่อนนำข้อมูลทั้งหมดไปใช้ในขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง) และ

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง) ด้วย การจัดทำและส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ออนไลน์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง) ประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ถึงผู้สอนผ่านกระดานเสวนา

หัวข้อที่ 6 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ด้วยการ

ส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้และติดตามปฏิกริยาตอบกลับออนไลน์ (½ ชั่วโมง) เป็นการนำรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) ด้วย (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณตามแผนการสอนหน่วยที่ 1-5 และการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น โดยประมวลสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากนักวิชาชีพ และผู้สอนเป็นกลุ่มๆ และนำเสนอแก่ผู้สอนผ่านกระดานเสวนา โดย upload file ในรูปของ file word หรือ Pdf. ภายใน 1 สัปดาห์หลังจากจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น

3. การตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- 3.1 การตรวจสอบความตรงของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 3.2 การตรวจสอบคุณภาพบทเรียนออนไลน์
 - 3.3 การทดสอบคุณภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนด้วยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่อง
 - 3.4 การปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้
- ดังรายละเอียดตามลำดับ

3.1 การตรวจสอบความตรงของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน แบ่งเป็นการประเมินความเหมาะสม และการประเมินความสอดคล้องของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสม เป็นการประเมินแต่ละองค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนว่าเหมาะสมกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย 1. การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน 2) หลักการของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน 3) วัตถุประสงค์ของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน 4) แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน 2. รายละเอียดของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 2) องค์ประกอบ การออกแบบการเรียนการสอน 3) องค์ประกอบของ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน 4) ขั้นตอนของ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) สื่อและระบบสนับสนุนการเรียน การสอน และ 7) การวัดและประเมินผล 3. คำแนะนำการใช้ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน 4. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนตาม(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน และ 5-9 แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

2. การประเมินความสอดคล้องของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เป็นการประเมินว่าองค์ประกอบต่างๆ ของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกันเพียงใดระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ข้างต้น และ ความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนการสอน 1-5

มีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

พื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมถึงสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

ประชากร ได้แก่ นักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษา สังกัดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมถึงสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างสำหรับตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 7 คน โดยเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์หรือหลักสูตรหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และมีรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในหลักสูตรที่มีประสบการณ์สอน และ/หรือ เขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวารสารศาสตร์ อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน และนักวิชาชีพวารสารศาสตร์จากสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และ/หรือคัดเลือกภาพข่าวอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่มีความรู้และ/หรือมีประสบการณ์ และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ/หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ/หรือการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

จาก (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความตรงก่อนนำไปทดลองศึกษานำร่อง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินโครง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด และตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความสอดคล้องของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง โดยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1. นำ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง และความครอบคลุมขององค์ประกอบต่างๆ และปรับปรุงตามคำแนะนำ
2. ศึกษารายละเอียดของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน
3. กำหนดประเด็นการประเมินและสร้างข้อคำถามตามองค์ประกอบต่างๆ ของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือการประเมินความเหมาะสม และการประเมินความสอดคล้อง
4. ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน โดยนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจแก้ไขความถูกต้อง ความครอบคลุมของประเด็นคำถาม ความเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา และการจัดลำดับคำถาม
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปใช้
6. นำ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และแบบประเมินโครง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน พิจารณาความเหมาะสม สอดคล้องของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน (รายละเอียดในภาคผนวก ข)
7. ปรับแก้ไข (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเป็นต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการส่ง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และแบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ไปทางไปรษณีย์ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ. 2556 และช่วงเวลาในการตอบแบบประเมิน ส่งกลับคืนผู้วิจัย ได้แบบประเมินกลับคืน 7 ชุด คิดเป็น 100% มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอให้สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน
2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน โดยแนะนำตัว หัวข้อและวัตถุประสงค์การวิจัย และนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่สำหรับส่ง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และแบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน พร้อมกับนัดหมายช่วงเวลาในการส่งแบบประเมินกลับคืน
3. ส่ง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และแบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน และซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าของส่งกลับคืนผู้วิจัย
4. นำแบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน กลับมาวิเคราะห์ข้อมูล
5. ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ในการทดลองศึกษานำร่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเหมาะสมและความสอดคล้องของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำคำตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

มีความเห็นว่า เหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยเทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึงเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึงเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึงเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึงเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึงเหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละข้อ จะใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายความว่าโครง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมในเบื้องต้นไม่ต้องทำการปรับปรุง สามารถนำไปทดลองใช้ได้ แต่หากข้อใดที่ได้คะแนนต่ำกว่า 3.50 จะพิจารณาถึงเหตุผลเป็นรายข้อโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนต่อไป และหากมีข้อเสนอแนะต่างๆ ที่สอดคล้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญมากกว่าครึ่งหนึ่ง (5 คนจาก 7 คน) ซึ่งนอกเหนือจากข้อคำถามในแบบประเมิน ผู้วิจัยพิจารณาเพิ่มเติมข้อเสนอแนะไว้ใน(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .171 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	.251	มากที่สุด
1.1	สภาพปัญหาและความจำเป็นของรูปแบบการเรียน	4.64	.453	มากที่สุด
1.2	การสอน	4.86	.263	มากที่สุด
1.3	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	4.82	.213	มากที่สุด
1.4	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียน	4.91	.251	มากที่สุด
2	รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน	4.84	.213	มากที่สุด
2.1	เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน	4.82	.374	มากที่สุด
2.2	สอน	4.86	.378	มากที่สุด
2.3	องค์ประกอบการออกแบบการเรียนการสอน	4.76	.417	มากที่สุด
2.4	องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน	4.89	.134	มากที่สุด
2.5	ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	4.86	.223	มากที่สุด
2.6	กิจกรรมการเรียนการสอน	4.82	.227	มากที่สุด
2.7	สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล	4.88	.249	มากที่สุด
3	คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	4.86	.262	มากที่สุด
4	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการสอน	4.86	.262	มากที่สุด
5	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5	4.93	.170	มากที่สุด
5.1	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1	4.89	.184	มากที่สุด
5.2	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 2	4.94	.162	มากที่สุด
5.3	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 3	4.93	.189	มากที่สุด
5.4	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 4	4.92	.217	มากที่สุด
5.5	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 5	4.96	.108	มากที่สุด
	รวม	4.86	.171	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ ระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$ ขึ้นไป) ด้านที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดคือ แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมาคือคำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอนและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการสอน ($\bar{X} = 4.86$) ด้านที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุดคือ การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.80$)

2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item - Objective Congruence = IOC) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาแปลงเป็นคะแนนดังนี้

มีความเห็นว่า สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น +1
มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น 0
มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น -1

โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ ICO คือ ดัชนีความสอดคล้อง
 R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
 $\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้นนำคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ถือว่า (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ไม่ต้องทำการปรับปรุง สำหรับข้อใดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนต่อไป และถ้ามีข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนอกเหนือจากข้อคำถามในแบบประเมินโดยที่ผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีความเห็นสอดคล้องกัน ผู้วิจัยพิจารณาเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะนั้นไว้ในรูปแบบการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงพื้นฐานของผู้เรียน และจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่ามีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .97-1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องและความหมายของค่าดัชนีความสอดคล้องของ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมา ย
1	ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	1	สอดคล้อง
2	ความสอดคล้องระหว่างหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	1	สอดคล้อง
3	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนกับแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน	1	สอดคล้อง
4	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน กับเนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน	1	สอดคล้อง
5	ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรูปแบบการเรียนการสอนกับกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอน	1	สอดคล้อง
6	ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอนกับสื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน	1	สอดคล้อง
7	ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล	1	สอดคล้อง
8	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนการสอนที่ 1	1	สอดคล้อง
9	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนการสอนที่	1	สอดคล้อง

2			
10	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน กับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนการสอนที่ 3	1	สอดคล้อง
11	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน กับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนการสอนที่ 4	1	สอดคล้อง
12	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน กับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนการสอนที่ 5	1	สอดคล้อง
13	ความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนการสอน 1	1	สอดคล้อง
14	ความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนการสอน 2	1	สอดคล้อง
15	ความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนการสอน 3	.97	สอดคล้อง
16	ความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนการสอน 4	1	สอดคล้อง
17	ความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนการสอน 5	1	สอดคล้อง

หมายเหตุ: $n=7$

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนทั้ง 17 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .97-1.00 โดย 16 ข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 มีเพียง 1 ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .97 ซึ่งหมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าองค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนทั้ง 17 ข้อ มีความสอดคล้องกัน

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนออนไลน์

วิธีดำเนินการ การตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ รายวิชาการ

ถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) โดยใช้ระบบ Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) ใช้การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 8 คน แบ่งเป็น 1) การประเมินคุณภาพด้านสื่อ และ 2) การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา มีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

พื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษา คณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมถึงสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

ประชากร ได้แก่ นักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนักวิชาการเทคโนโลยีการศึกษา สังกัดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมถึงสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างสำหรับตรวจสอบคุณภาพคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) จำนวน 8 คน โดยเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม (รายชื่อในภาคผนวก ก) ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์หรือหลักสูตรหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และมีรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในหลักสูตรที่มีประสบการณ์สอน และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวารสารศาสตร์ อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน และนักวิชาชีพวารสารศาสตร์จากสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และ/คัดเลือกภาพข่าว มากกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่มีความรู้และ/หรือมีประสบการณ์ และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ/หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ/หรือการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

จากการจัดสร้างบทเรียนออนไลน์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 2.3 ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปทดลองศึกษานำร่อง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพด้านสื่อในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) จำนวน 25 ข้อ และแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยจัดสร้างและพัฒนาบทเรียนออนไลน์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) ในช่วงเดือนพฤษภาคม – กันยายน พ.ศ. 2556 มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษารายละเอียดต่างๆ ของบทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้นในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.)
2. กำหนดประเด็นการประเมินและเขียนข้อคำถาม
3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน โดยนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของประเด็นที่ประเมิน และภาษาที่ใช้ และ ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำ
4. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความครบถ้วน ความสอดคล้องของประเด็นที่ประเมิน และภาษาที่ใช้
5. ปรับปรุงแก้ไขบทเรียนออนไลน์ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 คน นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการส่งแบบประเมินคุณภาพด้านสื่อ และแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาบทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้น ไปทางไปรษณีย์ ในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 และช่วงเวลาในการตอบแบบประเมินส่งกลับคืนผู้วิจัย ได้แบบประเมินกลับคืน 8 ชุด คิดเป็น 100% มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอให้สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 คน
2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 คน โดยแนะนำตัว หัวข้อและวัตถุประสงค์การวิจัย และนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่สำหรับส่งแบบประเมินคุณภาพด้านสื่อและแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา Log in และ รหัสผ่านสำหรับเข้าสู่ระบบและรายวิชา พร้อมกับนัดหมายช่วงเวลาในการส่งแบบประเมินกลับคืน
3. ส่งแบบประเมินคุณภาพด้านสื่อและแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 คน และซองเปล่าติดแสตมป์ ำหน้าซองสำหรับส่งกลับคืนผู้วิจัย
4. นำแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 คน กลับมาวิเคราะห์ข้อมูล
5. ปรับแก้ไขบทเรียนออนไลน์รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ในการทดลองนำร่อง (pilot study)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์ที่ได้จากแบบประเมินคุณภาพด้านสื่อ และแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำคำตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

มีความเห็นว่า เหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีความเห็นว่า เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยเทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงเหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์ในแต่ละข้อ จะใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายความว่าบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมในเบื้องต้นไม่ต้องทำการปรับปรุง สามารถนำไปทดลองใช้ได้ แต่หากข้อใดที่ได้คะแนนต่ำกว่า 3.50 จะพิจารณาถึงเหตุผลเป็นรายข้อโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญและ/หรือข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงบทเรียนออนไลน์ต่อไป และหากมีข้อเสนอแนะต่างๆ ที่สอดคล้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ 2 คนจาก 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 คนจาก 5 คน) ซึ่งนอกเหนือจากข้อคำถามในแบบประเมิน ผู้วิจัยจะเพิ่มเติมข้อเสนอแนะโดยพิจารณาจากพื้นฐานของผู้เรียน พบว่ามีผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.= .722) ส่วนผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = .707) ดังแสดงในตารางที่ 17 และตารางที่ 18

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพด้านสื่อของบทเรียนออนไลน์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
โครงสร้างการออกแบบบทเรียนออนไลน์				
1	การเข้าถึงข้อมูลในแต่ละหน้าจอรวดเร็ว	4.64	.577	มากที่สุด
2	หน้าจอถูกออกแบบมาให้ใช้งานได้ง่าย	4.33	1.155	มาก
3	หน้าจอมีส่วนที่เหมาะสม	4.67	.577	มากที่สุด
4	การออกแบบหน้าจომีความสวยงามและสร้างสรรค์	4.33	1.155	มาก
5	ภาพและงานกราฟิกสวยงาม ดึงดูดความสนใจ	4.00	1.000	มาก
6	ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจน	4.67	.577	มากที่สุด
7	การออกแบบบทเรียนมีรายละเอียดที่จำเป็นครบถ้วน เช่น เมนูหลัก Links ต่างๆสามารถเข้าถึงข้อมูลได้	4.67	.577	มากที่สุด
8	การใช้สีมีความเหมาะสม น่าสนใจ	4.67	.577	มากที่สุด
9	เครื่องมือสำหรับการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนใช้งานได้ง่าย	4.67	.577	มากที่สุด
10	การขอรับความช่วยเหลือทางเทคนิคเมื่อไม่เข้าใจในการใช้โปรแกรมทำได้ง่าย	4.67	.577	มากที่สุด
11	การเข้าถึง, upload ข้อมูล, การดึงไฟล์ และบันทึกข้อมูลทำได้ง่ายและรวดเร็ว	4.33	1.155	มาก
	รวม	4.52	.762	มากที่สุด

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพด้านสื่อของบทเรียนออนไลน์ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์				
12	การออกแบบการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน	4.67	.577	มากที่สุด
13	การเรียงลำดับการนำเสนอเนื้อหาด้วยตนเองบนเว็บเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน	4.67	.577	มากที่สุด
14	การออกแบบการเรียนการสอนเหมาะกับเนื้อหา	4.33	1.155	มาก
15	การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์เหมาะกับผู้เรียน	4.00	1.000	มาก
16	การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ	4.67	.577	มากที่สุด
17	เอกสารประกอบการสอนออนไลน์ประจำหน่วยการเรียนการสอน	4.33	1.155	มาก
18	สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ อาทิ คลิปวีดิทัศน์ ppt เว็บลิงค์มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน	4.67	.577	มากที่สุด
19	การประกาศข่าวสาร/โจทย์ประจำสัปดาห์	4.67	.577	มากที่สุด
20	การมอบหมายให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองบนเว็บ	4.67	.577	มากที่สุด
21	การตอบปัญหาข้อสงสัยและส่งงานที่มอบหมายประจำหน่วยการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลให้แก่ผู้สอนผ่านระบบการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่ประสานเวลาได้แก่ กระดานเสวนา (message board) ก่อนเข้าชั้นเรียน	4.67	.577	มากที่สุด

22	การมอบหมายให้นักศึกษานำข้อมูลที่เป็นรายบุคคลมาโพสต์ขึ้นระบบการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลา ได้แก่ ห้องสนทนา (chat room) แบบ	4.67	.577	มากที่สุด
23	แบ่งแยกกันอย่างชัดเจนและดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มๆ การมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำและส่งแบบรายงานตนเองเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อผลงานภาพถ่ายกรณีศึกษาที่กำหนดก่อนและ	4.67	.577	มากที่สุด
24	หลังเรียนประจำหน่วยการเรียนการสอนผ่าน กระดานเสวนา การมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำและส่งแบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มๆ หลังเรียนประจำหน่วยการเรียนการสอนผ่าน	4.67	.577	มากที่สุด
25	ระบบการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่ประสานเวลาได้แก่ กระดานเสวนา (message board) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ประจำหน่วยการเรียนการสอนช่วยเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ความสามารถในการเรียนรู้ และความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ	4.67	.577	มากที่สุด
	รวม	4.57	.681	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.54	.722	มากที่สุด

หมายเหตุ: n=3

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านสื่อของบทเรียนออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) ด้านที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดคือ การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือ โครงสร้างการออกแบบบทเรียนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.52$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของบทเรียนออนไลน์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	โครงสร้างของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้การสอนครอบคลุม จุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.20	1.095	มาก
2	หัวข้อเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้การสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย รายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.20	1.095	มาก
3	การเรียงลำดับการนำเสนอเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้การสอน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.00	1.000	มาก
4	รายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้การสอนมีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพปัญหา	4.20	.837	มาก
5	รายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้การสอน	4.00	1.000	มาก
6	ความชัดเจนของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้การสอน	4.40	.894	มาก
7	เนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้การสอนเหมาะสมกับผู้เรียน	4.40	.894	มาก
8	คลิปวิดีโอที่ประกอบเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน	4.60	.548	มากที่สุด
9	สื่อ ppt. ประกอบเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน	4.80	.447	มากที่สุด
10	การเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาจากแหล่งอื่น ๆ (links) ประจำหน่วยการ เรียนการสอน	4.00	1.000	มาก
11	การประกาศโจทย์/สถานการณ์และใบงานประจำบทเรียนสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายรายวิชา/วัตถุประสงค์การสอน	4.20	1.095	มาก
12	การนำเสนอกรณีศึกษาภาพข่าวที่มีปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรม ในวิชาชีพประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายรายวิชา/วัตถุประสงค์การสอน	4.60	.548	มากที่สุด
13	การนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนรู้การสอนนำไปสู่การ เสริมสร้างความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ	4.20	.837	มาก
14	การนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนรู้การสอนนำไปสู่การ เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการตัดสินใจทางจริยธรรม ในวิชาชีพ	4.60	.548	มากที่สุด
15	การนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนรู้การสอนนำไปสู่ การเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ	4.60	.548	มากที่สุด
	รวม	4.33	.707	มาก

หมายเหตุ: n=5

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของบทเรียนออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดคือ คือ การใช้สื่อ ppt. ประกอบเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอนเหมาะสม ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ การใช้คลิปวิดีโอประกอบเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอน การนำเสนอกรณีศึกษาภาพข่าวที่มีปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพประจำหน่วยการเรียนการสอน การนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอนนำไปสู่การเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ และการนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอนนำไปสู่การเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.60$) ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุดมี 3 ข้อ ได้แก่ การเรียงลำดับการนำเสนอเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน รายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน และการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาจากแหล่งอื่นๆ (links) ประจำหน่วยการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.00$)

3.3 การทดสอบคุณภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนด้วยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่อง

วิธีการวิจัย การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน ไปใช้ในการทดลองนำร่อง (pilot study) เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ในภาคการศึกษาที่ 2/2556 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 -ต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2557 โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest- Posttest Designs) (Campbell & Standtey, 1963; ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538; อรพินทร์ ชูชม, 2552)

$$RE = T_1 \quad X \quad T_2$$

RE แทนกลุ่มทดลองที่ได้จากการสุ่ม

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

X แทน การสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

พื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ประชากร ได้แก่ นักศึกษาเอกวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาเอกวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ชั้นปีที่ 4 ซึ่งเคยเรียนวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและวิธีการสร้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

1. เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง)

รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) 2) แบบวัดเจตคติ 3) แบบสอบอัตนัยประยุกต์ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (ภาคผนวก ข)

2. เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม 2) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (ภาคผนวก ข)

3. เครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน โดยนักศึกษา (ภาคผนวก ข)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ในการทดลองในช่วงเดือนพฤษภาคม – กันยายน พ.ศ. 2556 มีรายละเอียดการสร้างและพัฒนาเครื่องมือแต่ละประเภทดังนี้

เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง)

รูปแบบการเรียนการสอน

1. แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ แนวจัดการเรียนรู้รายวิชา จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหาบทเรียนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ประกอบด้วย การสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติหลัก ได้แก่ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ รวมถึงผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 29 คน ตามขั้นตอนที่ 1

1.2 สร้างแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนเป็นแบบคู่ขนาน ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

1.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความรู้แบบคู่ขนาน โดยนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำ

1.4 ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน ได้แก่ อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ 3 คนที่มีประสบการณ์สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และ/หรือการวิจัยนิเทศศาสตร์ นักวิชาชีพอวารสารศาสตร์จำนวน 2 คน ที่มีตำแหน่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และคัดเลือกภาพข่าว ได้แก่ บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ หัวหน้าช่างภาพ ช่างภาพ ฯลฯ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา 2 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความครบถ้วน ความสอดคล้องของข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ โดยนัดหมายวัน และสถานที่ในการส่งแบบประเมินความสอดคล้องของข้อสอบคู่ขนานที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและนัดหมายช่วงเวลาในการรับคืนแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน (รายชื่อในภาคผนวก ก)

1.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ฉบับ ด้วยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์ค่าความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าความสอดคล้องเป็นรายข้อระหว่าง .71-1.00

1.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแบบทดสอบความรู้ที่ปรับแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และหาคุณภาพของแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเป็นรายข้อ โดยพิจารณาจากค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ประคอง กรรณสูตร, 2538: 33) และได้คัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์จำนวน 50 ข้อ โดยแบบทดสอบก่อนเรียนได้ตัดข้อ 1, 9, 28, 34, 35, 40, 42, 43, 44 และ 59 ส่วนแบบทดสอบหลังเรียนได้ตัดข้อ 2, 6, 8, 11, 15, 17, 26, 40, 47, และ 55

1.8 หาคุณภาพของแบบทดสอบความรู้ทั้งฉบับโดยนำแบบสอบที่ผ่านการคัดเลือกมาแล้ว มาทดสอบความเชื่อมั่นทั้งฉบับกับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อนเรียนทั้งฉบับเท่ากับ .877 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังเรียนทั้งฉบับ = .919

2. แบบวัดเจตคติ (ก่อนและหลังเรียน) มีวิธีการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายรายวิชาการ ถ่ายภาพวารสารศาสตร์ แนวจัดการเรียนรู้รายวิชา จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหาบทเรียนที่กำหนดประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ตามข้อ 1.1 และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนที่ 1

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 มาสร้างแบบวัดเจตคติประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิด 60 ข้อ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด มีทั้งข้อความเชิงบวก และข้อความเชิงลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความเชิงบวก	มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้	
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน
ข้อความเชิงลบ	มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้	
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	5 คะแนน
การแปลความหมายค่าเฉลี่ย	ได้เทียบเกณฑ์ดังนี้	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงมาก	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด	

2.3 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความครอบคลุม และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบวัดเจตคติที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ตามข้อ 1.4 (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ได้แก่ความเหมาะสมของข้อความ และภาษาที่ใช้ โดยนัดหมายวัน และสถานที่ในการส่งแบบวัดเจตคติและนัดหมายช่วงเวลาในการรับคืนแบบวัดเจตคติ

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ฉบับ ด้วยการหาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = .027$)

2.6 นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ t และเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 1.75 ขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540:193) และคัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์ได้ 50 ข้อ โดยตัดข้อ ที่ 3 8 15 18 20 21 32 42 46 และ 59 จากนั้นจึงนำไปหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับ = .982

2.7 ปรับแก้ไขความชัดเจนของการใช้ภาษาในแบบวัดเจตคติก่อนนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองนำร่อง

3. แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (ก่อนและหลังเรียน) สร้างขึ้นตามแนวทาง

ที่นำเสนอโดย (บุบผา เมฆศรีทองคำ, 2545; พวงแก้ว ปุณยกนก, 2532; ศรีประภา ปิยะศิริศิลป์, 2539) มีวิธีการดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ แนวจัดการเรียนรู้รายวิชา จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหาบทเรียนที่กำหนดประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ตามข้อ 1.1 และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนที่ 1

3.2 เลือกและศึกษากรณีศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 29 ท่าน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่รวบรวมได้จากการนำเสนอภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ (รายชื่อในภาคผนวก ก) เพื่อนำมาสร้างสถานการณ์ของปัญหาความขัดแย้งและละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่สำคัญทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมที่ดี

หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง รวมเป็นกรณีศึกษา 4 กรณีศึกษา
จำแนกตามมิติจริยธรรม 4 มิติ

3.3 นำกรณีศึกษาทั้ง 4 กรณีศึกษาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
พิจารณาความเหมาะสม

3.4 กำหนดประเด็นคำถามเพื่อวัดความสามารถแต่ละด้านจาก
สถานการณ์ปัญหาที่กำหนดและเขียนข้อคำถามที่ครอบคลุมความสามารถในการตัดสินใจทาง
จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่

3.4.1 ความสามารถในการระบุปัญหา เป็นความสามารถในการ
บ่งชี้สถานการณ์นั้นว่ามีข้อมูลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อาทิ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม
และอย่างไร รวมทั้งมีการหาข้อมูลจากแหล่งใด

3.4.2 ความสามารถในการวินิจฉัยปัญหา เป็นความสามารถในการ
วิเคราะห์และทำความเข้าใจกับปัญหาให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงการเลือกหลักการ คือ หลักจริยธรรม
วิชาชีพวารสารศาสตร์ หลักจริยธรรมในการสร้างและนำเสนอภาพข่าว ความรับผิดชอบของช่างภาพ
วารสารศาสตร์

3.4.3 ความสามารถในการพิจารณาทางเลือกตัดสินใจ เป็น
ความสามารถในการระบุแนวทางหลายแนวทางพร้อมทั้งผลดี ผลเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ภายหลังจาก
การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ทำความเข้าใจในปัญหาอย่างชัดเจน

3.4.4 ความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติ เป็นความสามารถ
ในการตกลงใจเลือกแนวทางการนำเสนอภาพข่าวสู่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ที่เหมาะสมที่สุด สอดคล้องกับ
ค่านิยม หลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ตลอดจนความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องและสังคม

3.4.5 ความสามารถประเมินผลการปฏิบัติ เป็นความสามารถในการ
พิจารณาคุณค่าของผลจากการตกลงใจเลือกแนวทางการนำเสนอภาพข่าวสู่ผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยให้
นักศึกษามีแนวทางในการตัดสินใจว่าเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ถ่ายภาพข่าวดังกล่าว นักศึกษาจะ
ทำอย่างไร โดยนำผลการตัดสินใจในสถานการณ์ดังกล่าวไปใช้

โดยแบ่งน้ำหนักข้อสอบดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 น้ำหนักข้อสอบในแบบสอบอัตนัยประยุกต์ตามขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจทาง
จริยธรรมในวิชาชีพ

ความสามารถในกระบวนการตัดสินใจทาง จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์	มิติจริยธรรม ที่ 1	มิติจริยธรรม ที่ 2	มิติจริยธรรม ที่ 3	มิติจริยธรรม ที่ 4	รวม
ความสามารถในการระบุปัญหา	ข้อ 1 (1.1 1.2)	ข้อ 1 (1.1 1.2)	ข้อ 1 (1.1 1.2)	ข้อ 1 (1.1 1.2)	8
ความสามารถในการวินิจฉัยปัญหา	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)	12
ความสามารถในการพิจารณาทางเลือก ตัดสินใจ	ข้อ 3	ข้อ 3	ข้อ 3	ข้อ 3	4
ความสามารถในการตัดสินใจปฏิบัติ	ข้อ 4 (4.1 4.2)	ข้อ 4 (4.1 4.2)	ข้อ 4 (4.1 4.2)	ข้อ 4 (4.1 4.2)	8
ความสามารถประเมินผลการปฏิบัติ	ข้อ 5	ข้อ 5	ข้อ 5	ข้อ 5	4
รวม	9	9	9	9	36

3.5 นำแบบสอบอัตนัยประยุกต์ที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนการวัดความสามารถในกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 5 ขั้นตอนทีกล่าว ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมและปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

3.6 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก่อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ 5 คนที่มีประสบการณ์สอนสาขาวารสารศาสตร์ การวิจัยนิเทศศาสตร์ กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมิติจริยธรรมในภาพข่าวและเนื้อหาข่าว พิจารณาความตรง ความเหมาะสมของข้อคำถาม เวลาและคะแนนในการทำแบบสอบแต่ละข้อ (รายชื่อในภาคผนวก ก)

3.7 ปรับแก้ไขแบบสอบอัตนัยประยุกต์มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้มีข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงแบบสอบอัตนัยประยุกต์ โดยปรับการเขียนข้อคำถามให้สั้นกระชับ เข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเว้นระยะระหว่างบรรทัดในส่วนของสถานการณ์เพิ่มเติม และข้อคำถามมากขึ้น เพื่อให้เห็นข้อคำถามที่ชัดเจน

3.8 นำแบบสอบอัตนัยประยุกต์ที่ปรับแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนคำตอบและนำมาสังเคราะห์เป็นโมเดลการตอบ โดยพิจารณาจากคำตอบคล่องของการตอบ หากคำตอบใดที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันก็เลือกคำตอบนั้นไว้ หากคำตอบใดที่เห็นไม่ตรงกันได้ใช้การพิจารณาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมากกว่ากึ่งหนึ่ง (3 ใน 5 คน)

4 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (ก่อนและหลังเรียน) มีวิธีการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษารายละเอียดของแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพ

ผู้เรียนที่ควรเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถภาพในการสร้างความรู้ 2) สมรรถภาพในการค้นหาความรู้และแก้ปัญหา 3) สมรรถภาพในการขึ้นนำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) สมรรถภาพในการทำงานเป็นกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม สมรรถภาพแต่ละด้าน ตลอดจน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 4.1 มากำหนดประเด็นการประเมินเพื่อวัด

สมรรถภาพแต่ละด้านและเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ข้างต้น โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert scale) ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน
การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ได้เทียบเกณฑ์ดังนี้		
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึง	มากถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึง	ถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึง	ถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง	ถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึง	ถึงน้อยที่สุด

4.3 นำแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุม และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.4 นำแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่

ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ตามข้อ 1.4 (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ได้แก่ ความเหมาะสม ครบถ้วนของข้อความ และภาษาที่ใช้ โดยนัดหมายวัน และสถานที่ในการส่งแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนและนัดหมายช่วงเวลาในการรับคืนแบบประเมิน

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ฉบับ ด้วยการหาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = .2519$)

4.6 นำแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และหาคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ t และเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 1.75 ขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540:193) และคัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์ได้ 25 ข้อ โดยตัดข้อ 3 17 18 26 และ 27 ออกไป จากนั้นจึงนำไปหาคุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนทั้งฉบับโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1951) โดยใช้เกณฑ์ .7 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนทั้งฉบับเท่ากับ .977

4.7 ปรับแก้ไขความชัดเจนของการใช้ภาษาในแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองนำร่อง

เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

การสอน 1-5

เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ การสอน 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มประจำสัปดาห์และแบบสรุปผลการเรียนรู้ภายหลังจัดกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตร 2) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนเป็นการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) มีวิธีการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายรายวิชาการ ถ่ายภาพวารสารศาสตร์ แนวจัดการเรียนรู้รายวิชา จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหาบทเรียนที่กำหนดประจำหน่วยการเรียนรู้ การสอน 1-5 ตามข้อ 1.1 และผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนที่ 1

2. สร้างแบบวัดสำหรับเก็บข้อมูลประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5

แบ่งเป็น 3 ส่วน

2.1 สร้างแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 และแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังจัดสัมมนาเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) แบ่งเป็น 5 มิติ ได้แก่ การระบุปัญหา การวินิจฉัยปัญหา การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ การตัดสินใจปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติ มิติละ 3 คะแนน โดยมีคะแนนเต็มหน่วยการเรียนการสอนละ 15 คะแนน และมีคะแนนเต็มทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน 90 คะแนน โดยมีกำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน ดังนี้

กำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานแต่ละหน่วยการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- คะแนนระหว่าง 1-5 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
 - คะแนนระหว่าง 6-10 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 - คะแนนระหว่าง 11-15 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
- กำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่
- คะแนนระหว่าง 1-30 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
 - คะแนนระหว่าง 31-60 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 - คะแนนระหว่าง 61-90 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

2.2 สร้างแบบรายงานตนเอง (self-report) ก่อนและหลังเรียน จากกรณีศึกษาที่กำหนดให้แต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ทุกสัปดาห์ เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถามที่กำหนดให้ ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (holistic scoring) ทั้งนี้โดยมีคะแนนเต็มหน่วยการเรียนการสอนละ 21 คะแนน และมีคะแนนเต็มทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน 105 คะแนน โดยมีกำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน ดังนี้

กำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานแต่
 ละหน่วยการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

คะแนนระหว่าง 1-7 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควร
 ปรับปรุง

คะแนนระหว่าง 8-14 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

คะแนนระหว่าง 15-21 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

กำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน
 โดยรวมทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

คะแนนระหว่าง 1-35 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควร
 ปรับปรุง

คะแนนระหว่าง 36-70 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

คะแนนระหว่าง 71-105 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

2.3 สร้างแบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล

(หลังเรียน) ด้วยแบบประเมินผลงานภาพข่าวใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic
 scoring) แบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านเนื้อหา/คุณค่าข่าว มิติด้านกายภาพ และมิติด้านจริยธรรม
 โดยมีคะแนนเต็มหน่วยการเรียนการสอนละ 36 คะแนน และมีคะแนนเต็มทั้ง 5 หน่วยการเรียนการ
 สอน 180 คะแนน โดยมีกำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน ดังนี้

กำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานแต่
 ละหน่วยการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

คะแนนระหว่าง 1-12 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควร
 ปรับปรุง

คะแนนระหว่าง 13-24 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

คะแนนระหว่าง 25-36 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

กำหนดการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน
 โดยรวมทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

คะแนนระหว่าง 1-60 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควร0
 ปรับปรุง

คะแนนระหว่าง 61-120 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

คะแนนระหว่าง 121-180 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

3. สร้างแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับพิจารณาความเหมาะสมของ เครื่องมือวัดและประเมินตามสภาพจริงที่สร้างขึ้นตามข้อ 1-3 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) ได้แก่ เหมาะสมอย่างยิ่ง เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543)ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4 คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ได้เทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงเหมาะสมน้อยที่สุด

นำเครื่องมือตามข้อ 2.1-2.3 และแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความตรง ความถูกต้อง ครอบคลุมและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำเครื่องมือและแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ปรับแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ได้แก่ อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ 3 คน ที่มีประสบการณ์สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และ/หรือการวิจัยนิเทศศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์จำนวน 2 คน ที่มีตำแหน่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และคัดเลือกภาพข่าว ได้แก่ บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ หัวหน้าช่างภาพ ช่างภาพ ฯลฯ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา 2 คน (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ได้แก่ ความเหมาะสมของข้อความ และภาษาที่ใช้ โดยนัดหมายวัน และสถานที่ในการส่งแบบประเมิน พัฒนาการผู้เรียนและนัดหมายช่วงเวลาในการรับคืนแบบเครื่องมือและแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินตามสภาพจริงประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5

5. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลความก้าวหน้าผู้เรียนจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม .3.50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 1.275$)

6 ปรับแก้ไขตามคำแนะนำและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองนำร่อง

เครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนโดยนักศึกษา

เครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน โดยนักศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1) แบบประเมินความพึงพอใจ และ 2) แบบสนทนากลุ่ม มีวิธีการสร้างดังนี้

1. แบบประเมินความพึงพอใจ มีวิธีการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆใน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 กำหนดประเด็นการประเมินเพื่อวัดความพึงพอใจต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน และเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543)ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ได้เทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

1.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความครอบคลุม และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ได้แก่ อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ 3 คน ที่มีประสบการณ์สอนสาขาวารสารศาสตร์ และ/หรือรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และ/หรือการวิจัยนิเทศศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์จำนวน 2 คน ที่มีตำแหน่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และคัดเลือกภาพข่าว ได้แก่ บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ หัวหน้าช่างภาพ ช่างภาพ ฯลฯ และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา 2 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ได้แก่ ความเหมาะสมของข้อความ และภาษาที่ใช้ โดยนัดหมายวัน และสถานที่ในการส่งแบบประเมินความพึงพอใจและนัดหมายช่วงเวลาในการรับคืนแบบประเมิน

1.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินทั้ง 7 ฉบับที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ ด้วยการหาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม 3.50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.=.2669)

1.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และหาคุณภาพของแบบประเมินด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ t และเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 1.75 ขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) และคัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์ได้ 60 ข้อ (ภาคผนวก ข) จากนั้นจึงนำไปหาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach, 1951) โดยใช้เกณฑ์ .7 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับเท่ากับ .974 (ภาคผนวก ข)

1.7 ปรับแก้ไขความชัดเจนของการใช้ภาษาในแบบประเมินความพึงพอใจก่อนนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองนำร่อง

2. แบบสนทนากลุ่ม

2.1 ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆใน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 มากำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ

2.3 นำแบบสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความครอบคลุม และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสนทนากลุ่ม ที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 8 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของประเด็นการสนทนากลุ่ม

2.5 ปรับแก้ไขประเด็นการสนทนากลุ่มให้มีความชัดเจนมากขึ้นก่อนนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองนำร่อง

การทดลองและรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน ไปใช้ในการทดลองนำร่อง (pilot study) เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ในภาคการศึกษาที่ 2/2556 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556-ต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2557 โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest- Posttest Designs) (Campbell & Standtey, 1963; ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538; อรพินทร์ ชูชม, 2552)

$$RE = T_1 \quad X \quad T_2$$

RE แทนกลุ่มทดลองที่ได้จากการสุ่ม

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

X แทน การสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ทั้งนี้ขั้นตอนการทดลองนำร่องและรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งเป็น 3 ระยะ รวม 8 สัปดาห์ ตามขั้นตอนของ(ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน โดยมีผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ดำเนินการทดลองนำร่อง บันทึกภาพนิ่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการดำเนินการทดลองนำร่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ด้วยการนำไปทดลองนำร่อง (pilot study) กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง 30 คนได้แบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวัดและประเมินผล และ 2) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวัดและประเมินผล

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) 2) แบบวัดเจตคติ 3) แบบสอบอัตนัยประยุกต์ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม 2) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความพึงพอใจ และ 2) การจัดสนทนากลุ่มนักศึกษา

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวัดและประเมินผล

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วย(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) 2) แบบวัดเจตคติ 3) แบบสอบอัตนัยประยุกต์ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน ได้ใช้สถิติพรรณนาและสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ดังนี้

1.1.1 แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) ด้วยการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน โดยนำข้อมูลในแบบทดสอบความรู้คู่ขนาน (ก่อนและหลังเรียน) ที่ได้จากนักศึกษาในกลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคนทั้ง 50 ข้อ คิดเป็นคะแนนเต็ม 50 คะแนน โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	40-50	หมายถึง	มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	20-39	หมายถึง	มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1-19	หมายถึง	มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ

1.1.2 แบบวัดเจตคติ ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อน

และหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน 50 ข้อ มีคะแนนเต็ม 250 คะแนน คะแนนเฉลี่ย = 5 คะแนน ($250/50 = 5$) โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดเจตคติของนักศึกษาในกลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้นว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

1.1.3 แบบสอบอัตนัยประยุกต์ ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ที่ได้จากแบบสอบอัตนัยประยุกต์ 36 ข้อ จากสถานการณ์ที่กำหนดรวม 4 มิติ มิติละ 25 คะแนน รวมเป็นคะแนนทั้งสิ้น 100 คะแนน โดยนำคะแนนที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ ของนักศึกษากลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้นว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 80-100 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 40-79 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-39 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ

1.1.4 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วย(ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ด้วยการรวมคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคน แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษา ประกอบด้วย การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำมาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึงมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึงมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึงปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึงน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึงน้อยที่สุด

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมิน

ความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผล

การเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ 1-5 และแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยเทียบเกณฑ์ที่กำหนด มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังเรียน แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ 1-5 และแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) แบ่งเป็น 5 มิติ ได้แก่ การระบุปัญหา การวินิจฉัยปัญหา การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ การตัดสินใจปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติ มีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 15 คะแนน จากนั้นนำรวมคะแนนที่ได้จากแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มทั้ง 6 สัปดาห์ได้จากแบบสรุปผลการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม (หลังเรียน) ประจำหน่วยการเรียนรู้ 1-5 และหลังจัดกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตร คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งสิ้น 90 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับดี โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จประจำสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 6 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 12-15 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 6-11 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-5 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
 เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน

โดยรวมทั้ง 6 สัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-90 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 36-71 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-35 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

1.2.2 แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) ด้วยการเปรียบเทียบความ

แตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (holistic scoring) มีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 21 คะแนน จากนั้นจึงรวมคะแนนที่ได้จากแบบรายงานตนเองก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง นำร่องแต่ละคน คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งสิ้น 105 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนที่ได้จากแบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) ประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 มาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับพอใช้ขึ้นไป โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จประจำสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 17-21 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 9-16 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-8 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 84-105 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 42-83 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-41 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

1.2.3 แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ใช้เกณฑ์

การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) แบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติด้านเนื้อหา/คุณค่าข่าว 2) มิติด้านกายภาพ และ 3) มิติด้านจริยธรรม มีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 36 คะแนน รวมคะแนนที่ได้จากแบบประเมินผลงานภาพถ่ายเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล (หลังเรียน) ประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งสิ้น 180 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับดีขึ้นไป โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จประจำสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3
ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 29-36 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 15-28 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-14 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์

แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 144-180 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-143 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-71 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

1.2.4 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการ

เรียนการสอน 1-5 ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนหน่วยการ
เรียนการสอน 1-5 โดยการรวมคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนของ
นักศึกษาในกลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคน แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษา
ประกอบด้วย การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์
หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำมาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติหรือไม่โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน
กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ (พงรรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543)
ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อ (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนโดยนักศึกษา ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจและแบบสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1.3.1 แบบประเมินความพึงพอใจ ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 โดยการรวมคะแนนความคิดเห็นที่ได้จาก แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

1.3.2 แบบสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดไฟล์เสียงบันทึกการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการหาความ สอดคล้องของข้อความที่ตรงกัน (common theme analysis) และการตีความสรุปข้อมูลความ คิดเห็นของนักศึกษาต่อความเหมาะสมและประสิทธิภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบ ผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ก่อนนำไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างจริงในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนมี 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้าน (ร่าง) รูปแบบการเรียน การสอน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน เป็นการพิจารณาผลสัมฤทธิ์การ เรียนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์ ด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียน การสอนของนักศึกษากลุ่มทดลองนำร่อง โดยที่ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เจตคติและทักษะในการ

ตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนของกลุ่มทดลองนำร่องมากกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้าน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

2.2.1 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองนำร่องโดยคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาแต่ละคนหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2.2.2 ค่าประสิทธิภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.2.2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างกระบวนการ และผลลัพธ์ ใช้สูตร E_1 / E_2 กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80/80 ขึ้นไป (อรพรรณ พรสีมา, 2530) ทั้งนี้การหาค่า E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทำได้โดยการนำคะแนนระหว่างเรียน (งานทุกชิ้น) ของผู้เรียนแต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ส่วนการหาค่า E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ทำได้โดยการนำคะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดรวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย และหาค่าร้อยละ ดังนี้

1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{N \times A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X_1$	คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน
	A	คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน
	N	คือ จำนวนผู้เรียน

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{N \times B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X_2$	คือ คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	คือ จำนวนผู้เรียน

2.2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านเจตคติในการตัดสินใจ

ทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองนำร่อง กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2.2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ได้จากแบบสอบอัตนัยประยุกต์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองนำร่อง กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.2.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านทักษะหรือสมรรถนะภาพ 4 ด้าน ที่ได้จากแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนของนักศึกษาในกลุ่มทดลองนำร่อง แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษาประกอบการประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

จากการทดลองใช้ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ สามารถสรุปผลการทดลองใช้ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียน และ 2) ด้าน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

1.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่องทั้ง 30 คน ก่อนและหลังการเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่องมีความรู้ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการผู้เรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการชี้แนะการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่องจำนวน 30 คน ก่อนและหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่องมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน หลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้าน (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน

2.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการทดลองนำร่องทั้ง 30 คน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) โดยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ เกณฑ์ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2.2 ค่าประสิทธิภาพของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย ค่าประสิทธิภาพด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ดังนี้

2.2.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างกระบวนการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ 83.05/ 81.4 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (E_1 / E_2 ไม่ต่ำกว่า 80/80)

2.2.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2.2.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มีค่าเท่ากับ 80.63/80.63 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

3.4 การปรับปรุง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน จากข้อมูลที่ได้จากการทดลองนำร่อง ทั้งในส่วนของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการปรับปรุง (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมมากขึ้นก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริงในขั้นตอนต่อไป

ผลการวิจัยของขั้นตอน 2 คือ ต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ประกอบด้วย ต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอน คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ ผังต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอนและคำอธิบายประกอบความเรียง คู่มือผู้สอนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 บทเรียนออนไลน์รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในระบบบริหารจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (Learning Management System: LMS.) และเครื่องมือสำหรับการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ การทดสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เรียนในขั้นตอนการทดลองนำร่อง และการปรับปรุงภายหลังการทดลองนำร่อง ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ในขั้นตอนที่ 3 การทดลองและติดตามผลของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ

ผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วิธีการวิจัย การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ในขั้นตอนนี้เป็นการนำต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับแก้ไขหลังการทดลองนำร่อง ไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ในภาคการศึกษาที่ 1/2557 ระหว่างเดือนสิงหาคม – ต้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest- Posttest Designs) (Campbell & Standtley, 1963; ล้วนสายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538; อรพินทร์ ชูชม, 2552)

$$RE = T_1 \times T_2$$

RE แทนกลุ่มทดลองที่ได้จากการสุ่ม

T_1 แทน การทดสอบก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

X แทน การสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

T_2 แทน การทดสอบหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

พื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาเอกวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาเอกวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ชั้นปีที่ 3 จำนวน 41 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณฯ ที่ปรับปรุงหลังการทดลองนำร่อง
2. บทเรียนออนไลน์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS: Learning Management System) ที่ปรับปรุงหลังการทดลองนำร่อง
3. เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่
 - 3.1 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) 2) แบบวัดเจตคติ 3) แบบสอบอัตนัยประยุกต์ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน
 - 3.2 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม 2) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน
 - 3.3 เครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน โดยนักศึกษา ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ

การดำเนินการทดลองและศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การดำเนินการทดลองและศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนมี 4 ขั้นตอน
ดังนี้

1. การจัดกลุ่มทดลอง
2. การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน

1. **การจัดกลุ่มทดลอง** โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์จำนวน 41 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม เฉลี่ยกลุ่มละ 6 – 8 คน

2. การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
วิจักษ์ญาณฯ ที่ปรับปรุงหลังการทดลองนำร่อง

2.2 บทเรียนออนไลน์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ที่ปรับปรุงหลัง
การทดลองนำร่อง

2.3 เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

2.3.1 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบ
การเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) 2) แบบวัดเจตคติ 3)
แบบสอบอัตนัยประยุกต์ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

2.3.2 เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนประจำ

หน่วยการเรียนการสอน 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม 2) แบบรายงาน
ตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4)
แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

2.3.3 เครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียน

การสอนโดยนักศึกษา ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ

3. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ได้แก่ 1) การเตรียมการก่อนการทดลอง 2) การดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล 3) การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการทดลองใช้ ดังนี้

3.1 การเตรียมการก่อนการทดลอง ดังนี้

3.1.1 การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอน และผู้ช่วยผู้วิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอนในห้องเรียน

3.1.2 การเตรียมความพร้อมของบทเรียนออนไลน์ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) และคู่มือการใช้ระบบ (LMS.) สำหรับอาจารย์และนักศึกษา

3.1.3 การเตรียมเครื่องมือสำหรับการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่

เครื่องมือสำหรับการวัดประเมินผลก่อนและหลังเรียน เครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียน และ เครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน

3.2 การดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ

ทดลองตามขั้นตอนที่กำหนดในรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระยะ รวม 8 สัปดาห์ เช่นเดียวกับขั้นตอนในการดำเนินการทดลองนำร่อง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน

1. การปฐมนิเทศและชี้แจงรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (½ ชั่วโมง) กลุ่มตัวอย่างสำหรับดำเนินการทดลอง โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง ได้แก่ นักศึกษาศาขาวารสารศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 41 คน และจัดแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่มๆละ 8-9 คน

2. การอบรมระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ LMS. (2 ชั่วโมง)

3. การประเมินผลก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (5 ½ ชั่วโมง) ด้วยแบบทดสอบความรู้ แบบวัด เจตคติ แบบสอบอัตนัยประยุกต์ และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

4. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนหน่วย 1-5 (½ ชั่วโมง) ด้วยการทดสอบสมรรถภาพผู้เรียนด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1

ระยะที่ 2 **ขั้นจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2-6 (10 ชั่วโมง)** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ดังนี้

ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 5 ขั้นตอน (5 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

1. การอธิบายความสำคัญของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอน (5 ชั่วโมง)

2. การประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง)

3. การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บและทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง)

4. การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดานเสวนา (1 ชั่วโมง)

5. การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและอภิปรายกลุ่มออนไลน์ (1 ½ ชั่วโมง)

ผ่านห้องสนทนากลุ่มแบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน

ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (15 นาที)

6.การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน (15 นาที)

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอน (2 ชั่วโมง 45 นาที)

7. การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปราย (2 ชั่วโมง 45 นาที) แบ่งเป็น 6 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การจัดกระบวนการกลุ่ม (10 นาที) 2) กำหนดปัญหา (20 นาที) 3) ขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจปัญหา (20 นาที) 4) เสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (50 นาที) 5) ประเมินทางเลือกและสรุปทฤษฎีวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ (20 นาที) และ 6) การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ (45 นาที)

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (1 ชั่วโมง)

8. การสรุปสาระสำคัญในชั้นเรียน (20 นาที)

9. การประเมินความก้าวหน้าหลังเรียน (20 นาที)

10. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนในสัปดาห์ถัดไป (20 นาที)

การเรียนการสอนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

11. การจัดทำและส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ออนไลน์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง)

สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน
ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมงาน (1 ½ ชั่วโมง)

1. การเขียนโครงการและประสานงานกับวิทยากร (1 ชั่วโมง)
2. การชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและเตรียมการนำเสนอผลงาน (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร (5 ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

3. การนำเสนอและวิพากษ์ผลงานภาพข่าว (2 ½ ชั่วโมง)

4. การเสวนา (2 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุป (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 กิจกรรมย่อย

5. การสรุปและจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (1 ชั่วโมง)

6. การส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มและติดตามปฏิกิริยาตอบกลับออนไลน์ (½ ชั่วโมง)

ระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน 5 ชั่วโมง)

การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินผลสรุปด้วยการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนภายหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย และ 2) การประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

การประเมินผลสรุปหลังเรียน (4 ชั่วโมง 40 นาที)

1. ด้านพุทธิพิสัยด้วยแบบทดสอบความรู้ (1 ชั่วโมง) 50 ข้อ ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80

2. ด้านเจตคติด้วยแบบวัดเจตคติ (20 นาที) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

3. ด้านทักษะพิสัยในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยวัดทักษะเชิงกระบวนการ (process) เรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified essay questions: MEQ) 4 หน่วยการเรียนรู้การสอน (3 ชั่วโมง) คะแนนเต็มหน่วยการเรียนรู้การสอนละ 25 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 100 คะแนน ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 และ

3.2 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (20 นาที) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก 3.50 ขึ้นไป แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยผู้เรียนด้วยแบบประเมินตนเอง และแบบประเมินสมาชิกในกลุ่มฯ

การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน (20 นาที)

1. การประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนการสอน (20 นาที) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการทดลองใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ในขั้นตอนการทดลอง แบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) 2) แบบวัดเจตคติ 3) แบบสอบอัตนัยประยุกต์ และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม 2) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ

3.4 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลก่อน

และหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) 2) แบบวัดเจตคติ 3) แบบสอบอัตนัยประยุกต์ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน ได้ใช้สถิติพรรณนาและสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ดังนี้

3.1.1 แบบทดสอบความรู้ (ก่อนและหลังเรียน) ด้วยการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำข้อมูลในแบบทดสอบความรู้คู่ขนาน (ก่อนและหลังเรียน) ที่ได้จากนักศึกษากลุ่มทดลองแต่ละคนทั้ง 50 ข้อคิดเป็นคะแนนเต็ม 50 คะแนน โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 40-50 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 20-39 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-19 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ

3.1.2 แบบวัดเจตคติ ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อน

และหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน 50 ข้อ มีคะแนนเต็ม 250 คะแนน คะแนนเฉลี่ย = 5 คะแนน ($250/50 = 5$) โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดเจตคติของนักศึกษากลุ่มทดลองแต่ละคนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้นว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

3.1.3 แบบสอบอัตนัยประยุกต์ ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของ

คะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ที่ได้จากแบบสอบอัตนัยประยุกต์ 36 ข้อ จากสถานการณ์ที่กำหนดรวม 4 มิติ มิติละ 25 คะแนน รวมเป็นคะแนนทั้งสิ้น 100 คะแนน โดยนำคะแนนที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ ของนักศึกษากลุ่มทดลองแต่ละคน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้นว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 80-100 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 40-79 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-39 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ

3.1.4 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบ

การเรียนการสอน ด้วยการรวมคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองแต่ละคน แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษา ประกอบด้วยการประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำมาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับวัดและประเมิน

ความก้าวหน้าผู้เรียนประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 ประกอบด้วย 1) แบบสรุปผล

การเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 และแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) 3) แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 4) แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยเทียบเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

3.2.1 แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังเรียน แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 และแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) แบ่งเป็น 5 มิติ ได้แก่ การระบุปัญหา การวินิจฉัยปัญหา การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ การตัดสินใจปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติ มีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 15 คะแนน จากนั้นนำรวมคะแนนที่ได้จากแบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มทั้ง 6 สัปดาห์ได้จากแบบสรุปผลการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม (หลังเรียน) ประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 และหลังจัดกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตร คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งสิ้น 90 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับดี โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จประจำสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 6 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 12-15	หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 6-11	หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-5	หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน โดยรวมทั้ง 6 สัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-90 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 36-71 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-35 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

3.2.2 แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (holistic scoring) มีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 21 คะแนน จากนั้นจึงรวมคะแนนที่ได้จากแบบรายงานตนเองก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ของนักศึกษากลุ่มทดลอง นำร่องแต่ละคน คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งสิ้น 105 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนที่ได้จากแบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) ประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 มาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับพอใช้ขึ้นไป โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จประจำสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 17-21 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 9-16 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-8 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์

แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 84-105 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 42-83 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-41 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

3.2.3 แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) แบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติด้านเนื้อหา/คุณค่าข่าว 2) มิติด้านกายภาพ และ 3) มิติด้านจริยธรรม มีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 36 คะแนน รวมคะแนนที่ได้จากแบบประเมินผลงานภาพถ่ายเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล (หลังเรียน) ประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งสิ้น 180 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับพอใช้ขึ้นไป โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จประจำสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 29-36 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 15-28 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-14 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์
 แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 144-180 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-143 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-71 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

3.2.4 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 โดยการรวมคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคน แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษา ประกอบด้วย การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำมาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือสำหรับการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลองโดยนักศึกษา ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ มีดังนี้

3.3.1 แบบประเมินความพึงพอใจ ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 โดยการรวมคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มทดลองนำร่องแต่ละคนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเทียบเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

3.4 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนฉบับ

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนมี 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน เป็นการพิจารณาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติและความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง โดยที่ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนของกลุ่มทดลองมากกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

3.4.2.1 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน
ของนักศึกษาโดยคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของ
นักศึกษากลุ่มทดลองหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

3.4.2.2 ค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย

3.4.2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้ในการตัดสินใจทาง
จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างกระบวนการ และผลลัพธ์ ใช้สูตร E_1 / E_2 กำหนดเกณฑ์
ผ่านร้อยละ 80/80 ขึ้นไป (อรพรรณ พรสีมา, 2530) ทั้งนี้การหาค่า E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของ
กระบวนการจัดการเรียนการสอน ทำได้โดยการนำคะแนนระหว่างเรียน (งานทุกชิ้น) ของผู้เรียนแต่
ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ส่วนการหาค่า E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของ
ผลลัพธ์ ทำได้โดยการนำคะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดรวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย และหาค่า
ร้อยละ ดังนี้

1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{N \times A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X_1$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน
 A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน
 N คือ จำนวนผู้เรียน

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{N \times B} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum X_2$ คือ คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
 B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N คือ จำนวนผู้เรียน

2.2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านเจตคติในการตัดสินใจทาง

จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มทดลอง กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2.2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรม

ในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ได้จากแบบสอบถามต้นนัยประยุกต์ของนักศึกษากลุ่มทดลอง กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.2.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านทักษะหรือสมรรถนะภาพ 4 ด้านที่

ได้จากแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนของนักศึกษากลุ่มทดลอง แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษาประกอบการประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม กำหนดเกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

4. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลอง มาสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1) สรุปผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอน และ 2) สรุปผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนมาใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมมากขึ้นก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณารับรองความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนในขั้นตอนต่อไป

ผลการวิจัยตามขั้นตอนที่ 3 รูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับแก้ไขภายหลังการทดลองให้มีความเหมาะสมมากขึ้นสำหรับนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณารับรองความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ
 แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ
 วารสารศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแล้วหลังการ
 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงมาให้ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน ประเมินเพื่อรับรองความเหมาะสมของรูปแบบ
 การเรียนการสอน ซึ่งหมายถึงการประเมินแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนว่า
 เหมาะสมกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย

1. การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของ
 รูปแบบการเรียนการสอน 2) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
 การเรียนการสอน และ 4) แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

2. รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละ
 หน่วยการเรียนการสอน 2) องค์ประกอบการออกแบบการเรียนการสอน 3) องค์ประกอบของ
 รูปแบบการเรียนการสอน 4) ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน
 6) สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน และ 7) การวัดและประเมินผล

3. คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน และ

5-9 แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

มีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

พื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรสาขา
 วารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
 รวมถึงสมาคมและองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

ประชากร ได้แก่ นักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนักวิชาการเทคโนโลยี
 การศึกษา สังกัดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ คณะ
 นิเทศศาสตร์ และหลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมถึงสมาคมและ
 องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการรับรองรูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 10 คน โดยเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรวารสารศาสตร์ วารสารสนเทศ หรือหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ที่มีประสบการณ์สอนและ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ หนังสือพิมพ์ และกฎหมายและจริยธรรมในวิชาชีพสื่อสารมวลชน อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 6 คน และ 2) นักวิชาชีพวารสารศาสตร์จากสมาคม/องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และ/คัดเลือกภาพข่าว และ/หรือเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มากกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน (ภาคผนวก ก)
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่มีประสบการณ์สอน และ/หรือผลงานวิจัย และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การเรียนการสอนแบบผสมผสาน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน (ภาคผนวก ก)

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

จากรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับปรุงขึ้นภายหลังการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริงในขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน เป็นการประเมินความเหมาะสม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต (Likert scale) ได้แก่ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ในขั้นตอนที่ 3
2. สร้างแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน โดยกำหนดประเด็นการประเมินและสร้างข้อคำถามตามองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน (ภาคผนวก ค)
3. นำรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแล้วหลังการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ในขั้นตอนที่ 3 และแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง และความครอบคลุมขององค์ประกอบต่างๆ และปรับปรุงตามคำแนะนำ

4. นำรูปแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน และแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน ที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 10 คน แบ่งเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาได้แก่อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ 6 คน นักวิชาชีพ 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการสอน ได้แก่ อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา 2 คน พิจารณารับรองความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน (ภาคผนวก ก)

5. ปรับแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการส่งรูปแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน และแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอนไปทางไปรษณีย์ ในช่วงสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 และช่วงเวลาในการตอบแบบประเมินส่งกลับคืนผู้วิจัย ได้แบบประเมินกลับคืน 10 ชุด คิดเป็น 100% มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอให้สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน
2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน โดยแนะนำตัว หัวข้อและวัตถุประสงค์การวิจัย และนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่สำหรับส่งรูปแบบการเรียนการสอนและ แบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน พร้อมกับนัดหมายช่วงเวลาในการส่งแบบประเมินกลับคืน
3. ส่งรูปแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน และแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน และซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าซองสำหรับส่งกลับคืนผู้วิจัย
4. นำแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน กลับมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป)
5. ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเป็นรูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำคำตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีวัฒน์, 2543)

มีความเห็นว่า เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีความเห็นว่า เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

มีความเห็นว่า เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีความเห็นว่า เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

มีความเห็นว่า เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยเทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละข้อ จะใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายความว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ แต่หากข้อใดที่ได้คะแนนต่ำกว่า 3.50 จะพิจารณาถึงเหตุผลเป็นรายข้อโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมมากขึ้นต่อไป และหากมีข้อเสนอแนะต่างๆ ที่สอดคล้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญมากกว่าครึ่งหนึ่ง (6 คนจาก 10 คน) ซึ่งนอกเหนือจากข้อคำถามในแบบประเมิน ผู้วิจัยพิจารณาเพิ่มเติมข้อเสนอแนะไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD. = .4282$)

ผลการวิจัยของขั้นตอนที่ 4 คือ ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” ผู้วิจัยได้นำเสนอตามขั้นตอนการวิจัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ สำหรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

การนำเสนอการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ในที่นี้ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิและ 2) ผลการสอบถามนักศึกษา

1) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และอาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา 29 คน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก ได้แก่

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ โดยเน้นจริยธรรมการถ่ายภาพข่าวและนำเสนอภาพข่าว
2. ความต้องการและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ
3. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ดังแสดงในตารางที่ 20 ดังนี้

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน
1.	สภาพปัญหาการจัดการเรียน	-สถานภาพและปัญหาด้านหลักสูตรและ	20
	การสอนรายวิชาการ	รายวิชา	22
	ถ่ายภาพวารสารศาสตร์	-สถานภาพและปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน	25
	มีอะไรบ้าง	-สถานภาพและปัญหาด้านการออกแบบและ จัดกระบวนการเรียนการสอน -สถานภาพและปัญหาด้านนักศึกษา	20
1.1	สถานภาพและปัญหาด้าน	-หลักสูตรนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาเอกวารสาร	22
	หลักสูตรและรายวิชา	ศาสตร์และสาขาต่างๆ มักกำหนดให้มีรายวิชา	
	ในปัจจุบันเป็นอย่างไร	กฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชน เป็นรายวิชา บรรยาย 3 หน่วยกิต	
		-หลักสูตรการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์สาขา วิชาเอกวารสารศาสตร์และสาขาต่างๆ ยังไม่ได้ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์	20
		-รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เป็นเพียง รายวิชาเลือกสำหรับสาขาวารสารศาสตร์ คำอธิบายรายวิชานี้ครอบคลุมถึงการเรียนการ สอนเกี่ยวกับภาพข่าวและภาพทางวารสาร ศาสตร์ทุกรูปแบบ ทำให้เนื้อหากว้างมาก	15
1.2	สถานภาพและปัญหาด้าน	-การขาดความรู้ของอาจารย์ผู้สอนรายวิชา	21
	อาจารย์ผู้สอนในปัจจุบันเป็น	การถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในทุกมิติอย่าง แท้จริง	
	อย่างไร	-การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ด้าน ทฤษฎีและปฏิบัติในคนเดียวกัน	22
		-การแยกอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีและปฏิบัติออก จากกัน	15

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน
1.3	สถานภาพและ ปัญหาด้านการ ออกแบบและจัด กระบวนการเรียน การสอนในปัจจุบัน เป็นอย่างไร	-สถานภาพและปัญหาด้านกระบวนการ หรือขั้นตอนการสอน	25
		-สถานภาพและปัญหาด้านเนื้อหาการสอน	19
		-สถานภาพและปัญหาด้านตำรา หรือหนังสือ	18
		-สถานภาพและปัญหาด้านกลยุทธ์หรือเทคนิควิธี สอน สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน	25
		-สถานภาพและปัญหาการประเมินผลการเรียน การสอน	15
1.3.1	สถานภาพและ ปัญหาด้าน กระบวนการหรือ ขั้นตอนการสอนใน ปัจจุบันเป็น อย่างไร	-ไม่ได้นำหลักการออกแบบการเรียนการสอนมาใช้	20
		-ไม่มีการผสมผสานทั้งในส่วนของเทคโนโลยีในชั้น เรียนและนอกชั้นเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ และ การผสมผสานระหว่างวิธีสอน	20
		-เน้นพัฒนาด้านพุทธิพิสัย และ/หรือเจตพิสัย ไม่ได้ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะพิสัยการทำงาน และการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์	28
		-ไม่มีการกำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาการละเมิด จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในปัจจุบันเพื่อฝึก ให้นักศึกษาทำความเข้าใจในปัญหา และหาแนว ทางการแก้ปัญหาที่ครบทุกขั้นตอนการทำงาน	24
1.3.2	สถานภาพและ ปัญหาด้านเนื้อหา การสอน	-เน้นประเด็นเกี่ยวกับหลักการและเทคนิคการ ถ่ายภาพวารสารศาสตร์ประเภทต่างๆ มากกว่า อุดมการณ์วิชาชีพวารสารศาสตร์ รสนิยม กฎหมาย สำคัญ จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์	22
		-ไม่มีบทวิเคราะห์สถานการณ์การละเมิดจริยธรรม ในวิชาชีพ	19
		-ไม่ได้เน้นกระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอ ผลงานภาพข่าวและคำบรรยายภาพตามหลัก จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทุกขั้นตอน	18
		-ไม่ได้เน้นแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาการ ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ	22

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน	
1.3.3	สถานภาพและ ปัญหาด้านตำรา หรือหนังสือใน ปัจจุบันเป็น อย่างไร	-ตำรา หรือหนังสือ การถ่ายภาพวารสารศาสตร์มี จำนวนน้อย -เน้นเนื้อหาในเชิงหลักการหรือทฤษฎีมากกว่าเป็นคู่มือ สำหรับการเรียน -ไม่ได้เน้นบูรณาการระหว่างการเรียนการสอนเชิง แนวคิดทฤษฎีและจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์กับ การถ่ายภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ชนิดต่างๆ ไว้ ทุกบทโดยมีโจทย์ตัวอย่างที่ฝึกให้นักศึกษามี กระบวนการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหา	15 17 21	
	1.3.4	สถานภาพและ ปัญหาด้านกล ยุทธ์หรือเทคนิค วิธีสอน สื่อและ กิจกรรมการ เรียนการสอน ในปัจจุบันเป็น อย่างไร	-เน้นการสอนการบรรยายในชั้นเรียน หลักการหรือ ข้อกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ประกอบกรยกตัวอย่างการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวที่โด่งดัง หรือเป็น กรณี classic -ไม่ได้เน้นกระบวนการกลุ่มหรือการอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแก้ปัญหาต่อประเด็นการ ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ -มีการนำสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อการ ประกาศและส่งงานมากกว่าเป็นสื่อการเรียนการสอน นอกห้องเรียน -มีการใช้บทเรียนออนไลน์ในรายวิชาการถ่ายภาพ วารสารศาสตร์เพียงบางแห่งแต่ไม่ได้เน้นเป้าหมาย สำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการ เรียนในห้องเรียนและการเรียนนอกห้องเรียน ที่นำไปสู่ การเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิง จริยธรรมในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องกัน -สื่อการเรียนการสอนออนไลน์ยังขาดความหลากหลาย น่าสนใจทั้งในด้ำนรูปแบบ เนื้อหา วิธีการนำเสนอ ไม่ได้ ถูกออกแบบมาอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ	20 22 14 18 18

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน
1.3.5	สถานภาพและ ปัญหาการ ประเมินผลการ เรียนการสอนใน	-เน้นวัดผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับจริยธรรมใน วิชาชีพวารสารศาสตร์ในด้านพุทธิพิสัย โดยไม่พบว่ามีการวัดเจตคติหรือทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมใน วิชาชีพ	16
	ปัจจุบันเป็น อย่างไร	-บทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นของผู้สอนเพียงคนเดียว ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล	15
1.4.	สถานภาพและ ปัญหาด้าน นักศึกษาสาขา วารสารศาสตร์	-การเลือกเรียนตามเพื่อนมากกว่าตั้งใจ หรือมีเป้าหมาย ในการเรียนเพื่อเข้าสู่อาชีพ ทำให้ไม่สนใจในการเรียน ไม่ใฝ่รู้และฝึกฝนทักษะการถ่ายภาพวารสารศาสตร์อย่าง จริงจัง	22
	ในปัจจุบันเป็น อย่างไร	-การขาดความความรอบรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	18
		-การขาดการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการและความ เคลื่อนไหวทางวิชาชีพ	18
		-อายุหรือการอยู่ในช่วงวัยรุ่น และแวดล้อมด้วยตัวอย่าง การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ ทำให้คุ้นชิน ไม่ตระหนัก ถึงความสำคัญของปัญหาของการละเมิดจริยธรรมใน วิชาชีพ หรือไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับ อุดมการณ์และจริยธรรมวิชาชีพ	16

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน
2.	ความต้องการ	-ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชา	20
	และแนวทางการ	-ความต้องการในการพัฒนาด้านอาจารย์ผู้สอน	22
	พัฒนาการ	-ความต้องการในการพัฒนาด้านการออกแบบและจัด	25
	จัดการเรียนการ	กระบวนการเรียนการสอน	
	สอนแบบ	-ความต้องการในการพัฒนาด้านนักศึกษา	20
	ผสมผสานฯ ที่ เหมาะสมและ เป็นไปได้ควร เป็นอย่างไร		
2.1	ความต้องการ	-ควรแยกรายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชนเป็น	25
	และแนวทางการ	ออกจากกันเป็น 2 รายวิชาไม่เน้นท่องจำข้อกฎหมาย	
	พัฒนาด้าน	และจริยธรรม	
2.1	หลักสูตรและ	-ควรกำหนดให้ทุกรายวิชามีคำอธิบายรายวิชาที่เน้นทั้ง	24
	รายวิชา	ความรู้และจริยธรรมในวิชาชีพและอาจจะมีกิจกรรม	
	ในอนาคตควร	เสริมหลักสูตร	
2.1	เป็นอย่างไร	-ควรกำหนดให้การถ่ายภาพวารสารศาสตร์เป็นวิชา	18
		บังคับสำหรับสาขาวารสารศาสตร์	
2.2	ความต้องการ	-อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ควร	25
	และแนวทางการ	ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องใน 3 ส่วนได้แก่ 1) ด้าน	
	พัฒนาด้าน	ความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ด้านพฤติกรรมกรมการ	
2.2	อาจารย์ผู้สอนใน	ดำเนินชีวิต	
	อนาคตควรเป็น	-อาจารย์ผู้สอนควรเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ	15
2.2	อย่างไร		
2.3	ความต้องการ	-ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการ	24
	และแนวทางการ	หรือขั้นตอนการสอน	
2.3	พัฒนาการ	-ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเนื้อหา	20
	ออกแบบและ	-ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดทำตำรา	18
2.3	จัดการเรียนการ	-ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเทคนิค	26
	สอน ในอนาคต	และกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนการสอน	19
2.3	ควรเป็นอย่างไร	-ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการประเมินผล	
		การเรียนการสอน	

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน	
2.3.1	ความต้องการ และแนวทางการ พัฒนาด้าน กระบวนการหรือ ขั้นตอนการสอน	-ด้านพุทธิพิสัยเริ่มจากการบรรยาย ใช้ภาพข่าวตัวอย่าง การสืบค้นข้อมูล และกระบวนการกลุ่มในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ด้านเจตพิสัย เน้นการใช้ภาพข่าวตัวอย่าง การให้ นักศึกษาสืบค้นข้อมูล และกระบวนการกลุ่มทั้งในชั้น เรียนและผ่านบทเรียนออนไลน์เป็นกลยุทธ์หลัก -ด้านทักษะพิสัย เน้นการใช้ตัวอย่าง การฝึกปฏิบัติการ ถ่ายภาพในสถานการณ์จำลอง และ/หรือสถานการณ์ จริง ทั้งในระดับบุคคลและในระดับกลุ่ม การนำเสนอ ผลงานในชั้นเรียน และการจัดทำ final project ประเมินผลการปฏิบัติงานโดยกลุ่ม และการประเมินผล ร่วมกันโดยเพื่อนในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอน นักวิชาชีพ วารสารศาสตร์	20 24 26	
	2.3.2	ความต้องการ และแนวทางการ พัฒนาด้าน เนื้อหา	-แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์ -อุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลักกฎหมายที่สำคัญและเกี่ยวข้อง -กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพข่าวและภาพ วารสารศาสตร์ตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล และ หลักแห่งรสนิยมที่ดี	20 29 24
	2.3.3	ความต้องการ และแนวทางการ พัฒนาการจัดทำ ตำราหรือ หนังสือ	-ควรมีเป้าหมายในการเป็นคู่มือสำหรับการเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วนหลัก	16

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน
2.3.4	ความต้องการ และแนวทางการ พัฒนาด้าน เทคนิค สื่อและ กิจกรรมการ เรียนการจัดการ เรียนการสอน	-การผสมผสานระหว่างเทคนิค สื่อและกิจกรรมการ จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนใน สัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะมีน้ำหนัก 50:50, 60:40 หรือ 70:30 การออกแบบเทคนิค สื่อและกิจกรรมการ จัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ควร มีความหลากหลาย น่าสนใจ และสอดคล้อง ต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติ และทักษะพิสัยการตัดสินใจทางจริยธรรม	21
2.3.5	ความต้องการ และแนวทางการ พัฒนาการ ประเมินผลการ เรียนการสอน	-ควรมีทั้งการประเมินผลสรุปซึ่งครอบคลุมการวัดการ พัฒนาในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย และ การประเมินความก้าวหน้าซึ่งควรใช้การประเมินตาม สภาพจริง (authentic assessment) -ควรถูกกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (rubric assessment) -เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลควรมีความหลากหลาย และเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่น แบบทดสอบ แบบวัดเจตพิสัย แบบสอบอัตนัยประยุกต์ แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน แบบรายงานตนเอง แบบสรุปผลการเรียนรู้ ฯลฯ -การวัดทักษะควรมีการฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพเพื่อ แก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจาก ผลงานภาพของนักศึกษา -ควรมีการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 3 ฝ่ายได้แก่ การ ประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน การประเมินตนเองโดย ผู้เรียน และการประเมินโดยเพื่อนนักศึกษา โดยอาจทำ ในชั้นเรียน หรือนอกชั้นเรียนผ่านบทเรียน	17 14 20 19 17

ตารางที่ 20 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	สรุปผลการสัมภาษณ์	จำนวน
2.4	ความต้องการ และแนวทางการ พัฒนา ด้าน นักศึกษา	-มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนในสาขาวารสาร ศาสตร์โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความ ถนัดในวิชาชีพ	24
		-วางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หล่อหลอม อุดมการณ์และจริยธรรมทางวิชาชีพเพิ่มเติม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ใช้สื่อใหม่ที่นักศึกษาให้ความสนใจ	27
		-มีวิทยากรภายนอกได้แก่นักวิชาชีพหรือบัณฑิตรุ่นพี่ที่ ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ	20
		-ใช้กระบวนการกลุ่มที่ทำให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอน	25
		-มีเวทีหรือพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น และแสดงผล งานต่อสาธารณะเพื่อสร้างแรงจูงใจ และความสนใจใน การเรียน	17

หมายเหตุ: n=29

จากตารางสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 29 คน สามารถนำเสนอผลการ
พรรณนาวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์
โดยเน้นจริยธรรมการถ่ายภาพข่าวและนำเสนอภาพข่าว
2. ความต้องการและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ
แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ
วารสารศาสตร์ และ
3. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบการเรียนการสอนแบบ
ผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทาง
จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ดังรายละเอียดตามลำดับ

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ โดยเน้นจริยธรรมการถ่ายภาพข่าวและนำเสนอภาพข่าว

ผลการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ผู้สอนสาขาวารสารศาสตร์ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และอาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อศึกษาสถานภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาพบว่าสามารถแบ่งเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1.1 สถานภาพและปัญหาด้านหลักสูตรและรายวิชา 1.2 สถานภาพและปัญหาด้านผู้สอน 1.3 สถานภาพและปัญหาด้านการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนการสอน และ 1.4 สถานภาพและปัญหาด้านนักศึกษา

1.1 สถานภาพและปัญหาด้านหลักสูตรและรายวิชา

สถานภาพและปัญหาด้านหลักสูตรและรายวิชาที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษามี 3 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1.1.1 หลักสูตรนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาเอกวารสารศาสตร์และสาขาต่างๆ มักกำหนดให้มีรายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชน เป็นรายวิชาบรรยาย 3 หน่วยกิต โดยกำหนดให้เป็นรายวิชาแกน หรือรายวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 หรือชั้นปี 3 แตกต่างกันไปแล้วแต่การจัดแผนการเรียนของแต่ละสถาบันฯ เนื้อหาในรายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชนมีค่อนข้างมาก ทำให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดของข้อกฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชนแต่ละประเภทได้ นอกจากนี้ การเรียนการสอนเกี่ยวกับข้อกฎหมายและจริยธรรมวิชาชีพส่วนใหญ่ยังเน้นการบรรยายข้อกฎหมายและจริยธรรม

1.1.2 หลักสูตรการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์สาขาวิชาเอกวารสารศาสตร์และสาขาต่างๆ ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์โดยกำหนดให้ชัดเจนในคำอธิบายรายวิชาทุกรายวิชา ทั้งนี้เพื่อให้มีการบูรณาการความรู้และจริยธรรมในวิชาชีพไว้ในแผนการเรียนของนักศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ปี อย่างต่อเนื่องทุกรายวิชา ไม่ใช่เน้นแค่รายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชน และการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เพียง 2 รายวิชาเท่านั้น

1.1.3 รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เป็นเพียงรายวิชาเลือกเอกหรือรายวิชาเลือกเสรีสำหรับสาขาวารสารศาสตร์ทั้งที่ควรเป็นรายวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาเอกวารสารศาสตร์ ซึ่งมีผลให้โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏและคณะนิเทศศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาส่วนหนึ่งไม่ได้กำหนดให้รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เป็นรายวิชาเลือกเอกหรือรายวิชาเลือกเสรีในแผนการเรียนตลอดหลักสูตรสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาเอกวารสารศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีอาจารย์ผู้สอน ขณะที่คณะนิเทศศาสตร์ของสถาบัน อุดมศึกษาอีกจำนวนมากที่กำหนดให้นักศึกษาเลือกรายวิชาเลือกเอกและรายวิชาเลือกเสรีด้วยตนเองโดยเปิดให้นักศึกษาลงทะเบียนออนไลน์ และเมื่อนักศึกษาที่เลือกเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์มีจำนวนน้อยทำให้สถาบัน ไม่สามารถเปิดสอนรายวิชานี้ได้ทำให้นักศึกษาต้องเลือกรายวิชาอื่นแทน ด้วยเหตุที่กล่าวทำให้นักศึกษานิเทศศาสตร์สาขาวิชาเอกวารสารศาสตร์และสาขาวิชาเอกอื่นเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ได้เรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ เมื่อเข้าไปทำงานในองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์จึงไม่เข้าใจและไม่มีทักษะการถ่ายภาพวารสารศาสตร์โดยเฉพาะภาพข่าวที่สอดคล้องกับอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ในส่วนของคำอธิบายรายวิชาพบว่า คำอธิบายรายวิชานี้ครอบคลุมถึงการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาพข่าวและภาพทางวารสารศาสตร์ทุกรูปแบบ ทำให้เนื้อหากว้างมาก ผู้สอนต้องแบ่งเนื้อหาการสอนแต่ละสัปดาห์ให้ครอบคลุมถึงการถ่ายภาพวารสารศาสตร์แต่ละประเภท ทำให้เวลาในการสอนเทคนิคการถ่ายภาพข่าว แต่ละประเภทซึ่งมีเนื้อหาว่างอยู่แล้ว รวมทั้งยังมีปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มากกว่าภาพวารสารศาสตร์ประเภทอื่นๆ จึงไม่สามารถนำมาสอนให้นักศึกษาโดยมีเป้าหมายให้นักศึกษาได้พัฒนาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย ตามทฤษฎีของ (B.S Bloom, 1956) ซึ่งเป็นแนวทางที่ควรนำมาใช้สำหรับการสอนรายวิชานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเป้าหมายในการหล่อหลอมอุดมการณ์และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาทั้งนี้โดยมีความคาดหวังว่านักศึกษาจะเป็นบัณฑิตวารสารศาสตร์ที่มีคุณภาพ และเป็นนักวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ดีเมื่อเข้าสู่องค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่มีจิตสำนึกทางวิชาชีพ แยกแยะถูก ผิด และสามารถต่อรองการทำบทบาทหน้าที่เป็นสื่อที่ดี มีจุดยืนของความรับผิดชอบต่อสังคม และอยู่รอดในวิชาชีพได้ ทำให้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ค่อยๆ ลดน้อยลง

1.2 สถานภาพและปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน

สถานภาพและปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษามี 3 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1.2.1 การขาดความรู้ของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในทุกมิติอย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นรายวิชาที่ต้องการอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ในศาสตร์การถ่ายภาพอย่างลึกซึ้งทั้งในแง่ของการใช้อุปกรณ์การถ่ายภาพ มุมมองทางศิลปะ การคิดสร้างสรรค์ในการถ่ายภาพ ศาสตร์ด้านวารสารศาสตร์ หลักจริยศาสตร์ กฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชนและจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มีความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรมทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงานในวิชาชีพ นอกจากนี้คุณสมบัติในแง่ของความรู้ในศาสตร์ และจริยธรรมแล้ว ยังต้องมีความใฝ่รู้ไม่หยุดนิ่งด้วยการติดตามการทำงานในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่ทันสมัยสำหรับนำมาสอนนักศึกษา มีความรู้ในการออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน รวมถึงมีความทุ่มเท อุทิศตนในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย ด้วยการตรวจสอบและให้คำแนะนำตั้งแต่ขั้นตอนการลงมือถ่ายภาพจนถึงการตรวจสอบและให้คำแนะนำในผลงานภาพถ่ายของนักศึกษาเป็นรายบุคคล เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

1.2.2 การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ซึ่งปัจจุบันพบว่า สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งกำหนดให้รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เป็นเพียงรายวิชาเลือกเอกหรือรายวิชาเลือกเสรี ทั้งนี้สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเป็นเพราะไม่มีอาจารย์ผู้สอน

1.2.3 การแยกอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีและปฏิบัติออกจากกัน พบว่าสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์มี 2 ส่วน แบ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีซึ่งจะทำหน้าที่ในการบรรยายแนวคิดทฤษฎี และอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติการ ซึ่งจะทำหน้าที่ในการฝึกทักษะการถ่ายภาพและตรวจผลงานภาพถ่ายของนักศึกษา ทำให้ขาดเอกภาพ ความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และไม่สามารถประเมินผลความก้าวหน้าในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย ซึ่งจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา

1.3 สถานภาพและปัญหาด้านการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนการสอน

สถานภาพและปัญหาด้านการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา ใน 5 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) สถานภาพและปัญหาด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการสอน 2) สถานภาพและปัญหาด้านเนื้อหาการสอน 3) สถานภาพและปัญหาด้านตำรา และเอกสารประกอบการเรียนการสอน 4) สถานภาพและปัญหาด้านกลยุทธ์หรือเทคนิควิธีสอน สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และ 5) สถานภาพและปัญหาการประเมินผลการเรียนการสอน มีสาระสำคัญดังนี้

1.3.1 สถานภาพและปัญหาด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการสอน

สถานภาพและปัญหาด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการสอนที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา พบว่าอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดยังไม่ได้นำหลักการออกแบบการเรียนการสอนที่เป็นระบบมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน รวมถึง การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้งในส่วนของเทคโนโลยีในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ ควบคู่กับการผสมผสานระหว่างวิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งได้แก่การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ ที่เน้นเป้าหมายให้นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยนำหลักทฤษฎีของ (B.S Bloom, 1956) ซึ่งได้แก่การพัฒนาด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย เริ่มตั้งแต่มีความรู้ความเข้าใจในประเด็น มีทัศนคติเห็นด้วยและเห็นคุณค่าของการทำงานตามหลักจริยธรรมวิชาชีพ และสุดท้ายมีทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในขั้นตอนการถ่ายภาพและนำเสนอภาพข่าวซึ่งพบว่ามีภาระเมตจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มากในปัจจุบัน

ดังจะเห็นได้จากการจัดทำแนวการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้เนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และจริยธรรมการถ่ายภาพและนำเสนอภาพข่าวเพียง 1 บทเรียน โดยใช้เวลาสอน 1 ครั้งในสัปดาห์แรกๆ ของการจัดการเรียนการสอน ด้วยเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง สำหรับสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิมและเอกชน และด้วยเวลาประมาณ 4 ชั่วโมงสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนขั้นตอนการเรียนการสอนในปัจจุบันมักเริ่มจากการที่อาจารย์ผู้สอนมีการบรรยาย (lecture based) เกี่ยวกับหลักการเชิงแนวคิดและกรอบจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่กำหนดโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดย

ยกตัวอย่างกรณีเหตุการณ์ที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของต่างประเทศที่โด่งดังทั้งในรูปของภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว และกรณีตัวอย่างการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ และการอภิปรายกลุ่มย่อย เกี่ยวกับประเด็นการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ตามโจทย์ที่มอบหมายว่าเข้าข่ายละเมิดหรือไม่ ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ข้อใดและอย่างไร จากนั้นจึงนำข้อสรุปจากกลุ่มมานำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยพิจารณาจากเหตุผลที่นักศึกษาแนะนำเสนอเป็นสำคัญ โดยที่อาจารย์ผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือคำแนะนำเพิ่มเติม และขั้นตอนสุดท้ายคือการฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพ และการจัดทำหนังสือพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับฝึกหัด หรือนิตยสารฉบับฝึกหัด ซึ่งก็ยังจัดว่าเป็นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยที่อยู่ในขั้นความรู้ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้และการคิดวิเคราะห์ เท่านั้น และการพัฒนาด้านทักษะพิสัยด้านการถ่ายภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ประเภทต่างๆ ซึ่งไม่ได้ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แต่อย่างใด

จากขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่า อาจารย์ผู้สอนยังไม่มีข้อกำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในปัจจุบันเพื่อฝึกให้นักศึกษาทำความเข้าใจในปัญหา สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและต้องการร่วมกันคิดหาหนทางแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมที่ปรากฏในภาพข่าวหรือโจทย์อย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการต่างๆ และตัดสินใจนำ แนวทางการแก้ปัญหาที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดมาใช้ในการฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพข่าวในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องมีการตัดสินใจทั้ง 3 ชั้น ตั้งแต่ขั้นการวางแผนถ่ายภาพข่าวอย่างมีเป้าหมาย การเลือกใช้เทคนิคการถ่ายภาพที่หลีกเลี่ยงการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ คำนี้ถึงผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ที่ตกเป็นข่าว ญาติพี่น้อง และสังคม ชั้นลงมือถ่ายภาพ และชั้นหลังการถ่ายภาพซึ่งก็คือการตัดสินใจคัดเลือกและนำเสนอภาพข่าวในขั้นตอนสุดท้าย เพื่อให้เข้าใจกระบวนการทำงานของกองบรรณาธิการได้อย่างครบถ้วนในทุกมุมมองตั้งแต่มุมมองในระดับปฏิบัติการได้แก่ ช่างภาพ หรือนักข่าวและช่างภาพในบุคคลเดียวกันซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานภาพข่าว และมุมมองในระดับบริหารได้แก่ หัวหน้าข่าวหน้า 1 ผู้ช่วยบรรณาธิการ บรรณาธิการหรือบรรณาธิการบริหารซึ่งเป็นผู้คัดเลือก บรรณาธิกรณและนำเสนอภาพข่าวสู่สาธารณะ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ความรู้ การคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นด้านพุทธิพิสัย ผู้การพัฒนาเจตพิสัยหรือการพัฒนาทักษะพิสัยโดยใช้รูปแบบการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ถูกออกแบบมาอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างใด

1.3.2. สถานภาพและปัญหาด้านเนื้อหาการสอน

สถานภาพและปัญหาด้านเนื้อหาการสอน ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา พบว่า เนื้อหาที่ปรากฏในแนวการจัดการเรียนรู้มี 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ความหมาย ความสำคัญและประเภทของภาพวารสารศาสตร์ คุณลักษณะของภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ที่ดี ประโยชน์ของภาพวารสารศาสตร์ 2) จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 3) หลักองค์ประกอบศิลป์ อุปกรณ์และเทคนิคการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ประเภทต่างๆ และ 4) การตกแต่งและนำเสนอภาพวารสารศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาการสอนมักจะสอดคล้องกับตำราการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่พบเห็นในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงปริมาณและสัดส่วนของเนื้อหาที่ปรากฏในแนวการจัดการเรียนรู้สามารถสรุปได้ว่าเนื้อหาการสอนในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ยังเน้นประเด็นเกี่ยวกับหลักการและเทคนิคการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ประเภทต่างๆ ได้แก่ การถ่ายภาพข่าวและภาพประกอบข่าวประเภทต่างๆ อาทิ การถ่ายภาพข่าวอาชญากรรม การถ่ายภาพข่าวกีฬา การถ่ายภาพข่าวสังคม ฯลฯ และการถ่ายภาพสารคดี รวมถึงการตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยเฉพาะอย่างยิ่งโปรแกรม Photoshop ฯลฯ

จากเนื้อหาการสอนไม่ครอบคลุมถึงอุดมการณ์วิชาชีพวารสารศาสตร์ รสนิยมการทำงานในวิชาชีพวารสารศาสตร์ กฎหมายสำคัญที่เชื่อมโยงกับการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ หลักจริยศาสตร์ หรือจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และบทวิเคราะห์สถานการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จากอดีตสู่ปัจจุบันหรือในช่วงระยะเวลา 3-5 ปีย้อนหลังกรณีศึกษาภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพและเทคนิควิธีการถ่ายภาพที่ไม่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ กระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการที่ครอบคลุมการผลิต ตั้งแต่เริ่มต้นเขียนข่าว การถ่ายภาพและเขียนคำบรรยายภาพ การส่งเนื้อหาข่าว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าวเข้ามายังกองบรรณาธิการ จนถึงขั้นการตัดสินใจคัดเลือกภาพ ตกแต่งภาพและนำเสนอภาพสู่สาธารณะ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ประกอบด้วย 1) ขั้นการเตรียมการวางแผนการถ่ายภาพโดยเฉพาะการกำหนดวัตถุประสงค์ของภาพข่าว การสื่อความหมายที่ต้องการ การกำหนดเทคนิคหรือวิธีการทางศิลปะสำหรับการถ่ายภาพ และผลกระทบที่จะเกิดจากการนำเสนอภาพข่าว ที่ฝึกให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ทั้งในการถ่ายภาพสารคดีและการถ่ายภาพข่าวเหตุการณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน 2) ขั้นการลงมือถ่ายภาพ และ 3) ขั้นหลังการถ่ายภาพ ประกอบด้วยการคัดเลือก การบรรณาธิกรณและการนำเสนอผลงานภาพถ่าย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้าน พุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัยโดยอิงกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพทั้ง 4 มิติหลัก ได้แก่ แหลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง

1.3.3 สถานภาพและปัญหาด้านตำรา หรือหนังสือ

สถานภาพและปัญหาด้านตำรา หรือหนังสือ ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา พบว่า ตำราหรือหนังสือรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เรียบเรียงหรือประพันธ์โดยอาจารย์ผู้สอนและจัดพิมพ์จำหน่ายในศูนย์หนังสือของสถาบันอุดมศึกษาหรือสำนักพิมพ์ต่างๆ อย่างเป็นทางการที่สำรวจพบในปัจจุบัน มีจำนวนเพียง 5 เล่ม ได้แก่ (กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554; ชุติพร เกษโกวิท, 2546; ณรงค์ศักดิ์ศรีทานันท์, 2556; มนัส นามวงศ์ และคณะ, 2540; สุภาณี นิตยเสมอ, 2545) โดยอาจมีการจัดทำสำเนาเอกสารประกอบการสอนที่เรียบเรียงโดยอาจารย์ผู้สอนสำหรับไว้ใช้สอนนักศึกษา โดยที่ไม่มีการจัดพิมพ์เพื่อวางจำหน่ายในศูนย์หนังสือหรือสำนักพิมพ์

เมื่อวิเคราะห์ถึงเนื้อหา และรูปแบบการเขียน พบข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ตำราหรือหนังสือที่กล่าวข้างต้นทั้งหมดเน้นเนื้อหาในเชิงหลักการหรือทฤษฎีมากกว่าเป็นคู่มือสำหรับการเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา ดังจะเห็นได้จากการเน้นอธิบายสาระสำคัญ 3 หมวดหลักคล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาพเชิงวารสารศาสตร์ ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญ อาทิ ความหมาย ความสำคัญ ประเภท คุณสมบัติ และประโยชน์ของภาพวารสารศาสตร์ ฯลฯ

2. เทคนิคการผลิตภาพวารสารศาสตร์ ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญ อาทิ อุปกรณ์ หลักการและเทคนิคการถ่ายภาพขาว ภาพวารสารศาสตร์ประเภทต่างๆ และภาพชุด ฯลฯ และ 3) การใช้ภาพวารสารศาสตร์ครอบคลุมการบรรยายภาพ การบรรณาธิกรณภาพและ หลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยอาจมีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาทั้ง 3 หมวดต่างกัน (ณรงค์ศักดิ์ศรีทานันท์, 2556; มนัส นามวงศ์ และคณะ, 2540; สุภาณี นิตยเสมอ, 2545)

3. ด้านรูปแบบการเขียน พบว่า ตำราหรือหนังสือที่กล่าวข้างต้นไม่ได้เน้นบูรณาการระหว่างการเรียนการสอนเชิงแนวคิดทฤษฎีและจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์กับการถ่ายภาพขาวและภาพวารสารศาสตร์ชนิดต่างๆ ไว้ทุกบท โดยที่แต่ละบทควรให้เนื้อหาเชิงหลักการถ่ายภาพขาวหรือภาพวารสารศาสตร์ประเภทนั้นๆ ตัวอย่างภาพขาวหรือภาพวารสารศาสตร์ ที่ละเมียด ไม่ละเมียด และกำกวมในการจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หรือที่เรียกว่าภาพสีเทา บทวิเคราะห์ให้เห็นประเด็นการละเมียดหรือไม่ละเมียดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และแนวทางหรือเทคนิควิธีเพื่อแก้ปัญหาการละเมียดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จากตัวอย่างที่นำเสนอ โดยมีโจทย์ตัวอย่างภาพวารสารศาสตร์ที่เข้าข่ายการละเมียดจริยธรรมในวิชาชีพที่ฝึกให้นักศึกษามีกระบวนการคิดแก้ปัญหา เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ทักษะที่เห็นด้วย หรือตระหนักในการยึดหลักอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพ และได้พัฒนาทักษะการถ่ายภาพขาวและภาพวารสารศาสตร์

ประเภทต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว และสอดคล้องกับหลักจริยธรรมในวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

1.3.4 สถานภาพและปัญหาด้านกลยุทธ์หรือเทคนิควิธีสอน สื่อและ กิจกรรมการเรียนการสอน

สถานภาพและปัญหาด้านเทคนิควิธี สื่อ และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา พบว่า การสอนจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ไม่น่าสนใจ ส่วนใหญ่เน้นการสอนด้วยการบรรยายในชั้นเรียน (lecture-based) เกี่ยวกับหลักการหรือข้อกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์โดยสภากาหนดหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้การเรียนการสอนจริยธรรมในวิชาชีพเป็นเรื่องน่าเบื่อสำหรับนักศึกษา ขณะที่ผู้สอนบางรายอาจจะมีทั้งการบรรยายหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ควบคู่กับการที่อาจารย์ผู้สอนยกตัวอย่างการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวที่โด่งดัง หรือเป็นกรณี classic ในระดับนานาชาติ และ/หรือตัวอย่างภาพข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย และ/หรือตัวอย่างผลงานการประกวดภาพข่าวที่ได้รับรางวัลจากสมาคมนักข่าวที่ที่เกี่ยวข้อง โดยที่อาจารย์ผู้สอนอาจจะมีตั้งคำถามถึงความรู้สึกจากการเห็นภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่น่าเสนอ หรือมอบให้ให้นักศึกษามีการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ในส่วนของสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ พบว่า ปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งนิยมมอบหมายงาน นิตหมายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งงานผ่านอีเมลล์และเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเฟสบุ๊ค ด้วยการสร้างกลุ่มผู้เรียนในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพราะเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าวเป็นที่นิยมสำหรับนักศึกษาโดยที่นักศึกษามักเข้าไปติดตามความเคลื่อนไหว และ โพสต์ข้อความแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน การมอบหมายให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูลเพื่อนำมาใช้สำหรับการอภิปรายกลุ่มหรือจัดทำรายงานในเวปไซต์ นอกจากนั้น อาจารย์ผู้สอนบางมหาวิทยาลัย อาทิ มหาวิทยาลัยรังสิต มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ สำหรับให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนสามารถ log in เข้าระบบเพื่อการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนได้ อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่กล่าว ยังไม่ได้ถูกออกแบบขึ้นโดยมีเป้าหมายในการนำมาใช้เพื่อบูรณาการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติและการเรียนนอกห้องเรียน โดยใช้เครื่องมือต่างๆ ที่เสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่

นักศึกษาอย่างเป็นระบบ มีความน่าสนใจทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา วิธีการนำเสนอ ง่ายต่อการใช้งาน และเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และมีเงื่อนไขในการใช้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนทั้งในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัยที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นแต่อย่างไร

จากสถานการณ์ด้านเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การใช้เทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ยังไม่ได้ถูกออกแบบมาอย่างเป็นระบบ มีความหลากหลาย สามารถสร้างความสนใจและช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และทักษะการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องและเป็นธรรมชาติ

1.3.5 สถานภาพและปัญหาการประเมินผลการเรียนการสอน

สถานภาพและปัญหาการประเมินการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาพบว่า อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ยังเน้นวัดผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในด้านพุทธิพิสัย โดยเฉพาะในระดับความรู้ ความเข้าใจเป็นหลัก โดยมีการวัดความรู้ในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเพื่ออธิบายปรากฏการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และการวิเคราะห์หรือแยกแยะภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แต่ละด้านบ้าง โดยไม่พบว่ามีกรวัดเจตคติหรือทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณที่ครบทั้งกระบวนการตั้งแต่ขั้นการวางแผน ขั้นการถ่ายภาพจนได้ผลผลิตคือภาพข่าวที่ดี และมีคุณภาพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และขั้นหลังการถ่ายภาพหรือความสามารถในการตัดสินใจเลือก บรรณาธิการและนำเสนอภาพข่าวสู่สาธารณะได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว

อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ส่วนใหญ่ทำบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอนเพียงคนเดียว โดยไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งอาจสืบเนื่องจากการที่อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ใช้กระบวนการกลุ่มเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการสอนที่เน้นพัฒนา นักศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจในหลักจริยธรรมในวิชาชีพ มากกว่าการพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา

1.4 สถานภาพและปัญหาด้านนักศึกษา

สถานภาพและปัญหาด้านนักศึกษา พบว่า ปัจจุบัน นักศึกษาศาขานีเทศศาสตร์และสาขาวารสารศาสตร์ส่วนหนึ่งตัดสินใจมาเรียนในสาขาโดยเลือกเรียนตามเพื่อนมากกว่าตั้งใจ หรือมีเป้าหมายในการเรียนเพื่อเข้าสู่อาชีพนักนิเทศศาสตร์ หรือนักวารสารศาสตร์ในอนาคต ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้ไม่เข้าห้องเรียน ไม่สนใจในการเรียน ไม่ใฝ่หาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งไม่ใส่ใจในการฝึกฝนทักษะการถ่ายภาพวารสารศาสตร์อย่างจริงจังดังจะเห็นได้จากการเข้าห้องเรียนสาย การขาดเรียน การเข้ามานั่งคุย เล่นโทรศัพท์มือถือในชั้นเรียน การไม่ใส่ใจในการทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมาย การนำผลงานภาพถ่ายของเพื่อนมาส่งผู้สอน การให้เพื่อนในชั้นเรียนหรือบุคคลที่รู้จักช่วยในการถ่ายภาพเพื่อนำมาส่งผู้สอน การไม่สนใจในการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพวารสารศาสตร์ฯ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพ ทำให้ขาดความรู้รอบรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ไม่มีข้อมูลหรือกรณีศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การนำเสนอข่าวและภาพข่าวขององค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ทันสมัยเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการถ่ายภาพวารสารศาสตร์

จากสภาพปัญหาด้านนักศึกษาที่ขาดความตั้งใจในการเข้าสู่วิชาชีพวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ รวมทั้งขาดการใฝ่เรียนรู้ทำให้การจัดการเรียนสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เพื่อเน้นปลูกฝังทักษะการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพถ่ายให้สอดคล้องกับหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จึงเป็นเรื่องยากมากขึ้น ทั้งนี้เพราะนักศึกษาขาดความรู้ในเชิงแนวคิด ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ วิพากษ์หรือแยกแยะระหว่างข่าวและภาพข่าวที่ละเมิดและไม่ละเมิดจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ ขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี และหลักการที่ได้ศึกษามา เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันด้วยความลุ่มลึกและรู้เท่าทัน ส่งผลต่อการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและสามารถหาทางออกต่อการแก้ไขปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ จนถึงการขาดทักษะการสร้างสรรค์ผลงานข่าวและภาพข่าวที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

นอกจากนี้ ด้วยอายุหรือวัยของนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น และอยู่ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่แวดล้อมด้วยสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้งในส่วนของการนำเสนอข่าวและภาพข่าวขององค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนักข่าวพลเมือง ทำให้นักศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์ผิดๆ ที่อยู่รอบตัว เชื่อมโยงประสบการณ์ผิดๆ ที่เรียนรู้มาในการสร้างสรรค์ผลงานข่าวและภาพข่าว รวมทั้งอาจมีความคุ้นชินกับการนำเสนอข่าวหรือภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์โดยองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ ส่งผลต่อการมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือเฉยๆ ต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาชีพวารสารศาสตร์ การขาดความ

ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา การใช้ความคิดหรือมุมมองส่วนตัวในการตัดสินใจว่าข่าวหรือภาพข่าวใดที่เข้าข่ายละเมิดหรือไม่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มากกว่าใช้หลักเหตุผลหรือหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทำให้มีความเห็นแตกต่างหรือมีข้อโต้แย้งกับอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อนในชั้นเรียน จนถึงไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์และจริยธรรมวิชาชีพเพื่อนำมาปรับใช้ในการผลิตและสร้างสรรค์ผลงานข่าวและภาพข่าวที่ต้อออกสู่สาธารณะ

2. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบ

ผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

การนำเสนอผลการศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาศาขวารสารศาสตร์ ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 2.1 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชา 2.2 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านอาจารย์ผู้สอน 2.3 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการออกแบบและจัดการเรียนการสอน และ 2.4 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษา ซึ่งจะได้นำเสนอทีละประเด็นตามลำดับ

2.1 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชา

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชา มี 3 ประการที่สำคัญ ได้แก่

2.1.1 หลักสูตรนิเทศศาสตร์ควรแยกรายวิชากฎหมายและจริยธรรม

สื่อมวลชนเป็น ออกจากกันเป็น 2 รายวิชา แทนที่จะรวมเนื้อหาทั้งหมดไว้ในรายวิชาเดียวเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และควรปรับการเรียนการสอนรายวิชากฎหมาย และรายวิชาจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน ด้วยการบรรยาย การใช้กรณีศึกษาและการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อฝึกการประยุกต์ใช้ความรู้ ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ไม่ใช่การเน้นท่องจำข้อกฎหมายและจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัยหรือมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนถึงตัดสินใจแก้ไขปัญหาเป็น รวมทั้งมีเจตพิสัย หรือความตระหนักถึงความสำคัญ เห็นคุณค่าของอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพนิเทศ

ศาสตร์และวารสารศาสตร์ ส่งผลต่อการหล่อหลอมอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพในทุกสายวิชา ตลอดระยะเวลา 4 ปีการศึกษาได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งการนำไปใช้เมื่อเข้าสู่วิชาชีพวารสารศาสตร์ในอนาคต

2.1.2 หลักสูตรการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์สาขาวิชาวารสารศาสตร์ และสาขาอื่นๆควรกำหนดให้ทุกสายวิชามีคำอธิบายรายวิชาที่เน้นทั้งความรู้และจริยธรรมในวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนมีการจัดทำแนวการจัดการเรียนรู้ในทุกสายวิชาได้บูรณาการการจัดการเรียนการสอนทุกสายวิชาโดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษามีความรู้ มีทัศนคติที่เห็นด้วย ตระหนักถึงคุณค่า และมีทักษะการทำงานตามหลักอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพไว้ในทุกสายวิชาอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร 4 ปี โดยที่ในแต่ละรายวิชาควรกำหนดให้มีการสอดแทรกจริยธรรมในวิชาชีพไว้ในบทเรียนต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแนวจัดการเรียนรู้ประจำวิชา และอาจจะมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มเติม นอกเหนือจากรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรโดยกำหนดให้แต่ละกิจกรรมมีประโยชน์ในการอบรมปมเพาะและหล่อหลอมจริยธรรมในวิชาชีพแก่นักศึกษาแต่ละชั้นปี อย่างต่อเนื่องตามลำดับ

2.1.3 แนวทางการพัฒนารายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ควร กำหนดให้การถ่ายภาพวารสารศาสตร์เป็นรายวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาวิชาเอกวารสารศาสตร์ และปรับคำอธิบายรายวิชาโดยเน้นที่การพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยในการถ่ายภาพข่าว ที่มีคุณภาพ ตามหลักอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เป็นหลัก เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ประเภทอื่นๆ ในเชิงสร้างสรรค์ เป็นที่ยอมรับของผู้ตกเป็นข่าว ครอบครัวหรือญาติผู้ตกเป็นข่าว นักวิชาการ นักวิชาชีพและสังคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านอาจารย์ผู้สอน

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านอาจารย์ผู้สอนมี 3 ประการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควรเป็นบุคคลเดียวกัน เพื่อสร้างเอกภาพ และประสิทธิภาพในพัฒนานักศึกษาในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัยซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

2.2.1 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องใน 3 ส่วนที่สำคัญได้แก่ 1) ด้านความรู้ ประกอบด้วย ความรู้ในเชิงแนวคิดทฤษฎีในศาสตร์สาขาวารสารศาสตร์ สาขาการถ่ายภาพ สาขาจริยศาสตร์ อย่างลึกซึ้ง มีการติดตามผลงานภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ขององค์กรวิชาชีพที่เป็นปัจจุบัน รวมถึงมีความรู้ในการออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน 2) ด้านทักษะ อาจารย์ผู้สอนควรมีความรู้และทักษะในการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพที่ทันสมัยและสามารถแก้ปัญหา

เฉพาะหน้าที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆของนักศึกษาได้ และมีทักษะการถ่ายภาพที่สามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาได้ และ 3) ด้านพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต อาจารย์ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ในวิชาชีพครูและในวิชาชีพวารสารศาสตร์ เพื่อให้ศึกษามีความเชื่อถือศรัทธา และดำเนินตามแบบอย่างในอุดมคติ (idol) ที่ดี

2.2.2 .อาจารย์ผู้สอนควรเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ เพื่อสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาชีพ และการเชิญนักวิชาชีพจากองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพวารสารศาสตร์ซึ่งเป็นช่างภาพ หัวหน้าข่าวหรือบรรณาธิการมาบรรยายพิเศษให้ความรู้ประสบการณ์ทางวิชาชีพ มุมมองการผลิตและนำเสนอผลงานภาพข่าวที่ดี รวมทั้งผลกระทบจากการผลิตภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพต่อผู้ตกเป็นข่าว ญาติพี่น้อง และสังคม ฯลฯ โดยเฉพาะในขั้นตอนการพัฒนาทักษะพิสัย

2.3 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการออกแบบและจัดการ

เรียนการสอน

อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาชีพวารสารศาสตร์ต่างเห็นพ้องกันถึงแนวทางการพัฒนา การออกแบบและจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา ใน 5 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 2.3.1ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการสอน 2.3.2 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเนื้อหา 2.3.3 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านตำรา และหนังสือ 2.3.4 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านกลยุทธ์หรือเทคนิควิธีสอน สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน และ 2.3.5 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีสาระสำคัญดังนี้

2.3.1 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการหรือ

ขั้นตอนการสอน

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดกระบวนการและขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (B.S Bloom, 1956) แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยใช้เทคนิควิธี สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจ โดยเน้นการบรรยาย และกระบวนการกลุ่มทั้งในชั้นเรียนผ่านการอภิปรายกลุ่มย่อยและนอกชั้นเรียนผ่านการใช้บทเรียนออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาสามารถมีปฏิสัมพันธ์ 2 ทางผ่านเครื่องมือต่างๆ ทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา โดยมีการจัดทำคู่มือการสอน

สำหรับอาจารย์ผู้สอนและการจัดทำคู่มือการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาหรือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน ตั้งแต่เริ่มต้นเรียนจนจบกระบวนการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ดังนี้

2.3.1.1 ด้านพุทธิพิสัยเริ่มจากการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ การใช้ภาพข่าวตัวอย่าง การให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูล และกระบวนการกลุ่มเป็นหลักเพื่อสร้างความเข้าใจต่อปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวในมิติต่างๆ จากการค้นคว้าข้อมูลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เป็น สามารถวิเคราะห์แยกแยะผิด ถูก สังเคราะห์ความรู้ สรุปแนวคิดและวางแผนสร้างสรรค์ภาพข่าวที่ดีเป็น และประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยความรู้ที่มีได้ในระดับหนึ่ง

2.3.1.2 ด้านเจตพิสัย เน้นการใช้ภาพข่าวตัวอย่าง การให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูล และกระบวนการกลุ่มทั้งในชั้นเรียนและผ่านบทเรียนออนไลน์เป็นกลยุทธ์หลัก โดยมีเทคนิคการบรรยายเป็นกลยุทธ์รอง เพื่อให้นักศึกษามีการรับรู้ ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา มีทัศนคติเห็นด้วยหรือเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ สามารถจัดระบบการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาตั้งแต่ขั้นวางแผน ขั้นถ่ายภาพและขั้นหลังถ่ายภาพ และแสดงให้เห็นด้วยการจัดทำแบบฟอร์มสำหรับนำมาใช้เป็นหลักการหรือแนวปฏิบัติในการสร้างสรรค์และผลิตผลงานภาพข่าวในขั้นต่อไป

2.3.1.3 ด้านทักษะพิสัย เน้นการใช้ตัวอย่าง การฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพในสถานการณ์จำลอง และ/หรือสถานการณ์จริง ทั้งในระดับบุคคลและในระดับกลุ่ม กระบวนการกลุ่ม และการจัดทำ final project อาทิ การแสดงนิทรรศการผลงานภาพข่าว หรือการจัดทำหนังสือพิมพ์ฉบับฝึกหัดเป็นกลยุทธ์หลัก โดยมีเทคนิคการบรรยายเป็นกลยุทธ์รอง โดยอาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ตามแนวทางหรือแบบอย่างที่เหมาะสมจากนั้นจึงใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ใน 3 ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นวางแผนหรือกำหนดวิธีการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพจากภาพข่าวที่กำหนดให้ขั้นการถ่ายภาพด้วยการตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสมไปใช้ในการถ่ายภาพในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง และขั้นหลังการถ่ายภาพด้วยการตัดสินใจเลือกภาพข่าว บรรณาธิการภาพข่าว และนำเสนอภาพข่าว จากนั้นจึงร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงานโดยกลุ่ม เพื่อนในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอน และ/หรือนักวิชาชีพวารสารศาสตร์

2.3.2 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเนื้อหา

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเนื้อหา ควรเน้นกำหนดเนื้อหาในแนวการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา ครอบคลุมประเด็นเนื้อหา 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

2.3.2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์ ประกอบด้วย

ความหมายความสำคัญและประเภทของภาพวารสารศาสตร์ คุณลักษณะของภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ที่ดี ประโยชน์ของภาพวารสารศาสตร์ และกระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการ เพื่อให้เห็นเส้นทางเดินของข่าวและภาพข่าวจากขั้นตอนเริ่มต้นถึงขั้นตอนสุดท้าย

2.3.2.2 อุคตการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลักกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็กและเยาวชน กฎหมายสิทธิมนุษยชน ฯลฯ โดยมีบทวิเคราะห์สถานการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่ชัดเจนและเทคนิคการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จากกรณีศึกษาภาพข่าวที่เป็นปัจจุบัน

2.3.2.3 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล และ หลักแห่งรสนิยมที่ดี

2.3.3 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดทำตำราหรือหนังสือ

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดทำตำราหรือหนังสือรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ควรได้รับการออกแบบให้มีลักษณะเป็นคู่มือหรือแนวปฏิบัติการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เน้นให้นักศึกษามีทักษะการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จากสถานการณ์ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวในปัจจุบัน ทั้ง 4 มิติได้แก่ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง โดยมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

2.3.3.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์ ประกอบด้วย

ความหมาย ความสำคัญและประเภทของภาพวารสารศาสตร์ คุณลักษณะของภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ที่ดี ประโยชน์ของภาพวารสารศาสตร์ และกระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการ เพื่อให้เห็นเส้นทางเดินของข่าวและภาพข่าวจากขั้นตอนเริ่มต้นถึงขั้นตอนสุดท้าย

2.3.3.2 อุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลักกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็กและเยาวชน กฎหมายสิทธิมนุษยชน ฯลฯ บทวิเคราะห์สถานการณ์การละเมิดหรือไม่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

2.3.3.3 กระบวนการและเทคนิคสร้างสรรค์ผลงานภาพข่าวหรือภาพวารสารศาสตร์ตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติได้แก่ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล และหลักแห่งรสนิยมที่ดีประเภทต่างๆ โดยมีเนื้อหาเชิงหลักการ กระบวนการและเทคนิคการถ่ายภาพข่าวที่สอดคล้องกับจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ตัวอย่างภาพข่าวหรือภาพวารสารศาสตร์ ที่ละเมิด ไม่ละเมิด หรือเสี่ยงต่อการจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หรือที่เรียกว่าภาพข่าวสีเทา และแนวทาง หรือเทคนิควิธีเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จากตัวอย่างที่นำเสนอ โดยมีโจทย์ตัวอย่างภาพวารสารศาสตร์ที่เข้าข่ายการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในแต่ละมิติที่ฝึกให้นักศึกษาได้เสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพตามรูปแบบการสอนการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ผู้สอนออกแบบ

2.3.4 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเทคนิค สื่อและ

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเทคนิค สื่อและกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญกับการนำรูปแบบการสอนแบบผสมผสาน (ทั้งในและนอกชั้นเรียน) โดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยมีหลักการ ดังนี้

2.3.4.1 การผสมผสานระหว่างเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนในสัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะมีน้ำหนัก 50:50, 60:40 หรือ 70:30 เปอร์เซนต์ก็ได้

2.3.4.2 การออกแบบเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ควรมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติ และทักษะพิสัย ดังนี้

2.3.4.3 ด้านพุทธิพิสัยพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักการ สามารถประยุกต์ใช้หลักการหรือทฤษฎีในการอธิบายปรากฏการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพได้ กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณค่าภาพข่าวในมิติเชิงจริยธรรมทั้ง 4 มิติ วิเคราะห์แยกแยะกรณีการละเมิด/ไม่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพของผลงานภาพข่าว สังเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผล ตลอดจนสามารถประเมินหรือตัดสินใจแก้ปัญหาในเบื้องต้นได้

2.3.4.4 ด้านเจตพิสัยพัฒนานักศึกษาให้มีการรับรู้ มีทัศนคติเห็นด้วย เห็นคุณค่าของการทำงานตามอุดมการณ์และหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนำคุณค่าที่ยึดถือไปใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.4.5 ด้านทักษะพิสัยพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่แก้ปัญหาคาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพอย่างมีวิจารณญาณโดยมีหลักการเชิงแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่างๆ เป็นกรอบแนวทาง ตามโจทย์ที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมาย โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่มที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานการณ์ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง โดยอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด มีการนำเสนอข้อสรุปต่อแนวทางการแก้ปัญหาที่กลุ่มเลือกใช้ การนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่กลุ่มตัดสินใจเลือกใช้ไปใช้ในการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพข่าวที่ดีมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับสำหรับนักวิชาการและนักวิชาชีพวารสารศาสตร์ และสาธารณชนได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว การร่วมกันประเมินผลการตัดสินใจของกลุ่มในการนำทางเลือกไปใช้ในการแก้ปัญหาว่ามีความเหมาะสม หรือควรปรับปรุงอย่างไรเมื่อต้องตัดสินใจในสถานการณ์ใกล้เคียงกันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม จนได้ข้อสรุปที่มีเหตุมีผลและรอบคอบมากขึ้น

2.3.5 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการประเมินผลการเรียน

การสอน

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการประเมินผลการเรียนการสอนควรมีหลักการสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

2.3.5.1 การประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะหรือความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาควรมีทั้งการประเมินผลสรุปซึ่งครอบคลุมการวัดการพัฒนาในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย และการประเมินความก้าวหน้าซึ่งควรใช้การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน โดยใช้แนวทางการวัดในระบบรูบริก (rubric assessment) เพื่อความละเอียดในการประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลควรมีความหลากหลายและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่น แบบทดสอบ แบบวัดเจตพิสัย แบบสอบอัตนัยประยุกต์ แบบสังเกตการณ์โดยอาจารย์ผู้สอน แบบรายงานตนเอง แบบสรุปผลการเรียนรู้ ฯลฯ ทั้งนี้การวัดทักษะควรมีการฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากผลงานภาพของนักศึกษาด้วย

2.3.5.2 การประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาควรมีการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 3 ฝ่ายได้แก่ การประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน การประเมินตนเองโดยผู้เรียน และการประเมินโดยเพื่อนนักศึกษา โดยอาจทำในชั้นเรียน หรือนอกชั้นเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ก็ได้

2.3.5.3 การประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาที่มีเป้าหมายในการเน้นวัดพัฒนาการที่เกิดขึ้นก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน ควรมีการออกแบบเครื่องมือสำหรับการประเมินผลทั้งก่อน-หลังเรียน แต่หากไม่ได้มีเป้าหมายในการวัดพัฒนาการที่เกิดขึ้นก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่ออกแบบขึ้น การประเมินผลการเรียนการสอนในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยภายหลังการจัดการเรียนการสอนก็เพียงพอแล้ว

2.4 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษา

ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษาคควรเริ่มจากการมี กระบวนคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนในสาขาวารสารศาสตร์ โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความถนัดในวิชาชีพ พร้อมกับมีการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หล่อหลอมอุดมการณ์ และจริยธรรมทางวิชาชีพเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยใช้สื่อใหม่ที่นักศึกษาให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ค การใช้วิทยากร ซึ่งอาจเป็นนักวิชาชีพหรือบัณฑิตรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ และ/หรือการใช้กระบวนการกลุ่มที่ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และ/หรือการมีเวทีหรือพื้นที่ในการ แสดงความคิดเห็น และแสดงผลงานต่อสาธารณะเพื่อสร้างแรงจูงใจ และความสนใจในการเรียน

3. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียน การสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ ตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

จากผลการวิเคราะห์เอกสารข้อมูลเชิงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของ รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่นำเสนอโดย (Barnum & Paarmann, 2002; Carman, 2005; Sharpe et al., 2006; Singh & Reed, 2001, 2003; Van Dam, 2001; ประพรรณ พละ ชีวะ, 2550) สามารถสรุปองค์ประกอบสำคัญได้ 10 องค์ประกอบด้วย ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอน หลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน (infrastructure) 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery) ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกัน แบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา (Self-paced learning) 8) เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่งสนับสนุนการเรียน ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบมา สร้างเครื่องมือสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของนักวิชาการด้านวารสารศาสตร์ นักวิชาชีพ วารสารศาสตร์ และนักวิชาการด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 29 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ต่อรายละเอียดสำคัญของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และนำ ความคิดเห็นที่ได้มาวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นที่ตรงกัน ทำให้สามารถสรุปสาระสำคัญ เกี่ยวกับความต้องการและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ ผสมผสานทั้ง 10 องค์ประกอบ ได้ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอน
แบบผสมผสาน

องค์ประกอบหลัก	สาระสำคัญขององค์ประกอบของ การเรียนการสอนแบบผสมผสาน
1. บทบาทผู้เรียน	<p>1.1 เข้าใจขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>1.2 เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม</p> <p>1.3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะระบบการจัดการเรียนรู้ LMS.</p> <p>1.4 มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน</p>
2. บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน	<p>2.1 มีความสามารถในการชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ ระบบการจัดการเรียนรู้ LMS. ขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และมีบทบาทในฐานะผู้อำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้</p> <p>2.2 ผู้สอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควรเป็นบุคคลเดียวกัน</p> <p>2.3 มีความรู้เชิงแนวคิดทฤษฎีในศาสตร์วารสารศาสตร์/ การถ่ายภาพ สาขาจิตรกรรม/ จริยธรรมในวิชาชีพและการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>2.4 มีความรู้และทักษะในการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.5 มีทักษะการถ่ายภาพขาวเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่สามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาได้</p> <p>2.6 ควรเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต</p> <p>2.7 ควรเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพหรือมีเครือข่ายทางวิชาชีพ</p> <p>2.8 มีความสามารถในการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน</p> <p>2.9 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะระบบการจัดการเรียนรู้ LMS.</p> <p>2.10 สามารถให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนเพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณและในขั้นตอนการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรม</p> <p>2.1 มีทักษะการสังเกตการณ์การมีส่วนร่วมของผู้เรียนตามขั้นตอนที่กำหนด</p> <p>2.2 มีความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติและทักษะพิสัย</p> <p>2.3 มีทักษะการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อจูงใจให้นักศึกษาสนใจในกระบวนการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่กำหนด</p>

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ
การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สาระสำคัญขององค์ประกอบของ การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน
3. เนื้อหาและ วัสดุประสงค์การเรียนรู้	<p>3.1 เนื้อหาและรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>3.2 เนื้อหาหลักควรมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ ประกอบด้วย</p> <p>3.2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์ และเส้นทางเดินของข่าวและภาพข่าวในกองบรรณาธิการ</p> <p>3.2.2 อุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลักกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพข่าว</p> <p>3.2.3 บทวิเคราะห์สถานการณ์การละเมิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพในภาพข่าวทั้ง 4 มิติ เพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหาและเห็นคุณค่าการยึดถือหลักจริยธรรม</p> <p>3.2.4 เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติ จากกรณีศึกษาภาพข่าวที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้ความรู้สำหรับการแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ</p> <p>3.2.5 กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติ เพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>3.2.6 โจทย์หรือสถานการณ์ของปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพทั้ง 4 มิติหลักที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบผสมผสานที่กำหนดขึ้นฯ</p>

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ
การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สาระสำคัญขององค์ประกอบของ การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน
4.กิจกรรมหรือวิธีสอน หลากหลาย	<p>4.1 การเตรียมผู้เรียนและจัดกระบวนการกลุ่ม โดยผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการเรียนรู้การสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ อธิบายการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ เอกสาร/คู่มือสำหรับผู้เรียน จากนั้นจึงดำเนินการจัดกระบวนการกลุ่มด้วยการแบ่งกลุ่ม แนะนำบทบาทหน้าที่ผู้เรียน และเงื่อนไขต่างๆ ที่สำคัญ</p> <p>4.2 ผสมผสานระหว่างเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและแบบออนไลน์ควรมีสัดส่วนที่เหมาะสมซึ่งอาจจะมีน้ำหนัก 50:50, 60:40 หรือ 70:30 เปอร์เซนต์ก็ได้</p> <p>4.3 ออกแบบเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนและแบบออนไลน์ควรมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติ และทักษะพิสัย โดยควรมีขั้นตอนการจัดเรียนการสอน ดังนี้</p> <p>4.3.1 ประกาศโจทย์หรือปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพ ในแต่ละมิติที่ปรากฏในภาพข่าวโดยผู้สอนผ่านกระดานสนทนาในระบบการจัดการเรียนรู้ทุกวันจันทร์</p> <p>4.3.2 มอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านบทเรียนออนไลน์และส่งงานที่มอบหมายให้แก่ผู้สอนผ่านระบบการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่ประสานเวลาด้วยกระดานสนทนาอิเล็กทรอนิกส์ (message board)</p> <p>4.3.3 กำหนดให้นักศึกษานำข้อมูลที่ทำเป็นรายบุคคลในข้อ 2 มาโพสต์ขึ้นระบบการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลา ได้แก่ กลุ่มสนทนาแบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน และดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มๆ เพื่อร่วมกันพิจารณาความหมายของการละเมิดจริยธรรมจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนด และเพื่อให้ตระหนักถึงการมีอยู่และความเป็นไปของปัญหา เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การเรียนในชั้นเรียน</p> <p>4.3.4 จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยคำแนะนำของผู้สอนตามขั้นตอนนี้ ต่างๆ ได้แก่ การเตรียมผู้เรียนและกระบวนการกลุ่ม ขั้นการกำหนดปัญหา ขั้นการขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา ขั้นการเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นการประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ และ ขั้นการแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ โดยมีภารกิจปฏิบัติกรถ่ายภาพในสถานการณ์จำลอง</p> <p>4.3.5 นำเสนอสรุปผลการเรียนรู้ของกลุ่มด้วยวาจาประกอบสื่อ ppt. และผลงานภาพข่าวในชั้นเรียน</p>

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ
การเรียนการสอนแบบผสมผสาน (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สาระสำคัญขององค์ประกอบของ การเรียนการสอนแบบผสมผสาน
4.กิจกรรมหรือวิธีสอน หลากหลาย	<p>4.3.6 ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ ในชั้นเรียนโดยผู้สอนด้วยการประเมินทักษะการถ่ายภาพของกลุ่ม และการประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาประเมินตนเอง และประเมินสมาชิกในกลุ่ม และการ ประเมินผลโดยผู้สอน</p> <p>4.3.7 ส่งรายงานผลการศึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เป็นลาย ลักษณ์อักษรผ่านระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS.)</p> <p>4.3.8 เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนทั้ง 5 หน่วยการเรียนการ สอนเสร็จสิ้น ควรจัดกิจกรรมเสริมในสัปดาห์สุดท้ายในรูปของโครงการ (final project) เพื่อ สร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพทั้ง 4 มิติ เช่น หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ หรือการจัดแสดงนิทรรศการผลงานภาพหรือการจัดสัมมนาโดยเชิญ นักวิชาชีพมาร่วมพูดคุย บอกเล่าประสบการณ์ พร้อมทั้งรับฟังการนำเสนอผลงานภาพถ่าย ในสถานการณ์จำลองเพื่อแก้ปัญหาละเมิดหลักจริยธรรมในวิชาชีพทั้ง 4 มิติ และให้ข้อมูล ป้อนกลับเพื่อพัฒนาผลงานให้เป็นที่ยอมรับฝ่ายมากขึ้น</p>
5.การเรียนแบบเผชิญหน้าใน ชั้นเรียน	<p>5.1 เตรียมผู้เรียนและจัดกระบวนการกลุ่ม ด้วยการสรุปผลการสนทนา กลุ่มออนไลน์หน่วยการเรียนการสอน 1-5 และสิ่งที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติม</p> <p>5.2 จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ในคู่มือ สำหรับผู้เรียนดังรายละเอียดข้อ 4 โดยมีผู้สอนมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน การ อำนวยความสะดวก การทำบทบาทแบบตัวต่อตัวเรียกกลุ่มย่อยโดยใช้เอกสารประกอบการ เรียนการสอน PPT. และภาพข่าว</p> <p>5.3 ฝึกทักษะการถ่ายภาพข่าวในสถานการณ์จำลองและนำเสนอภาพ ข่าวเพื่อแก้ปัญหาละเมิดหลักจริยธรรมทั้ง 4 มิติได้แก่ หลักแห่งสิทธิ ส่วนบุคคล หลัก แห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง</p> <p>5.4 นำเสนอสรุปผลการเรียนรู้ด้วยวาจาประกอบสื่อ PPT. และภาพข่าว</p> <p>5.5 วิพากษ์โดยผู้สอนและเพื่อนต่างกลุ่ม และสรุปบทเรียนโดยผู้สอน</p> <p>5.6 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสัปดาห์สุดท้าย อาทิ การจัดสัมมนาและ/หรือนิทรรศการ ภาพข่าว โดยเชิญนักวิชาชีพมาประเมินผลงาน</p>

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ
การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สาระสำคัญขององค์ประกอบของ การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน
6.ระบบโครงข่าย พื้นฐาน (infrastructure)	<p>6.1 จัดให้มีระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) และบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงของสถาบันการศึกษา</p> <p>6.2 มีห้องและคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตด้วยระบบ LAN</p> <p>6.3 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับการเรียนการสอน</p> <p>6.4 มีระบบ wireless สำหรับเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ ทุกเวลา ความเร็วในการสื่อสารข้อมูล</p> <p>6.5 มีโปรแกรมและซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งควรเป็นโปรแกรม MOODLE เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่มีเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เครื่องมือสำหรับการเรียนแบบร่วมมือกันทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา ที่หลากหลายและใช้งานง่าย</p> <p>6.6 มีระบบรักษาความปลอดภัยบนเครือข่าย</p> <p>6.7 มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล</p>
7.การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery)	<p>7.1 การเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลา ซึ่งควรใช้ห้องสนทนาออนไลน์ (chat room)</p> <p>7.2 การเรียนรู้ด้วยตนเองบนเว็บ ได้แก่ บทเรียนออนไลน์</p> <p>7.3 สอบถามข้อสงสัยและส่งรายงานผลการศึกษา เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มผ่านกระดานเสวนา (webboard)</p>
8.เป็นสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน	<p>8.1 มีห้องคอมพิวเตอร์ ภายในมหาวิทยาลัย</p> <p>8.2 มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย (wireless) ในมหาวิทยาลัยสำหรับการเข้าระบบการเรียนแบบออนไลน์ การสืบค้นข้อมูลและการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา</p>
9.การประเมินผล	<p>9.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย ก่อนและหลังเรียน ซึ่งควรครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย ในชั้นเรียนในสัปดาห์แรกที่ปทุมธานีเทศ นักศึกษาและในสัปดาห์สุดท้ายหลังจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบสอบ MEQ และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน</p> <p>9.2 ประเมินความก้าวหน้าประจำสัปดาห์ ควรใช้การประเมินตามสภาพจริงให้ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคส์ และควรมีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มซึ่งเป็นจุดเน้นของวิธีสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน</p>

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ
การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สาระสำคัญขององค์ประกอบของ การเรียนรู้การสอนแบบผสมผสาน
10. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	10.1 คู่มือผู้สอนตามแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้การสอนที่กำหนด 10.2 เอกสารประกอบการเรียนการสอนประจำหน่วยการเรียนรู้การสอน 10.3 ซีดีรื่องเรียนโดยผู้อ่านต่อการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมใน วิชาชีพและคำตัดสินโดยสมาคมวิชาชีพ 10.4 บทความทางวิชาการและบทวิเคราะห์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ 10.5 ตัวอย่างภาพข่าวที่ละเมิด/ไม่ละเมิดจริยธรรมวิชาชีพที่เป็นกรณี classic และที่นำเสนอ ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 10.6 คลิปสัมภาษณ์นักวิชาการและนักวิชาชีพ 10.7 การสร้างเวบลิงค์ Link เชื่อมโยงไปสู่เว็บไซต์องค์กรหนังสือพิมพ์/เวป ไซต์สมาคมวิชาชีพ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ 10.8 โจทย์หรือกรณีศึกษา ใบงาน 10.9 แบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการส่งรายงานผลการเรียนรู้

สรุป ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทำให้สรุปได้ว่าองค์ประกอบ
สำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อ
เสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สำหรับนักศึกษาสาขา
วารสารศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ควรมี 10 องค์ประกอบ ได้แก่
 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้
 4) กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่าย
 พื้นฐาน (infrastructure) 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery) ซึ่งอาจอยู่ใน
 รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการ
 เรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา (Self-paced learning) 8) เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้
 ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

2) ผลการสอบถามนักศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่นักศึกษา

สาขาวิชาวารสารศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 30 คน จำแนกตามตัวแปรได้แก่ 1) เพศ 2) คณะแผนกเฉลี่ยสะสม 3) การมีคอมพิวเตอร์หรือ Smart phone ส่วนตัว 4) สถานที่ที่นักศึกษาสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติม 5) ระยะเวลาที่นักศึกษาสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมต่อวัน 6) ประสบการณ์ของนักศึกษาในการเรียนออนไลน์ 7) ประสบการณ์ของนักศึกษาในการสืบค้นข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสถานการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าว 8) ความถี่ในการติดตามสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สำหรับภาพข่าวผ่านสื่อออนไลน์ 9) การตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวในปัจจุบัน และ 10) การเห็นคุณค่าของการยึดถือหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพข่าว ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ข้อ	ตัวแปร	ลักษณะของ ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย	10	33.34
		หญิง	20	66.66
		รวม	30	100.00
2	คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX)	ต่ำกว่า 2.00	1	3.3
		2.00-2.49	7	23.3
		2.50-2.99	18	60.0
		3.00-3.49	6	6.7
		3.50-4.00	6	6.7
รวม	30	100.00		
3	การมีคอมพิวเตอร์หรือ Phone ส่วนตัว	Smart มี	29	96.7
		ไม่มี	1	3.3
		รวม	30	100.00
4	สถานที่ที่นักศึกษาสืบค้นข้อมูล ผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อการศึกษาเพิ่มเติม	ที่พัก	23	76.7
		ศูนย์คอมพิวเตอร์	2	6.7
		บริเวณที่มีสัญญาณ ภายในมหาวิทยาลัย	WIFI 5	16.7
		อื่นๆ	0	0
รวม	30	100.00		
5	ระยะเวลาที่นักศึกษาสืบค้นข้อมูล ผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา เพิ่มเติมต่อวัน	น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	3	10.0
		1-2 ชั่วโมง	16	53.3
		มากกว่า 2 ชั่วโมง	11	36.7
รวม	30	100.00		
6	ประสบการณ์ของนักศึกษาในการ เรียนออนไลน์	เคยเรียน	0	0
		ไม่เคยเรียน	30	100.00
		รวม	30	100.00

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ข้อ	ตัวแปร	ลักษณะของ ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
7	ประสบการณ์ของนักศึกษาในการสืบค้น ข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสถานการณ์ละเมิด จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏ ในภาพข่าว	เคยสืบค้น	24	80.00
		ไม่เคยสืบค้น	6	20.00
		รวม	30	100.00
8	ความถี่ในการติดตามสถานการณ์ละเมิด จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สำหรับ ภาพข่าวผ่านสื่อออนไลน์	มากที่สุด	6	20.00
		มาก	13	43.3
		ปานกลาง	9	30.0
		น้อย	2	6.7
		น้อยที่สุด	0	0
		รวม	30	100.00
9	การตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการ ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ ปรากฏในภาพข่าวในปัจจุบัน	มากที่สุด	1	3.3
		มาก	6	20.0
		ปานกลาง	20	66.7
		น้อย	1	3.3
		น้อยที่สุด	2	6.7
		รวม	30	100.00
10	การเห็นคุณค่าของการยึดถือหลักจริยธรรม ในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในการสร้างสรรค์ และนำเสนอผลงานภาพข่าว	มากที่สุด	7	23.3
		มาก	13	43.3
		ปานกลาง	10	33.3
		น้อย	0	0
		น้อยที่สุด	0	0
		รวม	30	100.00

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50-2.99 และมีคอมพิวเตอร์หรือ Smart phone ส่วนตัว ทั้งนี้สถานที่ที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมได้แก่ ที่พัก โดยระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมต่อวันประมาณ 1-2 ชั่วโมง

เมื่อสอบถามถึงประสบการณ์ของนักศึกษาในการเรียนออนไลน์พบว่า นักศึกษาทั้งหมดไม่เคยเรียนด้วยระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แต่ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการสืบค้นข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าว โดยมีความถี่ในการติดตามสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สำหรับภาพข่าวผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับมาก

เมื่อสอบถามถึงการตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวในปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้อยู่ในระดับปานกลาง และเห็นคุณค่าของการยึดถือหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพข่าวอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินตนเองในด้านสมรรถนะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์

ตารางที่ 23 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการประเมินตนเองในด้านสมรรถนะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนรู้	3.17	.461	ปานกลาง
2	ความรู้เกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนออนไลน์	3.33	.661	ปานกลาง
3	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนบนเว็บด้วยตนเองผ่านชุดการสอนออนไลน์	3.23	.662	ปานกลาง
4	ความรู้ในการใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น คลิป อีบุ๊ก	3.20	.484	ปานกลาง
5	ความรู้เกี่ยวกับการใช้กระดานเสวนา	3.40	.675	ปานกลาง
6	ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสนทนาออนไลน์	3.37	.765	ปานกลาง
7	ความรู้เกี่ยวกับการใช้กระดานประกาศข่าว	3.20	.714	ปานกลาง
8	ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลผ่านเวบลิงค์	3.40	.724	ปานกลาง
9	ความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป อาทิ โปรแกรมการบันทึกข้อมูลด้วยแผ่นซีดี ดีวีดี	3.40	.770	ปานกลาง
10	ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต/เวปไซต์	3.80	.847	มาก
11	ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์	3.83	.791	มาก
	รวม	3.40	.492	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 พบว่า นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) โดยมีความรู้เกี่ยวกับการใช้อีเมลมากที่สุด ($\bar{X} = 3.83$) และรองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต/เวปไซต์ ($\bar{X} = 3.80$)

3. การประเมินตนเองในด้านสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์

ตารางที่ 24 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการประเมินตนเองในด้านสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เช่น เฟสบุค ไลน์	4.03	.850	มาก
2	ความรู้เกี่ยวกับการ upload และ download ไฟล์ข้อมูล	3.67	.884	มาก
3	ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ	3.40	.563	ปานกลาง
4	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์	3.33	.750	ปานกลาง
5	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอุดมการณ์และจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์	3.20	.484	ปานกลาง
6	ความรู้ในวิทยาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่นโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับตกแต่งและบรรณาธิกรณภาพ	3.20	.484	ปานกลาง
7	ความเข้าใจกลไกการทำงาน ศักยภาพและข้อจำกัดของกล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.20	.531	ปานกลาง
8	ความรู้ในศิลปะและองค์ประกอบศิลป์	3.30	.535	ปานกลาง
9	ความเข้าใจในการสื่อสารด้วยภาพและภาษาภาพหรือเล่าเรื่องได้อย่างครบถ้วนชัดเจน	3.43	.679	ปานกลาง

ตารางที่ 24 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการประเมินตนเอง
ในด้านสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
10	ความรู้ในการประเมินคุณค่าภาพข่าว	3.37	.490	ปานกลาง
11	การมีทักษะในการถ่ายภาพข่าวที่สามารถสื่อสารหรือเล่าเรื่องได้อย่างครบถ้วนชัดเจน	3.20	.551	ปานกลาง
12	การมีทักษะในการถ่ายภาพข่าวที่แสดงให้เห็นบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ครบถ้วน	3.23	.568	ปานกลาง
13	การมีทักษะการเขียนคำอธิบายภาพข่าว	3.20	.610	ปานกลาง
14	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวเชิงสร้างสรรค์	3.23	.568	ปานกลาง
15	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่มีความคมชัด	3.13	.571	ปานกลาง
16	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่แสดงให้เห็นการจัดองค์ประกอบภาพที่ดี	3.13	.571	ปานกลาง
17	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวในจังหวะและอิริยาบถที่เหมาะสม	3.17	.648	ปานกลาง
18	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพวารสารศาสตร์	3.10	.548	ปานกลาง
รวม		3.31	.392	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 พบว่า นักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) โดยสมรรถนะที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ค และ ไลน์ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับการ upload และ download ไฟล์ข้อมูล ($\bar{X} = 3.67$) สมรรถนะที่มีน้อยที่สุดคือ การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพวารสารศาสตร์ ($\bar{X} = 3.10$)

4. การประเมินตนเองด้านความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์

ตารางที่ 25 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการประเมินตนเองด้านความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายได้ว่า สถานการณ์ของปัญหาในภาพเป็นอย่างไร	3.23	.568	ปานกลาง
2	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายความเป็นมา ประเด็นปัญหา สาเหตุของปัญหาในภาพ	3.27	.521	ปานกลาง
3	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุได้ถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนความต้องการ/คาดหวัง	3.27	.691	ปานกลาง
4	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุได้ว่า ละเมิดจริยธรรมในข้อใดหรือไม่/อย่างไร/เพราะเหตุใด	3.30	.596	ปานกลาง
5	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุถึงผู้ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอภาพข่าว	3.27	.521	ปานกลาง
6	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายบุคคลที่มีบทบาทในการตัดสินใจแก้ปัญหาในเบื้องต้น	3.33	.547	ปานกลาง
7	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายประเภทของข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อหาตอบสำหรับแก้ปัญหา	3.30	.466	ปานกลาง
8	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ฉันสามารถระบุ ทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ	3.23	.568	ปานกลาง
9	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ฉันสามารถเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพได้	3.33	.479	ปานกลาง
10	ฉันสามารถนำทางเลือกข้างต้นมาใช้ในขั้นตอนการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพได้อย่างดี	3.37	.615	ปานกลาง

ตารางที่ 25 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการประเมินตนเอง ด้านความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
11	หลังการถ่ายภาพฉันสามารถประเมินคุณภาพภาพถ่ายที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ	3.43	.626	ปานกลาง
12	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุเหตุผลทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนำเสนอผลงานภาพข่าวได้อย่างเหมาะสม	3.47	.629	ปานกลาง
13	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจเลือกทางเลือกลงกล่าวได้ชัดเจน	3.37	.556	ปานกลาง
14	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ฉันสามารถระบุเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำเสนอ	3.30	.596	ปานกลาง
15	หากมีส่วนต้องตัดสินใจนำเสนอผลงานภาพสู่สาธารณะ ฉันสามารถตัดสินใจนำเสนอภาพข่าวได้	3.37	.615	ปานกลาง
	รวม	3.32	.421	ปานกลาง

จากตารางที่ 25 พบว่านักศึกษาประเมินตนเองว่ามีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) โดยความสามารถต่อการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพที่นักศึกษามีมากที่สุดคือเมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุเหตุผลทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนำเสนอผลงานภาพข่าวได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือ หลังการถ่ายภาพฉันสามารถประเมินคุณภาพภาพถ่ายที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.43$) ส่วนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพที่นักศึกษามีน้อยที่สุด คือ เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายได้ว่าสถานการณ์ของปัญหา

ในภาพเป็นอย่างไร และเมื่อคุณภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ฉันสามารถระบุทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.23$)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ผลการสร้าง(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ผลการสร้าง(ร่าง)รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจาก 3 ส่วนดังนี้ 1)แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ผลการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร และรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ คำอธิบายรายวิชา รวมทั้งแนวจัดการเรียนรู้รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ และ 3) ผลการศึกษาคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 29 คนและการสอบถามนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ด้วยแบบสอบถามจำนวน 30 คน ตามขั้นตอนที่ 1 ทำให้(ร่าง)รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์มีขั้นตอนหลัก แบ่งเป็น 3 ระยะ รวม 8 สัปดาห์ ดังนี้

ระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน

1.การปฐมนิเทศและชี้แจง (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (½ ชั่วโมง)

2. การอบรมระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ LMS. (2 ชั่วโมง)

3.การประเมินผลก่อนเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (4 ชั่วโมง 40 นาที) ด้วยแบบทดสอบความรู้ (1 ชั่วโมง) แบบวัดเจตคติ (20 นาที) แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (3 ชั่วโมง) และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (20 นาที)

4. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนหน่วย 1-5 (20 นาที) ด้วยการทดสอบสมรรถภาพผู้เรียนด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1

ระยะที่ 2 ชั้นจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2-6 (10 ชั่วโมง) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 5 ขั้นตอน (5 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

1. การอธิบายความสำคัญของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอน (5 ชั่วโมง)

2. การประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง)

3. การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บและทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง)

4. การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดานเสวนา (1

ชั่วโมง)

5. การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและอภิปรายกลุ่มออนไลน์ (1 ½ ชั่วโมง) ผ่านห้องสนทนากลุ่มแบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน

ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (15 นาที)

6. การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน (15 นาที)

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอน (2 ชั่วโมง 45 นาที)

7. การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปราย (2 ชั่วโมง 45 นาที) แบ่งเป็น 6 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การจัดกระบวนการกลุ่ม (10 นาที) 2) กำหนดปัญหา (20 นาที) 3) ขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจปัญหา (20 นาที) 4) เสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (50 นาที) 5) ประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ (20 นาที) และ 6) การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ (45 นาที)

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (1 ชั่วโมง)

8. การสรุปสาระสำคัญในชั้นเรียน (20 นาที)

9. การประเมินความก้าวหน้าหลังเรียน (20 นาที)

10. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนในสัปดาห์ถัดไป (20 นาที)

การเรียนการสอนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

11. การจัดทำและส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ออนไลน์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง)

สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมงาน (1 ½ ชั่วโมง)

1. การเขียนโครงการและประสานงานกับวิทยากร (1 ชั่วโมง)

2. การชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและเตรียมการนำเสนอผลงาน (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร (5 ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

3. การนำเสนอและวิพากษ์ผลงานภาพข่าว (2 ½ ชั่วโมง)

4. การเสวนา (2 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุป (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 กิจกรรมย่อย

5. การสรุปและจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (1 ชั่วโมง)

6. การส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มและติดตามปฏิกิริยาตอบกลับออนไลน์ (½ ชั่วโมง)

ระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลหลังเรียนด้วย(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน 6 ชั่วโมง)

การประเมินผลหลังเรียนด้วย(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินผลสรุปด้วยการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน แบ่งเป็น ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย และ 2) การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน ดังนี้

การประเมินผลสรุปหลังเรียน

1. ด้านความรู้ ด้วยแบบทดสอบความรู้ (1 ชั่วโมง) 50 ข้อ ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80

2. ด้านเจตคติ ด้วยแบบวัดเจตคติ (20 นาที) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

3. ด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยวัดทักษะเชิงกระบวนการ (process) เรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified essay questions: MEQ.) 4 หน่วยการเรียนการสอน (3 ชั่วโมง) คะแนนเต็มหน่วยการเรียนการสอนละ 25 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 100 คะแนน ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 และ

3.2 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (20 นาที) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก 3.50 ขึ้นไป

การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน

1. การประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน (20 นาที) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2. การสนทนากลุ่มผู้เรียน (1 ชั่วโมง) โดยเลือกผู้แทนนักศึกษาจำนวน 8 คนจากแต่ละกลุ่ม สำหรับพูดคุยความเหมาะสม สอดคล้องของ (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม ในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับแก้ไขหลังการทดลองนำร่องไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ในภาคการศึกษาที่ 1/2557 จำนวน 41 คน โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม มีขั้นตอนการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ระยะ รวม 8 สัปดาห์ ระหว่างเดือนสิงหาคม – ต้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 โดยมีผลการดำเนินการทดลองแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน
2. ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน
3. ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน
4. การสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 1) ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติและทักษะ และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน และ 2) ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 1) ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน 2) ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้านเจตคติ และ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน 3) ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ดังรายละเอียดตามลำดับ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอน

1.1.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 26 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

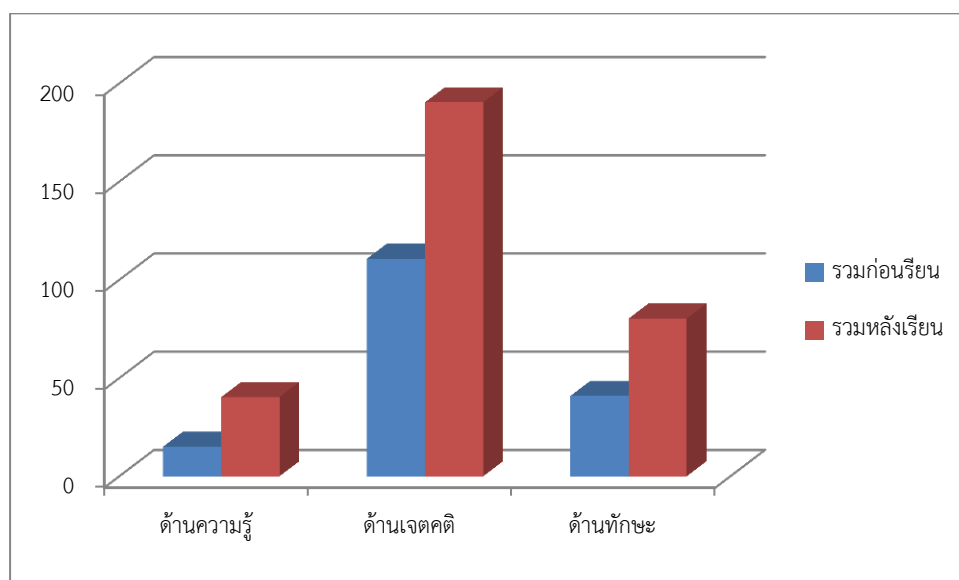
ความสามารถ ในการ ตัดสินใจทาง จริยธรรมใน วิชาชีพ	คะแนน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		คะแนน ที่ ต่างกัน	T	P
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านความรู้	50	15.02	4.596	40.32	5.03	-	-	.000*
ด้านเจตคติ	250	110.7	28.15	190.4	6.67	-	-	.000*
ด้านทักษะ	100	40.91	9.816	80.29	6.50	-	-	.000*
						7	25.293	24.665
		1	2	1	1	79.707	17.044	
						3	39.378	25.761

หมายเหตุ: n=41, *P <.05

จากตารางที่ 26 พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 41 คนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพก่อนเรียน แบ่งเป็นด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ \bar{X} = 15.02, 110.71 และ 40.19 ตามลำดับ ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนแต่ละด้าน มีค่า \bar{X} = 40.32, 190.41 และ 80.29 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 26 สามารถแสดงพัฒนาการของความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ได้ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 พัฒนาการของความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

1.1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้านและผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 27 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้านและ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและ หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

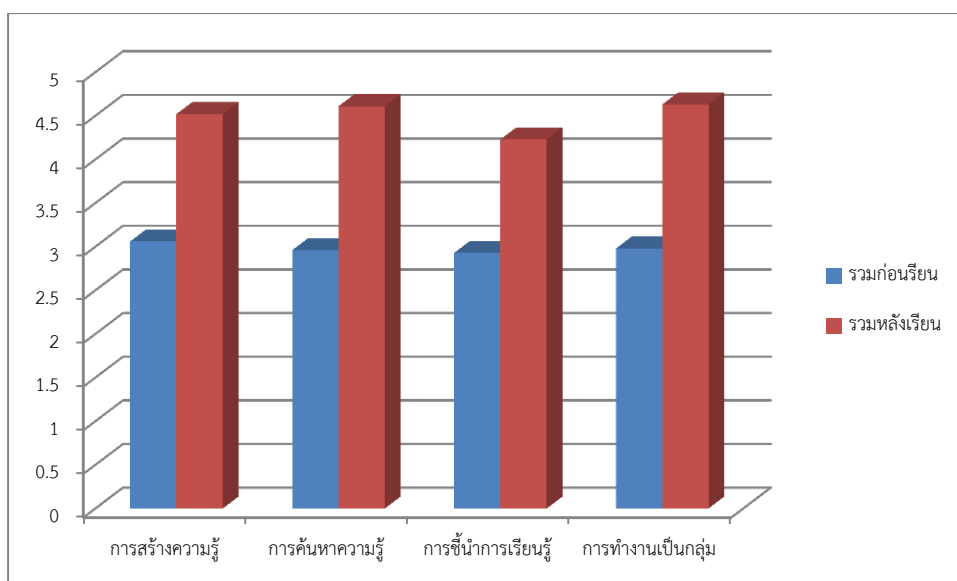
พัฒนาการ ผู้เรียน 4 ด้าน	ผลการประเมิน				คะแนนที่ ต่างกัน	t	P
	ก่อนเรียน		หลังเรียน				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
การสร้างความรู้	3.06	.512	4.52	.305	-1.467	-17.630	.000*
การค้นคว้าหาความรู้และ แก้ปัญหา	2.96	.473	4.61	.316	-1.643	-20.508	.000*
การขึ้นนำการเรียนรู้	2.93	.507	4.23	.374	-1.303	-25.940	.000*
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.98	.489	4.63	.268	-1.649	-22.095	.000*
รวม	2.98	.474	4.50	.249	-1.515	-23.902	.000*

หมายเหตุ: n=41, * P<.05

จากตารางที่ 27 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมพัฒนาการผู้เรียนทั้ง 4 ด้านได้แก่ 1) ความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการขึ้นนำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ทำให้สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการผู้เรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนต่ำกว่าหลังเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน และคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการแต่ละด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 27 สามารถแสดงพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 พัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

1.2.1. ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 28 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

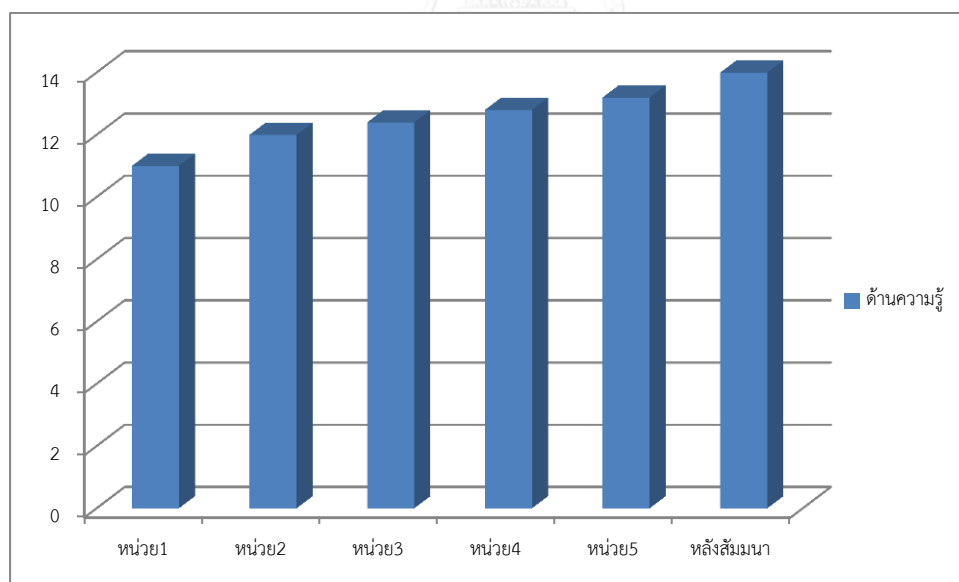
ความ สามารถใน การตัดสินใจ	คะแนน เต็ม	หน่วย	หน่วย	หน่วย	หน่วย	หน่วย	หลัง สัมมนา	รวม (90)	ความหมาย โดยรวม
		1 (15)	2 (15)	3 (15)	4 (15)	5 (15)			
		\bar{X} /	\bar{X} /	\bar{X} /	\bar{X} /	\bar{X} /	\bar{X} /	\bar{X} /	
		SD	SD	SD	SD	SD.	SD	SD	
ด้านความรู้	90	11.0	12.0	12.4	12.8	13.2	14.0	75.4	ดี
		1.125	.707	.548	.447	.447	.707	2.97	

หมายเหตุ: n=41

คะแนนเต็มแต่ละหน่วยการเรียนการสอน = 15 รวมคะแนนทุกหน่วยการเรียนการสอน = 90 คะแนน
 คะแนนระหว่าง 12-15 หมายถึง ดี คะแนนระหว่าง 72-90 หมายถึง ดี
 คะแนนระหว่าง 6-11 หมายถึง พอใช้ คะแนนระหว่าง 36-71 หมายถึง พอใช้
 คะแนนระหว่าง 1-5 หมายถึง ควรปรับปรุง คะแนนระหว่าง 1-35 หมายถึง ควรปรับปรุง

จากตารางที่ 28 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ที่ได้จากการประเมินแบบสรุปลงการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หลังเรียนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 และ หลังจัดกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตรอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 75.4$) โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 2.97)

จากตารางที่ 28 สามารถแสดงพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนได้ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

1.2.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
ด้านเจตคติ และ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติในการตัดสินใจ
ทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 29 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนด้านเจตคติในการ
ตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

เจตคติ ในการ ตัดสินใจ	คะแนน เต็ม	หน่วย 1 (21)	หน่วย 2 (21)	หน่วย 3 (21)	หน่วย 4 (21)	หน่วย 5 (21)	รวม (105)	ความ หมาย
		$\bar{X}/S.D.$	$\bar{X}/S.D.$	$\bar{X}/S.D.$	$\bar{X}/S.D.$	$\bar{X}/S.D.$	$\bar{X}/S.D.$	
เจตคติ ก่อนเรียน	105	9.56 (1.975)	10.39 (2.072)	11.61 (1.641)	11.68 (1.836)	11.78 (1.696)	55.02 (7.825)	พอใช้
เจตคติ หลังเรียน	105	15.88 (2.704)	16.71 (2.283)	17.61 (1.773)	18.37 (1.699)	18.54 (1.583)	87.10 (8.729)	ดี

หมายเหตุ: n=41

คะแนนเต็มประจำสัปดาห์ = 21 คะแนน คะแนนเต็มทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน = 105 คะแนน
คะแนนระหว่าง 17-21 หมายถึง ดี คะแนนระหว่าง 84-105 หมายถึง ดี
คะแนนระหว่าง 9-16 หมายถึง พอใช้ คะแนนระหว่าง 42-83 หมายถึง พอใช้
คะแนนระหว่าง 1-8 หมายถึง ควรปรับปรุง คะแนนระหว่าง 1-41 หมายถึง ควรปรับปรุง

จากตารางที่ 29 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม
ด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนเรียนหน่วยการเรียนการสอน
1-5 ที่ได้จากแบบรายงานตนเองอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 55.02$) โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D. = 7.825) ส่วนคะแนนเฉลี่ยโดยรวมด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร
ศาสตร์หลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ที่ได้จากแบบรายงานตนเองพบว่าอยู่ในระดับดี ($\bar{X} =$
87.10) โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 8.729) สรุปได้ว่านักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มี
คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติหลังเรียนทุกหน่วยการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 30 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1--5

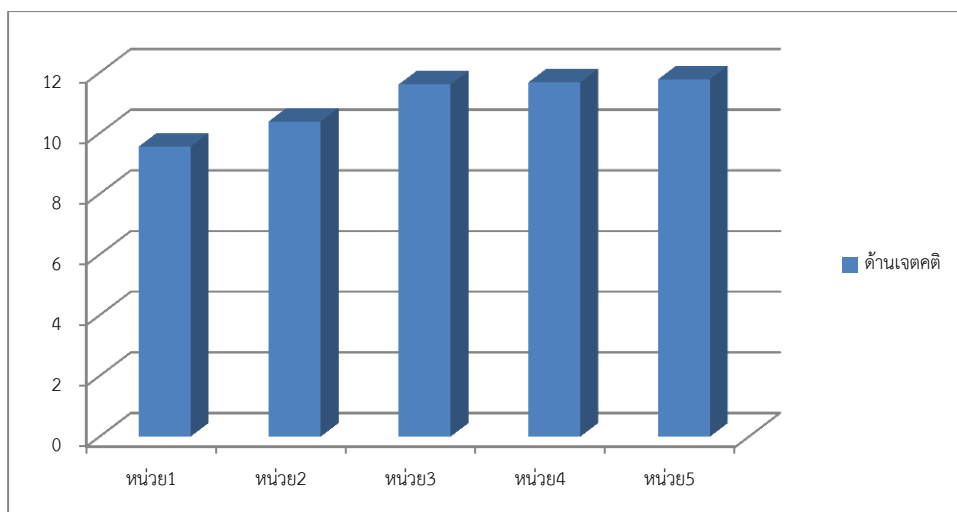
เจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ผลต่าง	t-test	P
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
หน่วยที่ 1	21	9.56	1.975	15.88	2.704	-6.317	-15.052	.000*
หน่วยที่ 2	21	10.39	2.072	16.71	2.283	-6.317	-15.719	.000*
หน่วยที่ 3	21	11.61	1.641	17.61	1.773	-6.000	-18.212	.000*
หน่วยที่ 4	21	11.68	1.836	18.37	1.699	-6.683	-19.589	.000*
หน่วยที่ 5	21	11.78	1.696	18.54	1.583	-6.756	-23.674	.000*

หมายเหตุ: n=41, *P<.05

คะแนนเต็มประจำสัปดาห์ = 21 คะแนน คะแนนเต็มทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน = 105 คะแนน
 คะแนนระหว่าง 17-21 หมายถึง ดี คะแนนระหว่าง 84-105 หมายถึง ดี
 คะแนนระหว่าง 9-16 หมายถึง พอใช้ คะแนนระหว่าง 42-83 หมายถึง พอใช้
 คะแนนระหว่าง 1-8 หมายถึง ควรปรับปรุง คะแนนระหว่าง 1-41 หมายถึง ควรปรับปรุง

จากตารางที่ 30 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 29 และ 30 สามารถแสดงพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนได้ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ
วารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

1.2.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้าน
ทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียน
การสอน

ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ของคะแนนด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียน
หน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

ทักษะ ในการ ตัดสินใจ	คะแนน เต็ม	หน่วย 1 (36)	หน่วย 2 (36)	หน่วย 3 (36)	หน่วย 4 (36)	หน่วย 5 (36)	รวม (180)	ความ หมาย โดยรวม
		$\bar{X}/SD.$	$\bar{X}/SD.$	$\bar{X}/SD.$	$\bar{X}/SD.$	$\bar{X}/SD.$	$\bar{X}/SD.$	
ทักษะ หลังเรียน	180	29.22 1.696	30.15 1.824	30.95 1.482	32.24 .916	34.85 .882	157.41 3.406	ดี

หมายเหตุ $n = 41$

คะแนนเต็มประจำสัปดาห์ = 36 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน = 180 คะแนน

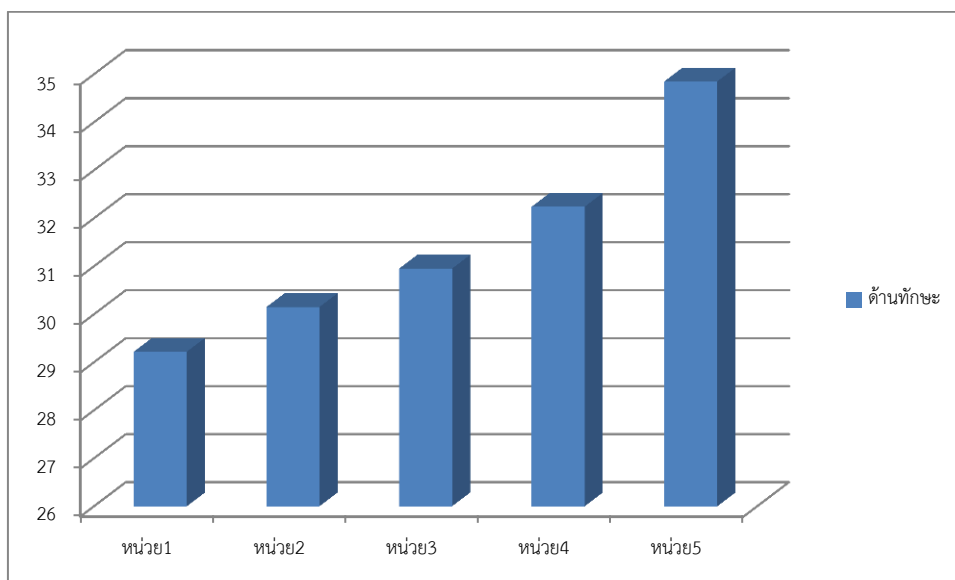
คะแนนระหว่าง 29-36 หมายถึง ดี คะแนนระหว่าง 144-180 หมายถึง ดี

คะแนนระหว่าง 15-28 หมายถึง พอใช้ คะแนนระหว่าง 72-143 หมายถึง พอใช้

คะแนนระหว่าง 1-14 หมายถึง ควรปรับปรุง คะแนนระหว่าง 1-71 หมายถึง ควรปรับปรุง

จากตารางที่ 31 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม ด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 157.41$) เมื่อพิจารณาที่หน่วยการเรียนการสอนก็พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คนมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลังเรียนทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน อยู่ในระดับดี

จากตารางที่ 31 สามารถแสดงพัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนได้ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

1.2.4 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 32 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้านก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

พัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน	ผลการประเมิน					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หน่วยการเรียน 1						
การสร้างความรู้	2.52	.569	ปานกลาง	3.44	.361	ปานกลาง
การค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา	2.40	.562	น้อย	3.49	.486	ปานกลาง
การชี้้นำการเรียนรู้	2.27	.598	น้อย	3.36	.381	ปานกลาง
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.52	.910	ปานกลาง	3.78	.677	มาก
รวม	2.43	.411	น้อย	3.52	.274	มาก
หน่วยการเรียน 2						
การสร้างความรู้	2.90	.396	ปานกลาง	4.16	.247	มาก
การค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา	2.79	.421	ปานกลาง	4.13	.267	มาก
การชี้้นำการเรียนรู้	2.69	.435	ปานกลาง	4.04	.240	มาก
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.67	.492	ปานกลาง	4.23	.301	มาก
รวม	2.76	.358	ปานกลาง	4.14	.197	มาก
หน่วยการเรียน 3						
การสร้างความรู้	2.94	.362	ปานกลาง	4.21	.245	มาก
การค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา	2.87	.427	ปานกลาง	4.17	.253	มาก
การชี้้นำการเรียนรู้	2.82	.479	ปานกลาง	4.06	.229	มาก
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.83	.432	ปานกลาง	4.28	.288	มาก
รวม	2.86	.373	ปานกลาง	4.18	.204	มาก

ตารางที่ 32 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 1-5 (ต่อ)

พัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน	ผลการประเมิน					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หน่วยการเรียนรู้ 4						
การสร้างความรู้	3.08	.348	ปานกลาง	4.26	.165	มาก
การค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา	2.97	.362	ปานกลาง	4.29	.180	มาก
การชี้นำการเรียนรู้	2.93	.390	ปานกลาง	3.86	.411	มาก
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.98	.288	ปานกลาง	4.28	.224	มาก
รวม	2.99	.295	ปานกลาง	4.17	.166	มาก
หน่วยการเรียนรู้ 5						
การสร้างความรู้	3.10	.347	ปานกลาง	4.38	.167	มาก
การค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา	3.01	.332	ปานกลาง	4.49	.195	มาก
การชี้นำการเรียนรู้	3.02	.358	ปานกลาง	4.35	.199	มาก
การทำงานเป็นกลุ่ม	3.15	.269	ปานกลาง	4.61	.196	มากที่สุด
รวม	3.07	.289	ปานกลาง	4.46	.158	มาก
รวมทุกหน่วย	2.82	.283	ปานกลาง	3.96	.128	มาก

จากตารางที่ 32 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้านได้แก่ 1) ความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ก่อนเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 1-5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$) ส่วนหลังเรียนพบว่านักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)

ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน หน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

พัฒนาการ ผู้เรียน 4 ด้าน	ผลการประเมิน				คะแนนที่ ต่างกัน	t	P
	ก่อนเรียน		หลังเรียน				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
หน่วยการเรียน 1							
การสร้างความรู้	2.52	.569	3.44	.361	-.913	-7.695	.000*
การค้นคว้าหาความรู้และ แก้ปัญหา	2.40	.562	3.49	.486	-1.085	-8.999	.000*
การขึ้นนำการเรียนรู้	2.27	.598	3.36	.381	-1.088	-9.443	.000*
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.52	.910	3.78	.677	-1.260	-6.644	.000*
รวม	2.43	.411	3.52	.274	-1.087	-12.525	.000*
หน่วยการเรียน 2							
การสร้างความรู้	2.90	.396	4.16	.247	-1.257	-20.476	.000*
การค้นคว้าหาความรู้และ แก้ปัญหา	2.79	.421	4.13	.267	-1.341	-19.967	.000*
การขึ้นนำการเรียนรู้	2.69	.435	4.04	.240	-1.358	-20.034	.000*
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.67	.492	4.23	.301	-1.551	-20.222	.000*
รวม	2.76	.358	4.14	.197	-1.377	-27.586	.000*
หน่วยการเรียน 3							
การสร้างความรู้	2.94	.362	4.21	.245	-1.266	-21.563	.000*
การค้นคว้าหาความรู้และ แก้ปัญหา	2.87	.427	4.17	.253	-1.305	-19.351	.000*
การขึ้นนำการเรียนรู้	2.82	.479	4.06	.229	-1.244	-17.774	.000*
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.83	.432	4.28	.288	-1.448	-18.983	.000*
รวม	2.86	.373	4.18	.204	-1.316	-23.984	.000*
หน่วยการเรียน 4							
การสร้างความรู้	3.08	.348	4.26	.165	-1.184	-18.471	.000*
การค้นคว้าหาความรู้และ แก้ปัญหา	2.97	.362	4.29	.180	-1.325	-22.734	.000*
การขึ้นนำการเรียนรู้	2.93	.390	3.86	.411	-.931	-9.587	.000*
การทำงานเป็นกลุ่ม	2.98	.288	4.28	.224	-1.300	-21.466	.000*
รวม	2.99	.295	4.17	.166	-1.185	-21.259	.000*

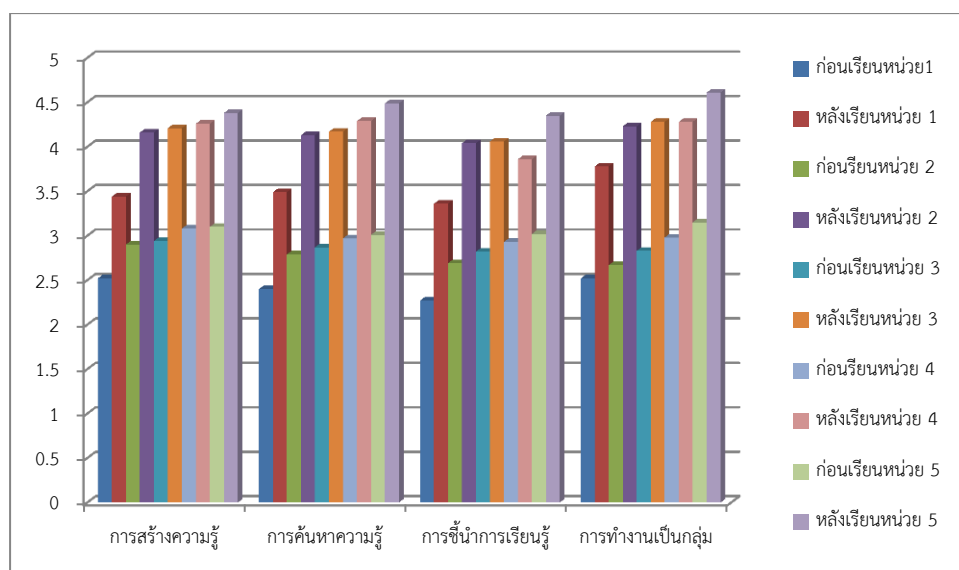
ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน หน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 (ต่อ)

พัฒนาการ ผู้เรียน 4 ด้าน	ผลการประเมิน				คะแนนที่ ต่างกัน	t	P
	ก่อนเรียน		หลังเรียน				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
หน่วยการเรียน 5							
การสร้างความรู้	3.10	.347	4.38	.167	-1.278	-22.341	.000*
การค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา	3.01	.332	4.49	.195	-1.480	-25.593	.000*
การซึ่่นำการเรียนรู้	3.02	.358	4.35	.199	-1.337	-22.873	.000*
การทำงานเป็นกลุ่ม	3.15	.269	4.61	.196	-1.454	-29.045	.000*
รวม	3.07	.289	4.46	.158	-1.387	-28.899	.000*

หมายเหตุ: n = 41, *P < .05

จากตารางที่ 33 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้านและจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการซึ่่นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 32 และ 33 สามารถสรุปคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้านระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนได้ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 แสดงคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ระหว่างเรียน ด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

2. ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 34 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความพึงพอใจ ต่อรูปแบบการเรียนการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	รูปแบบการเรียนการสอน	3.93	.605	มาก
2	การกำหนดขอบเขตเนื้อหา	3.89	.633	มาก
3	การกำหนดจุดมุ่งหมาย	4.01	.607	มาก
4	ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	2.99	1.148	ปานกลาง
5	การกำหนดผู้เรียน	3.79	.821	มาก
6	ความรู้ ความสามารถ และบทบาทผู้สอน	4.13	.629	มาก
7	สถานที่และเวลาในการจัดการเรียนการสอน	3.76	.690	มาก
8	การจัดกระบวนการกลุ่ม	3.94	.698	มาก
9	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	3.95	.828	มาก
10	สื่อการเรียนการสอน	3.73	.597	มาก
11	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.93	.755	มาก

ตารางที่ 34 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
12	การประเมินผลความก้าวหน้า	4.00	.551	มาก
13	การประเมินผลก่อนและหลังเรียน	3.91	.792	มาก
14	การให้ข้อมูลย้อนกลับประจำสัปดาห์	3.92	.670	มาก
15	ภาพรวมของรูปแบบการเรียนการสอนต่อการเสริมสร้างความรู้ เจตคติและทักษะการตัดสินใจ	4.14	.654	มาก
16	ภาพรวมของรูปแบบการเรียนการสอนต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4 ด้าน	4.18	.803	มาก
รวมทั้งหมด		3.97	.506	มาก

จากตารางที่ 34 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน พึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ด้านภาพรวมของรูปแบบการเรียนการสอนต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4 ด้าน ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาเป็นด้านภาพรวมของรูปแบบการเรียนการสอนต่อการเสริมสร้างความรู้ เจตคติและทักษะการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$)

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน

การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้ใช้การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับเกณฑ์ที่กำหนด แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ โดย 1) ด้านความรู้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับ

เกณฑ์ที่กำหนดในนี้กำหนดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนของผู้เรียนทั้งหมดต่อ ร้อยละของคะแนนผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด หรือ E_1/E_2 โดยใช้เกณฑ์ 80/80 โดยนำคะแนนระหว่างเรียนของผู้เรียนแต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ จากนั้น จึงนำคะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดรวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยและหาค่าร้อยละ 2) ด้านเจตคติ กำหนดเกณฑ์ 3.5 และ 3) ด้านทักษะ กำหนดเกณฑ์ที่ 80 ดังได้แสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน

ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์ที่กำหนด	ความหมาย
1.ด้านความรู้				
1.1ระหว่างกระบวนการ	90	75.4 (83.78)	$E_1 = 80$	สูงกว่าเกณฑ์
1.2ผลสัมฤทธิ์	50	40.32 (80.64%)	$E_2 = 80$	สูงกว่าเกณฑ์
2.ด้านเจตคติ	250	190.41/50 (3.81)	3.5	สูงกว่าเกณฑ์
3.ด้านทักษะ	100	80.29 (80.29)	80	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 35 สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ระหว่างกระบวนการเรียน มีค่าเท่ากับ 75.4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.78 ด้านเจตคติมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 190.41 ($\bar{X} = 3.81$ คะแนน และด้านทักษะมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 80.29 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.29 และในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณฯ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

4. การสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

จากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น สามารถสรุปผลการทดลองใช้ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ด้านผู้เรียน และ 2) ด้านรูปแบบการเรียนการสอนดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

1.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน แบ่งเป็น ด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะ ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการผู้เรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการขึ้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน

2.1 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ เกณฑ์ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2.2 ค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยค่าประสิทธิภาพด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ดังนี้

2.2.1 คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างกระบวนการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ 83.78/80.64 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (E_1 / E_2 ไม่ต่ำกว่า 80/80)

2.2.2 คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2.2.3 คะแนนเฉลี่ยด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มีค่าเท่ากับ 80.29 /80.29 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

**ขั้นตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา
อย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ
วารสารศาสตร์**

การนำเสนอผลการรับรองความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
โดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมใน
วิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรับแก้ไขภายหลังการทดลองใช้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ได้แสดงใน
ตารางที่ 36

ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรองรูปแบบ
การเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณ

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ความเป็นมาของรูปแบบการเรียนการสอน				
1	ความชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง	4.70	.483	มากที่สุด
2	ความจำเป็นสำหรับนำไปใช้แก้ปัญหา	4.60	.699	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมกับสาขาวิชา	4.50	.707	มากที่สุด
4	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้แก้ปัญหา	4.50	.707	มากที่สุด
	รวม	4.58	.541	มากที่สุด
หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน				
5	ความชัดเจนสอดคล้องกับความเป็นจริง	4.80	.422	มากที่สุด
6	ความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.80	.422	มากที่สุด
7	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้แก้ปัญหา	4.60	.843	มากที่สุด
	รวม	4.73	.492	มากที่สุด

ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน				
8	ความชัดเจนสอดคล้องกับความเป็นจริง	4.60	.516	มากที่สุด
9	ความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.70	.483	มากที่สุด
10	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้แก้ปัญหา	4.30	.823	มาก
11	ความครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการพัฒนา	4.50	.527	มากที่สุด
12	เป็นประโยชน์ต่อวิชาการ วิชาชีพและสังคม	4.80	.422	มากที่สุด
	รวม	4.58	.457	มากที่สุด
แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน				
13	ความเหมาะสมของแนวคิดการพัฒนาการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
14	ความเหมาะสมของแนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	4.90	.316	มากที่สุด
15	ความเหมาะสมของแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน	4.70	.675	มากที่สุด
16	ความเหมาะสมของแนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 4 มิติ	4.40	.843	มาก
17	ความเหมาะสมของแนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม 5 ขั้นตอน	4.70	.675	มากที่สุด
	รวม	4.68	.535	มากที่สุด
เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน				
18	ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
19	ความเหมาะสมในการจัดเรียงลำดับเนื้อหา	4.70	.483	มากที่สุด
20	ความเหมาะสมในการกำหนดหัวข้อ	4.60	.516	มากที่สุด
21	ความครอบคลุมในเนื้อหาที่จำเป็น	4.60	.516	มากที่สุด
	รวม	4.65	.428	มากที่สุด

ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน				
22	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 10 องค์ประกอบ	4.70	.483	มากที่สุด
23	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ 6 ขั้นตอนหลัก	4.60	.699	มากที่สุด
24	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ 5 ขั้นตอน	4.90	.316	มากที่สุด
	รวม	4.65	.530	มากที่สุด
ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน				
25	ความเหมาะสมของระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน 9 ชั่วโมง	4.40	.699	มาก
26	ความเหมาะสมของระยะที่ 2 ขั้นตอนจัดการเรียนการสอน สัปดาห์ที่ 2-6 (10 ชั่วโมง) 11 ขั้นตอนย่อย	4.70	.483	มากที่สุด
27	ความเหมาะสมของระยะที่ 2 สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง	4.60	.516	มากที่สุด
28	ความเหมาะสมของระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลสรุปด้วยรูปแบบการเรียนการสอน 5 ชั่วโมง	4.60	.699	มากที่สุด
	รวม	4.58	.487	มากที่สุด
กิจกรรมการเรียนการสอน				
29	ความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.70	.483	มากที่สุด
30	ความเหมาะสมกับหัวข้อการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
31	ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพของนักศึกษา	4.70	.483	มากที่สุด
32	ความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน	4.50	.707	มากที่สุด
33	ช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
	รวม	4.66	.389	มากที่สุด

ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน				
34	ความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	.516	มากที่สุด
35	ความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.70	.483	มากที่สุด
36	ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียน	4.60	.699	มากที่สุด
37	ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนนอกชั้นเรียน	4.60	.516	มากที่สุด
38	ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนในชั้นเรียน	4.70	.483	มากที่สุด
39	ช่วยส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน	4.70	.483	มากที่สุด
40	ช่วยส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	4.70	.675	มากที่สุด
41	ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
	รวม	4.66	.441	มากที่สุด
การวัดและประเมินผล				
การประเมินความก้าวหน้าด้วย				
การประเมินตามสภาพจริง				
42	มีความเหมาะสม	4.80	.422	มากที่สุด
43	มีความเป็นไปได้	4.60	.699	มากที่สุด
44	มีความสามารถในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	.422	มากที่สุด
	รวม	4.73	.492	มากที่สุด
การประเมินผลสรุป				
45	มีความเหมาะสม	4.70	.483	มากที่สุด
46	มีความเป็นไปได้	4.60	.699	มากที่สุด
47	มีความสามารถในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	.422	มากที่สุด
	รวม	4.70	.483	มากที่สุด

ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน				
48	มีความชัดเจน	4.60	.516	มากที่สุด
49	มีความเหมาะสม	4.70	.483	มากที่สุด
50	มีความเป็นไปได้	4.70	.483	มากที่สุด
	รวม	4.67	.471	มากที่สุด
คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน				
48	มีความชัดเจน	4.60	.516	มากที่สุด
49	มีความเหมาะสม	4.70	.483	มากที่สุด
50	มีความเป็นไปได้	4.70	.483	มากที่สุด
ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน				
51	มีความชัดเจน	4.70	.483	มากที่สุด
52	มีความเหมาะสม	4.70	.483	มากที่สุด
53	มีความเป็นไปได้	4.70	.483	มากที่สุด
	รวม	4.70	.483	มากที่สุด
แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1				
54	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
55	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้	4.70	.483	มากที่สุด
56	ความเหมาะสมของขอบเขตเนื้อหา	4.70	.675	มากที่สุด
57	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	.699	มากที่สุด
58	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน	4.60	.699	มากที่สุด
59	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	4.70	.483	มากที่สุด
ในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน				
	รวม	4.67	.539	มากที่สุด

ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 2				
60	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
61	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	.516	มากที่สุด
62	ความเหมาะสมของขอบเขตเนื้อหา	4.70	.675	มากที่สุด
63	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	.699	มากที่สุด
64	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
65	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	4.70	.483	มากที่สุด
	ในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน			
	รวม	4.67	.491	มากที่สุด
แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 3				
66	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
67	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	.516	มากที่สุด
68	ความเหมาะสมของขอบเขตเนื้อหา	4.70	.675	มากที่สุด
69	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
70	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
71	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	4.60	.699	มากที่สุด
	ในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน			
	รวม	4.67	.491	มากที่สุด

ตารางที่ 36 คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรอง รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 4				
72	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
73	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้	4.70	.483	มากที่สุด
74	ความเหมาะสมขอบเขตเนื้อหา	4.80	.422	มากที่สุด
75	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
76	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
77	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.60	.516	มากที่สุด
	รวม	4.70	.422	มากที่สุด
แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 5				
78	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
79	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้	4.70	.483	มากที่สุด
80	ความเหมาะสมขอบเขตเนื้อหา	4.80	.422	มากที่สุด
81	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
82	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
83	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.70	.483	มากที่สุด
	รวม	4.72	.431	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.68	.415	มากที่สุด

จากตารางที่ 36 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ประเมินภาพรวมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) (เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทั้งหมด (80 ข้อ จากทั้งหมด 83 ข้อ) \bar{X} ระหว่าง 4.30 - 4.90 ทั้งนี้ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมสูงที่สุด ได้แก่ ความเหมาะสมของแนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และ ความเหมาะสมขององค์ประกอบการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ 5 ขั้นตอน โดยมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสมและความสามารถในการประเมินความก้าวหน้าในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ ความสามารถในการประเมินผลสรุปในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ ของรูปแบบการเรียนการสอน และ ความเหมาะสมของขอบเขตเนื้อหา สำหรับหน่วยการเรียนการสอนที่ 4 และ 5 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้แก้ปัญหา โดยมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$)

บทที่ 5

การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอย่างมีระบบ เป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและหลักการ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีและความคิดเห็นของนักวิชาการ นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยพัฒนาขึ้นจากเนื้อหาวิชาการศึกษาถ่ายภาพวารสารศาสตร์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาวารสารศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับศาสตร์สาขาวารสารศาสตร์และศาสตร์ด้านการถ่ายภาพเพื่อการสื่อสารเพียงพอ ทำให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ได้อันจะทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมาย
2. รูปแบบการเรียนการสอนนี้ใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนผ่านระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้กรณีศึกษาที่เป็นสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์อยู่ในปัจจุบันตามคำแนะนำของนักวิชาการ และนักวิชาชีพวารสารศาสตร์เป็นตัวกระตุ้น โดยเน้นมิติจริยธรรม 4 มิติหลักได้แก่ หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ทั้งนี้โดยบูรณาการแนวคิดกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เข้าไปในการจัดการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าว 4 มิติหลัก ดังนั้น การเรียนรู้และใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างความสามารถในกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สำหรับนักศึกษาวารสารศาสตร์ได้

3. รูปแบบการเรียนการสอนเน้นการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีบทบาทในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการเรียนรู้ ควบคุมและรับผิดชอบในการแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจารย์ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ จัดหาทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระตุ้นการคิดและอภิปรายให้ตรงประเด็น พร้อมกับตรวจสอบ ประเมินผล ให้ปฏิกิริยาตอบกลับ และสร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนที่มีความหมายส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

1. เพื่อให้นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ที่ลงทะเบียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าและความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติหลัก ได้แก่ หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ตลอดจนมีทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติหลัก ได้แก่ หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ได้
2. เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร การถ่ายภาพเพื่องานนิเทศศาสตร์ การถ่ายภาพโฆษณา การถ่ายภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนรายวิชาเอกของสาขานิเทศศาสตร์ที่จำเป็นต้องใช้การถ่ายภาพเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา อาทิ การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ การสร้างสรรค์และผลิตสิ่งโฆษณา เป็นต้น

รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน

รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
2. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
 มีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์

องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา
 อย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
 ประกอบด้วย องค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน องค์ประกอบการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ และ องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

องค์ประกอบสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดย
 การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ
 วารสารศาสตร์สำหรับนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสาร
 ศาสตร์ ควรมี 10 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1.1 บทบาทผู้เรียน มี 4 ประการ ได้แก่ 1) เข้าใจขั้นตอนและกิจกรรม
 การเรียนการสอน 2) เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มผู้เรียน 3) มี
 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะระบบการจัดการเรียนรู้ LMS. และ 4) มี
 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.1.2 บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน มี 12 ประการ ได้แก่ 1) มี
 ความสามารถในการชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ ระบบการจัดการเรียนรู้ LMS. และขั้นตอน
 และกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ 2) ผู้สอนในภาคทฤษฎีและ
 ภาคปฏิบัติการเป็นบุคคลเดียวกัน 3) มีความรู้เชิงแนวคิดทฤษฎีในศาสตร์สาขาวารสารศาสตร์/ สาขา
 การถ่ายภาพ สาขาจริยศาสตร์/หลักจริยธรรมในวิชาชีพและการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ

อย่างลึกซึ้ง 4) มีความรู้และทักษะการใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพอย่างดี 5) มีทักษะการถ่ายภาพข่าวเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่สามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาได้ 6) มีเครือข่ายทางวิชาชีพ 7) มีความสามารถในการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน 8) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะระบบ LMS. 9) สามารถให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนเพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณและในขั้นตอนการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในด้านต่างๆ 10) มีทักษะการสังเกตการณ์การมีส่วนร่วมของผู้เรียนตามขั้นตอนที่กำหนด 11) มีความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติและทักษะพิสัย และ 12) มีทักษะการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษาที่จูงใจให้นักศึกษาสนใจในกระบวนการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่กำหนด

1.1.3 เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธิปัญญา ด้านเจตคติและด้านทักษะ โดยเนื้อหาหลักมี 5 บท ได้แก่

1) แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจริยธรรมและความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

2) กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพ 4 มิติ โดยเนื้อหาในแต่ละบทประกอบด้วย สถานการณ์การละเมิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ แนวปฏิบัติการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพถ่ายเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ บทวิเคราะห์กรณีศึกษาและการตัดสินใจแก้ปัญหาจากภาพข่าวที่เป็นปัจจุบัน โจทย์หรือสถานการณ์ของปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่เกิดขึ้นจริงและมีความเป็นปัจจุบัน เพื่อท้าทายให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มและหาทางออกต่อการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

1.1.4 กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย โดยผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการเรียนแก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน มีการผสมผสานระหว่างเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ 50:50 ทั้งนี้การออกแบบเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียนมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติ และทักษะพิสัย โดยมีการเรียนการสอนระบบออนไลน์ และการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ดังนี้

การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ แบ่งเป็น 4 ชั้นหลักได้แก่ ชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการเรียนการสอนก่อนเข้าชั้นเรียนปกติได้แก่ การประกาศโจทย์หรือปัญหาโดยผู้สอนผ่านระบบการจัดการเรียนรู้ การมอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองบนเว็บ การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดานเสวนา การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและการสนทนากลุ่มออนไลน์ เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นเบื้องต้นสำหรับนำไปใช้ใน

การอภิปรายกลุ่มในชั้นเรียนปกติ และชั้นการสรุปทเรียนด้วยการจัดทำและส่งแบบรายงานตนเอง (หลังเรียน) และแบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) ผ่านกระดานเสวนา

การเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ โดยผู้สอนอำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ และนำผลสรุปของกลุ่มไปใช้ในการปฏิบัติการ ตั้งแต่ชั้นวางแผน ชั้นการถ่ายภาพและชั้นนำเสนอภาพข่าวเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดหลักจริยธรรมทั้ง 4 มิติได้แก่ หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง แบ่งเป็น 3 ชั้นหลักได้แก่ ชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการเรียนการสอน ประกอบด้วย การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่ม 6 ชั้นตอน โดยให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการส่งแบบรายงานตนเองมาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่มที่ดีที่สุด และนำข้อสรุปของกลุ่มไปใช้ในการวางแผนและฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพในสถานการณ์จำลอง และชั้นการสรุปทเรียน โดยกลุ่มสรุปและนำเสนอผลการเรียนรู้ของกลุ่มด้วยวาจาประกอบสื่อ ppt. และ การสรุปทเรียนโดยผู้สอน

ทั้งนี้ภายหลังจากการเรียนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 เสร็จสิ้น ได้จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสัปดาห์สุดท้าย เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพทั้ง 4 โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการโดยเชิญนักวิชาชีพมาร่วมพูดคุย บอกเล่าประสบการณ์ พร้อมกับรับฟังการนำเสนอ/เหตุผลการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพทั้ง 4 มิติ และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษา

1.1.6 ระบบโครงข่ายพื้นฐาน (infrastructure) ประกอบด้วย 1) การจัดทำให้มีระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) ของสถาบันการศึกษา 2) มีห้องและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตด้วยระบบ LAN 3) มีระบบ wireless สำหรับเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ ทุกเวลาความเร็วในการสื่อสารข้อมูล 4) มีโปรแกรมและซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ได้แก่ โปรแกรม MOODLE เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่มีเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่หลากหลาย ใช้งานง่าย 5) เครื่องมือที่นำมาใช้มีทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ 6) มีการรักษาความปลอดภัยบนเครือข่าย

1.1.7 การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery) ใช้การเรียนแบบร่วมมือกันแบบไม่ประสานเวลา ได้แก่ กระดานข่าว กระดานเสวนา (webboard) และการเรียนรู้ด้วยตนเองบนเว็บ (Self-paced e-learning) ประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอน คลิปวิดีโอ ppt. บทความ และ URL links ต่างๆ

1.1.8 เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยการมอบหมายให้นักศึกษามีการศึกษาและสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการจัดทำรายงานแสดงความคิดเห็นต่อโจทย์หรือสถานการณ์ประจำสัปดาห์เพื่อส่งผู้สอนและเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน

1.1.9 การประเมินผล แบ่งเป็น 1) การประเมินผลสรุป ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ เจตคติและทักษะต่อความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย ด้านความรู้ได้แก่ แบบทดสอบ ด้านเจตคติได้แก่แบบวัดเจตคติ และด้าน ทักษะได้แก่ แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (MEQ.) และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน และ 2) การ ประเมินความก้าวหน้าระหว่างกระบวนการเรียนการสอนทุกหน่วยการเรียนการสอน โดยใช้การ ประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ ด้านความรู้ได้แก่ แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มหลังเรียน ด้านเจตคติ ได้แก่ แบบรายงานตนเองก่อนและหลังเรียน ด้านทักษะได้แก่แบบประเมินผลงานภาพข่าว โดยมีการ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบ rubrics ที่ชัดเจน และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน ซึ่งเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน และแจ้งผลการประเมินแก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน

1.1.10 สิ่งสนับสนุนการเรียน ประกอบด้วย 1) แผนการสอนตามหน่วย การเรียนการสอน 1-5 2) ชุดการเรียนการสอน ประกอบด้วย เอกสารประกอบการเรียนการสอน หน่วยการเรียนการสอน 1-5 บทความวิจัย ppt . คลิปวิดีโอทัศน์สัมภาษณ์นักวิชาการและนักวิชาชีพ กรณีศึกษา ใบงาน แหล่งเรียนรู้ URL Links 3) เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผู้เรียนก่อน ระหว่าง และหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบวัดเจตคติ แบบสอบ อัตนัยประยุกต์ แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน) แบบประเมินภาพข่าวและแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

1.2 องค์ประกอบการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

องค์ประกอบการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ มี 10 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีอิสระ ควบคุมการเรียนรู้ เป็นการตัดสินใจที่กำกับด้วยตนเอง มีการตัดสินใจ ผิด รวมถึงการพิจารณาหาสาเหตุและผล 2) ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน 3) เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางสังคม 4) มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ 5) เรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ท้าทาย ซับซ้อน และอาจมีหลายคำตอบ 6) มีผู้สอน ประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด 7) มีการแสวงหาความรู้ หลักฐานสนับสนุน เป็นการสืบเสาะตามสภาพจริง 8) มีการตีความ การวิเคราะห์ การทบทวน ข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่สมมติฐาน 9) มีการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมต่อการ

แก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน และ ประเมินผลสรุปก่อนนำไปประยุกต์ใช้ และ

10) ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

ขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณ มี 6 ขั้นตอนหลัก

16 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะปฐมนิเทศผู้เรียนเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน มีขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) การเตรียมผู้เรียนและกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะปฐมนิเทศผู้เรียนเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียน บอกสิ่งที่ต้องทำและแนะนำขั้นตอนในการศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณ การใช้งานระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (Learning Management System: LMS) วิธีการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ระยะเวลาในการเรียนหรือเงื่อนไขอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และ 2) การจัดกระบวนการกลุ่ม มี 3 ประเด็น ดังนี้ 1) แนะนำสมาชิก 2) อธิบายกฎและสิ่งที่ต้องดำเนินการ และ 3) อธิบายรายละเอียดหน้าที่ของผู้อำนวยการความสะดวกในการศึกษาและนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดปัญหา เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริง ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดให้นิยามปัญหา และ 2) การตระหนักถึงการมีอยู่และความเป็นไปของปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา

เป็นการทำความเข้าใจในปัญหา สร้างสมมติฐานอันสมเหตุสมผลให้ได้มากที่สุดสำหรับปัญหาโดยอาศัยพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับแก้ปัญหา นั้นๆ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของปัญหา และ 2) การทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ

ขั้นตอนที่ 4 การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาเสริมกับความรู้ใหม่ที่ได้จากการฟังการอภิปรายกลุ่ม หรือจากการศึกษาด้วยตนเอง ตามข้อตกลงของกลุ่ม รวมทั้งการวิเคราะห์ความถูกต้องและความเพียงพอของข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 5 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน 2) การแสวงหา รวบรวมประเด็น และข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับปัญหา 3) การพิจารณาความน่าเชื่อถือ 4) การแยกแยะประเภทข้อมูล

จัดลำดับความสำคัญ ประมวล และจัดระบบระเบียบของข้อมูล และ 5) การสังเคราะห์และตัดสินคุณค่า

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลัก

ตรรกศาสตร์ เป็นการพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้ เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของแต่ละทางเลือก ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่ตามมา และหาข้อสรุปที่ดีที่สุด และเหมาะสมที่สุดโดยพิจารณาความคาดหวังของสังคม กฎหมายและวิชาชีพ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่ 1) การกำหนด จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน 2) การสะท้อนความคิด สร้างทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่สมเหตุสมผล และ 3) การประเมินข้อสรุปและตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาและพยากรณ์ผลการนำไปประยุกต์ใช้

ขั้นตอนที่ 6 การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ เป็นการพิจารณาผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกไปแล้วว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่ และสรุปเหตุการณ์ทั้งหมด เพื่อจะได้มีแนวทางการตัดสินใจว่าเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวในอนาคต ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา และ 2) การประเมินผล สรุปความรู้ใหม่ และนำเสนอความเห็น

2.3 องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ

การพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เป็นสิ่งที่สามารถทำได้โดยอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ความรู้ และ 2) เจตคติ เพื่อนำมาสู่การกระทำ หรือพฤติกรรม ทั้งนี้การตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จะใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย มีขั้นตอน 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่

2.3.1 การระบุปัญหา เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ให้ได้ว่าสถานการณ์นั้นมีข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาบ้าง ได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริง

2.3.2 การวินิจฉัยปัญหา เป็นการวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหานั้นให้ชัดเจนว่าเป็นปัญหาทางจริยธรรมข้อใดหรือไม่ อย่างไร และเพราะเหตุใด ผู้ได้รับผลกระทบ โดยอาศัยพื้นฐานทางจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ พร้อมทั้งหาคำตอบว่ามีค่านิยมอะไรบ้างที่สำคัญและสำคัญอย่างไร รวมทั้งใครควรมีบทบาทในการตัดสินใจ หรือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย

2.3.3 การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ เป็นการพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้เปรียบเทียบกับผลดี ผลเสียของทางเลือกแต่ละทางที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ผลกระทบโดยประยุกต์หลักการแนวคิดเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมาหาข้อสรุปโดยพิจารณาความคาดหวังของสังคม กฎหมายและวิชาชีพทั้งนี้เพื่อหาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด

2.3.4 การตัดสินใจปฏิบัติ เป็นการระบุว่าหากอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปปฏิบัติอย่างไร และเพราะเหตุใด เป็นการตัดสินใจปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ปัญหาโดยดูจากปัจจัยเสริมที่เข้ามาสนับสนุน และเป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใคร

2.3.5 การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการพิจารณาผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกไปแล้วว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่ หรือการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดไว้ และสรุปเหตุการณ์ทั้งหมด เพื่อจะได้มีแนวทางการตัดสินใจว่าเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวอีก จะทำอย่างไร โดยนำผลการตัดสินใจจากสถานการณ์นี้ไปใช้

2. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

เมื่อนำองค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกับองค์ประกอบการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณ และองค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มาสังเคราะห์เป็นภาพรวมของขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้ 3 ระยะ รวม 8 สัปดาห์

ระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน มี 4 ขั้นตอนย่อย (7 ½ ชั่วโมง) เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ผู้สอนและ/หรือผู้ช่วยสอน ก่อนดำเนินการตามแผนการสอนในหน่วยการเรียนการสอน 1-5 แบ่งเป็น 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. **การปฐมนิเทศและชี้แจงรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณ (½ ชั่วโมง)** เป็นการปฐมนิเทศและชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ซึ่งจะนำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ จุดประสงค์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขอบเขตเนื้อหา วิธีการเรียนและขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมี

วิจารณ์ญาณนอกชั้นเรียนผ่านระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และในชั้นเรียน สื่อการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม การแบ่งกลุ่มนักศึกษาให้คล้อยกัน ระหว่างคนเก่ง ปานกลางและอ่อน พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม เลือกประธาน สมาชิก เลขานุการกลุ่ม แนะนำบทบาทหน้าที่ผู้เรียน และเงื่อนไขต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ

2. การอบรมระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ LMS. (2 ชั่วโมง) เป็นการ อบรมระบบการจัดการเรียนรู้ LMS เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนและบุคลากรของศูนย์คอมพิวเตอร์อธิบาย วิธีการสมัครเข้าใช้งานในระบบ การสมัครเป็นสมาชิกในรายวิชา การใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System) และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือต่างๆ ตามที่ออกแบบไว้

3. การประเมินผลก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ ผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ (4 ชั่วโมง 40 นาที) เป็นการประเมินผลด้าน พุทธิพิสัยด้วยแบบทดสอบความรู้ การประเมินด้านเจตพิสัยด้วยแบบวัดเจตคติ และการประเมินด้าน ทักษะพิสัยในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนเรียนตามรูปแบบการเรียน การสอนฯ ด้วยแบบสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified Essay Questions: MEQ.) และแบบประเมิน พัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การค้นหาความรู้และแก้ปัญหา การ ชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งเป็น การประเมินตนเอง ด้วยแบบประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่มด้วยแบบประเมินสมาชิกในกลุ่มฯ พร้อมกัน ใน ห้องสอบที่จัดไว้

4. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนหน่วย 1 (20 นาที ชั่วโมง) เป็นการประเมินความก้าวหน้า ด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียนตาม แผนการสอนในหน่วยการเรียนการสอนหน่วยที่ 1 ในสัปดาห์ถัดไป แบ่งเป็น การประเมินตนเองด้วย แบบประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่มด้วยแบบประเมินสมาชิกในกลุ่มฯ

ระยะที่ 2 **ชั้นจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2-6** (10 ชั่วโมง) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 5 ขั้นตอน (5 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

1. การอธิบายความสำคัญของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์(½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอน (5 ชั่วโมง)

2. การประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง)

3. การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บและทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง)

4. การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดานเสวนา (1

ชั่วโมง)

5.การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและอภิปรายกลุ่มออนไลน์ (1 ½ ชั่วโมง) ผ่านห้อง

สนทนากลุ่มแบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน

ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (15 นาที)

6. การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน (15 นาที) ด้วยการนำเสนอโจทย์ การชี้แจง สรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์และทบทวนสิ่งที่ผู้เรียนต้องทำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอน (2 ชั่วโมง 45 นาที)

7. การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปราย (2 ชั่วโมง 45 นาที) แบ่งเป็น 6

ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การจัดกระบวนการกลุ่ม (10 นาที) 2) กำหนดปัญหา (20 นาที) 3) ขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจปัญหา (20 นาที) 4) เสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (50 นาที) 5) ประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ (20 นาที) และ 6) การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ (45 นาที)

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (1 ชั่วโมง)

8. การสรุปสาระสำคัญในชั้นเรียน (20 นาที) ผู้สอนสรุปสาระสำคัญประจำแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน

9. การประเมินความก้าวหน้าหลังเรียน (20 นาที) เป็นการประเมินความก้าวหน้าหลังเรียนของผู้เรียนจากการนำเสนอผลการเรียนรู้ของกลุ่ม การประเมินผลงานภาพข่าวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มด้วยแบบประเมินผลงานภาพข่าว และการทำแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนตามแผนการสอน 1-5 ประจำสัปดาห์

10. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนในสัปดาห์ถัดไป (20 นาที) ด้วยการทำแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนแบ่งเป็นการประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่ม

การเรียนการสอนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุปทบทวน 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

11. การจัดทำและส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ออนไลน์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง) เป็นการให้ผู้เรียนจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ (หลังเรียน) เป็นกลุ่มๆ ประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ส่งถึงผู้สอนผ่านกระดานเสวนา

หมายเหตุ การเรียนตามแผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1 จะมีการประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนแบ่งเป็นการประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่ม ในสัปดาห์ที่ 1 การปฐมนิเทศผู้เรียน

สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมงาน (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

1. การเขียนโครงการและประสานงานกับวิทยากร (1 ชั่วโมง) เป็นการเขียนโครงการและกำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร และการติดต่อประสานงานเพื่อเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ตรงจากองค์กรวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบการถ่ายภาพและคัดเลือกภาพข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ได้แก่ บรรณาธิการภาพ และ/หรือ หัวหน้าข่าว และ/หรือ หัวหน้าช่างภาพ และ/หรือช่างภาพ

2. การชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและเตรียมการนำเสนอผลงาน (½ ชั่วโมง) เป็นการให้นักศึกษาเข้าใจกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร และมอบหมายให้แต่ละกลุ่มเตรียมการนำเสนอผลงานภาพข่าวในสถานการณ์จำลองเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนที่ 1 -5

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร (5 ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

3. การนำเสนอและวิพากษ์ผลงานภาพข่าว (2½ ชั่วโมง) เป็นการให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มๆ นำเสนอแนวคิดในการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพข่าวที่ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 ทั้ง 5 สัปดาห์ จากนั้นจึงให้วิทยากรวิพากษ์และให้ข้อมูล

ป้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการสร้างสรรคผลงานให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายมากขึ้น โดยให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น

4. **การเสวนา (2½ ชั่วโมง)** เป็นการเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของต่อแนวทางการตัดสินใจแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดที่หน่วยการเรียนการสอน และหาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันอีกในอนาคต จากนั้นจึงให้ผู้สอนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การสรุป (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 กิจกรรมย่อย

5. **การสรุปและจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (1 ชั่วโมง)** เป็นการสรุปบทเรียน ทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณในสัปดาห์ที่ 2-6 จนถึงกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตรในสัปดาห์ที่ 7 และการมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ในสัปดาห์ที่ 2-6 จนถึงกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตรในสัปดาห์ที่ 7

6. การส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้และติดตามปฏิกิริยาตอบกลับ

ออนไลน์ (½ ชั่วโมง) เป็นการนำรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณตามแผนการสอนหน่วยที่ 1-5 และการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น โดยประมวลสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากนักวิชาชีพ และผู้สอนเป็นกลุ่มๆ และนำเสนอแก่ผู้สอนผ่านกระดานเสวนา โดย upload file ในรูปของ file word หรือ Pdf. ภายใน 1 สัปดาห์หลังจากจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น

ระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียน การสอน 5 ชั่วโมง)

การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินผลสรุปด้วยการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนภายหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย และ 2) การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน ดังนี้

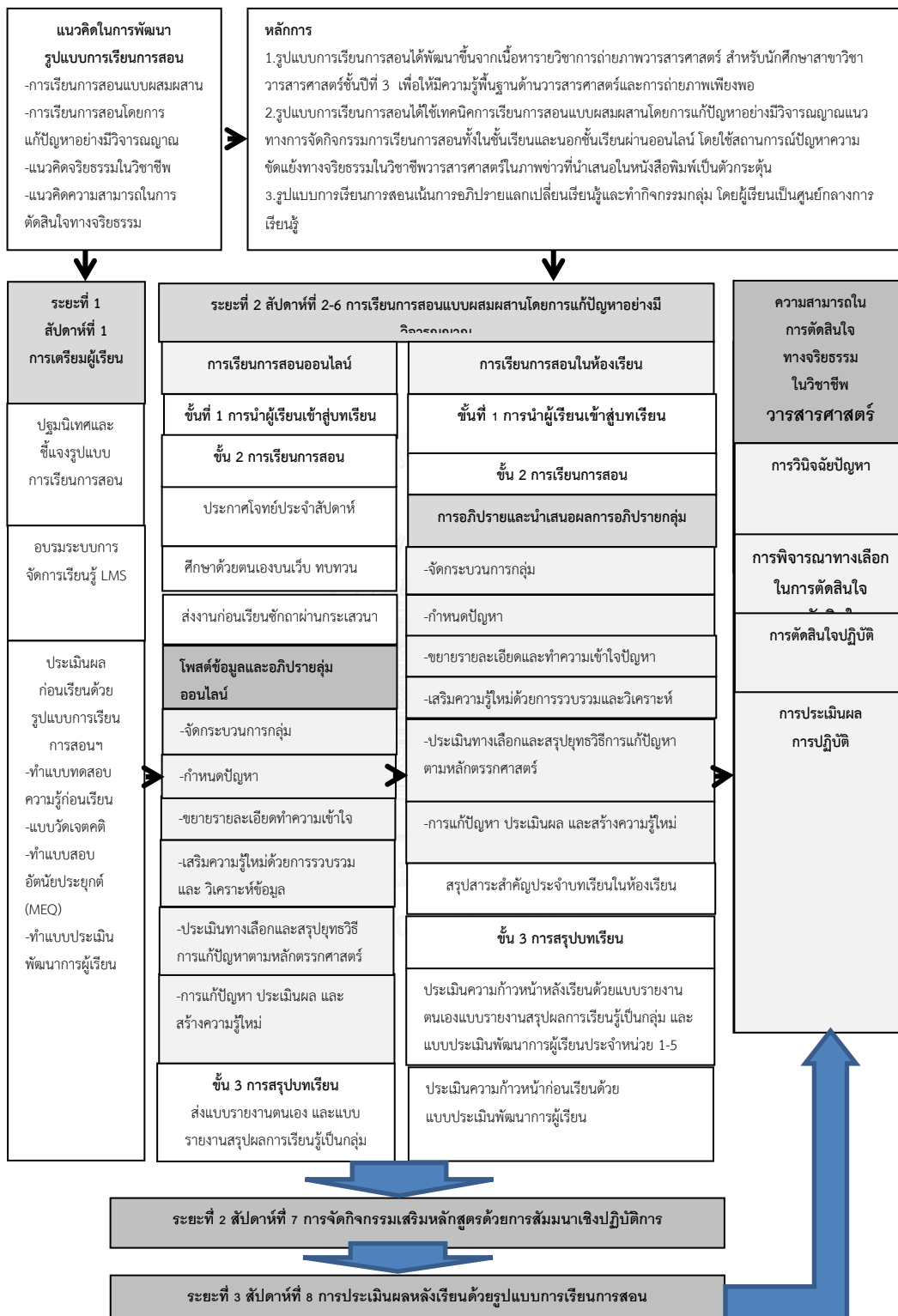
การประเมินผลสรุปหลังเรียน

1. ด้านพุทธิพิสัยด้วยแบบทดสอบความรู้ (1 ชั่วโมง) 50 ข้อ ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 60
 2. ด้านเจตคติด้วยแบบวัดเจตคติ (20 นาที) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
 3. ด้านทักษะพิสัยหรือความสามารถต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยวัดทักษะเชิงกระบวนการ (process) เรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้
 - 3.1 แบบสอบอรรถนัยประยุกต์ (Modified essay questions: MEQ) 4 หน่วยการเรียนรู้การสอน (3 ชั่วโมง) คะแนนเต็มหน่วยการเรียนรู้การสอนละ 25 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 100 คะแนน ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 และ
 - 3.2 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (20 นาที) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก 3.50 ขึ้นไป แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ด้านความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา 3) ด้านความสามารถในการขึ้นนำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ด้านทักษะหรือความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยผู้เรียนด้วยแบบประเมินตนเอง และแบบประเมินสมาชิกในกลุ่มฯ

การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน (20 นาที)

1. การประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนการสอน (20 นาที) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

จากที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นภาพองค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ดังภาพที่ 13 และเป็นภาพขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ดังภาพที่ 14

ภาพที่ 14 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

จากภาพที่ 13 และ 14 ซึ่งแสดงรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ จำนวนหน่วยกิตรวมทั้งสิ้น 3 หน่วยกิต ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วยการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอน ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์ และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 10 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 6 ส่วน ได้แก่

- แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์
- แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับภาพข่าว
- แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับช่างภาพวารสารศาสตร์
- แนวคิดเกี่ยวกับหลักจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์
- แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
- กรณีศึกษา

แผนการสอนหน่วยที่ 2 กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล 10 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 6 ส่วน ได้แก่

- แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล มหาวิทยาลัย
- สถานภาพการนำเสนอข่าวและภาพข่าวที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
- ข้อกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
- แนวปฏิบัติการผลิตสร้างสรรค์และนำเสนอข่าว/ภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
- ตัวอย่างการวิเคราะห์ผลงานภาพข่าวที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
- กรณีศึกษา

**แผนการสอนหน่วยที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลัก
จริยธรรมแห่งรสนิยมอันดี 10 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 7 ส่วน ได้แก่**

- แนวคิดเกี่ยวกับหลักจริยธรรมแห่งรสนิยมอันดี
- สถานภาพการนำเสนอข่าวและภาพข่าวที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งรสนิยมอันดี
- หลักการถ่ายภาพในที่เกิดเหตุ : ถ่ายภาพข่าวอาชญากรรม อุบัติเหตุ และอุบัติเหตุเพื่อ
ป้องกันการละเมิดหลักจริยธรรมแห่งรสนิยมอันดี
- ข้อกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยธรรมแห่งรสนิยม
อันดี
- แนวปฏิบัติการสร้างสรรค์และนำเสนอข่าว/ภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งรสนิยมอันดี
- ตัวอย่างการวิเคราะห์ผลงานภาพข่าวที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งรสนิยมอันดี
- กรณีศึกษา

**แผนการสอนหน่วยที่ 4 กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลัก
จริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 10 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 6 ส่วน ได้แก่**

- แนวคิดเกี่ยวกับหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- สถานภาพการนำเสนอข่าวและภาพข่าวที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็น
มนุษย์
- ข้อกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์
- แนวปฏิบัติการสร้างสรรค์และนำเสนอข่าว/ภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์
- ตัวอย่างการวิเคราะห์ผลงานภาพข่าวที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็น
มนุษย์
- กรณีศึกษา

**แผนการสอนหน่วยที่ 5 กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลัก
จริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง 10 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 8 ส่วน ได้แก่**

- แนวคิดเกี่ยวกับหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง
- สถานภาพการนำเสนอข่าวและภาพข่าวที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง
- ภาษาทางเทคนิคการถ่ายภาพซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องเป็นจริง
- แนวปฏิบัติในการปรับปรุงแก้ไขภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง
- ข้อกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง
- แนวปฏิบัติการผลิตสร้างสรรค์และนำเสนอข่าว/ภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง
- ตัวอย่างการวิเคราะห์ผลงานภาพถ่ายที่ละเมิดหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง
- กรณีศึกษา

ทั้งนี้โดยที่แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดสำคัญ ได้แก่ 1) แนวคิดสำหรับหน่วยการเรียนการสอน 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) ขอบเขตเนื้อหา 4) ทักษะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 5) เจตคติที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 6) แหล่งค้นคว้า 7) วิทยากร 8) กิจกรรมการเรียนการสอน 9) สื่อการเรียนการสอน 10) การวัดและประเมินผล 11) เอกสารประกอบการเรียนการสอน 12) กรณีศึกษาที่เป็นสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 13) แบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) 14) แบบรายงานตนเอง (หลังเรียน) 15) ใบงาน และ 16) แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) (ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดในคู่มือผู้สอน)

กิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นใช้วิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาวารสารศาสตร์เรียนรู้และเข้าใจจากกรณีศึกษาที่เป็นสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยธรรมที่สำคัญ 4 ด้านได้แก่ หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ในการปฏิบัติงานในฐานะช่างภาพข่าวเพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติและความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยฝึกให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีการแสวงหาและรวบรวมความรู้ด้วยตนเองเพื่อนำมาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาทางจริยธรรมข้อใดหรือไม่ และเพราะเหตุใด รู้จักแยกแยะ ประเมินคุณภาพและปริมาณข้อมูลเพื่อการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้วยตนเอง ตลอดจนเปิดโอกาสให้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและต่างกลุ่มๆ นอกชั้นเรียนผ่านสื่อออนไลน์และการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อร่วมกันพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ แก้ปัญหา ที่หลากหลาย นำมาสู่การตัดสินใจเลือกข้อสรุปสำหรับแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ได้อย่างรอบคอบและเหมาะสมที่สุดสำหรับนำไปปฏิบัติ ตามความคาดหวังของสังคม กฎหมายและวิชาชีพอันจะนำไปสู่การสร้างข้อสรุปต่อแนวทางการตัดสินใจว่าเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ดังกล่าว ตลอดจนถึงการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบวิชาชีพวารสารศาสตร์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กล่าวข้างต้น ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ระยะ มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

ระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน มี 4 ขั้นตอนย่อย (7 ½ ชั่วโมง) เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ผู้สอนและ/หรือผู้ช่วยสอน ก่อนดำเนินการตามแผนการสอนในหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ดังนี้

1. การปฐมนิเทศและชี้แจงรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (½ ชั่วโมง) เป็นการปฐมนิเทศและชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ซึ่งจะนำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ จุดประสงค์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขอบเขต

เนื้อหา วิธีการเรียนและขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณนอกชั้นเรียน ผ่านระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และในชั้นเรียน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม การแบ่งกลุ่มนักศึกษาให้คล่องกันระหว่างคนเก่ง ปานกลาง และอ่อน พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม เลือกรประธาน สมาชิก เลขานุการกลุ่ม แนะนำบทบาทหน้าที่ผู้เรียน และเงื่อนไขต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ

2. **การอบรมระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ LMS. (2 ชั่วโมง)** เป็นการอบรมระบบการจัดการเรียนรู้ LMS. เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนและบุคลากรของศูนย์คอมพิวเตอร์อธิบายวิธีการสมัครเข้าใช้งานในระบบ การสมัครเป็นสมาชิกในรายวิชา การใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System) และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือต่างๆ ตามที่ออกแบบไว้

3. **การประเมินผลก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (4 ชั่วโมง 40 นาที)** เป็นการประเมินผลด้านพุทธิพิสัยด้วยแบบทดสอบความรู้ การประเมินด้านเจตพิสัยด้วยแบบวัดเจตคติ และการประเมินด้านทักษะพิสัยในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนฯ ด้วยแบบสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified Essay Questions: MEQ.) และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การค้นหาความรู้และแก้ปัญหา การชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งเป็น การประเมินตนเองด้วยแบบประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่มด้วยแบบประเมินสมาชิกในกลุ่มฯ พร้อมกันในห้องสอบที่จัดไว้

4. **การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนหน่วย 1 (20 นาที)** เป็นการประเมินความก้าวหน้า ด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียนตามแผนการสอนในหน่วยการเรียนการสอนหน่วยที่ 1 ในสัปดาห์ถัดไป แบ่งเป็น การประเมินตนเองด้วยแบบประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่มด้วยแบบประเมินสมาชิกในกลุ่มฯ

สรุปรายละเอียดการดำเนินงานในระยะที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน ได้ในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 สารสำคัญของระยะที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน 7 ½ ชั่วโมง

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
1	ปฐมนิเทศผู้เรียน	ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	ผู้สอนบรรยายแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน ประโยชน์ของการเรียนการสอน	คู่มือสำหรับผู้เรียนประมวลรายวิชา	การสังเกตการณ์	ห้องปฏิบัติ การคอมพิวเตอร์ (2 ชั่วโมง)
	ระบบการจัดการเรียนรู้ LMS.	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ LMS	การแนะนำและสมัครเข้าใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ การสมัครเรียนในรายวิชาและแบ่งกลุ่มผู้เรียนในระบบการจัดการเรียนรู้ การอธิบายวิธีการใช้งานและให้คำแนะนำนักศึกษาในการใช้เครื่องมือในระบบการจัดการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆ เริ่มจากการ Log in เข้าสู่ระบบ การทำกิจกรรมต่างๆ ออนไลน์ ได้แก่ กระดานข่าวสารกระดานเสวนา การส่งงานออนไลน์ การ download และ upload file การใช้ห้องสนทนากลุ่ม ฯลฯ	คู่มือการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้	ผลการฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือ	ห้องปฏิบัติ การคอมพิวเตอร์ (2 ชั่วโมง)
	ความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และสมรรถนะของผู้เรียน 4 ด้าน	ผู้เรียนได้รับการประเมินด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย ก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	การให้คำชี้แจงและควบคุมให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลสรุปก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น แบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ แบบสอบอัตนัยประยุกต์ และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน	แบบทดสอบความรู้ -แบบสอบอัตนัยประยุกต์ -แบบวัดเจตคติ -แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียน	-เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 -เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 -เกณฑ์ผ่านระดับมาก -เกณฑ์ผ่านระดับมาก	ห้องเรียนปกติ (5 ชั่วโมง)

ระยะที่ 2 **ขั้นจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2-6 (10 ชั่วโมง)** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำสัปดาห์ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 สามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมได้ 3 ขั้นตอนหลัก 11 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอนย่อย (5½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

1. การอธิบายความสำคัญของระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (½ ชั่วโมง) เป็นการชี้แจงวิธีการเรียนการสอน การจูงใจให้เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน บทบาทหน้าที่สมาชิกในกลุ่มและเงื่อนไขต่างๆ

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (3 ½ ชั่วโมง)

2. การประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง) เป็นการนำเสนอโจทย์หรือกรณีศึกษาที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพประจำแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนผ่านกระดานข่าว งานที่มอบหมายที่ให้ปฏิบัติ วันเวลาในการส่งงาน และวันเวลาในการอภิปรายกลุ่มออนไลน์

3. การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บและทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง)

4. การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดานเสวนา

(1 ชั่วโมง)

5. การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและสนทนากลุ่มออนไลน์ (1 ½ ชั่วโมง)

ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอนย่อย (4 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (15 นาที)

6. การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน (15 นาที) ด้วยการนำเสนอโจทย์ การชี้แจงสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์และทบทวนสิ่งที่ผู้เรียนต้องทำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (2 ชั่วโมง 45 นาที)

7. การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปราย (2 ชั่วโมง 45 นาที) แบ่งเป็น 6 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การจัดกระบวนการกลุ่ม (10 นาที) 2) กำหนดปัญหา (20 นาที) 3) ขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจปัญหา (20 นาที) 4) เสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (50 นาที) 5) ประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ (20 นาที) และ 6) การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ (45 นาที)

ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (1 ชั่วโมง)

8. การสรุปสาระสำคัญในชั้นเรียน (20 นาที) ผู้สอนสรุปสาระสำคัญประจำแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน

9. การประเมินความก้าวหน้าหลังเรียน (20 นาที) เป็นการประเมินความก้าวหน้าหลังเรียนของผู้เรียนจากการนำเสนอผลการเรียนรู้ของกลุ่ม การประเมินผลงานภาพข่าวเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มด้วยแบบประเมินผลงานภาพข่าว และ การทำแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน ตามแผนการสอน 1-5 ประจำสัปดาห์

10. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนในสัปดาห์ถัดไป (20 นาที) ด้วยการทำแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนแบ่งเป็น การประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่ม

การเรียนการสอนออนไลน์หลังเรียนในชั้นเรียน 1 ชั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

ชั้นที่ 3 การสรุปทเรียน 1 ชั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

11. การจัดทำและส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ออนไลน์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง) เป็นการให้ผู้เรียนจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ (หลังเรียน) เป็นกลุ่มๆ ประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ส่งถึงผู้สอนผ่านกระดานเสวนา

หมายเหตุ การเรียนตามแผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1 จะมีการประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนแบ่งเป็นการประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่ม ในสัปดาห์ที่ 1 การปฐมนิเทศผู้เรียน

จากรายละเอียดข้างต้น สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน หน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
2-6	<p>1.ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>2.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>3.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งสนิยมอันดี</p> <p>4.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p> <p>5.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง</p>	<p>1.เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาคทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพและการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>2.เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของหลักจริยธรรมและความสำคัญของการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>3.เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากโจทย์ที่กำหนดให้</p>	<p>ชั้นการเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน (5 ½ ชั่วโมง)</p> <p>ชั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ชั่วโมง</p> <p>1. การอธิบายความสำคัญของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (½ ชั่วโมง) เป็นการชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขอบเขตเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอนนอกชั้นเรียนผ่านระบบออนไลน์</p> <p>ชุดการเรียนการสอนกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ แหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า Links ต่างๆ ประจำหน่วยการเรียนการสอนผ่านทางกระดานข่าวประจำสัปดาห์</p>	<p>ระบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ กระดานข่าว โจทย์หรือกรณีศึกษา/ใบงาน กระดานเสวนา ห้องสนทนา แบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน</p>	<p>-การสังเกตการณ์ การเข้าไปอ่าน กระดานข่าว ประจำ สัปดาห์และข้อซักถามต่างๆ</p>	<p>นอกห้องเรียน (½ ชั่วโมง)</p>

ตารางที่ 38 กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน หน่วยการเรียนรู้ 1-5 (ต่อ)

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
2-6	<p>1.ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์และการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>2.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>3.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p> <p>5.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง</p>	<p>1.เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาคทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพและกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>2.เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของหลักจริยธรรมและความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>3.เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากโจทย์ที่กำหนดให้</p>	<p>ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอนย่อย (5 ชั่วโมง)</p> <p>2. การประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (1/2 ชั่วโมง) เป็นการประกาศข่าวสารและสถานการณ์ที่เป็นปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพประจำสัปดาห์ตามแผนการสอน 1-5</p> <p>3. การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บไซต์และทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง)</p> <p>4. การซักถามปัญหาและส่งงานก่อนเรียนผ่านกระดานเสวนา (1 ชั่วโมง)</p> <p>5.การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและสนทนากลุ่มออนไลน์ (1 1/2 ชั่วโมง)</p>	<p>-ระบบการจัดการเรียนรู้</p> <p>-บทเรียนออนไลน์</p> <p>-กระดานข่าว</p> <p>-โจทย์ / ใบงาน</p> <p>-แบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อผลงานภาพถ่าย / เกมท์การให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic Scoring) 3 ระดับ</p> <p>-กระดานเสวนา</p> <p>-ห้องสนทนาแบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน</p>	<p>-คุณภาพของแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ใช้เกณฑ์ผ่านในระดับพอใช้</p> <p>-การมีส่วนร่วมในการอภิปรายในห้องสนทนากลุ่มย่อย</p>	<p>นอกห้องเรียน (3 1/2 ชั่วโมง)</p>

ตารางที่ 38 กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 1-5 (ต่อ)

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
2-6	<p>1.ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์และ</p> <p>ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>2.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>3.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งรสนิยมอันดี</p> <p>4.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p> <p>5.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง</p>	<p>1.เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาคทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพและกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>2.เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีเห็นคุณค่าของหลักจริยธรรมและความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>3.เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากโจทย์ที่กำหนดให้</p>	<p>ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (15 นาที)</p> <p>6.การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน (15 นาที) เป็นการนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนโดยนำเสนอโจทย์ประจำสัปดาห์ และชี้แจงจุดมุ่งหมายของการอภิปรายกลุ่มและนำเสนอขั้นตอนในการศึกษาตามแผนการสอนหน่วย 1-5 และงานที่ต้องทำหลังการอภิปรายกลุ่มเสร็จสิ้น</p> <p>ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (2 ชั่วโมง 45 นาที)</p> <p>7.การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปราย 6 ขั้นตอนย่อย เป็นการให้ผู้เรียนนั่งประจำกลุ่มและอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเป็นกลุ่ม โดยกำหนดให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ทำเป็นรายบุคคลมาโพสต์ในห้องสนทนากลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>7.1.เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม (10 นาที)</p> <p>7.2 การกำหนดปัญหา (20 นาที)</p> <p>1) การกำหนดและนิยามปัญหา (10 นาที) 2) การตระหนักถึงการมีอยู่และความเป็นไปได้ของปัญหา (10 นาที)</p> <p>7.3 การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา (20 นาที)</p> <p>1) การพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของปัญหา(10 นาที)</p> <p>2) การทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้รับ (10 นาที)</p>	<p>-ระบบการจัดการเรียนรู้</p> <p>-บทเรียนออนไลน์</p> <p>-กระดานข่าว</p> <p>-โจทย์ หรือกรณีศึกษา/ใบงาน</p> <p>-คอมพิวเตอร์ LCD Visualizer</p> <p>-ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์</p> <p>--แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน)</p>	<p>-การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มและนำเสนอผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มด้วยวาจา</p> <p>ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม</p>	<p>ในห้องเรียน</p> <p>4 ชั่วโมง</p>

ตารางที่ 38 กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน หน่วยการเรียนรู้ 1-5 (ต่อ)

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
2-6	<p>1.ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>2.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>3.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งสนิยมอันดี</p> <p>4.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p> <p>5.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง</p>	<p>1.เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาคทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพและ</p> <p>ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>2.เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของหลักจริยธรรมและความสำคัญของ</p> <p>ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>3.เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากโจทย์ที่กำหนดให้</p>	<p>7.การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปราย (ต่อ)</p> <p>7.4 การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (50 นาที)</p> <p>1) การกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดทำแผนปฏิบัติงาน ที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหา (10 นาที)</p> <p>2) การแสวงหา รวบรวมประเด็น และข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับปัญหาตามที่กำหนดไว้ (10 นาที)</p> <p>3) การพิจารณาความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องและความเพียงพอของข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ(10 นาที)</p> <p>4) การแยกแยะประเภทข้อมูล จัดลำดับความสำคัญ ประมวล และจัดระบบระเบียบของข้อมูล (10 นาที)</p> <p>5) การสังเคราะห์และตัดสินใจคุณค่า (10 นาที)</p> <p>7.5. การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหา</p> <p>ตามหลักตรรกศาสตร์ (20 นาที)</p> <p>1) การกำหนด จัดลำดับและคัดเลือกสมมติฐาน (5 นาที)</p> <p>2) การสะท้อนความคิด สร้างทางเลือกหรือยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา/คำตอบที่สมเหตุสมผล (5 นาที)</p> <p>3) การประเมินข้อสรุป ตัดสินใจเลือกยุทธวิธีแก้ปัญหาและพยากรณ์ผลการนำไปประยุกต์ใช้ (10 นาที)</p> <p>7.6. การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่ (45 นาที)</p> <p>1) การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีเพื่อแก้ปัญหา (15 นาที)</p> <p>2) การประเมินผล สรุปความรู้ใหม่ และนำเสนอความเห็น ((½ ชั่วโมง)</p>	<p>-ระบบการจัดการ</p> <p>จัดการเรียนรู้</p> <p>-บทเรียนออนไลน์</p> <p>-กระดานข่าว</p> <p>-โจทย์ หรือกรณีศึกษา/ใบงาน</p> <p>คอมพิวเตอร์ LCD</p> <p>Visualizer</p> <p>-ภาพข่าว</p> <p>-แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน)</p>	<p>-การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม และนำเสนอผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม</p> <p>ด้วยวาจาตลอดจนการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม</p>	<p>ในห้องเรียน</p> <p>4 ชั่วโมง</p>

ตารางที่ 38 กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน หน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 (ต่อ)

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
2-6	<p>1.ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>2.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>3.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งสมณันต์</p> <p>4.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p> <p>5.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง</p>	<p>1.เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาคทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพและ</p> <p>2.เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของหลักจริยธรรมและความสำคัญของการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>3.เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากโจทย์ที่กำหนดให้</p>	<p>ขั้นตอนการสรุปบทเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (1 ชั่วโมง)</p> <p>8.การสรุปสาระสำคัญในชั้นเรียน (20 นาที)</p> <p>เป็นการสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาวิชาตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน</p> <p>ภายหลังจากการนำเสนอผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาในกลุ่มต่างๆ</p> <p>9. การประเมินความก้าวหน้าหลังเรียน (20 นาที) ด้านทักษะ</p> <p>พิสัยต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>หลังเรียนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนด้วยการประเมินพัฒนาการผู้เรียนหลังเรียนและผลงานภาพถ่าย ตามแผนการสอนประจำสัปดาห์</p> <p>10.การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนในสัปดาห์ถัดไป (20 นาที)</p> <p>เป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียนสำหรับหน่วยการเรียนการสอนที่ 2 3 4 และ 5</p>	<p>-แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม/เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) 3 ระดับ</p> <p>-แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนหลังเรียนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน แบ่งเป็นแบบประเมินตนเอง และ แบบประเมินสมาชิกในกลุ่ม</p> <p>-แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียนหน่วยการเรียนการสอนในสัปดาห์ถัดไป แบ่งเป็น แบบประเมินตนเอง และ แบบประเมินสมาชิกในกลุ่ม</p>	<p>-คุณภาพผลงานภาพข่าวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มใช้เกณฑ์ผ่านระดับพอใช้</p> <p>-ผลการประเมินพัฒนาการผู้เรียนหลังเรียนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนใช้เกณฑ์ผ่านระดับปานกลาง</p> <p>-ผลการประเมินพัฒนาการผู้เรียนก่อนเรียนหน่วยการเรียนการสอนในสัปดาห์ถัดไป ใช้เกณฑ์ผ่านระดับปานกลาง</p>	<p>ในชั้นเรียน</p> <p>1 ชั่วโมง</p>

ตารางที่ 38 กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน หน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 (ต่อ)

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
2-6	<p>1.ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์</p> <p>2.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>3.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งสนิยมอันดี</p> <p>4.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p> <p>5.กระบวนการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง</p>	<p>1.เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาคทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพและความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ</p> <p>2.เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของหลักจริยธรรมและความสำคัญของการตัดสินใจทางจริยธรรมวิชาชีพ</p> <p>3.เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากโจทย์ที่กำหนดให้</p>	<p>การเรียนการสอนออนไลน์หลังเรียนในชั้นเรียน 1 ชั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)</p> <p>ชั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 1 ชั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)</p> <p>11. การส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ออนไลน์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง)</p> <p>เป็นการให้ผู้เรียนส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มผ่านกระดานเสวนาเมื่อเรียนตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 เสร็จโดยใช้แบบฟอร์มที่กำหนดให้</p>	<p>-แบบรายงานตนเอง (หลังเรียน) /เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (holistic scoring) 3 ระดับ</p> <p>-แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) /เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) 3 ระดับ</p>	<p>-คุณภาพของแบบรายงานตนเอง (หลังเรียน) ใช้เกณฑ์ผ่านในระดับพอใช้</p> <p>- คุณภาพของรายงานสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่ม ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก</p>	<p>นอกชั้นเรียน/ (½ ชั่วโมง)</p>

ระยะที่ 2 สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมงาน (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

1. การเขียนโครงการและประสานงานกับวิทยากร (1 ชั่วโมง) เป็นการเขียนโครงการและกำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร และการติดต่อประสานงานเพื่อเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ตรงจากองค์กรวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบการถ่ายภาพและคัดเลือกภาพข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ได้แก่ บรรณาธิการภาพ และ/หรือ หัวหน้าข่าว และ/หรือหัวหน้าช่างภาพ และ/หรือช่างภาพ

2. การชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและเตรียมการนำเสนอผลงาน (½ ชั่วโมง) เป็นการให้นักศึกษาเข้าใจกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรและมอบหมายให้แต่ละกลุ่มเตรียมการนำเสนอผลงานภาพข่าวในสถานการณ์จำลองเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนที่ 1 -5

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร (5 ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

3. การนำเสนอและวิพากษ์ผลงานภาพข่าว (2 ½ ชั่วโมง) เป็นการให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มฯ นำเสนอแนวคิดในการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพข่าวที่ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองเพื่อแก้ปัญหาคาระเมิดจริยธรรมในวิชาชีพจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้ตามแผนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 ทั้ง 5 สัปดาห์ จากนั้นจึงให้วิทยากรวิพากษ์และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายมากขึ้น โดยให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น

4. การเสวนา (2 ½ ชั่วโมง) เป็นการเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของต่อ แนวทางการตัดสินใจแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดที่ละหน่วยการเรียนการสอน และหาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันอีกในอนาคต จากนั้นจึงให้ผู้สอนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การสรุป (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 กิจกรรมย่อย

5. การสรุปและจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (1 ชั่วโมง) เป็นการสรุปบทเรียน ทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณในสัปดาห์ที่ 2-6 จนถึงกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตรในสัปดาห์ที่ 7 และการมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หลังจัดกิจกรรมเสร็จสิ้น

6. การส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้และติดตามปฏิกิริยาตอบกลับออนไลน์

(½ ชั่วโมง) เป็นการนำรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หลังจัดสัมมนาเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น โดยประมวลสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากนักวิชาชีพ และผู้สอนเป็นกลุ่มๆ และนำเสนอแก่ผู้สอนผ่านกระดานเสวนา โดย upload file ในรูปของ file word หรือ Pdf. ภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น

ดังสรุปสาระสำคัญได้ในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 รายละเอียดการจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน
ในสัปดาห์ที่ 7

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
7	-หลัก จริยธรรม แห่งวิชาชีพ -ทักษะใน การ ตัดสินใจ ทาง จริยธรรมใน วิชาชีพ วารสาร ศาสตร์จาก กรณีศึกษา สถานการณ์ ที่กำหนดให้ -แนว ทางการ แก้ปัญหา ความ ขัดแย้งทาง จริยธรรมใน วิชาชีพ วารสาร ศาสตร์จาก กรณีศึกษา สถานการณ์ ที่กำหนด ให้	-เพื่อประเมิน ทักษะของ นักศึกษาต่อใน การตัดสินใจ ทางจริยธรรม ในวิชาชีพ วารสารศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ทางจริยธรรม ในวิชาชีพจาก สถานการณ์ที่ กำหนดให้ ภายหลังเรียน ด้วยรูปแบบ การเรียนการ สอนแบบ ผสมผสานโดย การแก้ปัญหา อย่างมี วิจรรย์ญาณ -เพื่อนำเสนอ มุมมองของนัก วิชาชีพต่อ ประเด็นปัญหา และแนว ทางการ แก้ปัญหาการ ละเมิด จริยธรรมจาก สถานการณ์ที่ กำหนดให้	การเตรียมงาน (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย 1.การเขียนโครงการและ ประสานงานกับวิทยากรจาก องค์กรวิชาชีพ 2.การชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจ กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เสริมหลักสูตร และมอบหมาย ให้แต่ละกลุ่มเตรียมนำเสนอ ผลงานภาพข่าวเพื่อแก้ปัญหา ความขัดแย้งทางจริยธรรมใน วิชาชีพจากกรณีศึกษาที่ กำหนดในแผนการสอน 1-5 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิง ปฏิบัติการเสริมหลักสูตร (5 ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย 3.การนำเสนอและวิพากษ์ ผลงานภาพข่าว (2 ½ ชั่วโมง) เป็นการให้นักศึกษา แต่ละกลุ่มนำเสนอแนวคิดใน การสร้างสรรคและนำเสนอ ผลงานภาพข่าวที่ฝึกปฏิบัติใน สถานการณ์จำลองเพื่อ แก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรม ในวิชาชีพทั้ง 5 สัปดาห์ 4.การเสวนา (2 ½ ชั่วโมง) เป็นการเสวนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นของต่อแนว ทางการตัดสินใจแก้ปัญหาจาก สถานการณ์ที่กำหนดที่ละ หน่วยการเรียนการสอน และ หาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการ ตัดสินใจทางจริยธรรมใน วิชาชีพเมื่อต้องเผชิญกับ สถานการณ์เดียวกันในอนาคต	-โจทย์หรือ กรณีศึกษาที่ กำหนดให้ประจำ สัปดาห์ -อุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายภาพที่ แสง คอมพิวเตอร์ และ เครื่องฉาย visualize -แบบประเมินผล งานภาพข่าวเป็น กลุ่ม/เกณฑ์การให้ คะแนนแบบแยก ส่วน 3 ระดับ -แบบรายงาน สรุปผลการเรียนรู้ ของกลุ่ม หลังจัด กิจกรรมสัมมนา เสร็จสิ้น/เกณฑ์ การให้คะแนน แบบแยกส่วน (analytic scoring) 3 ระดับ	-คุณภาพ ผลงานภาพ ข่าวเป็นกลุ่ม/ ใช้เกณฑ์ผ่าน ระดับพอใช้ ประเมินโดย วิทยากร -คุณภาพของ รายงาน สรุปผลการ เรียนรู้ของกลุ่ม (หลังเรียน) ด้วยรูปแบบ การเรียนการ สอน/ใช้เกณฑ์ ผ่าน ระดับ พอใช้	ในห้องเรียน (7 ½ ชั่วโมง ชั่วโมง นอก ห้องเรียน (½ ชั่วโมง)

ตารางที่ 39 รายละเอียดการจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียน
การสอนในสัปดาห์ที่ 7 (ต่อ)

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน	วิธีการ/สื่อ/เครื่องมือ	การประเมินผล	สถานที่/เวลา
7	-หลัก จริยธรรม แห่งวิชาชีพ -ทักษะใน การ ตัดสินใจ ทาง จริยธรรมใน วิชาชีพ วารสาร ศาสตร์จาก กรณีศึกษา สถานการณ์ ที่กำหนดให้ -แนว ทางการ แก้ปัญหา ความ ขัดแย้งทาง จริยธรรมใน วิชาชีพ วารสาร ศาสตร์จาก กรณีศึกษา สถานการณ์ ที่กำหนด ให้	-เพื่อประเมิน ทักษะของ นักศึกษาต่อใน การตัดสินใจ ทางจริยธรรม ในวิชาชีพ วารสารศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ทางจริยธรรม ในวิชาชีพจาก สถานการณ์ที่ กำหนดให้ ภายหลังเรียน ด้วยรูปแบบ การเรียนการ สอนแบบ ผสมผสานโดย การแก้ปัญหา อย่างมี วิจารณญาณ -เพื่อนำเสนอ มุมมองของนัก วิชาชีพต่อ ประเด็นปัญหา และแนว ทางการ แก้ปัญหาการ ละเมิด จริยธรรมจาก สถานการณ์ที่ กำหนดให้	การสรุป (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 กิจกรรมย่อย 5.การสรุปและจัดทำรายงาน สรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (1 ชั่วโมง) เป็นการ มอบหมายให้นักศึกษาแต่ละ กลุ่มๆ จัดทำรายงานสรุปผล การเรียนรู้เป็นกลุ่ม หลังจัด กิจกรรมสัมมนาเสร็จสิ้น 6.การส่งรายงานสรุปผลการ เรียนรู้และติดตามปฏิกิริยา ตอบกลับออนไลน์ (½ ชั่วโมง) เป็นการส่งรายงาน สรุปผลการเรียนรู้ของกลุ่มๆ ภายหลังการจัดสัมมนาเชิง ปฏิบัติการเสริมหลักสูตรเสร็จ สิ้น แก่ผู้สอนผ่านกระดาน เสวนา	-โจทย์หรือ กรณีศึกษาที่ กำหนดให้ประจำ สัปดาห์ -อุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายภาพทาบ แสง คอมพิวเตอร์ และ เครื่องฉาย visualize -แบบประเมินผล งานภาพข่าวเป็น กลุ่ม/เกณฑ์การให้ คะแนนแบบแยก ส่วน 3 ระดับ -แบบรายงาน สรุปผลการเรียนรู้ ของกลุ่ม หลังจัด กิจกรรมสัมมนา เสร็จสิ้น/เกณฑ์ การให้คะแนน แบบแยกส่วน (analytic scoring) 3 ระดับ	-คุณภาพ ผลงานภาพ ข่าวเป็นกลุ่ม/ ใช้เกณฑ์ผ่าน ระดับพอใช้ ประเมินโดย วิทยากร -คุณภาพของ รายงาน สรุปผลการ เรียนรู้ของกลุ่ม (หลังเรียน) ด้วยรูปแบบ การเรียนการ สอน/ใช้เกณฑ์ ผ่าน ระดับ พอใช้	ในห้องเรียน (7 ½ ชั่วโมง ชั่วโมง นอก ห้องเรียน (½ ชั่วโมง)

ระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน 7 ชั่วโมง)

การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินผลสรุปด้วยการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนภายหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น ด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย และ 2) การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน ดังนี้

การประเมินผลหลังเรียน (4 ชั่วโมง 40 นาที)

1. ด้านพุทธิพิสัยด้วยแบบทดสอบความรู้ (1 ชั่วโมง) 50 ข้อ ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80
2. ด้านเจตคติด้วยแบบวัดเจตคติ (20 นาที) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
3. ด้านทักษะพิสัยในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยวัดทักษะเชิงกระบวนการ (process) เรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้
 - 3.1 แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (Modified essay questions: MEQ.) 4 หน่วยการเรียนการสอน (4 ชั่วโมง) คะแนนเต็มหน่วยการเรียนการสอนละ 25 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 100 คะแนน ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 และ
 - 3.2 แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (20 นาที) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ด้านความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหา 3) ด้านความสามารถในการชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ด้านทักษะหรือความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยผู้เรียนด้วยแบบประเมินตนเอง และแบบประเมินสมาชิกในกลุ่มฯ

การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน (20 นาที)

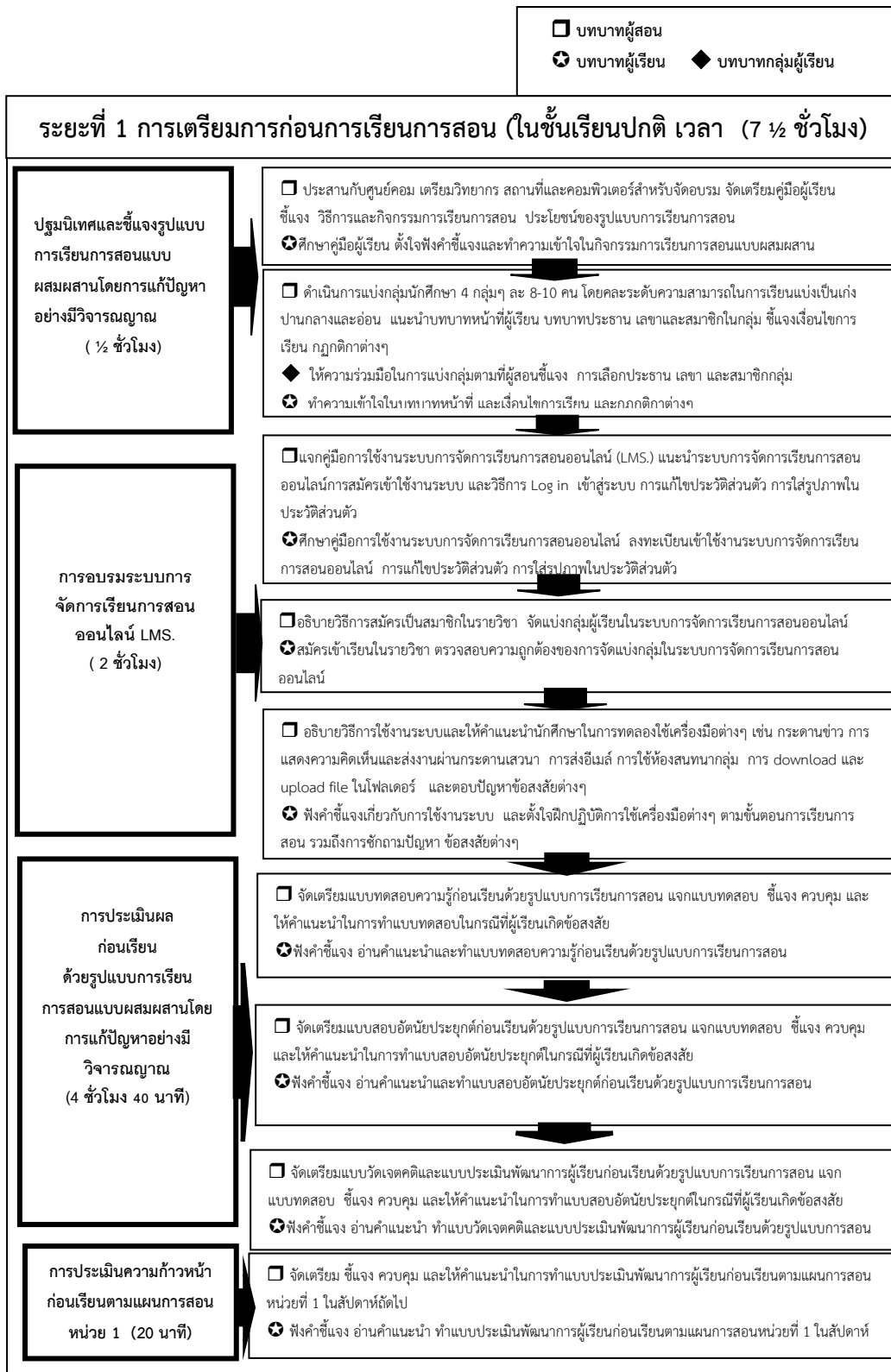
1. การประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อ รูปแบบการเรียนการสอน (20 นาที) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

ดังสรุปสาระสำคัญในตารางที่ 40

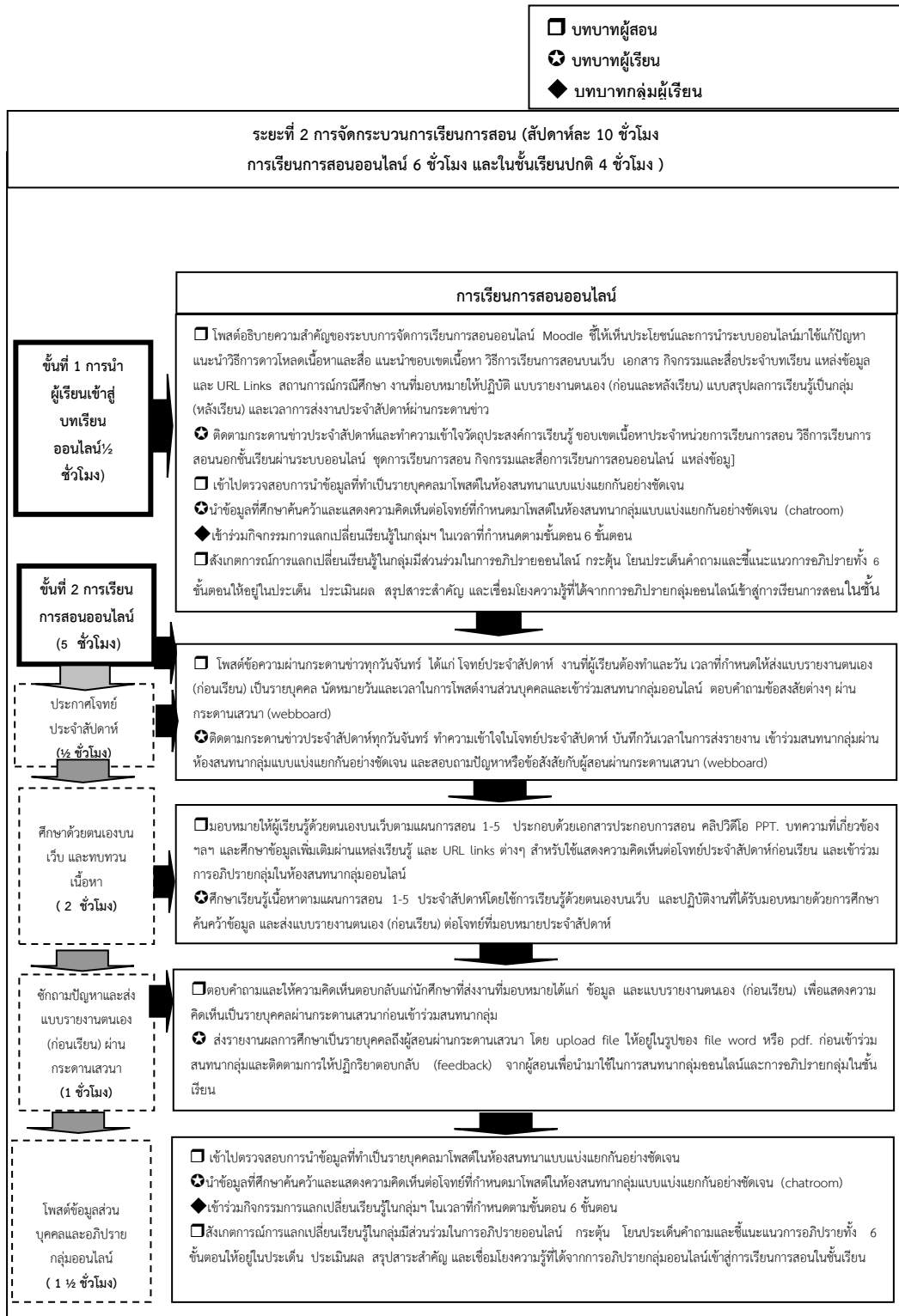
ตารางที่ 40 รายละเอียดการดำเนินงานในระยะที่ 3 การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการ
เรียนการสอน 5 ชั่วโมง

สัปดาห์	เนื้อหา	วัตถุประสงค์	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	วิธีการ/สื่อ/ เครื่องมือ	การ ประเมินผล	สถานที่/ เวลา
8	การประเมินผลสรุปลงเรียนด้วยการวัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้เรียนแบ่งเป็นด้านความรู้ เจตคติ และความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่เกิดจากการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	1. เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 2. เพื่อให้ทราบความพึงพอใจผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนการสอน	1. ชี้แจงผู้เรียนเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ แบบสอบ MEQ แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน และแบบประเมินความรู้ 2. ตรวจสอบความรู้ และแบบสอบ MEQ 3. ประมวลผลที่ได้จากแบบวัดเจตคติ และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน และแบบประเมินความรู้ 4. แจ้งผลการประเมินแก่ผู้เรียน	1. ตั้งใจฟังคำชี้แจง 2. ตั้งใจทำแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ แบบสอบ MEQ แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน และแบบประเมินความรู้ 3. ความพึงพอใจผู้เรียน ตลอดจนให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	-แบบทดสอบความรู้หลังเรียน -แบบวัดเจตคติหลังเรียน -แบบสอบ MEQ หลังเรียน -แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนหลังเรียน -ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 -ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก -ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 -ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก -แบบประเมินเพื่อนสมาชิก -แบบประเมินความพึงพอใจผู้เรียน	-ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 -ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก -ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 -ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก	ในห้องเรียน 5 ชั่วโมง

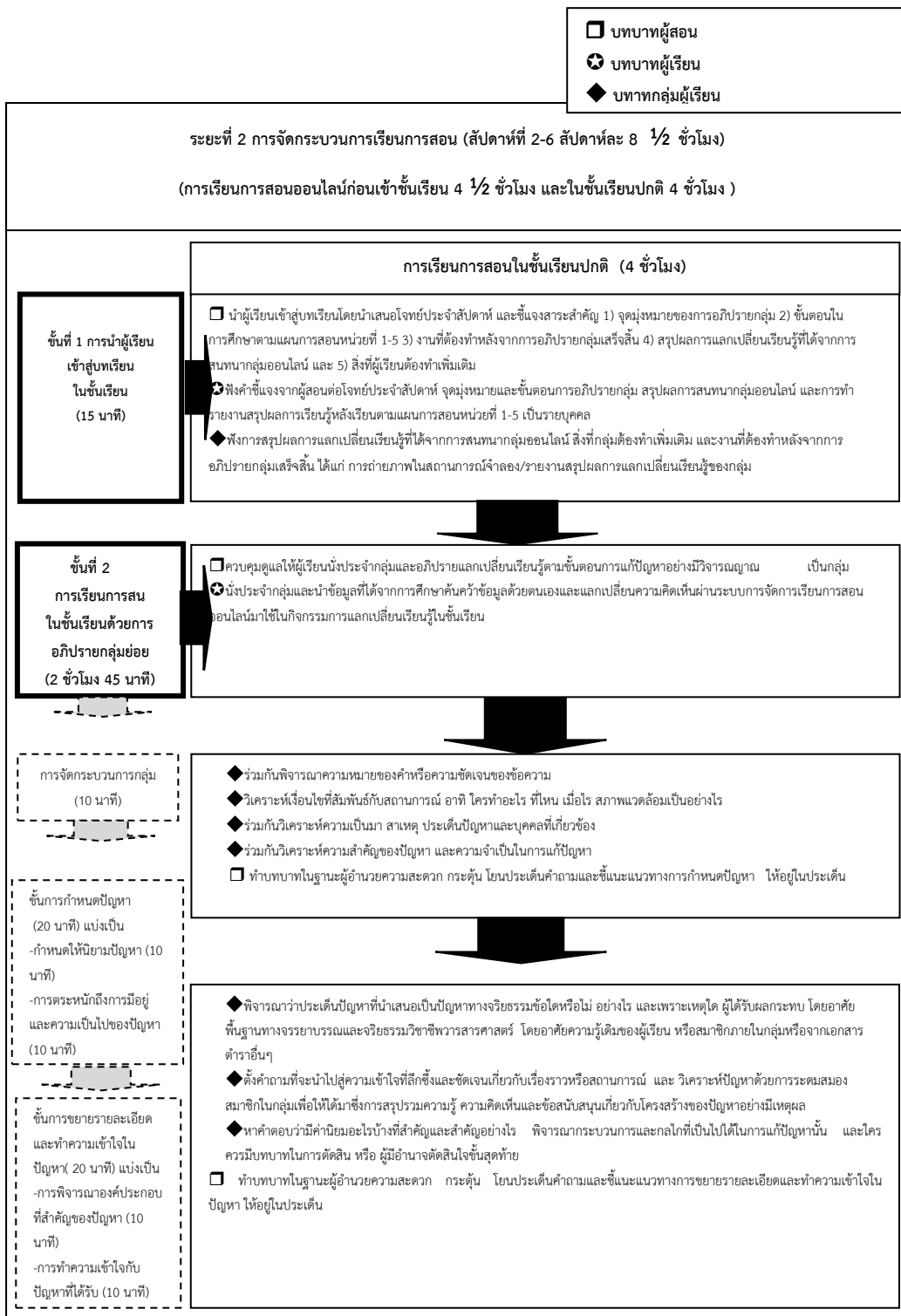
จากภาพรวมของกิจกรรมการเรียนการสอนจากระยะที่ 1 – ระยะที่ 3 ทั้ง 8 สัปดาห์ สามารถจำแนกเป็นกิจกรรมของอาจารย์ และกิจกรรมของนักศึกษา ได้ดังภาพที่ 15-18

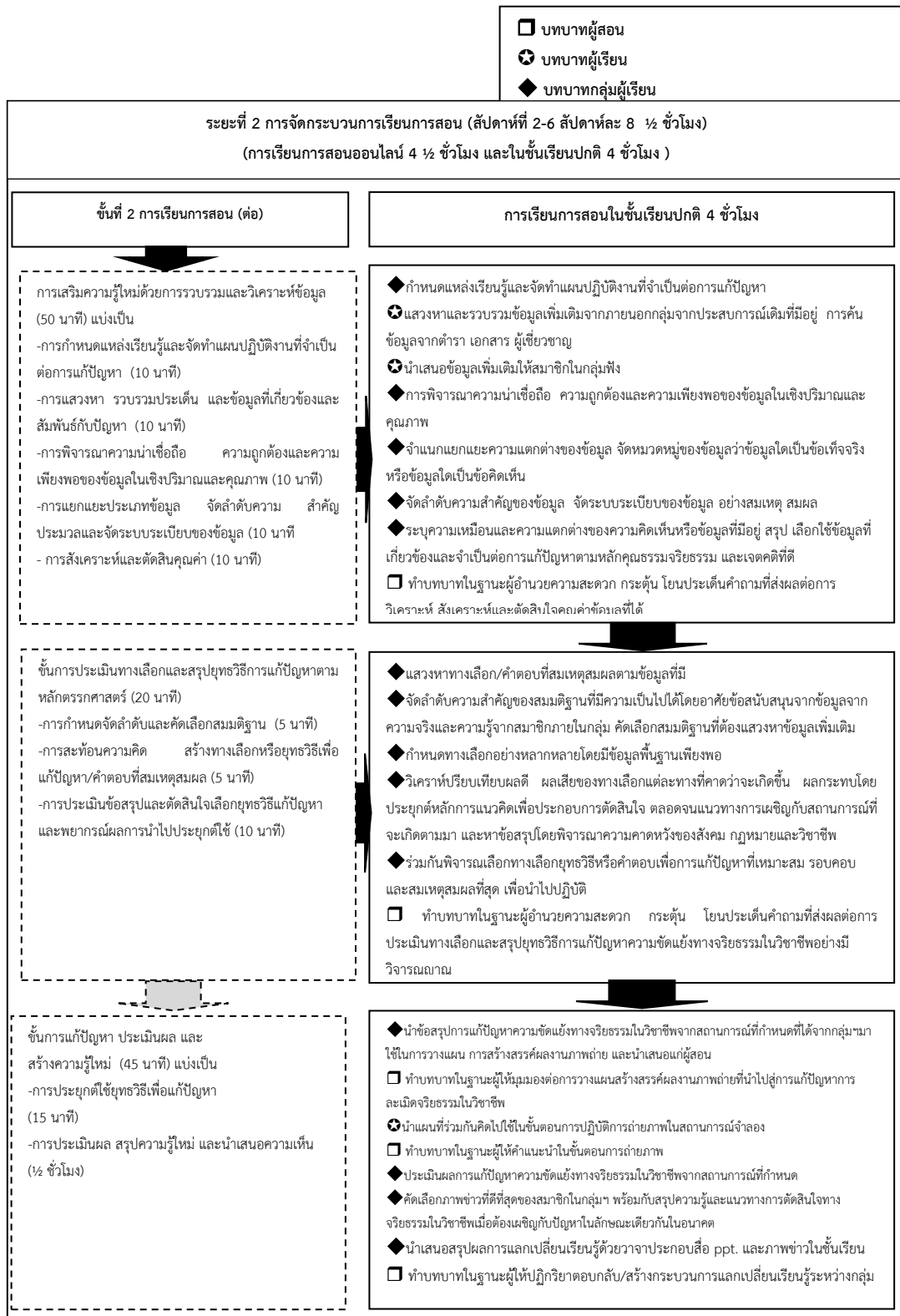
ภาพที่ 15 ขั้นตอนของระยะที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน

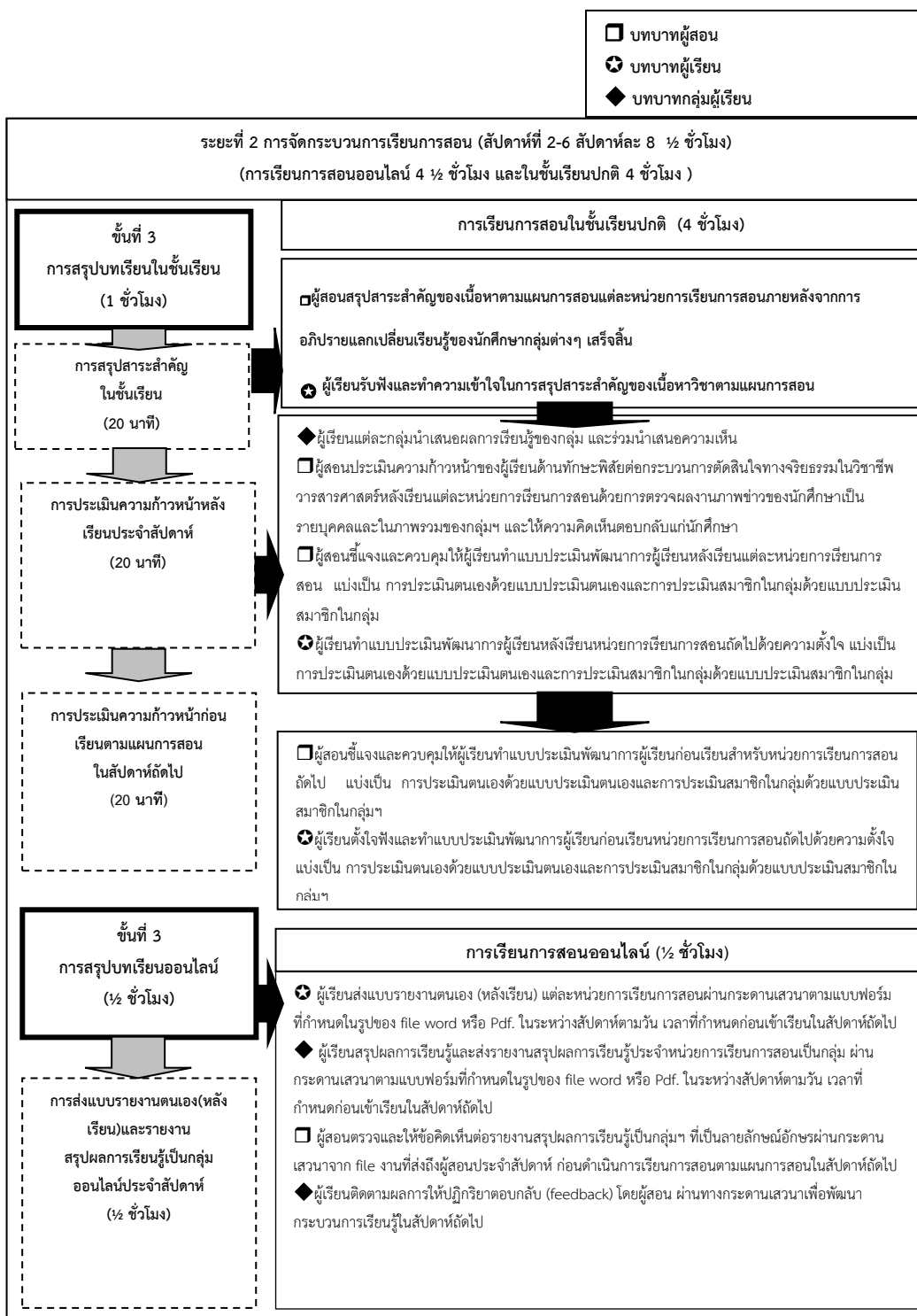
ภาพที่ 16 ขั้นตอนของระยะที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน

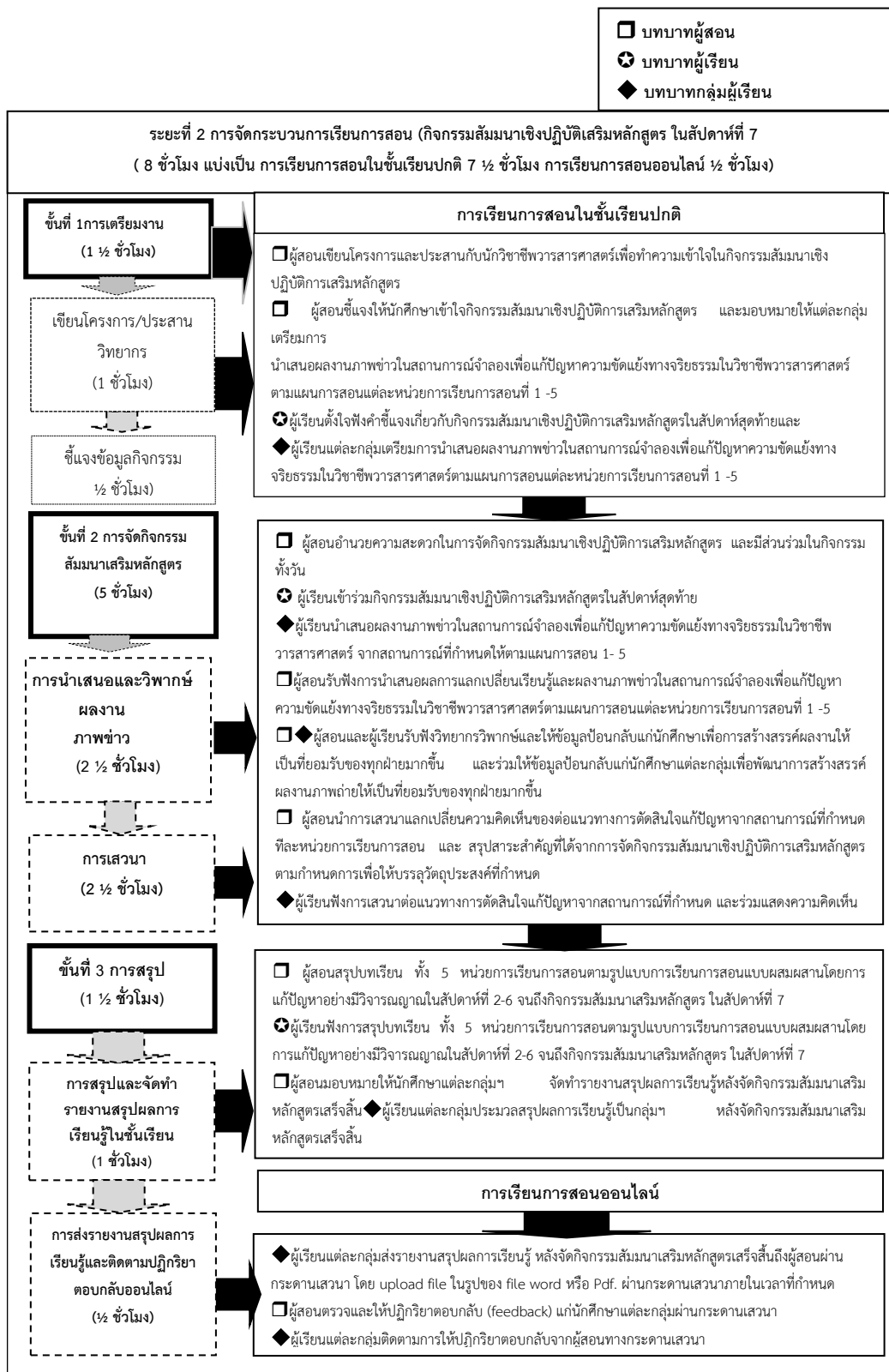
ภาพที่ 16 ขั้นตอนของระยะที่ 2 การจัดการกระบวนการเรียนการสอน (ต่อ)

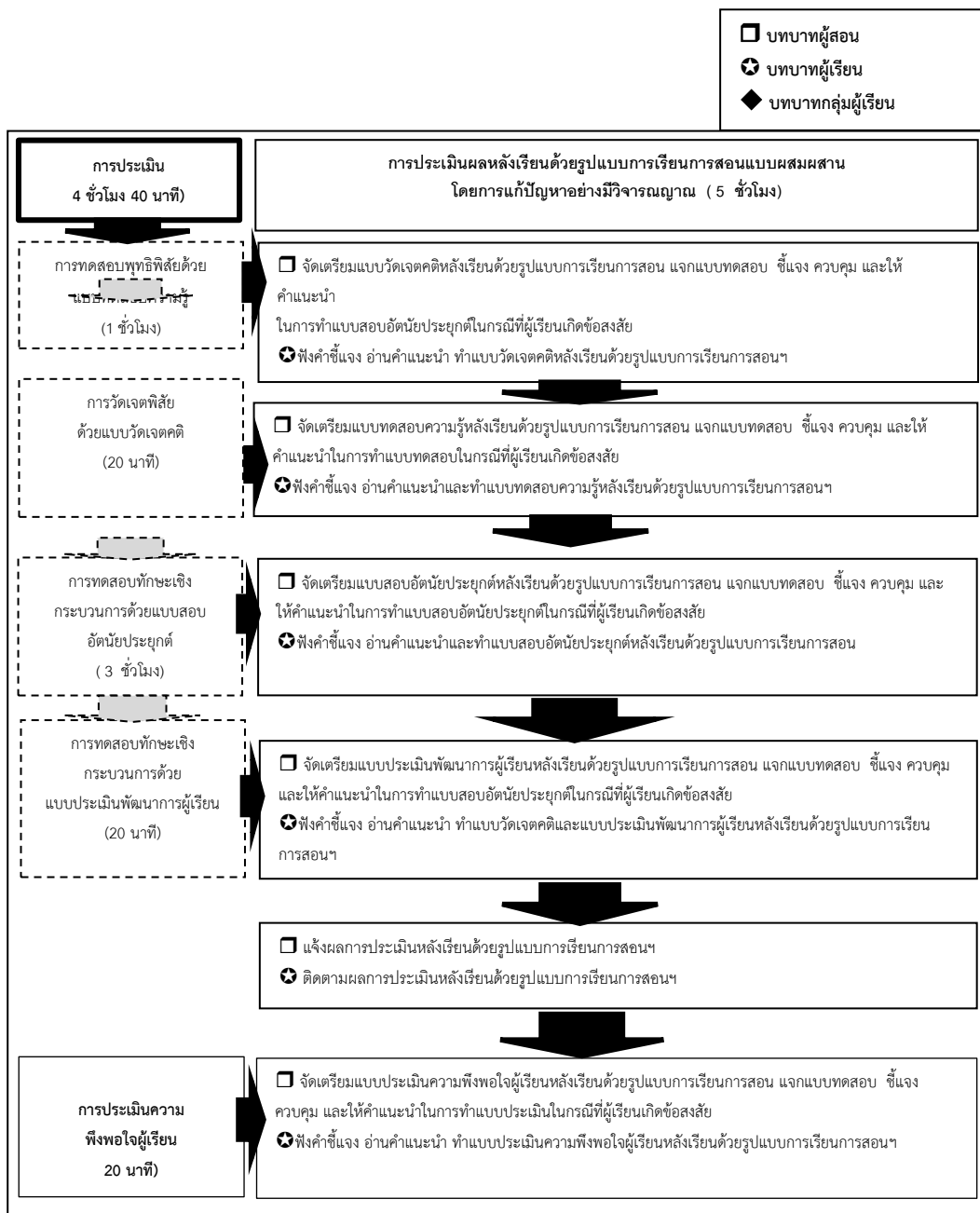
ภาพที่ 16 แสดงขั้นตอนของระยะที่ 2 การจัดการกระบวนการเรียนการสอน (ต่อ)

ภาพที่ 16 ขั้นตอนของระยะที่ 2 การจัดการกระบวนการเรียนการสอน (ต่อ)

ภาพที่ 17 ขั้นตอนของระยะเวลาที่ 2 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ภาพที่ 18 ขั้นตอนระยะที่ 3 การวัดและประเมินผลหลังเรียน

สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ และพาวเวอร์พ้อยต์ตามแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5
2. ตำรา หนังสือ งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ 1) การถ่ายภาพวารสารศาสตร์ 2) การตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 3) กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน และ 4) ข้อกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และแนวปฏิบัติการนำเสนอข่าว/ภาพข่าวโดยสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
3. คู่มือผู้เรียน /คู่มือผู้สอน
4. สื่อที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ได้แก่ 1) ผลงานวิจัย บทความวิจัยและบทวิเคราะห์สถานการณ์การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ 2) ตัวอย่างภาพข่าวที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจากหนังสือพิมพ์และตัวอย่างภาพข่าวที่ส่งเข้าประกวดจัดโดยสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง 3) ข้อร้องเรียนจากผู้อ่านต่อการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่ปรากฏในข่าวและภาพข่าวและผลการตัดสินใจโดยสภาการหนังสือพิมพ์ และ 4) คลิปสัมภาษณ์นักวิชาการและนักวิชาชีพ
5. โจทย์หรือกรณีศึกษาที่เป็นสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หลักแห่งรสนิยมอันดี หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง และใบบงาน
6. ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (learning Management System: LMS.)
7. อุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ เครื่องขยายสัญญาณภาพ (LCD.) และเครื่องฉายภาพ visualize

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) แบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ 1) การประเมินก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ 2) การประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation) หรือการประเมินระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน และ 3) การประเมินผลสรุป (summative evaluation) หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย ด้านเจตพิสัย และด้านทักษะพิสัยในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ เน้นการประเมินทักษะที่ซับซ้อนในการ

ทำงานของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง โดยกำหนดให้มีเทคนิคการวัดและประเมินผลที่หลากหลายควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นทั้งในและนอกห้องเรียน การปฏิบัติบนพื้นฐานของเหตุการณ์จริง เพื่อก่อให้เกิดแนวทางหรือวิธีการของตนเอง(Self-directed Approach) และการประเมินโดยผู้เกี่ยวข้อง หลายฝ่าย ได้แก่ ผู้สอน วิทยากรภายนอก และผู้เรียน ในการประเมินตนเองและประเมินเพื่อนในกลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 41

ตารางที่ 41 การวัดและประเมินผลความก้าวหน้าและการประเมินผลสรุปหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

ช่วงเวลาการประเมินผล	จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	เครื่องมือ/วิธีการ	คะแนนเต็ม/คะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์ผ่านรายสัปดาห์/โดยรวม
การประเมินความก้าวหน้าหรือการประเมินระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	ด้านพุทธิพิสัย	ทดสอบความรู้/ผลสัมฤทธิ์	แบบสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มฯ (หลังเรียน)	15/สัปดาห์ 90/ โดยรวม 6 สัปดาห์	ดี คะแนนเฉลี่ย 12-15 / สัปดาห์ 72-90/ โดยรวม
	ด้านเจตพิสัย	วัดคุณลักษณะทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำ	แบบรายงานตนเอง (ก่อนและหลังเรียน)/เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic Scoring)	21/สัปดาห์ 105/ โดยรวม	พอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 9-16 /สัปดาห์ 42-83/ โดยรวม
	ด้านทักษะพิสัย	กระบวนการผลงาน	แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน(ก่อนและหลังเรียน) โดยผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนในกลุ่ม/มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 25 ข้อ รวม 125/25	5/สัปดาห์	มาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
			แบบประเมินผลงานภาพข่าวเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม/เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic Scoring)	36/สัปดาห์ 180/โดยรวม	ดี คะแนนเฉลี่ย 29-36 / สัปดาห์ 144-180/ โดยรวม

ตารางที่ 41 แสดงการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าและการประเมินผลสรุปหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน (ต่อ)

ช่วงเวลาการประเมินผล	จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	เครื่องมือ/วิธีการ	คะแนนเต็ม/	เกณฑ์ผ่าน
การประเมินผลสรุปด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	ด้านพุทธิพิสัย	ทดสอบสรุปรวม/ผลสัมฤทธิ์	-แบบทดสอบความรู้ (หลังเรียน)/ แบบเลือกตอบ 50 ข้อ 50 คะแนน	50	ร้อยละ 80 ขึ้นไป คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 40-50
	ด้านเจตพิสัย	วัดคุณลักษณะทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำ	แบบวัดเจตคติ (หลังเรียน) / มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ 50 ข้อ รวม 250/5	5	มาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
	ด้านทักษะพิสัย	กระบวนการ	แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (หลังเรียน) โดยผู้สอน ผู้เรียน และเพื่อนในกลุ่ม /มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ 25 ข้อ รวม 125/25	5	มาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
			แบบสอบอัตนัยประยุกต์(หลังเรียน)	100	ร้อยละ 80 ขึ้นไป คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 80-100

จากตารางที่ 41 แสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

1. การวัดและประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation) หรือการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนประจำสัปดาห์ตามหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การวัดและประเมินด้านพุทธิพิสัย การวัดและประเมินด้านเจตพิสัย และการวัดและประเมินด้านทักษะพิสัย ดังรายละเอียด

1.1 การวัดและประเมินด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) ด้านความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ โดยเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) จากกรณีศึกษาที่กำหนดให้แต่ละหน่วย การเรียนการสอน 1-5 ประจำสัปดาห์ และแบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หลังจัดกิจกรรม สัมมนาเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้น โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) แบ่งเป็น 5 มิติ ได้แก่ การระบุปัญหา การวินิจฉัยปัญหา การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ การตัดสินใจ ปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติ ทั้งนี้โดยมีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 15 คะแนน รวม 6 สัปดาห์ กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับดี คะแนนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ระหว่าง 12-15 และคะแนนเฉลี่ยโดยรวมระหว่าง 72-90 โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จแต่ละสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 6 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 12-15 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 6-11 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-5 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงาน

โดยรวมทั้ง 6 สัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-90 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 36-71 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-35 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

1.2 การวัดและประเมินด้านเจตพิสัย (affective domain) ด้านการรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบคุณค่า และการสร้างคุณลักษณะในการตัดสินใจทางจริยธรรม ในวิชาชีพวารสารศาสตร์ด้วยแบบรายงานตนเอง (self-report) ก่อนและหลังเรียน จากกรณีศึกษาที่กำหนดให้แต่ละหน่วยการเรียนรู้การสอน 1-5 ทุกสัปดาห์ เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถามที่กำหนดให้ ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (holistic scoring) ทั้งนี้โดยมีคะแนนเต็มสัปดาห์ละ 21 คะแนน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ยระหว่าง

9-16/สัปดาห์ และคะแนนเฉลี่ยโดยรวมระหว่าง 42-83 โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จแต่ละสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 17-21 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 9-16 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-8 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 84-105 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 42-83 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-41 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

1.3 การวัดและประเมินด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินทักษะเชิงกระบวนการ (Process) ด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ สมรรถภาพในการสร้างความรู้ สมรรถภาพในการค้นหาความรู้และแก้ปัญหา สมรรถภาพในการชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ สมรรถภาพในการทำงานเป็นกลุ่ม และ 2) การประเมินผลงาน (products) ภาพถ่ายเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม (หลังเรียน) ด้วยแบบประเมินผลงานภาพข่าว จากกรณีศึกษาที่กำหนดให้แต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ทุกสัปดาห์

1.3.1 การวัดและประเมินทักษะเชิงกระบวนการ (process) ด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียน แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ สมรรถภาพในการสร้างความรู้ สมรรถภาพในการค้นหาความรู้และแก้ปัญหา สมรรถภาพในการชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ สมรรถภาพในการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษาประกอบการประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ก่อนและหลังเรียนตามแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน 1-5 กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป โดยนำคำตอบแบบประเมินของนักศึกษาแต่ละชุดมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 214)

มีความเห็นว่า มากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีความเห็นว่า มาก ให้ 4 คะแนน

มีความเห็นว่า ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีความเห็นว่า น้อย ให้ 2 คะแนน

มีความเห็นว่า น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นต่อพัฒนาการที่เกิดขึ้นของนักศึกษาแต่ละคน โดยเทียบเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	ความหมาย	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	ความหมาย	มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	ความหมาย	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	ความหมาย	น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	ความหมาย	น้อยที่สุด

จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ก่อนและหลังเรียนแต่ละสัปดาห์มาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent paired-sample t-test)

1.3.2 การประเมินผลงาน (products) ภาพถ่ายเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม (หลังเรียน) ด้วยแบบประเมินผลงานภาพถ่ายใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (analytic scoring) แบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่

1) มิติด้านเนื้อหา/คุณค่าข่าว แบ่งเป็น 1) เรื่องราวและการสื่อความหมาย ซึ่งควรมีความชัดเจน กล่าวอีกนัยคือมีสาระเนื้อหาที่ดี เก็บรายละเอียดของเรื่องราวได้ครบถ้วน สามารถตอบคำถามใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และ 2) ตัวละครหรือผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ครบ

2) มิติด้านกายภาพ ประกอบด้วย 1) ความคมชัด (sharpness) 2) องค์ประกอบภาพ (composition) ที่ดี สวยงามน่าสนใจ และ 3) จังหวะการถ่ายภาพที่ดี (action) ได้อิริยาบถที่ต้องการ

3) มิติด้านจริยธรรม หมายถึง ผลงานภาพถ่ายมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพวารสารศาสตร์

ทั้งนี้โดยมีคะแนนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 3 คะแนน กำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับดี คะแนนเฉลี่ยต่อระหว่าง 29-36 และคะแนนเฉลี่ยโดยรวมระหว่าง 144-180 โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จแต่ละสัปดาห์และโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์ เทียบเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 29-36 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 15-28 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-14 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
 เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์
 แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 144-180 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับดี
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-143 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-71 หมายถึง มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง

2. การวัดและประเมินผลสรุปด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

แบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่ 1) การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย 2) การวัดและประเมินผลด้าน เจตพิสัย และ 3) การวัดและประเมินผลด้านทักษะพิสัยในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ มิติแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล มิติแห่งรสนิยมอันดี มิติแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมิติแห่งความถูกต้องเป็นจริง เป็นการนำคะแนนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ได้จากการประเมินผลสรุปด้านพุทธิพิสัย ด้านเจตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ก่อนและหลังเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มาเปรียบเทียบกับมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกันด้วย (dependent paired-sample t-test) ดังรายละเอียด

2.1 การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) ด้วยแบบทดสอบความรู้ (test) แบบเลือกคำตอบที่ถูกที่สุด (Multiple Choices) ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แบบสอบคู่ขนาน (Measures of Equivalence) รวม 50 ข้อ 50 คะแนน ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป จากนั้นจึงนำคะแนนก่อนและหลังเรียนมาทดสอบด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน เป็นรายบุคคล

2.2 การวัดและประเมินผลด้านเจตพิสัย (affective domain) ด้วยแบบวัดเจตคติ (attitude test) ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบมาตราวัดประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ รวม 50 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ผ่านในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป โดยให้นักศึกษาประเมินตนเองและนำคำตอบในแบบวัดเจตคติของนักศึกษามาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 214)

มีความเห็นว่า มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีความเห็นว่า มาก	ให้ 4 คะแนน
มีความเห็นว่า ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีความเห็นว่า น้อย	ให้ 2 คะแนน
มีความเห็นว่า น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นต่อพัฒนาการที่เกิดขึ้นของ
นักศึกษาแต่ละคน โดยเทียบเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	ความหมาย	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	ความหมาย	มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	ความหมาย	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	ความหมาย	น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	ความหมาย	น้อยที่สุด

จากนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติในการตัดสินใจ
ทางจริยธรรมที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา
อย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้น ด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระ
ต่อกันเป็นรายบุคคล

2.3 การวัดและประเมินผลด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) การวัด
และประเมินผลด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นการประเมินทักษะเชิง
กระบวนการ (Process) ด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียนแบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ สมรรถภาพในการ
สร้างความรู้ สมรรถภาพในการค้นหาความรู้และแก้ปัญหา สมรรถภาพในการชี้นำการเรียนรู้หรือ
แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ สมรรถภาพในการทำงานเป็นกลุ่ม และแบบสอบอัตนัยประยุกต์ ดัง
รายละเอียด

2.3.1 การวัดและประเมินทักษะเชิงกระบวนการ (process) ก่อนและหลังเรียน
ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ด้วยแบบประเมินพัฒนาการ
ผู้เรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ สมรรถภาพในการสร้าง
ความรู้ สมรรถภาพในการค้นหาความรู้และแก้ปัญหา สมรรถภาพในการชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง และ สมรรถภาพในการทำงานเป็นกลุ่ม รวม 25 ข้อ ใช้เกณฑ์ผ่านระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป แบ่งเป็นการประเมินโดยผู้สอน และการประเมินโดยนักศึกษาประกอบด้วย

การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่มโดยนำคำตอบในแบบประเมินมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 214)

มีความเห็นว่า มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีความเห็นว่า มาก	ให้ 4 คะแนน
มีความเห็นว่า ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีความเห็นว่า น้อย	ให้ 2 คะแนน
มีความเห็นว่า น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นต่อพัฒนาการที่เกิดขึ้นของนักศึกษาแต่ละคน โดยเทียบเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	ช่วงคะแนน	4.50 - 5.00
มาก	ช่วงคะแนน	3.50 - 4.49
ปานกลาง	ช่วงคะแนน	2.50 - 3.49
น้อย	ช่วงคะแนน	1.50 - 2.49
น้อยที่สุด	ช่วงคะแนน	1.00 - 1.49

จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ มาเปรียบเทียบกับว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่โดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

2.3.2 การวัดและประเมินทักษะเชิงกระบวนการ (process) ด้วยแบบสอบ

อัตรณ์ประยุกต์ (modified essay questions: MEQ) เพื่อวัดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในส่วนของสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวตามหลักจริยธรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มิติแห่งสิทธิส่วนบุคคล มิติแห่งสนธิสัญญาอันดี มิติแห่งการไม่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมิติแห่งความถูกต้องเป็นจริง ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ มีคะแนนมิติละ 25 คะแนน รวม 4 มิติ คิดเป็นคะแนนทั้งสิ้น 100 คะแนน กำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป โดยแปลความหมายจากคะแนนที่ได้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 80-100 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 40-79 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-39 หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพวารสารศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ

จากนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ได้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้นด้วยสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกันเป็นรายบุคคล

คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

**วิธีการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
วิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
ไปใช้ มีดังนี้**

1. นักศึกษาควรได้รับการปฐมนิเทศ ซึ่งแจ้งรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานและวิธีการเรียนเพื่อให้เข้าใจบทบาทตนเอง มีวินัยและรับผิดชอบต่อกระบวนการกลุ่ม รวมทั้งควรได้รับการอบรมการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS.) และฝึกปฏิบัติการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้ LMS. และเครื่องมือต่างๆ เป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ได้

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ควรเน้นที่การเสริมสร้างความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และหลักการที่ได้ศึกษามาในการอธิบายปรากฏการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ และเน้นที่ทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพด้วยการโจทย์ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่เกิดขึ้นจริงและมีความเป็นปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการกลุ่มทั้งนอกและในชั้นเรียนตามขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณตามลำดับให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อให้นักศึกษาได้ทำความเข้าใจในประเด็นปัญหาอย่างถ่องแท้ ประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีและหลักการเพื่ออธิบายสภาพการณ์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับสำหรับการแก้ไขปัญหาบนพื้นฐานความรู้ ข้อมูลและการไตร่ตรองด้วยเหตุผลอย่างมีวิจารณญาณ สามารถนำไปใช้สำหรับตัดสินใจในขั้นการเตรียมการ ขั้นการถ่ายภาพข่าวและขั้นการนำเสนอภาพข่าว ที่สอดคล้องกับจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และประเมินผลการแก้ปัญหาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจในอนาคตเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ของความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพในลักษณะเดียวกัน ต่อไป

เงื่อนไขสำหรับการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์ ไปใช้ มีดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหายังมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ออกแบบมา สำหรับการเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ เป็นหลัก เหมาะสมกับผู้เรียนในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้ผ่านการเรียนรายวิชาการถ่ายภาพเบื้องต้น การถ่ายภาพสำหรับงานนิเทศศาสตร์ หรือรายวิชาการถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร มาก่อนและมีความรู้ในศาสตร์พื้นฐานของสาขาวารสารศาสตร์มาพอสมควร รวมทั้งมีวุฒิภาวะ ความเป็นผู้ใหญ่พอสมควร และสามารถเชื่อมโยง ความรู้ ประสบการณ์เดิม และความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการค้นหาความรู้และแก้ปัญหา ชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ ในการทำงานเป็นกลุ่ม

2. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหายังมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ เน้นการอภิปราย แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกันภายในกลุ่มและแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกต่างกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปต่อการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพได้อย่างมีวิจารณญาณ ด้วย ความรอบคอบ ยึดหลักเหตุผล และคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการคิดและตัดสินใจลงมือแก้ปัญหา มีการเปรียบเทียบผลจากการนำไปปฏิบัติว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่ จนได้ข้อสรุปหรือ ความรู้ใหม่ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องสำหรับนำไปประยุกต์ใช้เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ ปัญหาที่ใกล้เคียงกันในอนาคต

ดังนั้น ผู้สอนต้องมีความรู้ด้านการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ความรู้ด้านวารสารศาสตร์ กฎหมายและหลักจริยธรรมในวิชาชีพ ความรู้ด้านการออกแบบการเรียน การสอนรวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก ผู้สอนต้องมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ด้วยการเตรียมปัญหาที่น่าสนใจ สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยให้หมดไปให้มากที่สุด ควบคุม ให้กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มดำเนินการไปตามขั้นตอนของการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ เสริมแรง ให้กำลังใจและรวมทั้งให้ปฏิริยาตอบกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ได้ พัฒนาความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและมีวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากทรัพยากร และ แหล่งความรู้ต่างๆ มีอิสระในการเรียนรู้และควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้อำนาจในการทำ กิจกรรมกลุ่มในแต่ละขั้นตอน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกและสามารถตัดสินใจปัญหาได้อย่าง

รอบคอบ ชี้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเองนำมาสู่การสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองได้ในที่สุด

รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะพิสัยในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยการวัดและประเมินผลควรใช้การวัดและประเมินผลสรุปก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ และการวัดและประเมินความก้าวหน้าด้วยการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ประกอบด้วยผู้ประเมินหลายฝ่ายทั้งผู้สอน ผู้เรียน และ/หรือวิทยากรภายนอก โดยผู้สอนควรให้ปฏิกิริยาตอบกลับแก่ผู้เรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนในสัปดาห์ต่อไป

3. รูปแบบการเรียนการสอนเหมาะสมกับสถาบันการศึกษาที่มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบการออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS: Learning Management System) มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับให้นักศึกษาเข้าไปใช้บริการในการทำกิจกรรมตามที่กำหนด หรือมีระบบ WIFI เพื่อให้นักศึกษาสามารถ Log in เข้าสู่ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ในทุกที่ ทุกเวลา โดยควรมีการอบรมผู้สอนและนักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้งานระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน)

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์” มี วัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
2. เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณมีคะแนนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (mixed- methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest- Posttest Designs) (Campbell & Standtey, 1963; อรพินทร์ ชูชม, 2552) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้เรียงตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยได้แบ่งตามวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

2. เพื่อศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

1. สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1

สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา
 และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น 2 ส่วน
 ได้แก่ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการสอบถามนักศึกษา มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1.1 สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนจริยธรรมในวิชาชีพ

วารสารศาสตร์ โดยเน้นจริยธรรมการถ่ายภาพข่าวและนำเสนอภาพข่าว มี 4 ประการหลัก สรุปได้
 ดังนี้

1.1.1.1 สถานภาพและปัญหาด้านหลักสูตรและรายวิชา พบว่า รายวิชา
 กฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชน เป็นรายวิชาแกนประเภทบรรยาย 3 หน่วยกิต เนื้อหาในรายวิชา
 ค่อนข้างมาก การเรียนการสอนยังเน้นการบรรยาย ไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดของข้อกฎหมาย
 และจริยธรรมสื่อมวลชนแต่ละประเภทได้ ขณะที่รายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์เป็นเพียง
 รายวิชาเลือก โดยที่คำอธิบายรายวิชาครอบคลุมถึงการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาพข่าวและภาพทาง
 วารสารศาสตร์ทุกรูปแบบ ทำให้เนื้อหากว้างมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการสอนแนวคิด เทคนิคและทักษะ
 การถ่ายภาพข่าวที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมในวิชาชีพ

1.1.1.2 สถานภาพและปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน มี 3 ประเด็นที่สำคัญ

1) การขาดความรู้ในศาสตร์การถ่ายภาพอย่างลึกซึ้งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งความ
 ตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรมในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) การขาด
 แคลนอาจารย์ผู้สอน และ 3) การแยกอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีและปฏิบัติออกจากกัน ทำให้ขาดเอกภาพ
 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.1.1.3 สถานภาพและปัญหาด้านการออกแบบและจัดกระบวนการ
 เรียนการสอน มี 5 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) สถานภาพและปัญหาด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการสอน
 พบว่า อาจารย์ผู้สอนยังไม่ได้นำหลักการออกแบบการเรียนการสอน (instructional design) มาใช้
 ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา

อย่างมีวิจารณ์ญาณ ที่เน้นเป้าหมายให้นักศึกษาวารสารศาสตร์มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย

2) สถานภาพและปัญหาด้านเนื้อหาการสอน พบว่า

เนื้อหาที่ปรากฏในแนวการจัดการเรียนรู้มี 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ความหมาย ความสำคัญและประเภทของภาพวารสารศาสตร์ คุณลักษณะของภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ที่ดี ประโยชน์ของภาพวารสารศาสตร์ 2) จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 3) หลักองค์ประกอบศิลป์ อุปกรณ์และเทคนิคการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ประเภทต่างๆ และ 4) การตกแต่งและนำเสนอภาพวารสารศาสตร์ ไม่ครอบคลุมถึงรสนิยม และอุดมการณ์วิชาชีพวารสารศาสตร์ กฎหมายสำคัญที่เชื่อมโยงกับการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

3) สถานภาพและปัญหาด้านตำรา หรือหนังสือ พบว่า มีการตีพิมพ์และจำหน่ายอย่างเป็นทางการในศูนย์หนังสือของสถาบันอุดมศึกษาหรือสำนักพิมพ์เพียง 5 เล่ม ได้แก่ (กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554; ชูลีพร เกษโกวิท, 2546; ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์, 2556; มนัส นามวงศ์ และคณะ, 2540; สุภาณี นิตยเสมอ, 2545) ในด้านเนื้อหาพบว่าตำราหรือหนังสือที่กล่าวเน้นหลักการหรือทฤษฎีมากกว่าเป็นคู่มือสำหรับการเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา ด้านรูปแบบการเขียน พบว่า ยังไม่ได้เน้นบูรณาการการเรียนการสอนเชิงแนวคิดทฤษฎีและจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์กับการถ่ายภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ทุกประเภท

4) สถานภาพและปัญหาด้านกลยุทธ์หรือเทคนิควิธีสอน สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ยังไม่ได้ถูกออกแบบมาอย่างเป็นระบบ มีความหลากหลาย สามารถเร้าความสนใจ และทำให้นักศึกษามีกระบวนการคิด มีทัศนคติ มีทักษะการแก้ปัญหา และตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพได้อย่างมีวิจารณ์ญาณเมื่อต้องวางแผน ผลิตและนำเสนอผลงานภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ นอกจากนั้น ยังไม่พบมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติและการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาแต่อย่างใด

5) สถานภาพและปัญหาการประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า ยังเน้นที่ระดับความรู้ ความเข้าใจ โดยมีการวัดเจตคติบ้าง แต่ไม่พบว่ามี การวัดทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยที่ผู้สอนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนการสอนเพียงคนเดียว ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

1.1.1.4 สถานภาพและปัญหาด้านนักศึกษา พบว่า ปัจจุบัน

นักศึกษาเลือกเรียนตามเพื่อนมากกว่าตั้งใจ หรือมีเป้าหมายเพื่อเข้าสู่วิชาชีพ ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สนใจในการเรียน ไม่ใส่ใจที่จะหาความรู้และไม่ใส่ใจในการฝึกฝนทักษะการถ่ายภาพวารสารศาสตร์

อย่างจริงจังนอกจากนั้น ด้วยอายุของนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น และพบเห็นสถานการณ์ละเมิด จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในปัจจุบัน ทำให้มีความคุ้นชิน เข้าใจผิดและมีทัศนคติที่เป็นกลาง หรือเฉยๆ ต่อการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

1.1.2 ผลการศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจรรย์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มี 4 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1.2.1 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชา มี 3 ประการที่สำคัญ ได้แก่

1) ควรแยกรายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชนออกจากกันเป็น 2 รายวิชา และควรปรับการเรียนการสอนรายวิชากฎหมาย และรายวิชาจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน ที่เน้นกรณีศึกษาและการอภิปรายกลุ่มเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2) ควรกำหนดให้ทุกรายวิชามีคำอธิบายรายวิชาที่เน้นทั้งความรู้และจริยธรรมในวิชาชีพ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ มีทัศนคติ และมีทักษะการทำงานตามหลักอุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร 4 ปี

3) ควรปรับรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ให้เป็นรายวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาวิชาเอกวารสารศาสตร์ และปรับคำอธิบายรายวิชาโดยเน้นที่การพัฒนา นักศึกษาทั้งด้านพุทพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยในการถ่ายภาพเชิงสร้างสรรค์ตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ เป็นที่ยอมรับของผู้ตกเป็นข่าว ครอบครัว นักวิชาการ นักวิชาชีพ และสังคม

1.1.2.2 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านอาจารย์ผู้สอน มี 3 ประการ ได้แก่ 1) อาจารย์ผู้สอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการควรเป็นบุคคลเดียวกัน 2) ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพ และ 3) ควรเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ เพื่อสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสบการณ์ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1.1.2.3 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการออกแบบและจัดการเรียนการสอน มี 5 ประการ สรุปได้ดังนี้

1) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้าน

กระบวนการหรือขั้นตอนการสอน ควรใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ได้รับการออกแบบมาอย่างต่อเนื่อง แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยใช้เทคนิควิธี สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจ โดยเน้นกระบวนการกลุ่มทั้งในและนอกชั้นเรียน

2) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเนื้อหา ควร

ครอบคลุม 3 กลุ่มหลัก ดังนี้ 1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์ 2) อุดมการณ์และจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ และ 3) กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพข่าวและภาพวารสารศาสตร์ตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ครอบคลุมทั้ง 4 มิติหลักที่พบว่า มีการละเมิดอย่างมาก ได้แก่ หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล และ หลักแห่งรสนิยมที่ดี

3) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดทำตำรา

หรือหนังสือ ควรได้รับการออกแบบให้เป็นคู่มือหรือแนวปฏิบัติที่เน้นให้นักศึกษามีทักษะการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จากสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าว โดยมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย

4) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านเทคนิค สื่อ

และกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญกับการนำรูปแบบการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยมีหลักการดังนี้ 1) การผสมผสานระหว่างเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนในสัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะมีน้ำหนัก 50:50, 60:40 หรือ 70:30 เปอร์เซนต์ตามความเหมาะสม และ 2) การออกแบบเทคนิค สื่อและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ควรมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติ และทักษะพิสัย

5) ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการประเมินผล

การเรียนการสอนมีหลักการสำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1) ครอบคลุมการวัดการพัฒนาในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย 2) มีความหลากหลายครอบคลุมทั้ง 3 ฝ่ายได้แก่ การประเมินโดยผู้สอน การประเมินตนเองโดยผู้เรียน และการประเมินโดยเพื่อนนักศึกษา และ 3) มีทั้งการประเมินผลสรุปและการประเมินความก้าวหน้าโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจนด้วยระบบรูบริค

1.1.2.4 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษา

ควรเริ่มจากการมีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนในสาขาวารสารศาสตร์ โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความถนัดในวิชาชีพ พร้อมกับมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หล่อหลอม อุดมการณ์และจริยธรรมทางวิชาชีพเพิ่มเติม โดยใช้สื่อใหม่ วิทยาการ กระบวนการกลุ่ม และมีเวทีหรือ พื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น และ/หรือแสดงผลงานต่อสาธารณะเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน

1.1.3 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบ

การเรียนการสอนแบบผสมผสาน มี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ ซึ่ง อาจอยู่ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา 8) เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่งสนับสนุนการเรียน

1.2 ผลการสอบถามนักศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้

1.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล สรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นหญิง มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50-2.99 และมีคอมพิวเตอร์หรือ Smart phone ส่วนตัว ทั้งนี้สถานที่ที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมได้แก่ ที่พัก โดยระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมต่อวันประมาณ 1-2 ชั่วโมง นักศึกษาทั้งหมดไม่เคยเรียนด้วยระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แต่ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการสืบค้นข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าว และมีความถี่ในการติดตามสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สำหรับภาพข่าวผ่านสื่อออนไลน์อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้อยู่ในระดับปานกลาง และเห็นคุณค่าของการยึดถือหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในการสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานภาพข่าวอยู่ในระดับมาก

1.2.2 การประเมินตนเองด้านสมรรถนะการใช้งานเทคโนโลยี

สารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์ ผลการประเมินโดยนักศึกษาค้นว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)

1.2.3 การประเมินตนเองในด้านสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์ ผลการประเมินโดยนักศึกษาค้นว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$)

1.2.4 การประเมินตนเองด้านความสามารถในการตัดสินใจทาง

จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ผลการประเมินของนักศึกษาพบว่ามีความเฉลี่ยคะแนนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$)

2. สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2

สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 เพื่อศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร ศาสตร์ มี 3 ส่วน ดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน มี 10

องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 4 ประการ 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 12 ประการ 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธิปัญญา ด้าน เจตคติและด้านทักษะ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอนหลากหลาย มีการผสมผสานระหว่างเทคนิค สื่อและ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน ประกอบด้วย ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS) ระบบ LAN ระบบ wireless เครื่องมือที่นำมาใช้มีทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ ระบบรักษา ความปลอดภัยบนเครือข่าย 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ (web-based delivery) ใช้การเรียนแบบ ร่วมมือกันแบบไม่ประสานเวลา 8) เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกัน 9) การประเมินผล แบ่งเป็น การประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียน การสอนฯ และ การประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนทุกหน่วยการเรียนการสอน และ 10) สิ่ง สนับสนุนการเรียน ประกอบด้วย 1) แผนการสอนตามหน่วยการเรียนการสอน 1-5 2) ชุดการเรียน การสอน และ 3) เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผู้เรียนก่อน ระหว่าง และหลังเรียนด้วยรูปแบบ การเรียนการสอนฯ

2.1.2 องค์ประกอบการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ มี 10 องค์ประกอบ

ดังนี้ 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีอิสระ ควบคุมการเรียนรู้ เป็นการตัดสินใจที่กำกับด้วยตนเอง มีการ ตัดสินถูก ผิด รวมถึงการพิจารณาหาสาเหตุและผล 2) ใช้เทคนิคการสอนกลุ่มย่อย 5-8 คน 3) เน้น การทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทาง สังคม 4) มีการเรียนแบบสหวิทยาการ/เนื้อหาที่บูรณาการ 5) เรียนรู้โดยเริ่มจากปัญหาที่ท้าทาย

ซับซ้อน และอาจมีหลายคำตอบ 6) มีผู้สอนประจำกลุ่มเป็นผู้ฝึกสอนทางความคิด 7) มีการแสวงหาความรู้ หลักฐานสนับสนุน เป็นการสืบเสาะตามสภาพจริง 8) มีการตีความ การวิเคราะห์ การทบทวนข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่สมมติฐาน 9) มีการหาข้อสรุปอ้างอิงที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาและนำเสนอผลการแก้ปัญหาโดยผู้เรียน และ ประเมินผลสรุปก่อนนำไปประยุกต์ใช้ และ 10) ผู้เรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองจากสถานการณ์โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ แบ่งเป็น 6 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1) เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม 2) การกำหนดปัญหา 3) การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา 4) การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 5) การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ และ 6) การแก้ปัญหา ประเมินผล และสร้างความรู้ใหม่

2.1.3 องค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมใน

วิชาชีพ ทำได้โดยอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ความรู้ และ 2) เจตคติ เพื่อนำมาสู่การกระทำหรือพฤติกรรม ทั้งนี้ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์จะใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์ 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1)การระบุปัญหา 2) การวินิจฉัยปัญหา 3) การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ 4) การตัดสินใจปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติ

2.2 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระยะ รวม 8 สัปดาห์

ควบคู่กับแผนผังรูปแบบการสอนด้วยการจัดเรียงองค์ประกอบต่างๆ ให้เป็นระบบ และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน มี 4 ขั้นตอนย่อย (7½ ชั่วโมง) มี 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. การปฐมนิเทศและชี้แจง (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหามีวิจารณ์ญาณ (½ ชั่วโมง)
- 2.การอบรมระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ LMS. (2 ชั่วโมง)
- 3.การประเมินผลก่อนเรียนด้วย(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหามีวิจารณ์ญาณ (4 ชั่วโมง 40 นาที)

4. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนหน่วย 1 (20 นาที)

ระยะที่ 2 ชั้นจัดการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 2-6 (10 ชั่วโมง) มี 3 ขั้นตอนหลัก 11 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอน (5 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

1. การอธิบายความสำคัญของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (½

ชั่วโมง)

- ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนออนไลน์ก่อนเข้าชั้นเรียน 4 ขั้นตอน (3 ½ ชั่วโมง)
2. การประกาศโจทย์ประจำสัปดาห์ (½ ชั่วโมง)
3. การศึกษาด้วยตนเองบนเว็บและทบทวนเนื้อหา (2 ชั่วโมง)
4. การซักถามปัญหาและส่งแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) ผ่านกระดาน

เสวนา (1 ชั่วโมง)

5. การโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลและอภิปรายกลุ่มออนไลน์ (1 ½ ชั่วโมง)

ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง)

- ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (15 นาที)
6. การนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน (15 นาที)
- ขั้นที่ 2 การเรียนการสอนในชั้นเรียน 1 ขั้นตอน (2 ชั่วโมง 45 นาที)
7. การอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปราย (2 ชั่วโมง 45 นาที)
- ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 3 ขั้นตอนย่อย (1 ชั่วโมง)
8. การสรุปสาระสำคัญในชั้นเรียน (20 นาที)
9. การประเมินความก้าวหน้าหลังเรียน (20 นาที)
10. การประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนตามแผนการสอนในสัปดาห์ถัดไป

(20 นาที)

การเรียนการสอนออนไลน์หลังเรียนในห้องเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)

- ขั้นที่ 3 การสรุปบทเรียน 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง)
11. การจัดทำและส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้ออนไลน์ประจำสัปดาห์ (½

ชั่วโมง)

หมายเหตุ การเรียนตามแผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1 จะมีการประเมินความก้าวหน้าก่อนเรียนด้วยแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน แบ่งเป็นการประเมินตนเองและการประเมินสมาชิกในกลุ่ม ในสัปดาห์ที่ 1 การปฐมนิเทศผู้เรียน

สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมงาน (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

1. การเขียนโครงการและประสานงานกับวิทยากร (1 ชั่วโมง)
2. การชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและเตรียมการ

นำเสนอผลงาน (½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตร (5 ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

3. การนำเสนอและวิพากษ์ผลงานภาพข่าว (2 ½ ชั่วโมง)
4. การเสวนา (2 ½ ชั่วโมง)

ขั้นที่ 3 การสรุป (1 ½ ชั่วโมง) มี 2 ขั้นตอนย่อย

5. การสรุปและจัดทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (1 ชั่วโมง)
6. การส่งรายงานสรุปผลการเรียนรู้และติดตามปฏิกิริยาตอบกลับ

ออนไลน์ (½ ชั่วโมง)

ระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน (5 ชั่วโมง) แบ่งเป็นการประเมินผลหลังเรียน และการประเมินความพึงพอใจผู้เรียน การประเมินผลหลังเรียน (4 ชั่วโมง 40 นาที)

1. การประเมินผลสรุปด้านพุทธิพิสัยด้วยแบบทดสอบความรู้ (1 ชั่วโมง)
2. การประเมินผลสรุปด้านเจตพิสัยด้วยแบบวัดเจตคติ (20 นาที)
3. การประเมินผลสรุปด้านทักษะพิสัยหรือความสามารถในกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพด้วยแบบสอบอัตนัยประยุกต์เอ็มอีคิว (Modified essay questions: MEQ) (3 ชั่วโมง) และแบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน (20 นาที)

การประเมินความพึงพอใจผู้เรียน (20 นาที)

1. การประเมินความพึงพอใจผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนการสอน (20 นาที)

3. สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 3

สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับแก้ไขหลังการทดลองนำร่อง ไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ในภาคการศึกษาที่ 1/2557 จำนวน 41 คน

โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม มีขั้นตอนการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ระยะ รวม 8 สัปดาห์ ระหว่างเดือนสิงหาคม – ต้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 แบ่งเป็น 4 ส่วน สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

3.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

3.1.1.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์เท่ากับ 15.02, 110.71 และ 40.91 ตามลำดับ ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนแต่ละด้านมีค่าเท่ากับ 40.32, 190.41, และ 80.29 ตามลำดับ ทำให้สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนต่ำกว่าหลังเรียน

3.1.1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.1.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = .474) ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

3.1.1.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

3.2.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 และ หลังจัดกิจกรรมสัมมนาเสริมหลักสูตรของนักศึกษา กลุ่มทดลอง ทั้ง 41 คน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 75.4$) ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า คะแนนเฉลี่ยเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ก่อนเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ($\bar{X} = 55.02$ จากคะแนนเต็ม 105) ส่วน คะแนนเฉลี่ยเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 87.10$ จากคะแนนเต็ม 105) ส่วนผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า คะแนนเฉลี่ยเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษาทุกกลุ่มทดลองทั้งหมด 41 คน และ นักศึกษากลุ่มทดลองย่อยทั้ง 5 กลุ่ม หลังเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนหน่วยการเรียนการสอน 1-5 อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 157.41$ จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน) ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.4 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ก่อนเรียนด้วยหน่วยการเรียนการสอนที่ 1 -5 ที่กำหนดในรูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง $\bar{X} = 2.43$ 2.76 2.86 2.99 และ 3.07 ตามลำดับ ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด $\bar{X} = 3.52$ 4.14 4.18 4.17 และ 4.46 ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการผู้เรียน 4 ด้าน ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน สรุปได้ว่า พัฒนาการผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ของนักศึกษากลุ่มทดลองในภาพรวมทั้ง 41 คน และนักศึกษากลุ่มทดลองย่อยทั้ง 5 กลุ่ม หลังเรียนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน พึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

จากผลการประเมินความพึงพอใจผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนก่อนเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการเรียนการสอน โดยปรับเนื้อหาในเอกสารประกอบการสอนให้มีความกระชับมากขึ้น

3.4 ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน ด้วยการ

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะกับเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน ทำให้สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

3.5 การสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียน และ 2) ด้านรูปแบบการเรียนการสอนดังนี้

3.5.1 ด้านผู้เรียน

3.5.1.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียน ทั้ง 4 ด้าน พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.2 ด้านรูปแบบการเรียนการสอน

3.5.2.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือเกณฑ์ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

3.5.2.2 ค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย ค่าประสิทธิภาพด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ดังนี้

- 1) คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมใน

วิชาชีพอวสารศาสตร์ระหว่างกระบวนการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ 83.78/80.64 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (E_1 / E_2 ไม่ต่ำกว่า 80/80)

2) คะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอวสารศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

3) คะแนนเฉลี่ยด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอวสารศาสตร์มีค่าเท่ากับ 80.29 /80.29 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4. สรุปผลวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 4

สรุปผลวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 4 เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอวสารศาสตร์ เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอวสารศาสตร์ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ผลการรับรองรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ประเมินระดับความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอวสารศาสตร์ ภายหลังการทดลองใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= .415) โดยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ เกณฑ์ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน รับรองว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 1

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอวสารศาสตร์ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย 4 ข้อ ดังนี้

1.1 สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชา พบว่าไม่ได้ให้ความสำคัญกับการหล่อหลอมจริยธรรมในวิชาชีพอวสารศาสตร์แก่นักศึกษาในทุกรายวิชา

และในกิจกรรมเสริมหลักสูตรตลอดหลักสูตร ส่วนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์พบว่า เป็นเพียงรายวิชาเลือกและมีเนื้อหากว้างมาก ทำให้ไม่สามารถพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ เจตคติและทักษะการถ่ายภาพที่สอดคล้องกับจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ข้อค้นพบข้างต้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lee and Padgett (2000) ที่ระบุว่า การมีเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเพียงสั้นๆ อยู่ในรายวิชากฎหมายและจริยธรรมช่วยเพิ่มกระบวนการคิดของนักศึกษาได้ แต่ไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมที่จำเป็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้

ส่วนความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชา พบว่า 1) ควรแยกรายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชนออกจากกัน 2) ควรกำหนดให้ทุกรายวิชามีคำอธิบายรายวิชาที่เน้นทั้งความรู้และจริยธรรมในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร 4 ปี และ 3) ควรปรับรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ให้เป็นรายวิชาบังคับ และปรับคำอธิบายรายวิชาโดยเน้นที่การพัฒนาทักษะทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยในการถ่ายภาพเชิงสร้างสรรค์ มีคุณภาพตามหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ (China Media Research (2014)) ที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวารสารศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาในแถบเอเชียใต้และพบว่ายังเน้นให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวารสารศาสตร์ตามแบบตะวันตกทำให้เกิดความล้มเหลว อันเนื่องจากความซับซ้อนในการนำทฤษฎีของตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับบริบทของอาเซียน ลดความเป็นตะวันตกลง ซึ่งสอดคล้องกับ Ward (2011) ที่ระบุว่าควรมีกลไกในการ บ่มเพาะจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์โดยเฉพาะในยุคแห่งการปฏิวัติของสื่อที่ส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคม นิสัยการใช้สื่อของพลเมืองและการทำงานในวิชาชีพเช่นในปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไทย ได้แก่ ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และ เอมมา อาสนจินดา (2557) ได้เสนอให้สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมความรู้ด้านจริยธรรมวิชาชีพ รวมทั้งสร้างความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ พัทธนันท์ ตรีณรงค์ (2545) ที่เสนอแนะให้เน้นผลิตนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนในด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้นโดยอาจปรับหลักสูตรหรือรายวิชาที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น วิโรจน์ ศรีหิรัญ (2541) ที่เสนอให้สถาบันการศึกษาร่วมมือกับสมาคมวิชาชีพในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการถ่ายภาพแก่ช่างภาพหนังสือพิมพ์มากขึ้น จัดให้มีการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์หรือเปิดเป็นสาขาวิชาการถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถเหมาะสมออกไปประกอบวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเรียนการสอนด้านจริยธรรมของนักสื่อสารมวลชนตามสภาพความเป็นจริง และ บุปผา บุญสมสุข (2556) ที่เสนอให้สถาบันการศึกษานำมาตรฐานการผลิตภาพข่าวหนังสือพิมพ์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาพข่าวเพื่อสร้างมาตรฐานให้กับบัณฑิตที่จะจบออกไป

1.2 สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ปัญหาด้านผู้สอนมี 3 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) การขาดความรู้ในศาสตร์การถ่ายภาพอย่างลึกซึ้งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ 2) การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน และ 3) การแยกอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีและปฏิบัติออกจากกัน ทำให้ขาดเอกภาพและความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้จำเป็นต้องพัฒนาผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และรายวิชาที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาการถ่ายภาพ ศาสตร์สาขาวารสารศาสตร์ จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์และจริยธรรมในวิชาชีพอาจารย์ และความรู้ในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่อง ได้แก่ ัญญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และ เอมมา อาสนจินดา (2557) ได้เสนอให้สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมความรู้ด้านจริยธรรมวิชาชีพ รวมทั้งสร้างความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ัญญกร สงคราม (2553) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการทำบทบาทของผู้สอน หากผู้สอนยังทำบทบาทในฐานะผู้ชี้นำ ผู้ป้อนหรือผู้บอกความรู้ก็จะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่จะนำไปสู่การสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับ วณฤมล ศรราชพันธุ์ (2546) ที่พบว่า ผู้สอนควรมีคุณลักษณะของ กัลยาณมิตร และมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ชี้แนะ ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ลำดับการสอนควรเริ่มจากการสร้างความสนใจ กิจกรรมการคิดด้วยกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากปัญหาที่เป็นจริง เสริมด้วยกิจกรรมผ่อนคลาย กิจกรรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสู่การนำไปใช้จริงด้วยการวิเคราะห์ตนเองของผู้เรียนและใช้การประเมินผลที่หลากหลาย มนสภรณ์ วิฑูรเมธา (2544) ที่พบว่า ความรู้ความสามารถของผู้สอน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นฐาน ผู้สอนต้องเข้าใจบทบาทในฐานะผู้อำนวยความสะดวก ผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้กระตุ้นความคิดของนักศึกษา ผู้จัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ และผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนแบบกำกับตนเอง และ ผลการศึกษาของจิตติ วิฑูรสรณะ (2557) ที่พบว่า ผู้สอนมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หากผู้สอนตั้งใจ มีประสบการณ์ เตรียมเนื้อหาเป็นอย่างดี สามารถใช้ประสบการณ์ที่มีในการถ่ายทอดเนื้อหาให้ผู้เรียนเข้าใจก็จะสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ บุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนได้แก่ การวางตัวที่เหมาะสม และสร้างความเป็นกันเองกับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนสนใจ กล่าวพูด กล่าวถาม กล่าวแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในชั้นเรียนซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนที่ดีขึ้น

จากผลการวิจัยที่กล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาผู้สอนมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนในรายวิชาที่มีวัตถุประสงค์ให้

ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงตนเองสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ขึ้น จำเป็นต้องอาศัยแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเริ่มเปลี่ยนแปลงตน ที่มาของแรงบันดาลใจที่สำคัญข้อหนึ่งก็คือ ตัวผู้สอนเองที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้คือผู้ที่ปฏิบัติตนให้ผู้เรียนเห็นว่าตนเองก็เป็นผู้ฝึกตนคนหนึ่งที่กำลังอยู่บนวิถีแห่งการเปลี่ยนแปลงตนเช่นเดียวกับที่สอนผู้อื่น และอัลเบิร์ต ซไวท์เซอร์ กล่าวว่า “ตัวอย่างเท่านั้นที่สร้างแรงบันดาลใจ” และคำกล่าวของผู้ที่มีหน้าที่สอนที่ระบุว่า “ไม่มีใครให้อะไรแก่ผู้อื่นในสิ่งที่ตนไม่มี” (อ้างในสุรเชษฐ วิชาพิทักษ์, 2556)

1.3 สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาด้านการออกแบบและจัด

กระบวนการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ยังไม่ได้นำหลักการออกแบบการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ที่เน้นเป้าหมายให้นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์มีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย ผลการศึกษาสอดคล้องกับ (Bruner, 1996; Edmand B. Lambeth, Christians, & Cole, 1994; Edmund B Lambeth, Christians, Fleming, & Seow Ting. Lee, 2004) ที่พบว่าการเรียนการสอนด้านจริยธรรมในวิชาชีพที่ผ่านมา มักใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม ได้แก่ การใช้กรณีศึกษา การบรรยาย การอธิบายหลักการและแนวคิดทฤษฎี การมอบหมายให้เขียนรายงาน การศึกษารายงานผลการวิจัย และการอภิปรายกลุ่มย่อย เช่นเดียวกับ Schwalbe and Cuillier (2013) ที่ศึกษาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมสื่อมวลชนของผู้สอนจำนวน 253 คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าผู้สอนยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม ได้แก่ การอภิปราย การทำงานเป็นทีม และการใช้กรณีศึกษา มีผู้สอนบางส่วนที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกมส์ และสถานการณ์จำลอง โดยยังไม่มีรูปแบบรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นระบบ

ส่วนแนวทางการพัฒนาการออกแบบและจัดการเรียนการสอนควรใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะ โดยใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่น่าสนใจ เป็นปัจจุบัน ประกอบด้วยเทคนิควิธี สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจ โดยเน้นกระบวนการกลุ่มทั้งในและนอกชั้นเรียน สอดคล้องกับ Schwalbe and Cuillier (2013) ที่เสนอว่า ควรบูรณาการองค์ประกอบต่างๆ เข้าไปในหลักสูตรและรายวิชาด้านจริยธรรมวิชาชีพ เช่น กิจกรรมที่พัฒนาแนวคิดและทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และการออกแบบกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน มากกว่าที่เป็นอยู่ เช่นเดียวกับ (Brislin (1997), 2004)) ที่นำกรณีศึกษาด้านจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มาบูรณาการในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น รู้สึกผูกพันและได้รับประสบการณ์ที่มีความหมายมากขึ้น นอกจากนี้ ยัง

สอดคล้องกับ Richardson (1994) ที่เสนอมาตรฐานการเรียนการสอนจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 4 ข้อ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อแก้ปัญหา และตัดสินใจภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้งการสอนผู้เรียนให้รู้ว่าอะไรที่ควรทำมากกว่าอะไรที่ไม่ควรทำ ขณะที่ผู้สอนบางส่วนมีการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีกับการปฏิบัติเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดทางจริยธรรมและความรับผิดชอบ และได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และมีแนวคิดในการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมที่ยังถกเถียงกันอยู่ (Black & Steele, 1991; C. Christians & Covert, 1980) ซึ่งการนำทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมมาใช้มีประโยชน์ต่อผู้เรียน (Goree, 2000) เท่าๆ กับที่ผู้สอนได้ออกแบบการเรียนการสอนที่นำไปสู่การอภิปรายมิติทางจริยธรรมในวิชาชีพ (Elliott, 1991) ซึ่ง Wyatt (2008) พบว่า การนำทฤษฎีประโยชน์สูงสุดของอริสโตเติล (Aristotle's golden mean) มาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ ทำให้ผู้สอนสามารถปลูกฝังทั้งแนวคิดเชิงทฤษฎีและทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Schwalbe and Cuillier (2013) ที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้สอนที่ได้รับรางวัลผลงานสอนดีเยี่ยมในรายวิชาจริยธรรมมีการออกแบบเนื้อหาวัตถุประสงค์ เป้าหมายการเรียนการสอนที่สอดคล้องไปด้วยกันโดยเน้นไปที่การเสริมสร้างปรัชญา และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

เมื่อพิจารณาในส่วนของรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ก็พบว่า ผลการศึกษาสอดคล้องกับ กฤษณ์ ทองเลิศ และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น (2548) ที่มีข้อเสนอแนะว่า ในการเรียนการสอนการถ่ายภาพวารสารศาสตร์โดยเฉพาะภาพข่าว ซึ่งจะต้องมีการฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพควรให้นักศึกษาได้นำประเด็นการประเมินคุณค่าเชิงจริยธรรมที่มีต่อภาพข่าวไปใช้เพื่อพัฒนาแนวความคิดและการคัดเลือกภาพข่าวเพื่อนำเสนอสู่สาธารณะอันจะเป็นการช่วยยกระดับความเป็นวิชาชีพสำหรับสาขาวารสารศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้น และ ผลการศึกษาของ กฤษณ์ ทองเลิศ อนุสรณ์ ศรีแก้ว และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น (2547) ที่มีข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนการถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์ โดยเฉพาะภาพเชิงสารคดีและภาพข่าวก็เห็นว่าควรนำเอาเกณฑ์การประเมินคุณค่าผลงานภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ที่ปฏิบัติได้จริงและเป็นที่ยอมรับของนักศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาแนวความคิดและทักษะการถ่ายภาพเพื่อสร้างผลงานภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ที่ได้รับการประเมินคุณค่าในทางที่ขึ้น

1.4 สถานภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษา พบว่า ปัจจุบัน

นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ส่วนใหญ่เลือกเรียนตามเพื่อนมากกว่าตั้งใจ หรือมีเป้าหมายในการเรียนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพ ทำให้ขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไม่ใส่ใจในการฝึกฝนทักษะการถ่ายภาพวารสารศาสตร์อย่างจริงจัง สอดคล้องกับ มนัส นามวงศ์ และคณะ (2544) ที่ระบุว่า บัณฑิตสาขาวารสารศาสตร์มักหางานทำได้ยาก เนื่องจากบัณฑิตที่จบในสาขานี้มีจำนวนมาก มักขาดประสบการณ์ และมีทักษะเฉพาะของสาขาน้อย นอกจากนี้ ด้วยอายุหรือวัยของนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น และพบเห็น

สถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์โดยองค์กรวิชาชีพวารสารศาสตร์ และนักข่าวพลเมือง ทำให้ค่านิยม ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจผิดและการมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือเฉยๆ ต่อการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ จนถึงไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์และจริยธรรมวิชาชีพทำให้มีความจำเป็นต้องหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของวิชาชีพในอนาคตสอดคล้องกับ Schwalbe and Cuillier (2013) ที่ชี้ให้เห็นยังคงมีจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนในรุ่นต่อไปให้มีจริยธรรมในวิชาชีพ

แนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษาควรเริ่มจากการมีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนในสาขาวารสารศาสตร์ โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความถนัดในวิชาชีพ พร้อมกับมีการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หล่อหลอมอุดมการณ์และจริยธรรมทางวิชาชีพเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยใช้สื่อใหม่ วิทยากรซึ่งอาจเป็นนักวิชาชีพหรือบัณฑิตรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ กระบวนการกลุ่มที่ทำให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การมีเวทีหรือพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น และ/หรือแสดงผลงานต่อสาธารณะเพื่อสร้างแรงจูงใจ และความสนใจในการเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Hanusch and Claudia (2014))) ที่พบว่าแรงจูงใจของผู้เรียนและเวลาที่ให้กับการเรียนในสาขาวารสารศาสตร์มีอิทธิพลต่อมุมมองทางวิชาชีพ และสอดคล้องกับ สุรเชษฐ วิชชพิทักษ์ (2556) ที่ระบุว่า อิทธิพลของบุคลิกภาพเดิม(อดีต)มักทำให้แต่ละคนวนเวียนอยู่กับพฤติกรรมตามความเคยชินเสมอ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้สังเกตตนเองต่อไปโดยมีกัลยาณมิตร มีกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการปฏิบัติและมีโอกาสเข้าร่วมการอบรมสัมมนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักตนเองและเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่เสมอจะช่วยให้การเปลี่ยนแปลงนี้ดำเนินต่อไปได้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับ พูนสุข ภาระมทัต (2556) ที่พบว่าการศึกษาบูรณาการเข้ามาเป็นวิทยากร และการฝึกให้ผู้เรียนผลิตหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ และร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้สามารถผลิตหนังสือพิมพ์ได้ตามแผน ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวารสารศาสตร์ ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการผลิตหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติว่าเป็นแหล่งบ่มเพาะทางจริยธรรม และยอมรับผิดชอบได้

2. การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 2

การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณญาณมีองค์ประกอบ 4 ส่วนได้แก่ 1) การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ ความเป็นมา

หลักการ วัตถุประสงค์ และแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน 2) รายละเอียดของรูปแบบการสอน แบ่งเป็น 2.1 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน และ 2.2 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย แผนการสอน กิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอน สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผล 3) คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 4) ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ จอยส์ และเวลล์ (Joyce and Weil (1992), 1996), 2000)) ที่นำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ไว้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การแนะนำรูปแบบการสอน 2) ตัวรูปแบบการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 ประการคือ โครงสร้างของรูปแบบหรือขั้นตอนการสอนตามรูปแบบ หลักการของระบบทางสังคมหรือบทบาท ผู้สอนและบทบาทผู้เรียน หลักของการตอบสนองหรือวิธีการแสดงออกของผู้สอนที่เหมาะสม และ ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน 3) การนำรูปแบบการสอนไปใช้ และ 4) ผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอน และสอดคล้องกับ บุปผา เมฆศรีทองคำ (2545) ที่พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์สำหรับนักศึกษาวารสารศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และความสามารถต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และพบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร เป้าหมายของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยการเรียนการสอน เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลพร้อมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือผู้สอนซึ่งประกอบด้วยแผนการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การอภิปรายผลการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

1.1 การอภิปรายผลการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

พบว่ามียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บทบาทผู้เรียน 2) บทบาทและการควบคุมโดยผู้สอน 3) เนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมหรือวิธีสอน หลากหลาย 5) การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน 6) ระบบโครงข่ายพื้นฐาน (infrastructure) 7) การส่งผ่านข้อมูลผ่านเว็บ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่ประสานเวลา เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 9) การประเมินผล และ 10) สิ่งสนับสนุนการเรียน สอดคล้องกับ วราภรณ์ สินถาวร (2553) ที่พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบหลักได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) กิจกรรมการเรียน 4) แหล่งข้อมูล 5) บทบาทผู้เรียน 6) บทบาทผู้สอน 7) วิธีปฏิสัมพันธ์บนเว็บ 8) ปัจจัยสนับสนุน

และ 9) การวัดและประเมินผล ปรียา สมพีช (2556) ที่พบว่า มี 7 องค์ประกอบได้แก่ 1) ผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) วิธีคิดตามแบบโยนิโสมนสิการ 6) เทคโนโลยีการเรียนการสอน และ 7) การประเมินผล และ พรรณธิดา เพชรบุญมี (2555) ที่พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน BL-COL Model ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ (1) ส่วนของผู้เรียน (2) ส่วนของอาจารย์ผู้สอน (3) ส่วนของเนื้อหา (4) ส่วนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (5) ส่วนของการประเมินผลบทเรียน

1.2 การอภิปรายผลการศึกษารูปแบบองค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยการ

แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ พบว่ามี 6 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดปัญหา ขั้นตอนที่ 3 การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา ขั้นตอนที่ 4 การเสริมความรู้ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนที่ 5 การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการแก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ และขั้นที่ 6 การแก้ปัญหา ประเมินผลและสร้างความรู้ใหม่

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ (Lynda, 2002) ที่เสนอขั้นตอนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ขั้นที่ 1 จัดกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย 1) แนะนำสมาชิก 2) อธิบายกฎและสิ่งที่ต้องดำเนินการ และ 3) อธิบายรายละเอียดหน้าที่ของผู้อำนวยการและนักศึกษา ขั้นที่ 2 ขยายรายละเอียดของปัญหา ประกอบด้วย 1) นำเสนอปัญหา 2) ทำความเข้าใจและทำความเข้าใจกับปัญหา และ 3) อธิบายปัญหา ขั้นที่ 3 สร้าง และขยายแนวคิดวัตถุประสงค์ของแนวคิด ในการทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาที่ได้รับ ขั้นที่ 4 หัวข้อในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการรู้ และวิธีการเรียนรู้ในการทำ ความเข้าใจและแก้ปัญหา 2) กำหนดประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ 3) หาแนวคิดในการทำแผนปฏิบัติการ และ 4) ไต่สวนหรือค้นคว้าถึงแหล่งข้อมูล ขั้นที่ 5 เรียนรู้ด้วยตนเองค้นหาและสรุปข้อมูลให้ตรงกัน ขั้นที่ 6 สังเคราะห์และนำมาใช้ ประกอบด้วย 1) ประเมินแหล่งทรัพยากรการเรียนสำหรับความเชื่อมั่นและเที่ยงตรง 2) ดำเนินการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลที่นำมา ร่วมกัน 3) สังเคราะห์ และประยุกต์ความรู้ใหม่กับการแก้ปัญหา 4) พัฒนาประเด็นต่างๆที่ใกล้เคียง กัน และ 5) อภิปราย พัฒนาและตัดสินใจ วิธีการแก้ปัญหา ขั้นที่ 7 สะท้อนและตอบกลับถึงวิธีการแก้ปัญหาของตัวเองและของกลุ่ม เป็นกระบวนการแก้ปัญหา สร้างการเรียนรู้และวิธีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่นำเสนอโดย (ทิตินา แชมมณี (2550); ทิตินา แชมมณี และคณะ (2544); ลักขณา สิริวัฒน์ (2549)) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การระบุประเด็นปัญหา 2) การระบุความแตกต่างของข้อโต้แย้งหรือ มุมมองประเด็นปัญหา 3) เข้าใจเหตุผลของข้อโต้แย้ง หรือมุมมองที่แตกต่างกัน 4) ประเมินข้อโต้แย้งและข้อสนับสนุนและ 5) ลงข้อสรุปพร้อมข้อสนับสนุนของตนเอง

1.3 ผลการศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการตัดสินใจทาง

จริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์ สรุปได้ว่ามี 2 องค์ประกอบ แบ่งเป็น 1) องค์ประกอบด้านความรู้ และ 2) องค์ประกอบด้านเจตคติของบุคคลที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจร่วมกันเพื่อนำไปสู่การกระทำ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานประจำวัน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) การระบุปัญหา 2) การวินิจฉัยปัญหา 3) การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ 4) การตัดสินใจปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Banks and Clegg (1985); บุนผา เมฆศรีทองคำ (2545); ปติवलิตดา ไชษวณิชกิจ (2544)) ที่พบว่า การพัฒนาทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่สามารถทำได้โดยอาศัย องค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ความรู้ และ 2) เจตคติ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) การรวบรวมข้อมูลและระบุปัญหา 2) การวินิจฉัยปัญหา 3) การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ 4) การตัดสินใจปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติ

2. การอภิปรายผลการศึกษาค้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการเรียน 3 ระยะ 8 สัปดาห์ ระยะที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนระยะ รวม 8 สัปดาห์ ระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน มี 4 ขั้นตอนย่อย (7½ ชั่วโมง) ระยะที่ 2 ขั้นตอนจัดการเรียนการสอน สัปดาห์ที่ 2-6 (8 ½) แบ่งเป็นขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง) ขั้นตอนการเรียนการสอนในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน (4 ชั่วโมง) และขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ 1 ขั้นตอนย่อย (½ ชั่วโมง) (โดยใช้ขั้นตอนของการแก้ปัญหาเป็นฐานอย่างมีวิจารณ์ญาณ 6 ขั้นตอนหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่ม) สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง และ ระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลหลังเรียนด้วย (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอน (5 ชั่วโมง) ผลการศึกษาสอดคล้องกับ วราภรณ์ สีนถาวร (2553) ที่พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนการเรียน 3 ระยะ แบ่งเป็น ระยะที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน ระยะที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน และระยะที่ 3 การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียน โสภภาพันธุ์ สอาด (2553) ที่แบ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นเตรียม ชั้นการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก และชั้นประเมินผล และ ปรียา สมพีช (2556) ที่พบว่า มี 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ชั้นเตรียมความพร้อม 2) ชั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) ชั้นประเมินผล

เมื่อพิจารณาถึงระยะที่ 2 ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นฐาน ในสัปดาห์ที่ 2-6 ในส่วนของการเรียนการสอนในชั้นเรียน (4 ชั่วโมง) โดยใช้

ขั้นตอนของการแก้ปัญหาเป็นฐานอย่างมีวิจารณ์ญาณ 6 ขั้นตอนหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของ กลุ่ม ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 เตรียมผู้เรียน/การจัดกระบวนการกลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 การกำหนด ปัญหา ขั้นตอนที่ 3 การขยายรายละเอียดและทำความเข้าใจในปัญหา ขั้นตอนที่ 4 การเสริมความรู้ ใหม่ด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนที่ 5 การประเมินทางเลือกและสรุปยุทธวิธีการ แก้ปัญหาตามหลักตรรกศาสตร์ และขั้นตอนที่ 6 การแก้ปัญหา ประเมินผลและสร้างความรู้ใหม่ พบว่าสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการต่างประเทศ Kim and Lee (2014) ที่นำขั้นตอนการเรียน การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่นำเสนอโดย H. S. Barrows and Myers (1993) มาใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การนำเสนอสถานการณ์ของปัญหาที่เหมาะสม และเป็น ปัจจุบัน 2) การวางแผนการทำงานโดยกลุ่ม โดยให้แต่ละคนเขียนข้อมูลที่รู้และวิธีการแก้ปัญหาใน เบื้องต้น 3) การแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคน โดยการแบ่งงานควรขึ้นกับแผนการทำงานที่ กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 4) การปฏิบัติงานโดยสมาชิกแต่ละคน ซึ่งควรมีแนวทางให้ผู้เรียนที่ ครอบคลุมการเสาะหา การรวบรวม การคัดเลือก การระบุแหล่งเรียนรู้และการตรวจสอบความตรงของ เนื้อหา 5) การนำเสนอผลงานของสมาชิกแต่ละคนต่อกลุ่ม ซึ่งควรมีแนวทางให้ผู้เรียนรู้ว่าควร จะสังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลที่รวบรวมมาได้แล้ว ให้เป็นข้อมูลใหม่ที่เหมาะสมผ่านกระบวนการ จำแนกประเภท การวิเคราะห์ และการเปรียบเทียบเพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และ 6) การ นำเสนอผลงานของกลุ่ม โดยควรมีแนวทางให้ผู้เรียนเคารพความคิดเห็นและเรียนรู้ความคิดเห็นต่อ การแก้ปัญหาจากสถานการณ์เดียวกันที่แตกต่างหลากหลายของเพื่อนกลุ่มอื่น และ 7) การรายงานผล การสะท้อนคิดจากการปฏิบัติ ภายหลังจากการจัดกิจกรรมของกลุ่มเสร็จ

นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศไทยหลายเรื่อง ได้แก่ ณิชกร สงคราม (2553) ที่พบว่ากระบวนการเรียนที่ใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบด้วย 6 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อมผู้เรียน ประกอบด้วยการชี้แจงเงื่อนไข การแบ่งกลุ่มผู้เรียน การฝึกอบรม 2) ขั้น เสนอสถานการณ์ของปัญหา ประกอบด้วยการเกริ่นนำ การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา การกระตุ้น และการแนะนำแหล่งข้อมูล 3) ขั้นกำหนดกรอบการศึกษาด้วยการทำความเข้าใจปัญหา การสร้าง สมมติฐาน การกำหนดประเด็นการเรียนรู้ การวางแผนงาน 4) ขั้นค้นคว้าข้อมูลประกอบด้วย การสืบค้น การบันทึกและการรายงานความคืบหน้า 5) ขั้นเลือกแนวทางแก้ปัญหาประกอบด้วย การ จัดลำดับแนวทาง การตรวจสอบ/ทดลอง การค้นคว้าเพิ่มเติมใช้แนวทางถัดไป การสรุปผล และ 6) ขั้นการนำเสนอผลงานประกอบด้วยการนำเสนอผลงาน การวิจารณ์ผลงานและการเผยแพร่ผลงาน โสภภาพันธุ์ สอาด (2553) ที่พบว่าขั้นตอนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบด้วย 1) การนำเสนอปัญหา 2) การวางแผนการแก้ปัญหา 3) การดำเนินการแก้ปัญหา 4) การนำเสนอแนวคิด ที่ได้จากการแก้ปัญหา และ 5) การประเมินพฤติกรรมการทำงาน กิจกรรมกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม และ สุรพล บุญลือ (2550) ที่สังเคราะห์ขั้นตอนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักจากผลการศึกษาของ

(Lynda, 2002) และสรุปออกมาเป็นขั้นตอนการเรียนการสอนเรียกว่า FILA model โดยหลังจากที่ผู้เรียนได้รับปัญหาในแต่ละสัปดาห์ ผู้เรียนจะต้องดำเนินการดังนี้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 คือ F หมายถึง การอภิปรายประเด็นปัญหา หาความจริง (fact) ที่พบจากโจทย์หรือปัญหาที่ได้รับมอบหมายไป ขั้นตอนที่ 2 คือ I หมายถึง การสรุปและหาแนวคิด (Idea) ในการแก้ปัญหา เป็นการตั้งสมมุติฐานของสมาชิกในกลุ่มซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะตั้งสมมุติฐานจากความรู้เดิม หรือจากความคิดของตนเอง ในกิจกรรมนี้กระบวนการกลุ่มจะเป็นตัวกระตุ้นให้แต่ละคนแสดงออกถึงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะผิดหรือถูก ขั้นตอนที่ 3 คือ L หมายถึง การกำหนดประเด็นในการเรียนรู้ (Learning Issue) เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนในการสรุป ความคิด หรือสรุปหัวข้อที่จะต้องไปศึกษาพร้อมกำหนดหน้าที่ไปค้นหา และนำมาโพสต์ไว้ที่เว็บบอร์ดซึ่งสมาชิกในกลุ่มอื่นจะเข้าดูและตรวจสอบได้ เป็นการตรวจสอบความถูกต้องได้ส่วนหนึ่ง และ ขั้นตอนที่ 4 คือ A หมายถึง การกำหนดกิจกรรม (Activities) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะต้องวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรมหรือวางแผนในการทำงานร่วมกัน

3. การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 3

การอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การอภิปรายผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน

ดังนี้

1.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ และ

ทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ปรียา สมพีช (2556) ที่พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนการคิดไตร่ตรองและตัดสินใจเชิงจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ บุปผา เมฆศรีทองคำ (2545) ที่พบว่า นักศึกษามีความรู้ เจตคติ และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์หลังการทดลองใช้หลักสูตรการแก้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยให้เหตุผลว่าส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจาก

องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล อีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากจุดเน้นของวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักศึกษากลุ่มทดลองใช้ปัญหา ซึ่งเป็นสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้อง แม่นยำ ความสัตย์ซื่อ และสิทธิส่วนบุคคล เป็นหลักในการแสวงหาความรู้โดยนำปัญหาที่ได้รับมอบหมายในการศึกษามาเชื่อมโยงกับความรู้ ความคิดที่มีเหตุผลนำมาสู่แนวความคิดในการแก้ปัญหา นั้นๆ ได้

เมื่อพิจารณาในเชิงทฤษฎีอาจอธิบายได้ดังแนวคิดของ H. S. Barrows and Tamblyn (1980b) ที่ระบุว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักเป็นวิธีการที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาการได้ตามที่ต้องการ และนักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา และผลการศึกษาของ Tiwari et al. (2006) ที่พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยเทคนิคการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม ได้แก่ การค้นหาความจริง การคิดวิเคราะห์ ความเชื่อมั่นในตนเองต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาที่ละด้าน พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายถึงผลของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนต่อการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ดังนี้

1. ด้านความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ พบว่า สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Hsu (2011); Rochester Institute of Technology (2004); Singh and Reed (2003); อายุร ยิ่งขวัญเจริญ (2556)) ที่พบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ดังนั้น การเรียนการสอนแบบผสมผสานจึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การเรียนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา (Hsu, 2011; Obiedat et al., 2014) และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นได้เนื่องจากการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานบนเว็บช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทในการเรียนมากขึ้น (Johnson, McHugo, & Hall, 2006) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอัชมา เอกนนท์ (2538) ที่พบว่านักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถด้านพุทธิปัญญา สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับ ฉันทยากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2556) ที่พบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ สุรพล บุญลือ (2550) ที่พบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ในห้องเรียนเสมือนจริง สูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในเชิงแนวคิดทฤษฎี พบว่า ผลการศึกษาสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (constructionist theory) ที่อธิบายว่า ความรู้ ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) รวมถึงการที่ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า(รู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง) และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา ซึ่งทั้งหมดจะอยู่ภายใต้ ประสบการณ์และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้นั่นเอง

ดังนั้น การที่ผู้เรียนมีความรู้ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนประจำหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ประกอบด้วยการเรียนการสอนนอกห้องเรียนผ่านระบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนปกติ โดยที่ ผู้สอนมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน กรณีศึกษา หรือปัญหาที่ท้าทายและน่าสนใจ แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และรายชื่อเอกสารอ่านประกอบ ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปอ่าน และ/หรือดาวโหลดเอกสารมาอ่านล่วงหน้า นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้รับมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูล เบื้องต้นสำหรับการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์และใน ชั้นเรียนตามขั้นตอนการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 6 ขั้นตอนที่กำหนดให้ ซึ่งกว่าจะได้ ผลสรุปต่อแนวทางการตัดสินใจแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างรอบคอบ สมเหตุสมผล ผู้เรียนจะต้องค้นคว้าข้อมูลที่มีคุณภาพมากเพียงพอต่อการตัดสินใจ โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน ได้เปิดโลกทัศน์และมุมมองใหม่ ได้ร่วมกัน สรุปผลการเรียนรู้ภายในกลุ่ม เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน ผู้เรียน จะต้องร่วมกันทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (หลังเรียน) ส่งถึงผู้สอน โดยที่ผู้เรียนจะได้รับการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลองที่พัฒนาขึ้น จาก กระบวนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งในส่วนของแนวคิดทฤษฎี และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ได้ แลกเปลี่ยนมุมมอง ได้สรุปผลการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ต่อแนวทางการแก้ปัญหาจาก กรณีศึกษาที่กำหนดให้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนจึงมีความสุขและภูมิใจในผลงาน ทำให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ดังกล่าว

2. ด้านเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ พบว่า สอดคล้องกับ

Garofalo and Lester (1985) กล่าวไว้ว่า การตระหนักรู้จะนำไปสู่การคิดหาวิถีต่างๆที่จะมาช่วยให้ตนจดจำในสิ่งที่ เรียนได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2550) ที่กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมว่าการที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำเลือกที่จะไม่กระทำ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือทัศนคติที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคลแนวความคิดดังกล่าว และแนวคิดของ Fallona (2000) ที่พบว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นขึ้นอยู่กับความรู้สึกของบุคคล รวมทั้งเจตคติของบุคคลก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา

ดังนั้นการที่ผู้เรียนมีเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่า เป็นเพราะผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาและทำแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน) โดยเน้นการแสดงความคิดเห็นต่อกรณีศึกษา ภาพถ่ายที่กำหนดประจำหน่วยการเรียนการสอนรวมทั้งนำข้อมูลที่ค้นคว้าและการแสดงความคิดเห็นในเบื้องต้นมาใช้ในการสนทนากลุ่มออนไลน์ภายในกลุ่มตามขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจรรย์ญาณทั้ง 6 ขั้นตอนหลัก โดยมีผู้สอนคอยสังเกตการณ์และให้คำแนะนำในขณะของการสนทนากลุ่มออนไลน์ทำให้ผู้เรียนมีข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับกรณีศึกษาระดับหนึ่ง เมื่อเข้าสู่ชั้นเรียน ข้อมูลดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้ในการอภิปรายกลุ่ม ตามขั้นตอนการเรียนการสอนทั้ง 6 ขั้นตอนใหม่อีกครั้ง โดยที่สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันวิเคราะห์ว่ากรณีศึกษาที่กำหนดให้เกี่ยวข้องกับใครบ้างสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ตกเป็นข่าว ครอบครัว สังคม หน่วยงานหรือองค์กรที่สังกัด อย่างไร การกำหนดทางเลือกแต่ละด้านจะมีผลดี ผลเสียอย่างไร การตัดสินใจนำเสนอหรือไม่นำเสนอภาพข่าวจะส่งผลดี ผลเสียอย่างไร เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการเรียนการสอน ผู้เรียนจะต้องทำแบบรายงานตนเองเป็นรายบุคคล (หลังเรียน) ส่งถึงผู้สอน และทำแบบวัดเจตคติก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากเหตุผลที่กล่าวทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงสภาพปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพและผลกระทบต่อผู้ตกเป็นข่าวและผู้เกี่ยวข้อง จากโจทย์หรือสถานการณ์ที่มอบหมายอย่างถ่องแท้ จนมีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัชพรพรช พูอินหลง (2547) ที่มีการพัฒนาเจตคติโดยนำกิจกรรมกลุ่มสำหรับนักศึกษาในรายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชนเข้ามาเสริมการบรรยายและ พบว่ากิจกรรมกลุ่มส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้จากเพื่อนด้วยกัน เพิ่มความรับผิดชอบในการเรียน และแสดงความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มทำให้นักศึกษามากกว่ากึ่งหนึ่งมีเจตคติที่ดีต่อรายวิชา

3. **ด้านทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ** ซึ่งพบว่าทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ของนักศึกษาหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษหลายเรื่อง ได้แก่ (Faulkner (1999); Relshafel (1998); Yang (2000)) ที่พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Stern (1997) ที่พบว่านักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะมีพฤติกรรมและความรับผิดชอบทางวิชาชีพ ผลการศึกษาของ อารยา ช่ออัญญ และ วัชรรา เล่าเรียนดี (2554) ที่พบว่า ด้านทักษะในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการศึกษาของ นवलพรรณ ไชยยา (2554) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดขั้นสูงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยระดับความสามารถด้านทักษะการคิดขั้นสูงแต่ละทักษะในระดับดี และผลการศึกษาของสมชาย รัตน์ทองคำ (2545) ที่พบว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีคะแนนกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการสอนสูงกว่าก่อนสอนและสูงกว่ากลุ่มที่สอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนการสอน สามารถอธิบายได้ว่า นอกเหนือจากที่ผู้เรียนต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา ทำแบบรายงานตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามขั้นตอนการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยมีผู้สอนคอยสังเกตการณ์และให้คำแนะนำในขณะของการสนทนากลุ่มออนไลน์ และในชั้นเรียนปกติแล้วผู้เรียนทุกคนต้องนำทางเลือกหรือวิธีการแก้ปัญหาที่ได้จากการตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มมาทดลองปฏิบัติด้วยการถ่ายภาพในสถานการณ์จำลองให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด จากนั้นจึงนำผลงานภาพถ่ายมาประเมินภายในกลุ่มร่วมกันว่าสามารถแก้ปัญหาละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพได้หรือไม่อย่างไร ก่อนจะนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน โดยที่ผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนร่วมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงผลงานภาพถ่ายให้มีคุณภาพสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้การตัดสินใจทางจริยธรรมเพื่อแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนด ให้ในขั้นตอนต่างๆ จะขึ้นกับผู้เรียน ไม่มีการชี้แนะจากผู้สอน ไม่มีการประเมินถูกหรือผิด แต่จะพิจารณาจากข้อมูล หลักการที่เลือกมาใช้และการให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเป็นสำคัญที่ได้จากการถกอภิปรายของผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีบทบาทเท่า

เทียมกันในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Holly and Lyons (1993) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจเชิงจริยธรรมควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) การเคารพความเป็นอิสระของบุคคล โดยพยายามให้บุคคลได้ตัดสินใจเองโดยปราศจากการบังคับ 2) หลักการไม่ทำอันตราย 3) หลักการทำให้ดีและเป็นประโยชน์ และ 4) ความซื่อสัตย์ จากการใช้กระบวนการกลุ่มที่กล่าวทำให้ผู้เรียนได้เข้ามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำให้การเรียนมีชีวิตชีวา (ชนนิกานต์ อุตรมาตร, 2550)

นอกจากนี้ กระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ร่วมมือกันทำงาน ได้ร่วมกันสรุปความรู้ เกิดความสนุก ไม่เครียด ได้เปิดโลกทัศน์ รู้สึกภาคภูมิใจ เกิดประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ มีความตระหนักถึงความสำคัญต่อสภาพปัญหาและกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ สามารถพัฒนาทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ เกิดเป็นประสบการณ์และการประมวลไว้ในความทรงจำในระยะยาว จนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นไปตามคำอธิบายของทฤษฎีการสร้างความรู้ (constructivist theory) และ ทฤษฎีการประมวลผลทางปัญญา (information processing theory) ที่อธิบายว่าการทำงานของสมองมนุษย์มีความคล้ายคลึงกับการทำงานของคอมพิวเตอร์ หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้ คือ การนำเสนอสิ่งเร้าที่ผู้เรียนรู้จักหรือมีข้อมูลอยู่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนหันมาใส่ใจและรับรู้สิ่งนั้น จัดสิ่งเร้าในการเรียนรู้ให้ตรงกับความสนใจของผู้เรียน สอนให้ฝึกการจำโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย หากต้องการให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาสาระใดๆ ได้เป็นเวลานาน สาระนั้นจะต้องได้รับการเข้ารหัส เพื่อนำไปเข้าหน่วยความจำระยะยาว วิธีการเข้ารหัสสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การท่องจำซ้ำๆ การทบทวน หรือการใช้กระบวนการขยายความคิด (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543) ทฤษฎีนี้จึงอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญญามนุษย์กับการประมวลผลข้อมูลของสมองเพื่อนำไปใช้ในการคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้เรื่องต่างๆ โดยผ่านหน่วยความจำสำรอง หน่วยความจำชั่วคราว และหน่วยความจำถาวร นำมาสู่การพัฒนาโครงสร้างความรู้ ทักษะต่อกระบวนการทางปัญญา และกรอบการวิเคราะห์เพื่อการแก้ปัญหา (บุบผา เมฆศรีทองคำ, 2545) โดยมีผลการศึกษาของ Kim and Lee (2014) ที่ศึกษาวิธีการสอนบนเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในกระบวนการประมวลผลข้อมูล ข่าวสารและพบว่าผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการสร้างความรู้ใหม่ โดยการใช้ข้อมูลมีความสัมพันธ์กับกระบวนการแก้ปัญหา ผลการทดลองพบว่าผู้เรียนมีการพัฒนาอย่างชัดเจนในด้านการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล การจำแนกประเภทข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล และการตกผลึกความรู้ (information internalization) สอดคล้องกับ Tway (1995) ที่ศึกษาการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ

พบว่านักศึกษาต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้นักศึกษามีโอกาสในการเรียนรู้แบบร่วมมือกันและการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Askill- Williams et al. (2007)

ที่อธิบายว่า กรอบแนวคิดสำคัญของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ 1) ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้จากกรณีศึกษาสู่ความตั้งใจในการเข้าสู่อาชีพในอนาคต 2) การเรียนรู้แบบร่วมมือกันซึ่งหมายความว่าประสบการณ์เรียนด้วยการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน และเห็นความจำเป็นของการเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ 3) การคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งเชื่อมโยงระหว่างกรณีศึกษาหรือปัญหา กับประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ ทำให้สามารถเปรียบเทียบระหว่างทฤษฎีกับสภาพความเป็นจริง พัฒนาทักษะการสะท้อนคิดผลการเรียนรู้ จากการที่ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง ทำให้ผู้เรียนชื่นชมและเห็นคุณค่าของกิจกรรมการสะท้อนคิด และได้พัฒนาบุคลิกนิสัย และ 4) การเรียนรู้แบบกำกับตนเองซึ่งเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของทฤษฎีการสร้างความรู้ที่ว่าการเรียนการสอนแบบนี้ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าตนเอง ภาคภูมิใจ สนใจในเนื้อหาวิชา ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าวิธีสอนมีหลากหลายวิธีไม่ใช่แค่วิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้นนอกจากนั้นยังทำให้ผู้เรียนรู้ว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งจำเป็น และ 5) ความรู้ในเนื้อหาวิชา โดยสถานการณ์หรือกรณีศึกษาที่นำมาใช้ควรมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ 1) เนื้อหาการพัฒนาการเรียนรู้และการสอน 2) สะท้อนปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ปัญหา และ 3) เป็นสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและเป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับ Reinardy and Moore (2007) ที่ระบุว่าวิธีการเรียนการสอนด้วยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือการฝึกปฏิบัติจะทำให้ผู้เรียนมีมุมมองและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่หลากหลายและลึกซึ้งมากขึ้น

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการ

ผู้เรียน 4 ด้าน ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองทั้ง 41 คน ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฉบับทดลองที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการผู้เรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน และคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสร้างความรู้ 2) ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการขึ้นำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ 4) ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาหลายเรื่อง ได้แก่ Preeti, Ashish, and Shriram (2013) ที่พบว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมองว่าการเรียน

แบบนี้ช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียน ช่วยสร้างความเข้าใจในรายวิชา ช่วยสร้างการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ผลการทดสอบหลังเรียนด้วยการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติ อากรรณ์ แสงรัศมี (2543) ที่พบว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สมชาย รัตนะทองคำ (2545) ที่พบว่าผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานระหว่างทำกิจกรรม มีโอกาสฝึกฝนกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น เกิดการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อน ได้อภิปรายร่วมกับเพื่อนๆ สามารถพัฒนาทำงานกลุ่ม มีความมั่นใจในการอภิปราย นำเสนอข้อมูลและการประยุกต์ใช้ความรู้

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ (พัชรกรานต์ อินทะนาค (2546); มนสรณ์ วิฑูรเมธา (2544)) ที่กล่าวว่า การเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานพัฒนาทักษะการค้นคว้าด้วยตนเอง ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการกลุ่มและการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการนำเสนองาน ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการทำงานของตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนที่ใช้ปัญหาเป็นหลักพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม พัฒนาการกระบวนการกลุ่ม หรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้เรียน เพราะการเรียนเป็นกลุ่มย่อยทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน แนวคิดกับผู้อื่นทำให้มีความรู้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม (H. S. Barrows & Tamblyn, 1980b; Strahan, 2000) นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ Askell- Williams et al. (2007) ที่พบว่า หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ผู้เรียนได้รายงานตนเอง 3 ด้าน ประการแรก คือการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกด้านต่างๆ ในตนเอง เช่น การตระหนักถึงคุณค่าของกรณีศึกษาในการสร้างความผูกพันกับเนื้อหาวิชา สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และเชื่อมโยงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ประการที่สองการได้ทบทวนตนเองและการร่วมมือระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะทางวิชาชีพ ประการที่สาม การเรียนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้ ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบกำกับตนเองได้ ซึ่ง (Hiemstra (1994); Marriam (1991)) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนเช่นนี้ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรับผิดชอบในการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

เหตุที่ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจอธิบายได้ว่าเป็นเพราะขั้นตอนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนได้กำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) โดยใช้กระบวนการกลุ่มที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนพื้นฐานข้อมูลที่รอบด้าน มีการถกอภิปรายต่อทางเลือกหลายทางเลือกและร่วมกันประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดี

เหมาะสม มีเหตุมีผลอย่างรอบ สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ดีที่สุด เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ผู้เรียนได้ร่วมกันนำผลการตัดสินใจไปใช้ด้วยการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ ได้ร่วมกันเลือกผลงานที่ดีที่สุดของสมาชิกเพื่อนำเสนอ ได้ร่วมกันประเมินผลการตัดสินใจว่ามีความรอบคอบมากพอ หรือยังมีช่องว่างที่ควรปรับปรุงแก้ไข ก่อนจะสรุปเป็นแนวทางการตัดสินใจสำหรับนำไปใช้ในสถานการณ์ใกล้เคียงกันในอนาคต ทำให้การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยสร้างประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน เพราะได้ฝึกแสวงหาข้อมูลด้วยตนเอง ฝึกการสื่อสารและทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ฝึกรับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม การตัดสินใจและนำเสนอผลการตัดสินใจ ทำให้การเรียนรู้มีความหมาย

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Liu et al. (2014) ที่พบว่าการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีประโยชน์ ทำให้สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนการสอน ให้อิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากกว่า ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น ช่วยสร้างความผูกพันกับรายวิชาเพิ่มขึ้น สามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากกว่าการเรียนการสอนแบบเดิม ทำให้การเรียนการสอนแบบผสมผสานช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม Poon (2013) ที่พบว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งตรงกับข้อค้นพบของ Herlo (2014) ที่ชี้ให้เห็นถึงผลของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ งานวิจัยเสนอให้ผู้สอนพยายามใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป นอกจากนี้ ด้วยเทคนิคการเรียนการสอน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้การเรียนเน้นที่กระบวนการกลุ่มและการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ (Gang and Jay (2014)) ที่พบว่าการเรียนรู้เป็นทีมส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จากที่กล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่าการออกแบบการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณสอดคล้องกับยุคสมัย สภาพปัญหาในวิชาชีพ ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์ เช่นเดียวกับ Berkeley (2009) ที่เสนอว่าท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงสู่ยุคแห่งการหลอมรวมสื่อ การเรียนการสอนสาขาวารสารศาสตร์ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ท่ามกลางสภาพแวดล้อมสื่อที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นทุกวันนี้ซึ่งการเรียนการสอนแบบผสมผสานถือเป็นวิธีการที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษา

1.1 สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์และ นิเทศศาสตร์ควรมีนโยบายและงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่าง มีวิจารณญาณสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีวะวารสาร ศาสตร์ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้นการพัฒนาระบบการ จัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ มีเครื่องมือที่หลากหลาย สามารถใช้งานได้ง่าย รวดเร็ว มี รูปแบบที่มีสีสันดึงดูดความสนใจ และสามารถให้อิสระแก่ผู้สอนในการออกแบบสร้างสรรค์ได้ด้วย ตนเอง โดยมีบุคลากรที่เพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกในการออกแบบบทเรียนออนไลน์แก่ ผู้สอน ฝึกอบรมการใช้งานระบบการเรียนการสอนออนไลน์ และให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาการใช้งาน ของระบบที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้สอนและผู้เรียนได้ ตลอดจนมีงบประมาณสนับสนุนให้คณาจารย์ จัดทำบทเรียนออนไลน์มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทำให้ผู้เรียนมีอิสระและเสรีภาพในการเรียนรู้และกำกับการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของสาขาที่เข้าสู่ยุคการหลอมรวมสื่อเช่นในปัจจุบัน

1.2 สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์และ นิเทศศาสตร์ ควรจัดเตรียมความพร้อมของทรัพยากรการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนให้มี ความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับ 1) คอมพิวเตอร์ และ/หรือศูนย์คอมพิวเตอร์สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 2) ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบได้ง่าย สามารถดาวโหลดหรืออัปโหลดข้อมูลได้เร็ว และมีความเสถียรในการใช้งาน เนื่องจาก กิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจำเป็นต้องให้ผู้เรียนจะต้องมี คอมพิวเตอร์สำหรับผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเป็นเครื่องที่มีประสิทธิภาพสูงเพียงพอต่อการใช้งานที่ ต่อเนื่องเพื่อไม่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในการใช้งานระบบการเรียนการสอนออนไลน์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับคณะและสาขาวิชา

2.1 ระดับคณะและสาขาวิชา ควรปรับปรุงหลักสูตรและรายวิชาต่างๆ ของสาขา วารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์สาขาต่างๆ ให้มีมิติด้านความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทาง จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และ/หรืออาจมีการจัดกิจกรรมพิเศษ เสริมหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ เจตคติและทักษะในการตัดสินใจทาง จริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์อย่างต่อเนื่อง มีความเข้มข้นมากขึ้นในแต่ละชั้นปี ตลอดหลักสูตร การศึกษา

2.2 ระดับคณะและสาขาวิชา ควรมีนโยบายให้ความสำคัญกับการหล่อหลอม อุดมการณ์และการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้คณาจารย์ได้บูรณา การแนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา จัดประชุม คณาจารย์ในสาขาวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์สาขาต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบูรณาการ แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพในรายวิชาต่างๆ ทั้งในส่วนของ เนื้อหาบทเรียน เทคนิควิธีสอน กิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน และส่งเสริมให้คณาจารย์ศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนการสอนที่ นำไปสู่การเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในรายวิชาต่างๆ นำไปสู่การสร้าง ความคุ้นชิน และการอบรมบ่มเพาะ (socialization) อุดมการณ์และจริยธรรมทางวิชาชีพแก่นักศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลอย่างแท้จริง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

3.1 ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และรายวิชาที่เกี่ยวข้องของสาขา วารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ ควรศึกษาการออกแบบการเรียนการสอน (instructional design) และเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อการออกแบบการเรียนการสอนให้ทันสมัย เหมาะสม กับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของรายวิชา มีการพัฒนาความรู้ในเนื้อหาวิชา ความเคลื่อนไหวใน ศาสตร์และวงวิชาชีพอย่างต่อเนื่องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมใน วิชาชีพอาจารย์และในวิชาชีพวารสารศาสตร์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน

3.2 ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์และรายวิชาที่เกี่ยวข้องของสาขา วารสารศาสตร์ควรนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ ที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการ จัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นรูปแบบการเรียนการสอนๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

ที่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยต่อการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ ทั้งนี้จากผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน และ ผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้เรียนด้วยแบบสอบถาม รวมถึงผลการวิจัยที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ผู้สอนที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ จะต้องเตรียมความพร้อมตนเองให้มีความรู้ต่อเทคนิควิธีสอน และบทบาทผู้สอนเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง และทำบทบาทได้อย่างเหมาะสมในแต่ละขั้นตอน นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความรู้ความสามารถด้านเนื้อหา ด้านการปฏิบัติ การจัดเตรียมกรณีศึกษา การจัดเตรียมสื่อและปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนที่ทันสมัย เป็นปัจจุบัน ตลอดจนการจัดสรรเวลาทั้งในและนอกเวลาเรียนได้อย่างเหมาะสม

3.3 ผู้สอนต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ต่อรูปแบบ และขั้นตอนการเรียนการสอน บทบาทผู้เรียน ทักษะการใช้งานระบบการเรียนการสอนออนไลน์เป็นอย่างดีเนื่องจากคุณลักษณะ ความรู้ บทบาทผู้เรียนและทักษะของผู้เรียนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ สำหรับเครื่องมือการสนทนากลุ่มออนไลน์ ผู้เรียนจำเป็นต้องพิมพ์ความคิดเห็นเพื่อการแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้นการพัฒนาทักษะการพิมพ์ของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญของการสนทนากลุ่มออนไลน์ ผู้สอนจึงควรชี้แจงผู้เรียนให้เข้าใจถึงความสำคัญของระบบการเรียนการสอนออนไลน์ เห็นความสำคัญและเข้าใจบทบาทหน้าที่ผู้เรียนในระบบการเรียนรู้ด้วยวิธีกำกับตนเอง (self-directed learning) ตลอดจน ฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ ทักษะการใช้งานระบบการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

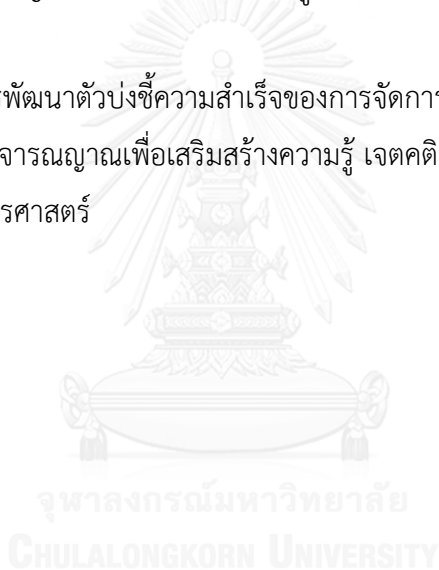
1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์ สาขาต่างๆ อย่างต่อเนื่องในแต่ละชั้นปี เพื่อหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์อย่างแท้จริง
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้นกับผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ จำแนกตามประเภทของสถาบันการศึกษา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้วิธีการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และวิธีการสอนแบบต่างๆ และผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ทั้งในส่วนของรายวิชาการ ถ่ายภาพวารสารศาสตร์ และรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตรสาขาวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์สาขาต่างๆ

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณที่ส่งผลต่อความรู้ เจตคติ และทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

5. ควรมีการพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติ และทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

6. ควรมีการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติ และทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

รายการอ้างอิง

- Aiken, T. D., & Catalano, J. T. (1994). *Legal, Ethical and Political Issues in Nursing*. Philadelphia: F.A. Davis.
- Albanese, M. A., & Mitchell, S. (1993). Problem-based learning: A review of literature on it outcomes and implementation issue. *Academic Medicine*, 68(January), 52-81.
- Alvarez, S. (2005). Blended learning solutions. In B. Hoffman (Ed.) (Ed.), *Encyclopedia of Educational Technology*. Retrieved from www.etc.edu.cn/eet/eet/articles/blendedlearning/start.htm [2012, December 26].
- American Society of Media Photographers. (n.d.). Member Code of Ethics. Retrieved [on-line] <http://asmp.org/articles/member-code-ethics.html#.VTHNz7dO5Ms>, [2014, January10]
- Arends, R. I. (1998). *Learning to teach* (4th ed.). Boston, MA: McGraw-Hill. Bennett, C.
- Arends, R. I. (2001). *Learning to Teach* (5th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Askill- Williams, H., Murray-Harvey, R., & Lawson, M. J. (2007). Teacher education students' reflections on how problem-based learning has changed their mental models about teaching and learning. *The Teacher Educator*, 42(4)(Spring), 237-263.
- Banks, J. A., & Clegg, J. (1985). Teaching strategies for the social studies: Inquiry, valuing, and decision-making. [On-line] Available from <http://www.questia.com/?gclid=CKPL7sqVvbYCFY6U6wodzGYAqg>
- Barnum, C., & Paarmann, W. (2002). Bringing induction to the teacher. A Blended learning model. *T.H.E. Journal*, 30(2), 56-64.
- Barrows, H. (1996). Problem-based learning in medicine and beyond: a brief Overview. In L. Wilkerson. & W. H. Gijselaers. (Eds.), *Bringing problem-based learning to higher education: theory and practice* (pp. 5-13). San Francisco: Jossey-Bass.
- Barrows, H. (2000). *Problem-based learning applied to medical education*. Southern Illinois University, School of Medicine: Springfield, IL.

- Barrows, H. S., & Myers, A. C. (1993). *Problem-based learning in secondary schools*. Springfield IL: Problem-based learning Institute, Lamphier High School and Southern Illinois Medical School.
- Barrows, H. S., & Tamblyn, R. M. (1980a). *Problem-based learning: an approach to higher education: theory and practice*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Barrows, H. S., & Tamblyn, R. M. (1980b). *Problem-based learning: An approach to medical education*. New York: Springer.
- Bergman, R. (1973). Ethics concepts and practice. *International Nursing Review*, 20(5), 140 - 141.
- Berkeley, L. (2009). Media education and new technology: a case study of major curriculum change within a university media degree. *Journal of Media Practice*, 10(2&3), 185-197. doi: 10.1386/jmpr.10.2-3.185_1
- Black, J., Steel, B., & Barney, R. (1995). *Doing ethics in journalism : A handbook with case Studies*. Massachusetts: Paramount Publishing.
- Black, J., & Steele, R. (1991). Professional Decision Making and Personal Ethics. *Journalism Educator*, 46(3), 3-17.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of education objectives handbook I: Cognitive domain*. New York: David McKay.
- Bloom, B. S., Hasting, T. J., & Maduas, G. F. (1971). Effective domain. In *Handbook on formative evaluation of student learning*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bound, D., & Feletti, G. (1991). *The Challenge of problem-based learning*. (2nd ed.). London: Kogan Page.
- Bowie, N. E. (1985). *Making ethical decisions*. New York: McGraw-Hill.
- Bridges, E. M., & Hallinger, P. (1992). Problem based learning for administrators. Eugene, University of Oregon, Educational Resource Center, Clearinghouse on Educational Management. Retrieved [on-line] Available from ERIC Document Reproduction Service No. ED 347 617[2012, December 1]
- Brislin, T. (1997). Case studies by numbers: Journalism ethics learning. *Journal of Mass Media Ethics*, 12(4), 221.
- Brislin, T. (2004). Empowerment as a Universal Ethic in Global Journalism. *Journal of Mass Media Ethics*, 19(2), 130-137.

- Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Cambridge: Harvard University Press.
- Burkhardt, M. A., & Nathaniel, A. K. (1998). *Ethical and issues in Contemporary nursing*. Albany: Delmar.
- Campbell, D. T., & Standtey, J. (1963). *Experimental and quasi-experiment designs for research on teaching*. Boston: Houghton Mifflin.
- Carman, J. M. (2005). Blended learning design: Five key ingredients. [on-line] Available From <http://www.agilantlearning.com/pdf/Blended%20Learning%20Design.pdf>[2012, March 12]
- Carroll, J. B. (1989). The Carroll Model: A 25-Year Retrospective and Prospective View. *Educational Researcher*, 18(Jan. - Feb., 1989), 26-31. <http://www.jstor.org/stable/117600710.2307/1176007>
- China Media Research. (2014). De-westernization of media and journalism education in South Asia. Retrieved [on-line]Available from <http://www.chinamediaresearch.net15editor@chinamediaresearch.net>[2012, January 15]
- Christians, C., & Covert, K. (1980). *Teaching ethics in journalism education*. Hastings-on-Hudson, NY: The Hastings Center Institute of Society, Ethics and the Life Sciences.
- Christians, C. G., Fackler, M., & Rotzoll, K. B. (1995). *Media ethics: Cases and moral reasoning* (4th ed.). Addison-Wesley: Longman.
- Clark, J., & Copcutt, L. (1997). *Management for nurses and health care professionals*. English Edinburgh: Churchill Livingstone.
- Cowedrow, E. (1997). Problem-based learning. Retrieved [on-line] Available from <http://www.le.polyn.hk/posh7/student/PBL/pb10.1html>[2012, January 15]
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(297-334).
- Curtin, L. A. (1978). A Proposed Model for Critical Ethical Analysis. *Nursing Forum*, 17(9), 12-17.
- Decoroli, J. (1973). What Research Say to the Classroom Teacher : Critical thinking. *Social Education*, 37(1, January), 67-69.

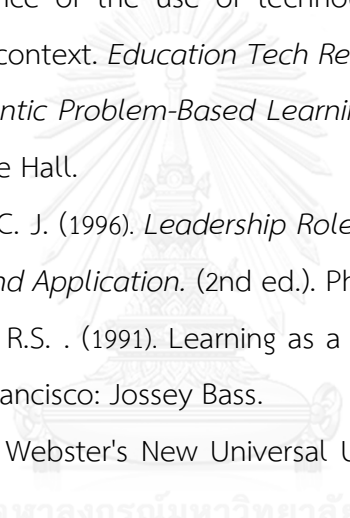
- Dick, W., & Carey, L. (1985). *The systematic design of instruction* (2nd ed.). Glenview, IL: Scott, Foresman & Co.
- Dick, W., & Carey, L. (1996). *The Systematic Design of Instruction*. (4th ed.). New York: Harper Collins College.
- Dodero, J. M., Fernandez, C., & Sanz, D. (2003 December). An Experience on Students' Participation in Blended vs. Online Styles of Learning. Retrieved [on-line] Available from <http://dx.doi.org/10.1145/960492.960522> [2013, January 10]
- Dolmans, D., & Schmidt, H. (1995). *The advantage of problem-based curricula*. Netherlands: Department of educational development and research university of Limburg.
- Dressel, P. L., & Mayhew, L. B. (1957). *General education: Explorations in evaluation* (2nd ed.). Washington, D.C: American Council on Education.
- Driscoll, M. P. (2002). Blended learning: Let's get beyond the hype. Learning and Training Innovations Newslines. [On-line] Available from <http://itmagazine.com/itmagazine/article/articleDetail.jsp?id=1175> [2008, February 21]
- Dutch, B. J. (1995). About teaching. [On-line] Available from <http://www.ude.edu/pbl/ete/jan95~what.html> [2011, November 7]
- Elliott, D. (1991). Moral development theories and the teaching of ethics. *Journalism & Mass Communication Educator*, 46(3), 18-24.
- Ennis, R. H. (1985). A logical basis for measuring critical thinking skill. *Educational Leadership*, (October), 45-48.
- Facione, P. A. (1990). Critical Thinking: A Statement of Expert Consensus for Purposes of Educational Assessment and Instruction. [on-line] Available from: ERIC Doc. No.: ED 315 423 [2015, January 1]
- Fallona, C. (2000). Manner in teaching: A study in observing and interpreting teachers' moral virtues. *Journal of Teaching and Teacher Education*, 16, 681-695.
- Faulkner, R. (1999). A comparison of worked-examples and problem-based learning on the achievement and retention of middle school science student teams. [on-line] Available from

http://library.villanova.edu/Find/Summon//Record?id=proquest_dill_733473661
[2010,October 15]

- Focarty, R. (1997). *Problem-based Learning and other Curriculum Models for the Multiple Intelligences Classroom*. USA: Skylight.
- Fox , C., & et al. (1990). Resource Based Teaching and Learning Essential Principle., [On-line] Available from: <http://web.wva.com/cfox.alice.rbtlep.htm> [2004, January 23]
- Fry , S. T. (1991). *Ethical in Health Care Delivery Conceptual foundations of professional nursing practice*. St. Louis: Mosby Year Book.
- Fry , S. T. (1994). *Ethics in nursing practice: A guide to ethical decision making*. Geneva, Switzerland: International Council of Nurses.
- Gagne, R. M., & Briggs, L. (1974). *Principles of instructional design*. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Gallagher, S. A., et al. (1995). Implementing problem-based learning in science classrooms. *School science and mathematics*, 95, 136-146.
- Gang, H., & Jay, N. (2014). *Journalism & Mass Communication Educator*. Retrieved [on-line] Available from: DOI: 10.1177/ 10776958 13517887[2015,January2]
- Garlach, V. S., & Ely, D. P. (1971). *Teaching and media: A systems approach*. Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall.
- Garofalo, J., & Lester, F. K. (1985). Metacognition, cognitive monitoring and mathematical performance. *Journal for Research in Mathematics Education*, 16, 163-176.
- Gerlach, V. S., & Ely, D. P. (1980). *Teaching and media: A systematic approach* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Gijselaers, W. H. (1996). Connecting problem-based practices with educational theory. In L. Wilkerson & W. H. Gijselaers (Eds.), *Bringing problems-based learning to higher education: theory and practice*. (pp. 11-21). San Francisco: Jossey-Bass.
- Gijselaers, W. H., & Wilkerson, L. (1996). Bringing problem-based learning to higher education: Theory and practice. [On-line] Available from [http://www.uc.pt/fmuc/gabineteeducacaomedica/recursoseducare/livro9\[2014, March10](http://www.uc.pt/fmuc/gabineteeducacaomedica/recursoseducare/livro9[2014, March10)

- Glaser, R. (1965). Toward a behavioral science base for instructional design. . In R. Glaser (Ed.), *Teaching machines and programmed learning: Data and directions* (Vol. 2, pp. 711-809). Washington, D.C: National Education Association.
- Goree, K. (2000). Teaching Moral Development in Journalism Education. *Journal of Mass Media Ethics*, 15(2), 101-114.
- Gabriele, E. U. (2005). *EXPERIENCE WITH BLENDED LEARNING: IT SUPPORT INSIDE THE CLASSROOM AND BEYOND*. Paper presented at the Proceedings of KAIST International Symposium on Enhancing University Mathematics Teaching, Daejeon, Korea, May 12-16, 2005.
- Gulsecen, S., & Gulsecen, H. (2004). Empower-ing Learners in The Production of a eb-Based Learning Resource For A Science Course: An Active Learning Case Study". *EEC Innovation*, 2(2&3), 35-58.
- Hanusch, F., & Claudia, M. (2014). Analyzing influences on journalism students' professional views: The role of motivations, education and gender. *International Journal of Communication*, 8, 1156-1174.
- Herlo, D. (2014). Benefits of Using Blended Learning in Performer. *Journal Plus Education, Special issue*, 145-150.
- Hiemstra, R. (1994). Self-Direct Learning. *The International Encyclopedia of Education*. (2nd ed.). Great Britain: BPC Wheaton.
- Hill, J. R. (2000). Web-based instruction: prospect and challenges *In Educational media and Technology Yearbook* (Vol. 25, pp. 1241-1255). n.p.: Libraries Unlimited.
- Holly, C. M., & Lyons, M. (1993). Increasing your decision-making role in ethical situations. *Dimens Crit Care Nurs*, 12(5), 264-270.
- Howard, U. B. (1999). Using a social studies theme to conceptualize a problem. *The Social Studies*, 90(July-August), 171-176.
- Hsu, L.-L. (2011). Blended learning in ethics education: A survey of nursing students. *Nursing Ethics*, 18(3), 418-430. doi: 10.1177/0969733011398097
- Johnson, K., McHugo, C., & Hall, T. (2006). Analysing the Efficacy of Blended Learning using Technology Enhanced Learning (TEL) and m-learning delivery

- technologies. [On-line]. Available from:
http://www.ascilite.org.au/conferences/sydney06/proceeding/pdf_papers/p73.pdf [2006, May 9]
- Joyce, B., & Weil, M. (1992). *Models of teaching*. (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Model of teaching* (4th ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Joyce, B., & Weil, M. (2000). *Model of Teaching*. (6th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Keeves J. (1997). *Educational research, methodology, and measurement: an international handbook*. UK: Elsevier Science.
- Kemp, J. E. (1977). *Instructional design: A plan for unit and course development*. California: Fearon-Pittman Publishers.
- Kemp, J. E. (1985). *The Instructional Design Process*. New York: Harper Row.
- Khan, B. H. (1997). *Web-based instruction*. NJ: Eaglewood Cliffs.
- Kim, D. G., & Lee, J. M. (2014). A Study On Improving Information Processing Abilities Based on PBL. Retrieved [online] Available from <http://tojde.anadolu.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/961-published.pdf> [2012, February 5]
- Klausmeir, H. J., & Ripple, R. E. (1971). *Learning and human abilities: educational psychology* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Knirk, F. G., & Gentry, C. G. (1971). Applied Instructional System. *Applied Instructional Systems. Educational Technology*, 11(6), 58-62.
- Knox, J. D. (1989). What is a modified essay question? *Med Teach*, 15(1, January), 51-57.
- Kohlberg, L. (Oct.1974). Education, Moral Development and Faith. *Journal of Moral Education*, 4(1), 5-16. doi:10.1080/0305724740040102
- Lambeth, E. B., Christians, C., & Cole, K. (1994). Role of the Media Ethics Course in the Education of Journalists. *Journalism Educator*, 49(3), 20-26.
- Lambeth, E. B., Christians, C. G., Fleming, K., & Seow Ting. Lee. (2004). Media Ethics Teaching in Century 21: Progress, Problems, and Challenges. *Journalism & Mass Communication Educator*, 59(3), 239-258.

- Lee, B., & Padgett, G. (2000). Evaluating the effectiveness of a mass media ethics course. *Journalism and Mass Communication Educator*, 55, 23-39.
- Liu, Q., Hu R., , Zhan., X., & Yan, W. (2014). *Evaluation of Students' Satisfaction and Attitudes Toward Blended Learning*. Paper presented at the Medical Education: A Survey in Randomized Controlled Trial Course, Denmark. Proceedings of the 13th European Conference on E-learning (ECEL)[On-line] Available from <http://www.arcade-project.org/category/publications-and-outputs/>[2013, May 10]
- Lopez-Pérez, M. V., Pérez-Lopez, M. C., Rodríguez-Ariza, L., & Argente-Linares, E. (2013). The influence of the use of technology on student outcomes in a blended learning context. *Education Tech Research Development*, 61, 625-638.
- Lynda, K. N. (2002). *Authentic Problem-Based Learning: Rewriting Business Education*. Singapore: Prentice Hall.
- Marquis, B. L., & Huston, C. J. (1996). *Leadership Roles and Management Functions in Nursing: Theory and Application*. (2nd ed.). Philadelphia: Lippincott-Raven.
- Marriam, S. B., Caffarella, R.S. . (1991). Learning as a Self-Directed Activity *Learning in Adulthood*. San Francisco: Jossey Bass.
- Mckechnie, J. (Ed.) (1983) Webster's New Universal Unabridged Dictionary. New York: Simon & Schuster.
- McQuail, D. (1994). *Mass communication theory: An introduction* (3rd ed.). London: SAGE.
- Moore, B. N., & Parker, R. (1992). *Critical thinking*. (3rd ed.). California: Mayfield.
- Newbury, R. (2013). Are design elements in blended learning courses factors of student completion rate? *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 9(2), 139-158.
- Newman, D. L., & Brown, R. D. (1996). *Applied Ethics for Program Evaluation*. California SAGE.
- Obiedat, R., Eddeen, L. N., Harfoushi, O., Koury, A., AL-Hamarsheh, M., & AlAssaf, N. (2014). Effect of Blended-Learning on Academic Achievement of Students in the University of Jordan. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*, 9(2), 110-120.

- Patterson , J. (1980). *Teaching Personalized Decision Making*. Santa Clara Country K -12 Career Education Consortium San Jose.
- Patterson , P., & Wilkins , L. (1980). *Media Ethics & Issues Cases*. New York: the McGraw-Hill.
- Paul, R. (1984). *Critical thinking: What everyday person needs to survive in a rapidly changing world*. Rohneert Park: Center for Critical Thinking and Moral Critique.
- Peinado-Miguel. F, Fernández-Sand. M, Rodríguez-Barba. D, & Ortiz-Sobrino. MA. (2013). Learning and innovation: a methodological proposal from the teaching of Media Management. Retrieved [on-line] Available from http://www.revistalatinacs.org/068/paper_971_Complutense/05_Peinaoen.html, DOI: 10.4185/RLCS-2013-971en/ CrossRef link [2013, January 10]
- Pember, D. R. (1968). Privacy and the Press: The Defense fo Newsworthiness. *Journalism Quarterly*, 45, 14-24.
- Peter, E., & Morgan, K. P. (2001). Explorations of a trust approach for nursing ethics. . *Nursing Inquiry*, 8(1), 3–10.
- Peterson, G. T. (n.d.). Conceptualizing the learning Center. Retrieved [on-line] Available from <http://www.eric.ed.gov>. [2005, March 16]
- Pojman , L. P. (1995). *Ethical Theory: Classical and Contemporary Readings*. California: Wadsworth.
- Poon, J. (2013). Blended Learning: An Institutional Approach for Enhancing Students' Learning Experiences. *Journal of online learning and teaching*, 9(2 June), 271-288.
- Preeti, B., Ashish, A., & Shriram, G. (2013). Problem Based Learning (PBL) - An Effective Approach to Improve Learning Outcomes in Medical Teaching. *J Clin Diagn Res*, 7(12), 2896-2897. doi: 10.7860/JCDR/2013/7339.3787
- Rebecca, A. H. (1987). Treatment Decision-making in the Neonatal Intensive Carre Unit- Governmental Regulation Compromises Parental Autonomy. 13 *William Mitchell Law Review*, 95(1). <http://open.wmitchell.edu/wmlr/vol13/iss4/7> [2014, March 10]

- Reinardy, S., & Moore, J. (2007). When Do Journalists Learn about Ethics? An Examination of Introductory and Graduating Students' Ethical Perceptions. *Journalism & Mass Communication Educator*, 62(2), 161-175.
- Relshafel, D. L. (1998). Problem-based and traditional learning in Algebra *Dissertation Abstract International*. 60-01A:225.
- Rest, J. (1979). *Development in Judging Moral Issues*. N.P.: University of Minnesota Press.
- Richardson, B. (1994). Four Standards for Teaching Ethics in Journalism. *Journal of Mass Media Ethics*, 9(2), 109.
- Rochester Institute of Technology. (2004). Blended Learning Pilot Project: Final Report for the Academic Year 2003-2004. Retrieved [On-line] .Available from: http://distancelearning.rit.edu/blended/Files/BlendedPilotFinalReport2003_04.pdf[2012,September 29]
- Roger, Sebraw, & Ronning. (1995). *Experimental Design: Procedure for the Behavioral Sciences* (3rd ed.). California: Brooks/Cole.
- Ronghuai, H., Ding, M., & Haisen, Z. (2008). Towards a Design Theory of Blended Learning Curriculum. *In Hybrid Learning and Education, First International Conference, ICHL*, (5169, August), 66-78. [https://books.google.co.th/books?id=Cy0YwEofp2oC&pg=PA66&dq=Beijing+Normal+University+%28BNU%29+blended+learning&hl=th&sa=X&ei=DUkwVcXCFYSm8AWXq4CYBQ&ved=0CEAQ6AEwAg#v=onepage&q=Beijing%20Normal%20University%20\(BNU\)%20blended%20learning&f=false](https://books.google.co.th/books?id=Cy0YwEofp2oC&pg=PA66&dq=Beijing+Normal+University+%28BNU%29+blended+learning&hl=th&sa=X&ei=DUkwVcXCFYSm8AWXq4CYBQ&ved=0CEAQ6AEwAg#v=onepage&q=Beijing%20Normal%20University%20(BNU)%20blended%20learning&f=false)[2015,January 10]
- Ryan, G. L. (1988). *The development of problem solving and self directed learning ability in problem-based learning*. (Doctoral Thesis. The Faculty of Education), The University of Sydney.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 55: 68-78. [On-line] Available from <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>[2013, January, 10]

- Savery, J. R., & Duffy, T. M. (1995). Problem-based learning: An instructional model and its constructivist framework. *Educational Technology*, (September-October), 31-38.
- Saylor, J. G., William, M. A., & Arthur, J. L. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning* (4th ed.). Japan: Holt-Saunders International Edition.
- Schmidt, H. G. (1983). The Rational Behind Problem-Based Learning. *Medical Education Digest*, 17(5), 11-16.
- Schmidt, H. G. (1993). Foundations of problem-based learning: Some explanatory notes. *Medical Education*, 27, 422-432.
- Schwalbe, C. B., & Cuillier, D. (2013). Ethics Pedagogy 2.0: A Content Analysis of Award-Winning Media Ethics Exercises. *Journal of Mass Media Ethics*, 28(3), 175-188. doi: 10.1080/08900523.2013.795058
- Seib, P. M., & Fitzpatrick, K. (1997). *Journalism Ethics*. New York: Harcourt Brace.
- Seifert, E. H., & Simmons, D. (1997). Learning centered schools using a problem-based approach. *NASSP Bulletin*, 81(587, March), 90-97.
- Sharpe, R., Benfield, G., Roberts, G., & Francis, R. (2006). The undergraduate experience of blended e-learning: a review of UK literature and practice. *The Higher Education Academy, York*.
- Singh, H., & Reed, C. (2001). Achieving success with blended learning: A white paper. Retrieved [On-line]. Available from <http://www.leerbeleving.nl/wbts/wbt2014/blend-ce.pdf>, [2015, January 10]
- Singh, H., & Reed, C. (2003). A White Paper: Achieving Success with Blended Learning. Centra Software. Retrieved [On-line]. Available from: <http://www.centra.com/download/whitepapers/blendedlearning.pdf> [2005, September 28]
- Stern, P. (1997). Student Perceptions of a Problem-Based Learning Course. *American Journal of Occupational Therapy*, 51(7, August), 96-589.
- Stinson, J. E., & Miller, R. G. (1996). Problem-based learning in business education: Curriculum design and implementation Issues. In D. H. Evensen & C. E. Hmelo (Eds.), *Problem-based learning: A research perspective on learning interactions*. (pp. 33-41). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

- Strahan, D. (2000). Problem-Based Learning in the Middle School: Perception of At-Risk Females and Their Teachers. *Dissertation Abstract International*. (Vol. 54, pp. 2530).
- Sucaromana, U. (2013). The Effects of Blended Learning on the Intrinsic Motivation of Thai EFL Students. *English Language Teaching*, 6(5), 141-147. [On-line] Available from <http://it.hu.swu.ac.th/hu/updoc/usuccr-ELT6-5.pdf>. [2015, January 10]
- Swansburg, R. C., & Swansburg, L. C. (1995). *Nursing Staff Development*. London: Jones and Bartlett.
- The American Philosophical Association. (1990). Critical Thinking: A Statement of Expert Consensus for Purposes of Educational Assessment and Instruction. Retrieved [On-line] Available from ERIC Doc. No.: ED 315 423. [2014, January 4]
- The National Press Photographer Association. (n.d.). Ethics. Retrieved [on-line] https://nppa.org/code_of_ethics, [2014, January 10]
- The Training Place. (2004). Blended Learning Definition. Retrieved [On-line] Available from <http://www.trainingplace.com/ctw/model.htm>. [2015, January 5]
- Thorne, K. (2003). *Blended Learning: How to Integrate Online and Traditional Learning*. London: Kogan Page.
- Tiwari, A., Lai, P., So, M., & Yuen, K. (2006). A comparison of the effects of problem-based learning and lecturing on the development of students' critical thinking. *Medical Education*, 40 547-554 [On-line] Available from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16700770/doi:10.1111/j.1365-2929.2006.02481.x> [2015, May 12]
- Tway, L. (1995). *Multimedia in Action. AP Professional*. Chestnut Hill: MA.
- Tyler, R. W. (1950). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- UNESCO. (1981, December). Integrating Subject Areas in Primary Education Curriculum *Report Finalization Meeting* (pp. 9 -15). Bangkok.
- Van Dam, N. (2001). Where is the future of learning? Blended learning is the ultimate answer. *e-learning*(November), 160.

- Ward, S. J. A. (2011). CENTER FOR JOURNALISM ETHICS, SCHOOL OF JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION, UNIVERSITY OF WISCONSIN-MADISON. *Journalism Studies*, 12(3), 392-398. doi: 10.1080/1461670X.2010.534910
- Watson, G., & Glaser, E. (1964). *Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal*. NY: Harcourt.
- Watson, G., & Glaser, E. (2002). *Watson - Glaser Critical Thinking Appraisal- UK Edition*. London: Pearson Assessment.
- Wilkerson, L., & Feletti, G. (1989). Problem-based learning: One approach to increasing student participation. In A. F. Lucas (Ed.), *The Department Chairperson's Role in Enhancing College Teaching, New Directions for Teaching and Learning* (Vol. 37, pp. 51-60). San Francisco: Jossey-Bass.
- Woods. (1985). *Problem-based learning and problem solving*. Paper presented at the AUBEA conference, University of Technology Sydney, New South Wales.
- Wyatt, W. N. (2008). Being Aristotelian: Using Virtue Ethics in an Applied Media Ethics Course (Vol. 23, pp. 296-307).
- Yang, S. P. (2000). *Problem-based Learning on the world wide web in an undergraduate kinesiology class: an integrative approach to education*. (Thesis. MSc), The University of New Brunswick.
- Yoder, W., & Patricia, S. (1995). *Leading and Managing in Nursing*. NY: Mosby Year Book.
- เกียรติกำจร กุศล เสาวลักษณ์ วงศ์นาค และ อุไร จเรประพาฬ. (2550). การศึกษาเจตคติของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ต่อการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- เฉลิม วราวิทย์. (2531). แนวคิดใหม่ในแพทยศาสตร์ศึกษา. *วารสารครุศาสตร์*, 16(3) (มกราคม-มีนาคม), ก-ฐ.
- เฉลิม วราวิทย์. (2533). ผลการใช้หลักสูตรปกติและหลักสูตรแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก, ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ DINIDA/WHO Inter-Country Workshop on Problem-Solving Education. (11-12 ธันวาคม 2533) กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดือนสีอรามาอย่าลิมคุณค่าข่าว. (11 พฤศจิกายน 2554). *คมชัดลึกออนไลน์* แหล่งที่มา <http://www.komchadluek.net/detail/20111111/114644>[1มกราคม 2555]
- เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์. (2536). การพัฒนารูปแบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาครู. *วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- เลอลักษณ์ รอดเรือง. (2541). การตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน. *วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

- เอกพล เขียวถาวร. (14 ธันวาคม 2555) อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สัมภาษณ์.
- โกศล สุวรรณมณี. (2534). การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. .
- โสภณพัทธ์ สอาด. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กนกพร ฉันทนารุ่งภักดี. (2548). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานด้วยการเรียนการสอนแบบร่วมมือในกลุ่มการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลชนก รุจิวัฒน์พงศ์. (2550). ปาปาราชซีกับประเด็นจริยธรรมในการนำเสนอภาพแอบถ่ายบุคคลที่มีชื่อเสียงในสื่อสิ่งพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรองแก้ว อยู่สุข. (2535). พฤติกรรมองค์การ กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษณ์ ทองเลิศ. (2554). การถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์: แนวคิด เทคนิคการวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: ที คิว พี.
- กฤษณ์ ทองเลิศ และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น. (2548). การประเมินคุณค่าเชิงจริยธรรมที่มีต่อภาพข่าวในมุมมองของผู้เรียนการถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์ โดยทุนสนับสนุนการวิจัยโดยศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2548 (อัดสำเนา).
- กฤษณ์ ทองเลิศ อนุสรณ์ ศรีแก้ว และพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น. (2547). เกณฑ์การประเมินคุณค่าผลงานภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ของนักศึกษาในมุมมองของผู้เรียนการถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์: โดยทุนสนับสนุนการวิจัยโดยศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2547 (อัดสำเนา).
- กীরติ บุญเจือ. (2538). ชุดพื้นฐานปรัชญา: จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- จริยา สมประสงค์. (2555). ความคิดเห็นที่มีต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในข่าวพาดหัวและภาพข่าวหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, 52(3), 285-302.
- จักร์กฤษ เพิ่มพูล. (2554). *Nation way* หลักจริยธรรมของคนข่าวเครื่องเนชั่น (ผิดจากนี้ ไม่ใช่เรา). กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพธุรกิจ.
- จักร์กฤษ เพิ่มพูล. (ม.ป.ป.). จรรยาบรรณสื่อ. แหล่งที่มา http://www.thaimedialaw.org/index.php?option=com_flexiContent&view=category&cid=53&itemid=22&lang=e[10 มีนาคม 2554]

- จันทร์ ดิยะวงศ์. (2549). รูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเนื้อหาและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. (2544). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลวารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 13(1), 35-43.
- ชนนิกานต์ อุตระมาตร. (2550). การพัฒนาระบบการบริหารความปลอดภัยในการบริหารยาของฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ซัชพรพร พูอินหลง. (2547). การพัฒนาเจตคติโดยกิจกรรมกลุ่มสำหรับนักศึกษาในรายวิชา COM 211 กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยทุนสนับสนุนการวิจัยโดยศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2547 (อัดสำเนา).
- ชูลีพร เกษโกวิท. (2546). การถ่ายภาพวารสารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐิติ วิทยสรณะ. (2557). รูปแบบและวิธีสอนที่สัมพันธ์ผลของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการวิจัยการสื่อสาร. วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์, 17((2) (มกราคม-มิถุนายน), 179-186.
- ฐิติพัชร จารุพูนผล. (2549). ความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการนำเสนอภาพข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณมน จีรังสุวรรณ. (2555). หลักการออกแบบและประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผลิตตำราเรียนสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์. (3 มกราคม 2556) หัวหน้าภาควิชาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สัมภาษณ์.
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์. (2556). การถ่ายภาพวารสารศาสตร์. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ณัฐกร สงคราม. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนที่ใช้ปัญหาเป็นหลักด้วยเครื่องมือทางปัญญาแบบไฮเพอร์มีเดียเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาของนิสิตนักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศและต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- ถาวร บุญวัฒน์. (2538). หลักการหนังสือพิมพ์: คู่มือฉบับประสบการณ์. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์. (2537). การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ใน เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรต่างๆ ,หน้า 12 25-29 กรกฎาคม 2537 ณ ห้องประชุมโรงแรมป่าตองรีสอร์ท จังหวัดภูเก็ต.

- ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์. (2538). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก. ข่าวสารกองบริการศึกษา, 6(58) (พฤศจิกายน-ธันวาคม), 1.
- ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์ และบุญนาท ลายสนิทเสรีกุล. (2533). การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก, ใน เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการสาธารณสุขศาสตร์ ครั้งที่ 4 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 17-24. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทองสุข คำธนะ. (2538). ผลของการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2534). การพัฒนากระบวนการคิด. วารสารครูศาสตร์, 19(ตุลาคม-ธันวาคม), 19-28.
- ทิตนา แคมมณี. (2544). กระบวนการคิด ใน วิทยาการด้านการคิด. หน้า 148-154. กรุงเทพมหานคร: เดอะ มาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์ กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ทิฆะ ฤทธิพันธุ์. (21 ธันวาคม 2555) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. สัมภาษณ์.
- ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และ เอมมา อาสนจินดา. (2557). การรับรู้ และเจตคติต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู วารสารสุทธิปริทัศน์, 28 (88) (ตุลาคม-ธันวาคม), 230-254.
- ฉันทากร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2556). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฟิสิกส์ ระดับอุดมศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรวดี ถังคุบุตร. (2553). การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้แผนผังทางปัญญา เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล วงศ์หาญ. (2546). การวิเคราะห์เนื้อหาความรุนแรงในภาพข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันประชาชน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 23(3) (ก.ย.-ธ.ค.), 167-198.
- นวลพรรณ ไชยยา. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง สำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขต เพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญนาท ลายสนิทเสรีกุล. (2533). เครื่องมือประเมินผลในการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. จุฬาลงกรณ์เวช สาร, 32(6) (มิถุนายน), 554.

- บุษผา เมฆศรีทองคำ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ หนังสือพิมพ์สำหรับนักศึกษาวารสารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนา หลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษผา บุญสมสุข. (2556). มาตรฐานการผลิตภาพข่าวหนังสือพิมพ์ไทย. วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์, 17(1) (กรกฎาคม-ธันวาคม), 159-173.
- ปณิตา วรรณพิรุณ. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปติวัลลดา โฆษวณิชกิจ. (2544). ผลของการเรียนแบบใช้หลักฐานต่อความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพรธน์ พลชะชีวะ. (2550). การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันในโครงการวิทยาศาสตร์สำหรับการฝึกแก้ปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ สุขสุมิตร. (3 มกราคม 2556) ประธานสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. สัมภาษณ์.
- ปรางค์ทิพย์ อุจะรัตน์. (2541). การบริหารทางการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: บุญศิริการพิมพ์.
- ปรียา สมพิช. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้กรณีศึกษาตามแนววินิโสมนสิการเพื่อพัฒนาการคิดไตร่ตรองเชิงจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชนสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา. (2536). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักทางการพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต สาขาการศึกษาและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร).
- พรรณธิดา เพชรบุญมี. (2555). กรอบแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานภายใต้สภาพแวดล้อมของเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่จัดกลุ่มผู้เรียนโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ห้องศัประกอบ. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Master [1 กุมภาพันธ์ 2558]
- พวงแก้ว ปุณยกนก. (2532). แบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ (เอ็ม อี คิว) เพื่อใช้วัดทักษะการแก้ปัญหา. รายงานผลการวิจัยทุนวิจัยระดับปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีวัฒน์. (2543). วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรากรานต์ อินทะนาค. (2546). กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- พัชรนันท์ ตริณรงค์. (2545). มุมมองของนักวิชาการด้านวารสารศาสตร์ต่อการนำเสนอภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนิยม รายงานโครงการเฉพาะบุคคล หลักสูตรวารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาครัฐและเอกชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิรุณ ศิริศักดิ์. (2547). ผลของการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการสืบสอบเชิงปรัชญาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนสุข ภระมรทัต. (2556). การมีส่วนร่วมของบรรณาธิการรับเชิญในรายวิชาการผลิตของนิสิตด้านวารสารศาสตร์. นิเทศศาสตร์ปริทัศน์, 16(2) (มกราคม-มิถุนายน), 9-20.
- ภัทรา วายจูด. (2550). ผลของการเรียนแบบผสมผสานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูบดีรินทร์ ภูสุวรรณ. (2548). การละเมิดสิทธิบุคคลของหนังสือพิมพ์บันเทิงที่มีต่อนักแสดงและนักร้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนสรณ์ วิฑูรเมธา. (2544). การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. รังสิตสารสนเทศ, 7(1) (มกราคม-มิถุนายน), 57-69.
- มนัส นามวงศ์ และคณะ. (2540). การถ่ายภาพเพื่องานวารสารสนเทศ. . หลักสูตรนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (อัดสำเนา).
- มนัส นามวงศ์ และคณะ. (2544). การประเมินสัมฤทธิ์ผลหลักสูตรวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตและแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน. แขนงวิชาวารสารศาสตร์ โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (อัดสำเนา).
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2545). การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning). วารสารวิชาการ, 5(2) (กุมภาพันธ์), 11-17. มหาวิทยาลัย
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (ม.ป.ป.). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://202.143.154.147/~media/data/PDF/PBL.pdf> [7 พฤศจิกายน 2554]
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2537). หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ประกายพริก.
- ยุวดี ภาษา. (2536). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลักสำหรับอาจารย์พยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุวดี ภาษา. (2538). สมรรถภาพในการสร้างบทเรียน, ในการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก หน้า 34-43, 17-19 พฤษภาคม 2538. ณ ห้องประชุมวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี.
- รชนา อัชชะกิจ. (2539). กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัชดาภรณ์ ศรีทองกุล. (2550). บรรทัดฐานและทัศนะของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์บนเวทีเกี่ยวกับขอบเขตสิทธิที่จะรู้ของประชาชนกับการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งรังสี วิบูลชัย. (2544). การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมของคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ละเอียด รัชก์เผ่า. (2538). รูปแบบการสอนเป็นกลุ่มที่ให้ผลการเรียนใกล้เคียงกับผลการสอนแบบครูหนึ่งคนต่อนักเรียนหนึ่งคน., ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร).
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2549). การคิด. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วนฤมล ศรารักษ์. (2546). การพัฒนารูปแบบการสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับครูศึกษาทางคหกรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรารักษ์ สีนถาวร. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานแบบร่วมมือโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศและทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒน์ ภูวทิศ. (2549). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาจริยธรรมทางวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์ในการรายงานข่าวสารหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (อัดสำเนา).
- วิโรจน์ ศรีธีระชัย. (2541). จิตสำนึกทางวารสารศาสตร์และการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของช่างภาพหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีประภา ปิยะศิริศิลป์. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมวิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถในการตัดสินใจในปัญหาความขัดแย้งเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีศักดิ์ จามรมาน. (2549). อีเลิร์นนิ่งระดับปริญญาผู้สูงชันมามากมาย การศึกษาออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2548. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- ส.นิเทศฯ ทำ จม.จี “นสพ.-ทีวี” หยดเสนอกภาพข่าวรุนแรง. (25 กุมภาพันธ์ 2552). [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://news.mthai.com/general-news/11784.html>[2 มกราคม 2555]
- สงัด อุทรานันท์. (2537). การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วงเดือน.
- สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. (2541). ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.presscouncil.or.th>[10 มีนาคม 2555]

- สมชาย รัตนะทองคำ. (2545). การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา
กายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมบูรณ์ อิชยาวรกุล. (2541). ทักษะคิดของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการเสนอภาพข่าวที่หมิ่นเหม่ทาง
ศีลธรรมบนหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2536). รูปแบบการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครราชสีมา: วิทยาลัยครูนครราชสีมา.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2529). การวิจัยเพื่อหารูปแบบ. ในสรุปรายงาน การบรรยายพิเศษทอ้งแดนการวิจัย ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิจัยคณะครุศาสตร์ร่วมกับภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน.
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). จริยธรรมของวิชาชีพ. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา
http://www.ctj.or.th/?page_id=53[10 มีนาคม 2555]
- สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. (2510). จริยธรรมของสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. [ระบบ
ออนไลน์] แหล่งที่มา [http://www.manager.co.th/Columnist/
ViewNews.aspx?NewsID=9550000120406&TabID=3](http://www.manager.co.th/Columnist/ViewNews.aspx?NewsID=9550000120406&TabID=3)[10 มีนาคม 2555]
- สมิตชัย เลิศอนันต์. (2555). การศึกษาเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางเพศเพื่อสะท้อนอคติทางเพศ: กรณีศึกษา
ภาพข่าวหน้าหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาสื่อศิลปะและการออกแบบ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สารภี ลีประเสริฐ และคณะ. (2534). การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรอนามัยชุมชน.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ฝึกอบรมและวิจัยอนามัยชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพมหานคร: ครุสภา.
- สุกัญญา สุตบรรทัด. (2532). จรรยาบรรณ ในเอกสารประกอบการสอนวิชาจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์.
กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดาพันธ์ จุลเอียด. (2550). การพัฒนาบทเรียนบนห้องเรียนเสมือนโดยประยุกต์การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สุนทรีย์ วัฒนพันธ์. (2535). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ประเภททดลองกับที่ได้รับการ
อบรมตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- สุภา ศิริमानนท์. (2530). จริยธรรมของหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- สุภาณี นิตย์เสมอ. (2545). ภาพเชิงวารสารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุมิตร ก้อนโพธิ์. (2554). แผนการสอนแบบต่างๆ. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา [http://mit-
ru33.blogspot.com/2011/07/blog-post.html](http://mit-ru33.blogspot.com/2011/07/blog-post.html)[10 มกราคม 2555]

- สุรเชษฐ วิชชพิทักษ์. (2556). การสื่อสารในการสอนและการเรียนเพื่อการเปลี่ยนแปลงตน. วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์, 16(2), 148-161.
- สุรพล บุญลือ. (2550). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุชา ทิรคานนท์. (2552). จรรยาบรรณและแนวทางปฏิบัติของช่างภาพหนังสือพิมพ์. โดยทุนสนับสนุนการวิจัยของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน พ.ศ. 2552. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- อรพรรณ พรสีมา. (2530). เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพมหานคร: โอเอส พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย. (2543). การคิดอย่างมีวิจารณญาณ: การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพินทร์ ชูชม. (2552). การวิจัยกึ่งทดลอง. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 15((1) (กันยายน), 1-15.
- อังธิดา ลิ้มปัทมปาณี. (2556). การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการนำเสนอภาพข่าวอ่อนไหวทางจริยธรรม. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 4(2) (มกราคม-มิถุนายน), 57-71.
- อัจฉรา อุรีชนโปกรณ์. (2552). วิธีการเรียนแบบผสมผสานเรื่องการสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อัชฌา เอกนนท์. (2538). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิปัญญาในเรื่องการให้บริการอนามัยโรงเรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักและแบบปกติของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นบัณฑิต ภาควิชาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อาภรณ์ แสงรัศมี. (2543). ผลการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ชูดวง. (2535). การสร้างแบบทดสอบอัตนัยประยุกต์วัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อายุธ ยิ่งขวัญเจริญ. (2556). การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานเรื่องการจัดแสงการถ่ายภาพในสตูดิโอ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน. วารสารวิชาการ *Veridian E-Journal*, 6(2) (เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม), 126-137.
- อารดา เติตธรรมคุณ. (2547). ความตระหนักของผู้สื่อข่าวต่อจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อารยา ช่ออังชัญ และ วัชรา เล่าเรียนดี. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 2(2) (มกราคม-มิถุนายน), 94-107.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสัมมนาเชิงลึก
- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน
- รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเนื้อหาในระบบการเรียนการสอนออนไลน์
- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและตอบคำถามในแบบสอบอัตนัยประยุกต์
- รายนามผู้เชี่ยวชาญรับรองรูปแบบการเรียนการสอน

รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสัมมนาเชิงลึกจำนวน 29 คน

อาจารย์สาขาวารสารศาสตร์/นิเทศศาสตร์ 11 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิระโสภณ อดีตคณบดีและอาจารย์ประจำภาควิชาวารสาร
สนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี หิรัญรักษ์ อดีตคณบดีและอาจารย์ประจำภาควิชาวารสาร
สนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี อำนวยการสถานีวิทยุจุฬา อดีตคณบดี และอาจารย์
ประจำภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรอรอง รามสูตร หัวหน้าภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฐา หน่อทอง อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพเพื่อการ
สื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัส นามวงศ์ นักวิชาการอิสระ และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการ
ถ่ายภาพวารสารศาสตร์
7. อาจารย์ธีรพันธ์ ชนาพรรณ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพเพื่อการ
สื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุขสุมิตร ประธานโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ และผู้สอน
รายวิชาการถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์
9. อาจารย์เอกพล เขียรถาวร อาจารย์ประจำสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา
10. อาจารย์ทีฆะ ฤทธิ์พันธ์ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
11. อาจารย์ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ หัวหน้าภาควิชาวารสารศาสตร์ และผู้สอนรายวิชาการ
ถ่ายภาพวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

นักวิชาชีพวารสารศาสตร์ 12 คน

1. คุณวราวุธ คุณสมบัติ หัวหน้าข่าวหน้า 1 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
2. อาจารย์สุวรรณา สมบัติรักษาสุข ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษากฎหมายและจริยธรรม
สื่อสารมวลชน
3. คุณเนาวรัตน์ สุขสำราญ ผู้ช่วยบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

4. คุณจำลอง บุญสอง หัวหน้าช่างภาพ หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ และอาจารย์พิเศษผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. คุณจักรกฤษณ์ เพิ่มพูล ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น และบรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
6. คุณคเนศ จิรัชฐิติพงษ์ นักข่าวอาวุโสและหัวหน้าข่าวหน้า 1 หนังสือพิมพ์แนวหน้า
7. คุณประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ผู้อำนวยการบริหารสถาบันอิศรา
8. คุณพรชัย ภูณวัฒน์พาพร ผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์
9. คุณสมศักดิ์ ศรีกำเนิด หัวหน้าข่าวหน้า 1 และบรรณาธิการข่าวอาชญากรรมหนังสือพิมพ์บ้านเมือง
10. คุณเทพชัย หยอง บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์ในเครือเดอะเนชั่น
11. คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี นายกสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์ข้อมูล หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
12. คุณบรรยงค์ สุวรรณผ่อง บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์อีคอนนิวส์ ที่ปรึกษาสมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ และอาจารย์พิเศษผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพ โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

อาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา 6 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สมพงษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ศุภนิธย์ อารีหทัยรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ศิริโรจน์ รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และอาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณมน จิริงสุวรรณ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการเรียนการสอนออนไลน์ ศูนย์วิจัยการเรียนการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
5. อาจารย์ ดร. เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ประธานสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน. สถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาสังคม.
6. อาจารย์ ดร.นาริรัตน์ สุวรรณวาริ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจ(ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบ และเครื่องมือสำหรับการวิจัย จำนวน 7 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุบผา เมฆศรีทองคำ อธิการบดี และอาจารย์ประจำสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. อาจารย์ ดร.มานะ ตีระยาภิวัฒน์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์และอาจารย์ประจำสาขาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวงกต บัวเวช ประธานสาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
4. คุณประภษณี จันทะวงษ์ ช่างภาพ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์
5. คุณสุวิทย์ ทรัพย์มหาคุณ หัวหน้ากองบรรณาธิการติดต่อและสร้างสรรค์ภาพสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
6. อาจารย์ ดร.สุมาลี นิกรแสน อาจารย์ประจำวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี และมีประสบการณ์วิจัยในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา
7. อาจารย์ ดร.ดุขฎิ สิวังคำ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม และมีประสบการณ์วิจัยในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเนื้อหาในระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS.) จำนวน 8 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ 3 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กรณีกิจ อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร. นุชนารถ ใจดำรงค์ อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. อาจารย์ ดร.นภาพรณ ยอดสิน อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 5 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ ผู้สอนและผู้แต่งตำราการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุขสมิตร หัวหน้าสาขาวิทยุโทรทัศน์และผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักขมี คงลาภ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีประสบการณ์วิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมสื่อสารมวลชน
4. คุณเกรียงไกร บัวศรี หัวหน้าแผนกข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
5. คุณเนาวรัตน์ สุขสำราญ คณะอนุกรรมการด้านจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและ ผู้ช่วยบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและตอบคำถามในแบบสอบถามจำนวน 5 คน

1. อาจารย์ ดร.กมลวรรณ โล่ห์สีวานนท์ ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
2. อาจารย์ ดร. มาลินี สมภาพเจริญ อดีตอาจารย์ประจำสาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ปัจจุบันอาจารย์ประจำภาควิชาสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. อาจารย์ ดร.โมนัยพล รณเวช อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน และผู้สอนรายวิชาการวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. อาจารย์ ดร. ทรงยศ บัวเฟื่อน อาจารย์ประจำสาขาวารสารศาสตร์ ภาควิชานิเทศศาสตร์ และผู้สอนรายวิชากฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. อาจารย์ ดร.มารีษา สุจิตวนิช อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ และผู้สอนรายวิชา กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

รายนามผู้เชี่ยวชาญรับรองรูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 10 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ ผู้สอนและผู้แต่ง ตำราการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรังสิต
2. อาจารย์ อนุสรณ์ ศรีแก้ว คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
3. อาจารย์ ดร.โมนัยพล รณเวช อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน และผู้สอนรายวิชาการวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุขสมิตร หัวหน้าสาขาวิทยุโทรทัศน์และผู้สอนรายวิชาการถ่ายภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
5. อาจารย์ ดร.กมลวรรณ โล่ห์สิวานนท์ ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม และมีประสบการณ์วิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของความรุนแรงในข่าว
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักขมี คงลาภ อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีประสบการณ์วิจัยเกี่ยวกับกฎหมายและจริยธรรมกับความรุนแรงในข่าว
7. คุณเกรียงไกร บัวศรี หัวหน้าแผนกข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
8. คุณเนาวรัตน์ สุขสำราญ กรรมการคณะอนุกรรมการด้านจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและ ผู้ช่วยบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์
9. อาจารย์ ดร. นุชนารถ ใจดำรงค์ อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
10. อาจารย์ ดร.ดรุณี โกเมนเอก อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ภาคผนวก ข

- แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก
นักวิชาการและนักวิชาชีพวารสารศาสตร์และนิเทศศาสตร์
- แบบประเมินคุณภาพสื่อและเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้เรียน
- ตัวอย่างแบบประเมิน (ร่าง)รูปแบบการเรียนการสอนโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ
- แบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนการสอน
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน
 - ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้หลังเรียน
- แบบวัดเจตคติ
 - ตัวอย่างแบบสอบอัตนัยประยุกต์
- แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน
- ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 1 และเครื่องมือที่ใช้การวัดและ
ประเมินผลระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน
- ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบการเรียน
การสอนออนไลน์

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์และนักวิชาชีพวารสารศาสตร์

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์
ผู้วิจัย	นายวิเชษฐ์ แสงดวงดี นิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร.ธีรวิดี ถึงคบุตร
วัตถุประสงค์การวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

กรอบแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก

ชื่อ-สกุลผู้ให้

สัมภาษณ์.....

วัน/เวลา/และสถานที่

สัมภาษณ์.....

กรอบแนวทางการสัมภาษณ์สำหรับตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 1

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. สถานภาพและปัญหาด้านหลักสูตรและรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
3. สถานภาพและปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
4. สถานภาพและปัญหาด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการสอนการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
5. สถานภาพและปัญหาด้านเนื้อหาการสอนการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
6. สถานภาพและปัญหาด้านตำรา หรือหนังสือการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
7. สถานภาพและปัญหาด้านกลยุทธ์หรือเทคนิควิธีสอน สื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
8. สถานภาพและปัญหาการประเมินผลการเรียนการสอนการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
9. สถานภาพและปัญหาด้านนักศึกษา สาขาวารสารศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาในอนาคตควรเป็นอย่างไร
10. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่พึงประสงค์และเป็นไปได้ในอนาคตควรเป็นอย่างไร
11. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านหลักสูตรและรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ที่พึงประสงค์และเป็นไปได้ในอนาคตเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพแก่นักศึกษาควรเป็นอย่างไร

19. ความต้องการและแนวทางการพัฒนาด้านนักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์เพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ที่พึงประสงค์และเป็นไปได้ในอนาคตควรเป็นอย่างไร

กรอบแนวทางการสัมภาษณ์เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อ 2

20. สภาพปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ โดยเฉพาะในส่วนของข่าว และภาพข่าว เป็นอย่างไร
21. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษา มีความจำเป็นหรือไม่ และควรมีหลักการตลอดจนวัตถุประสงค์อย่างไร
22. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ควรมีองค์ประกอบและมีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบอย่างไร
23. ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ควรมีกี่ขั้นตอนและมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนอย่างไร (อาทิ เนื้อหาบทเรียน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เทคนิคการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเว็บในเวลาเดียวกันและต่างเวลากัน)
24. สื่อ สภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้ ได้แก่ สื่อต่างๆ แหล่งค้นคว้าข้อมูล และ ตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาการละเมิดจริยธรรมสำหรับภาพข่าว
25. เทคนิคและเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน แบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์แก่นักศึกษาในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ควรเป็นอย่างไร
26. วิธีการและ เงื่อนไขสำหรับการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายควรเป็นอย่างไร

แบบประเมินคุณภาพด้านสื่อ
ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
(LMS: Learning Management System)
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อการสอน)
ในงานวิจัยเรื่อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา
อย่างมีวิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

คำชี้แจง แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย

- 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	โครงสร้างการออกแบบบทเรียนออนไลน์					
1	การเข้าถึงข้อมูลในแต่ละหน้าจอรวดเร็ว					
2	หน้าจอถูกออกแบบมาให้ใช้งานได้ง่าย					
3	หน้าจอมีสัดส่วนเหมาะสม					
4	การออกแบบหน้าจอมีความสวยงามและสร้างสรรค์					
5	ภาพและงานกราฟิกสวยงาม ดึงดูดความสนใจ					
6	ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจน					
7	การออกแบบบทเรียนมีรายละเอียดที่จำเป็นครบถ้วน เช่น เมนูหลัก Links ต่างๆสามารถเข้าถึงข้อมูลได้					
8	การใช้สีมีความเหมาะสม น่าสนใจ					
9	เครื่องมือสำหรับการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนใช้งานได้ง่าย					
10	การขอรับความช่วยเหลือทางเทคนิคเมื่อไม่เข้าใจในการใช้โปรแกรมทำได้ง่าย และรวดเร็ว					
11	การเข้าถึง, upload ข้อมูล, การดึงไฟล์ และบันทึกข้อมูลทำได้ง่ายและรวดเร็ว					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์					
12	การออกแบบการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน					
13	การเรียงลำดับการนำเสนอเนื้อหาด้วยตนเองบนเว็บ เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน					
14	การออกแบบการเรียนการสอนเหมาะกับเนื้อหา					
15	การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์เหมาะกับผู้ใช้เรียน					
16	การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะกับการเรียนการสอน โดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ					
17	เอกสารประกอบการสอนออนไลน์ประจำหน่วยการเรียนการสอนมีความเหมาะสม					
18	สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ อาทิ คลิปวีดิทัศน์ ppt. เว็บลิงค์ มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้ใช้เรียน					
19	การประกาศข่าวสาร/ไจทีย์ประจำสัปดาห์ ผ่านระบบการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่ประสานเวลา ได้แก่ กระดานข่าว (new announcement) ก่อนเข้าชั้นเรียนมีความเหมาะสม					
20	การมอบหมายให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองบนเว็บ ก่อนเข้าชั้นเรียนมีความเหมาะสม					
21	การตอบปัญหาข้อสงสัยและส่งงานที่มอบหมายประจำหน่วยการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลให้แก่ผู้สอนผ่านระบบการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่ประสานเวลาได้แก่ กระดานเสวนา (message board) ก่อนเข้าชั้นเรียนมีความเหมาะสม					
22	การมอบหมายให้นักศึกษานำข้อมูลที่ทำเป็นรายบุคคล มาโพสต์ขึ้นระบบการเรียนแบบร่วมมือกันแบบประสานเวลาได้แก่ ห้องสนทนา (chat room) แบบแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน และดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มฯมีความเหมาะสม					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (ต่อ)					
23	การมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำและส่งแบบรายงานตนเองเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อผลงานภาพถ่ายกรณีศึกษาที่กำหนด ก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนการสอนผ่านระบบการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่ประสานเวลาได้แก่ กระดานเสวนา (message board) มีความเหมาะสม					
24	การมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำและส่งแบบรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่มๆ หลังเรียนประจำหน่วยการเรียนการสอนผ่านระบบการเรียนแบบร่วมมือแบบไม่ประสานเวลาได้แก่ กระดานเสวนา (message board) มีความเหมาะสม					
25	การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ประจำหน่วยการเรียนการสอนช่วยเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ความสามารถในการเรียนรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา
ในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
(LMS: Learning Management System)
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา)
ในงานวิจัยเรื่อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา
อย่างมีวิจาร์ณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

คำชี้แจง แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย

- 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
1	โครงสร้างของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนครอบคลุมจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
2	หัวข้อเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนสอดคล้องตามกับจุดมุ่งหมายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
3	การเรียงลำดับการนำเสนอเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
4	รายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนมีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัญหา					
5	รายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนมีความถูกต้อง					
6	รายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนมีความชัดเจน					
7	เนื้อหาทั้ง 5 หน่วยการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
8	การใช้คลิปวิดีโอที่ประกอบนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วย การเรียนการสอนเหมาะสม					
9	การใช้สื่อ ppt. ประกอบนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการ เรียนการสอนเหมาะสม					
10	การเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาจากแหล่งอื่น ๆ (links) ประจำหน่วย การเรียนการสอนเหมาะสม					
11	การประกาศโจทย์/สถานการณ์และใบงานประจำบทเรียน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายรายวิชา/วัตถุประสงค์การสอน					
12	การนำเสนอกรณีศึกษาภาพข่าวที่มีปัญหาความขัดแย้งทาง จริยธรรมในวิชาชีพประจำหน่วยการเรียนการสอนสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายรายวิชา/วัตถุประสงค์การสอน					
13	การนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอนนำไปสู่การ เสริมสร้างความรู้ต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมใน วิชาชีพ					
14	การนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอนนำไปสู่การ เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมใน วิชาชีพ					
15	การนำเสนอเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนการสอนนำไปสู่การ เสริมสร้างความสามารถต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรม ในวิชาชีพ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้เรียน

ในงานวิจัยเรื่อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหา

อย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถ

ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ มี 6 หน้า แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.2 การประเมินตนเองด้านสมรรถนะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์

1.3 การประเมินตนเองในด้านสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์

1.4 การประเมินตนเองด้านความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ตอนที่ 1.2-1.4 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ

ตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย

5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่กำหนดให้

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX)

1) ต่ำกว่า 2.00

2) 2.00-2.49

3) 2.5-2.99

4) 3.00-3.49

5) 3.50-4.00

3. การมีคอมพิวเตอร์หรือ Smart phone ไว้ใช้งานส่วนตัว

1) มี

2) ไม่มี

4. สถานที่ที่นักศึกษาสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติม

- 1) ที่พัก
- 2) ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักวิทยบริการ
- 3) บริเวณที่มีสัญญาณ WIFI ภายในมหาวิทยาลัย
- 4) อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ระยะเวลาที่นักศึกษาสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมต่อวัน

- 1) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 2) 1-2 ชั่วโมง 3) มากกว่า 2 ชั่วโมง

6. ประสบการณ์ของนักศึกษาในการเรียนออนไลน์

- 1) เคยเรียน 2) ไม่เคยเรียน

7. ประสบการณ์ของนักศึกษาในการสืบค้นข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าว

- 1) เคยสืบค้น 2) ไม่เคยสืบค้น

8. ความถี่ในการติดตามสถานการณ์ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์สำหรับภาพข่าวผ่านสื่อออนไลน์

- 1) มากที่สุด 2) มาก 3) ปานกลาง
- 4) น้อย 5) น้อยที่สุด

9. การตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ที่ปรากฏในภาพข่าวในปัจจุบัน

- 1) มากที่สุด 2) มาก 3) ปานกลาง
- 4) น้อย 5) น้อยที่สุด

10. การเห็นคุณค่าของการยึดถือหลักจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ในการผลิตและนำเสนอผลงานภาพข่าว

- 1) มากที่สุด 2) มาก 3) ปานกลาง
- 4) น้อย 5) น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การประเมินตนเองในด้านสมรรถนะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสมรรถนะของนักศึกษาต่อการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนการสอนออนไลน์

ข้อ	ข้อความ	ระดับสมรรถนะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนรู้ (learning management system:LMS)					
13	ความรู้เกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-learning)					
14	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนบนเว็บไซต์ของตนเองผ่านชุดการสอนออนไลน์					
15	ความรู้ในการใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น clip, ppt. e-book ฯลฯ					
16	ความรู้เกี่ยวกับการใช้กระดานเสวนา (webboard)					
17	ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสนทนาออนไลน์ (chatroom)					
18	ความรู้เกี่ยวกับการใช้กระดานประกาศข่าว					
19	ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลผ่านเว็บลิงค์ (web-Link)					
20	ความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป อาทิ โปรแกรม NERO ในการบันทึกข้อมูลด้วยแผ่น CD-RW, DVD-RW					
21	ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์					
22	ความรู้เกี่ยวกับการใช้ email					

ตอนที่ 3 การประเมินตนเองในด้านสมรรถนะสำหรับช่างภาพวารสารศาสตร์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสมรรถนะของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานในฐานะช่างภาพวารสารศาสตร์

ข้อ	ข้อความ	ระดับสมรรถนะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23	ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เช่น facebook ,ไลน์					
24	ความรู้ในการ upload และ download ไฟล์ออนไลน์					
25	ความรู้พื้นฐานด้านการถ่ายภาพ					
26	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพวารสารศาสตร์					
27	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอุดมการณ์และจริยธรรมวิชาชีพวารสารศาสตร์					
28	ความรู้ในวิทยาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเช่นโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับตกแต่งและบรรณาธิกรณภาพ					
29	ความเข้าใจกลไกการทำงาน ศักยภาพและข้อจำกัดของกล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง					
30	ความรู้ในศิลปะและองค์ประกอบศิลป์					
31	ความเข้าใจในการสื่อสารด้วยภาพและภาษาภาพ					
32	ความรู้ในการประเมินคุณค่าภาพข่าว					
33	การมีทักษะในการถ่ายภาพข่าวที่สามารถสื่อสารหรือเล่าเรื่องได้อย่างครบถ้วนชัดเจน					
34	การมีทักษะในการถ่ายภาพข่าว ที่แสดงให้เห็นบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ครบถ้วน					
35	การมีทักษะการเขียนคำอธิบายภาพข่าว					
36	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวเชิงสร้างสรรค์					
37	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่มีความคมชัด					
38	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่แสดงให้เห็นการจัดองค์ประกอบภาพที่ดี					
39	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวในจังหวะและอิริยาบถที่เหมาะสม					
40	การมีทักษะการถ่ายภาพข่าวที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพวารสารศาสตร์					

ตอนที่ 4 การประเมินตนเองด้านความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อ
ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ข้อ	ข้อความ	ระดับสมรรถนะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
41	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายได้ว่า สถานการณ์ของปัญหาในภาพเป็นอย่างไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร					
42	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายความเป็นมา ประเด็นปัญหา สาเหตุของปัญหาในภาพได้					
43	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุได้ถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนความต้องการ/คาดหวัง					
44	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุได้ว่า ละเมิดจริยธรรมในข้อใดหรือไม่/อย่างไร/เพราะเหตุใด					
45	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุถึง ผู้ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอภาพข่าว					
46	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบายบุคคล ที่มีบทบาทในการตัดสินใจแก้ปัญหาในเบื้องต้น					
47	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถอธิบาย ประเภทของข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม เพื่อหาตอบสำหรับแก้ปัญหา					
48	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุทางเลือก หรือวิธีแก้ปัญหา รวมถึงผลดีผลเสียของการแก้ปัญหา การละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพดังกล่าว					
49	เมื่อดูภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถเลือกทางเลือก ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมใน วิชาชีพได้ด้วยการวางแผนกำหนดเป้าหมายการถ่ายภาพ เนื้อหา และเทคนิคการถ่ายภาพ ก่อนถ่ายภาพ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับสมรรถนะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
50	ฉันสามารถนำทางเลือกข้างต้นมาใช้ในขั้นตอนการถ่ายภาพ เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพได้อย่างดี					
51	หลังการถ่ายภาพ ฉันสามารถประเมินคุณภาพภาพถ่ายที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ					
52	เมื่อดูภาพถ่ายในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุเหตุผลทางจริยธรรม/บทบาทหน้าที่/หลักความภักดีที่เกี่ยวข้องกับนำเสนอผลงานภาพถ่ายได้อย่างเหมาะสม					
53	เมื่อดูภาพถ่ายในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุปัจจัยสนับสนุนการตัดสินใจเลือกทางเลือกลงกล่าวได้ชัดเจน					
54	เมื่อดูภาพถ่ายในหนังสือพิมพ์ ฉันสามารถระบุเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำเสนอผลงานภาพถ่ายได้อย่างชัดเจน					
55	หากมีส่วนต้องตัดสินใจนำเสนอผลงานภาพสู่สาธารณะ ฉันสามารถตัดสินใจนำเสนอภาพถ่าย พร้อมกับระบุว่าควรนำเสนอภาพถ่ายอย่างไรได้อย่างชัดเจน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ตัวอย่างแบบประเมินโครงร่าง

รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์
สำหรับนักศึกษาวารสารศาสตร์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินโครงร่างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ ซึ่งพัฒนาขึ้นสำหรับใช้สอนนักศึกษาวารสารศาสตร์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างรูปแบบการเรียนการสอน เป็นการพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงร่างรูปแบบการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมเพียงใดในองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน

- 1.1 สภาพปัญหาและความจำเป็นของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.2 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.4 แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

2. รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน

- 2.1 เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน
- 2.2 องค์ประกอบการออกแบบการเรียนการสอน
- 2.3 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน
- 2.4 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน
- 2.5 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.6 สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน
- 2.7 การวัดและประเมินผล

3. คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน

5-9 แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องของโครงร่างรูปแบบการเรียนการสอน เป็นการพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของโครงร่างของรูปแบบการเรียนการสอนว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ในองค์ประกอบต่างๆ ต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
2. ความสอดคล้องระหว่างหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
3. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนกับแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน
4. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนกับเนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน
5. ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรูปแบบการเรียนการสอนกับกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอน
6. ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอนกับสื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน
7. ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล
- 8-12. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

13-17 ความสอดคล้องภายในของหน่วยการเรียนการสอน 1-5 ได้แก่

- ความสอดคล้องระหว่างคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอนกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับขอบเขตเนื้อหาวิชา
- ความสอดคล้องระหว่างขอบเขตเนื้อหาวิชากับกิจกรรมการเรียนการสอน
- ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนกับสื่อการเรียนการสอน
- ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล

ประกอบด้วยเอกสารหมายเลข 1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

เอกสารหมายเลข 2 คู่มือผู้สอนประจำแผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

ขอให้ท่านได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน ทั้ง 2 ตอน ตามลำดับ และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบให้มีคุณภาพมากขึ้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือครั้งนี้ของท่าน

วิเชษฐ์ แสงดวงดี

นิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างรูปแบบการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสม” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน					
1.1	ความเป็นมาของรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง					
	มีความจำเป็นสำหรับนำไปใช้แก้ปัญหา					
	มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้แก้ปัญหา					
	ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้แก้ปัญหา					
1.2	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน					
	มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
	ความเป็นไปได้					
1.3	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน					
	มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
	ความเป็นไปได้					
	มีความครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการพัฒนา					
	มีประโยชน์ต่อวิชาการ วิชาชีพและสังคม					
1.4	แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน					
	มีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการพัฒนา					
	มีประโยชน์ต่อวิชาการ วิชาชีพและสังคม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2	รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน					
2.1	เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมในการจัดเรียงลำดับเนื้อหา					
	ความเหมาะสมในการกำหนดหัวข้อ					
	ความครอบคลุมในเนื้อหาที่จำเป็น					
2.2	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการออกแบบการเรียนการสอน 13 องค์ประกอบ					
2.3	องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 10 องค์ประกอบ					
	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ 6 ขั้นตอนหลัก					
	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ 5 ขั้นตอน					
2.4	ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 2 การจัดการเรียนการสอน สัปดาห์ที่ 2-6					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 2 สัปดาห์ที่ 7 การจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลสรุปหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน					

แบบประเมินเพื่อรับรอง

รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

วิทยานิพนธ์	การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ วารสารศาสตร์
ผู้วิจัย	นายวิเชษฐ์ แสงดวงดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. ธีรวดี ถังคุบุตร

ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ-นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....
หน่วยงาน.....

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการ
แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสาร
ศาสตร์ ซึ่งพัฒนาขึ้นสำหรับใช้สอนนักศึกษาวารสารศาสตร์ในรายวิชาการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ มี
วัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน
ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน

- 1.1 สภาพปัญหาและความจำเป็นของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.2 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน
- 1.4 แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

2. รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน

- 2.1 เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน
- 2.2 องค์ประกอบการออกแบบการเรียนการสอน
- 2.3 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน
- 2.4 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน
- 2.5 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.6 สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน
- 2.7 การวัดและประเมินผล

3. คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน

5-9 แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1-5

แบบประเมินรับรองความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนฯ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสม” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย

5 หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3 หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การแนะนำรูปแบบการเรียนการสอน					
1.1	ความเป็นมาของรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง					
	มีความจำเป็นสำหรับนำไปใช้แก้ปัญหา					
	มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้แก้ปัญหา					
	มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้แก้ปัญหา					
1.2	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน					
	มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
	มีความเป็นไปได้					
1.3	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน					
	มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
	มีความเป็นไปได้					
	มีความครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการพัฒนา					
	มีประโยชน์ต่อวิชาการ วิชาชีพและสังคม					
1.4	แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของแนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของแนวคิดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน					
	ความเหมาะสมของแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณ์ญาณแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน					
	ความเหมาะสมของแนวคิดจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ 4 มิติ					
	ความเหมาะสมของแนวคิดความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรม 5 ขั้นตอน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2	รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน					
2.1	เนื้อหาและแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมในการจัดเรียงลำดับเนื้อหา					
	ความเหมาะสมในการกำหนดหัวข้อ					
	ความครอบคลุมในเนื้อหาที่จำเป็น					
2.2	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการออกแบบการเรียนการสอน 11 องค์ประกอบ					
2.3	องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 10 องค์ประกอบ					
	ความเหมาะสมขององค์ประกอบการแก้ปัญหาอย่างมีวิचारณญาณ 6 ขั้นตอนหลัก					
2.4	ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน 9 ชั่วโมง					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 2 ขั้นตอนจัดการเรียนการสอน สัปดาห์ที่ 2-6 (10 ชั่วโมง) 3 ขั้นตอนหลัก 11 ขั้นตอนย่อย					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 2 สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน 3 ขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอนย่อย 8 ชั่วโมง					
	ความเหมาะสมของระยะที่ 3 สัปดาห์ที่ 8 การประเมินผลสรุปหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน 6 ชั่วโมง)					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.5	กิจกรรมการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
	ความเหมาะสมกับหัวข้อการสอน					
	ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทาง จริยธรรมในวิชาชีพของนักศึกษา					
	ความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน					
	ช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน					
2.6	สื่อและระบบสนับสนุนการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมกับผู้เรียน					
	ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียน					
	ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนนอก ชั้นเรียน					
	ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนใน ชั้นเรียน					
	ช่วยส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน					
	ช่วยส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน					
	ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน					
2.7	การวัดและประเมินผล					
	การประเมินความก้าวหน้า ด้วยการประเมินตาม สภาพจริง -มีความเหมาะสม -มีความเป็นไปได้ -มีความสามารถในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ ของรูปแบบการเรียนการสอน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การประเมินผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนฯ -มีความเหมาะสม -มีความเป็นไปได้ -มีความสามารถในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
3.	คำแนะนำการใช้รูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน					
	มีความเหมาะสม					
	มีความเป็นไปได้					
4.	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน					
	มีความชัดเจน					
	มีความเหมาะสม					
	มีความเป็นไปได้					
5	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 1					
	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้					
	ความเหมาะสมขอบเขตเนื้อหา					
	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
6.	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 2					
	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้					
	ความเหมาะสมขอบเขตเนื้อหา					
	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
7.	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 3					
	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้					
	ความเหมาะสมขอบเขตเนื้อหา					
	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					
8.	แผนการสอนหน่วยการเรียนการสอนที่ 4					
	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้					
	ความเหมาะสมขอบเขตเนื้อหา					
	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน					
	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้การสอนที่ 5					
	ความเหมาะสมของคำอธิบายหน่วยการเรียนรู้การสอน					
	ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้					
	ความเหมาะสมของขอบเขตเนื้อหา					
	ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้การสอน					
	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้การสอน					
	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้การสอน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

จากการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบผสมผสานโดยการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

- รูปแบบการเรียนรู้การสอนมีความเหมาะสมดีแล้ว สามารถนำไปใช้ได้จริง
- รูปแบบการเรียนรู้การสอนมีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง
- รูปแบบการเรียนรู้การสอนยังไม่มี ความเหมาะสม

.....

(.....)

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้การสอน
 อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน

1. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของภาพข่าวที่ดี

- ก. มีองค์ประกอบของความน่าสนใจ ดึงดูดใจให้ผู้อ่านอยากดูภาพทันที
- ข. มีเนื้อหาสาระมากพอที่จะบอกเรื่องราวและเหตุการณ์ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย
- ค. มีการสื่อความหมายในเรื่องที่ต้องการสื่ออย่างชัดเจนด้วยคำบรรยายภาพข่าวที่กระชับ
- ง. มีการตอบคำถามสำคัญได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร
- จ. มีการสร้างสรรค์ ตกแต่งให้ดูสมจริง และสวยงามมากขึ้น

2. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของช่างภาพวารสารศาสตร์ที่ดี

- ก. มีพื้นความรู้ทางวารสารศาสตร์เพื่อให้มีทักษะในการถ่ายภาพที่มีคุณค่าทางข่าว
- ข. ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการทำงานเพื่อการถ่ายทอดเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจน
- ค. ใช้มุมมองเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ภาพข่าวที่ถูกต้องตามเหตุการณ์แต่ไม่สร้างผลกระทบต่อสาธารณชน
- ง. รู้เทคนิคการถ่ายภาพ และรู้วิธีสื่อสารด้วยภาพ
- จ. รับผิดชอบต่อผลงานที่นำเสนอสู่สาธารณะ

3. ข้อใดอธิบายการผลิตและนำเสนอภาพตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. การนำเสนอภาพข่าวต้องเสนอแต่ความจริง พึงละเว้นการตกแต่งภาพโดยเด็ดขาด
- ข. การใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์ภาพข่าวต้องไม่กระทบต่อความถูกต้องเป็นจริงของเรื่องราว
- ค. การตกแต่งภาพข่าวสามารถทำได้เพื่อดึงดูดความสนใจในภาพเพิ่มขึ้น
- ง. การจัดตกแต่งภาพเพื่อความสวยงามแม้จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดไปบ้างก็สามารถทำได้สำหรับภาพสารคดี
- จ. การที่ช่างภาพสามารถนำภาพที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลอื่นมาใช้ได้ทันที

**4.การทำงานของช่างภาพที่ยึดหลักการเคารพบุคคล ประโยชน์ในทางสังคม และ ความยุติธรรม
ตรงตามหลักจริยธรรมในข้อใด**

ก.หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง

ข.หลักแห่งความสุภาพ

ค.หลักแห่งรสนิยมอันดี

ง.หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล

จ.หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5.ข้อใดเป็นการปฏิบัติงานของช่างภาพที่ละเมิดหลักมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพ

ก.หลีกเลี่ยงการบันทึกภาพคนตายที่น่าสยง

ข.การให้ความช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้ายในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่ถึงที่เกิดเหตุ

ค.การถ่ายภาพผู้ประสบอุบัติเหตุเพื่อส่งภาพเข้าสู่กองบรรณาธิการก่อนทำสิ่งอื่นใด

ง.ระมัดระวังไม่ให้การถ่ายภาพกลายเป็นการกีดขวางการทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ

จ.ระมัดระวังไม่ให้การถ่ายภาพเป็นอันตรายแก่ผู้เคราะห์ร้ายในเหตุการณ์

**6.ข้อความที่ว่า การนำเสนอภาพข่าวต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก
สตรีและผู้ด้อยโอกาส อีกทั้งต้องไม่ซ้ำเติมความทุกข์ หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรีและ
ผู้ด้อยโอกาสนั้น จัดเป็นหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพในข้อใด**

ก.หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง

ข.หลักแห่งความสุภาพ

ค.หลักแห่งรสนิยมอันดี

ง.หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล

จ.หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

**7.ข้อใดแสดงให้เห็นว่า ช่างภาพคำนึงถึงหลักจริยธรรมแห่งรสนิยมอันดีในการผลิตและนำเสนอ
ภาพ**

ก.การจัดตกแต่งฉากก่อนการถ่ายภาพ

ข.การไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของภาพให้คลาดเคลื่อนหรือบิดเบือนไปจากความจริง

ค.การไม่ทำให้สาธารณชนรู้สึกหดหู่เกินสมควร

ง.การไม่ลักลอบดักรับถ่ายภาพบุคคลอื่น

จ.การคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเหนือสิทธิผู้ตกเป็นข่าว

8. ข้อใดไม่จัดเป็นมาตรการควบคุมตนเองในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ก. การควบคุมดูแลโดยหน่วยงานต้นสังกัด

ข. การประพฤติปฏิบัติตามธรรมเนียมอนุสฎการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสมาคมวิชาชีพ

ค. การปฏิบัติตามคู่มือ (style book) หรือหลักปฏิบัติด้านจริยธรรม

ง. การจัดทำคู่มือจริยธรรมของสื่อ

จ. การทำตามผลการสำรวจความต้องการของผู้อ่าน

แบบทดสอบความรู้ (หลังเรียน)

1. ข้อใดอธิบายความหมายของภาพวารสารศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง

- ก. ภาพที่มีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารหรือถ่ายทอดเรื่องราวหรือบางสิ่งบางอย่างไปยังผู้อ่าน ไม่เกี่ยวกับคำอธิบายภาพ
- ข. เป็นภาพหนึ่งที่เกิดจากการถ่ายภาพของช่างภาพเท่านั้น
- ค. ภาพถ่ายที่ใช้เพื่อลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบอกเรื่องราว
- ง. การถ่ายภาพเพื่อนำเสนอในสื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้นไม่ได้หมายรวมถึงสื่ออื่น
- จ. การถ่ายภาพหนึ่งที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือมุมมองของช่างภาพต่อเหตุการณ์ข่าว

2. ข้อใดเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการทำงานในตำแหน่งช่างภาพวารสารศาสตร์

- ก. มีความรู้เกี่ยวกับกลไกการทำงานของกล้องถ่ายภาพและองค์ประกอบศิลปะอย่างดี
- ข. มีทักษะในการบันทึกภาพความต้องการส่วนตัวได้
- ค. มีเป้าหมายในการถ่ายภาพเหตุการณ์ก่อนการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์
- ง. มีความสามารถในการเลือกใช้มุมกล้องและเทคนิคการถ่ายภาพเพื่อสะท้อนเหตุการณ์ในมุมมองของตน
- จ. มีความสามารถในการแอบถ่ายภาพบุคคลมีชื่อเสียง

3. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับการผลิตและนำเสนอภาพตามหลักจริยธรรมแห่งความถูกต้องเป็นจริง

- ก. การใช้เทคโนโลยีการสร้างสรรค์ภาพข่าวต้องไม่กระทบต่อความถูกต้องเป็นจริงของเรื่องราวในภาพ
- ข. การนำเสนอข่าวและภาพข่าวอย่างตรงไปตรงมา
- ค. การที่ช่างภาพสามารถเน้นเหตุการณ์ที่อยู่นอกเหนือบริบท
- ง. การละเว้นการเสนอข่าว/ภาพข่าวด้วยความลำเอียง หรือมีอคติ
- จ. การเสนอข่าวหรือภาพข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาดโดยเร็ว

4. ข้อใดเป็นหลักการทำงานของช่างภาพโดยคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล

- ก. การเคารพบุคคล ประโยชน์ในทางสังคม และการรักษาคำมั่นสัญญา
- ข. การเคารพบุคคล ประโยชน์ในทางสังคม และ ความยุติธรรม
- ค. การเคารพบุคคล ประโยชน์ในทางสังคม และ ความขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์
- ง. การเคารพบุคคล ประโยชน์ในทางสังคม และ การปกป้องแหล่งข่าว
- จ. การเคารพบุคคล ประโยชน์ในทางสังคม และความสมดุล

5. การที่ช่างภาพถ่ายภาพเยาวชนที่ถูกจับกุมในข้อหาพนันบอลเพื่อมิให้คนอื่นเอาเป็นตัวอย่าง โดยเห็นใบหน้าอย่างชัดเจน ถือว่าละเมิดจริยธรรมในข้อใด

ก. หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง

ข. หลักแห่งความสุภาพ

ค. หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ง. หลักแห่งรสนิยมอันดี

จ. หลักแห่งสิทธิส่วนบุคคล

6. การตรวจสอบคดีของช่างภาพมีความหมายตรงตามข้อใด

ก. การที่ช่างภาพทบทวนว่าทำไมจึงถ่ายหรือไม่ถ่ายเหตุการณ์ บุคคล เป็นเหตุให้เหตุการณ์หรือบุคคล นั้นหายไปจากการรายงานข่าว/ภาพ

ข. การที่ช่างภาพตรวจสอบความลับของตัวเอง

ค. การที่ช่างภาพทำตามมาตรฐานของมืออาชีพ

ง. การที่ช่างภาพเคารพสิทธิส่วนบุคคล

จ. การที่ช่างภาพตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่าน

7. การที่ช่างภาพปฏิบัติตามธรรมณูญสภการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสมาคมวิชาชีพ จัดเป็น มาตรการควบคุมการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพวารสารศาสตร์ในข้อใด

ก. มาตรการควบคุมทางกฎหมาย

ข. มาตรการควบคุมทางการปกครอง

ค. มาตรการควบคุมโดยสาธารณะ

ง. มาตรการควบคุมตนเอง

จ. มาตรการควบคุมจากผู้อ่าน

แบบวัดเจตคติในการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดประเมินระดับความเห็นจากข้อความในช่องซ้ายมือในฐานะที่ท่านเป็น “ช่างภาพ” แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ฉันเห็นว่าการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข					
2	ฉันคิดว่าการที่ช่างภาพหนังสือพิมพ์ปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมในวิชาชีพมากไปอาจจำกัดความคิดสร้างสรรค์และการสื่อความหมายของภาพข่าวได้					
3	ฉันยอมรับว่าการมีความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในฐานะช่างภาพ					
4	บางครั้ง ฉันเห็นว่าช่างภาพไม่จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เพราะสุดท้ายบรรณาธิการภาพจะเป็นผู้คัดเลือกภาพเพื่อการตีพิมพ์					
5	ฉันยอมรับว่าการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพเป็นสิ่งที่ช่างภาพที่ดีพึงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง					
6	ฉันเต็มใจที่จะนำความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพไปใช้ในการทำงานในฐานะช่างภาพ					
7	ฉันเชื่อว่ากระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมทางวิชาชีพ ช่วยสร้างจิตสำนึกและความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ					
8	ฉันเชื่อว่าช่างภาพที่ดีย่อมตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในทุกขั้นตอนการทำงานนับตั้งแต่ก่อนถ่ายภาพจนถึงขั้นนำเสนอภาพข่าว					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
9	ฉันเห็นว่ากระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมสำหรับช่างภาพควรอยู่บนพื้นฐานกฎหมาย จริยธรรมในวิชาชีพ ข้อมูลและหลักเหตุผล เป้าหมาย/ผลที่จะเกิดขึ้น					
10	ฉันเห็นว่าการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอย่างมีวิจรรย์ญาณในขั้นตอนการวางแผนก่อนลงมือถ่ายภาพ จะทำให้ได้ภาพที่มีคุณค่าและไม่ละเมิดจริยธรรม					
11	ฉันเห็นว่าการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอย่างมีวิจรรย์ญาณในขั้นตอนการถ่ายภาพจะทำให้ได้ภาพที่เหมาะสมสำหรับนำเสนอสู่สาธารณะ					
12	ฉันเห็นว่าการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพอย่างมีวิจรรย์ญาณในขั้นตอนการเลือกนำเสนอภาพข่าวที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพเข้าสู่กองบรรณาธิการ จะช่วยยกระดับมาตรฐานในวิชาชีพ					
13	ฉันจะพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ					
14	ฉันจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจอย่างมีวิจรรย์ญาณในทุกขั้นตอนการทำงานนับตั้งแต่การวางแผน การลงมือถ่ายภาพ และการนำเสนอภาพสู่สาธารณะ					
15	หากจำเป็นต้องเลือก ฉันจะคำนึงถึงสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชนมากกว่าผลกระทบต่อผู้ตกเป็นข่าว					
16	ฉันเห็นว่าการนำภาพข่าวนักเรียน เด็ก และเยาวชนที่ทำผิดมานำเสนอเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่าง เป็นหน้าที่ของช่างภาพ จึงไม่ผิดหลักจริยธรรม					
17	ฉันเห็นว่า การตีพิมพ์ภาพข่าวดาราสาวขณะนั่งทานอาหารกับแฟนหนุ่มในร้านอาหารเป็นสิ่งที่ถูกต้องเพราะเป็นหน้าที่ของสื่อที่จะต้องตอบสนองความต้องการรับรู้ของผู้อ่าน					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
18	ฉันเห็นว่าการถ่ายภาพและนำเสนอภาพข่าวที่คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล เป็นหลักการที่ควรให้ความสำคัญ					
19	ฉันเชื่อว่าการที่ช่างภาพมีความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมจะช่วยแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล					
20	ฉันชื่นชมช่างภาพที่ละเว้นการถ่ายภาพและ/หรือนำเสนอภาพส่วนตัวของบุคคลสาธารณะโดยไม่ได้รับความยินยอมและไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ					
21	ฉันเห็นว่าช่างภาพที่ดีต้องคำนึงถึงสมดุลระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลสาธารณะ สิทธิการรับรู้ข่าวสารและประโยชน์สาธารณะ					
22	ฉันเห็นว่าการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเชิงจริยธรรมเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลควรอยู่บนพื้นฐานของ จริยธรรมในวิชาชีพ ประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ตกเป็นข่าว และข้อกฎหมาย					
23	ฉันจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณในทุกขั้นตอนการทำงานนับตั้งแต่การวางแผน การลงมือถ่ายภาพ และการนำเสนอภาพสู่สาธารณะเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล					
24	หากฉันมีส่วนในการตัดสินใจนำเสนอภาพข่าว ฉันจะคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลสาธารณะ มากกว่าการขายข่าว					
25	ฉันเห็นว่าภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่งมีปัญหการละเมิดสิทธิอันดี					
26	ฉันรู้สึกเฉยๆที่หนังสือพิมพ์นำเสนอภาพโป๊เปลือยของดาราสาวอย่างชัดเจน					
27	ฉันเห็นว่าการถ่ายภาพและนำเสนอภาพข่าวที่คำนึงถึงหลักแห่งจริยธรรมอันดี เป็นหลักการที่ควรให้ความสำคัญ					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
28	ฉันเชื่อว่าการที่ช่างภาพมีความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมจะช่วยแก้ปัญหาการละเมิดหลักการแห่งรสนิยมอันดีได้					
29	ฉันชื่นชมช่างภาพที่สามารถถ่ายภาพเหตุการณ์คนเมายาบ้าให้มีจิตใจตัวประกันได้อย่างชัดเจนเพราะเป็นงานที่เสี่ยงและต้องใช้ทักษะการถ่ายภาพสูง					
30	ฉันเห็นว่าการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเชิงจริยธรรมเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดหลักการแห่งรสนิยมอันดีควรอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมในวิชาชีพ ประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ตกเป็นข่าว และผู้เกี่ยวข้อง					
31	ฉันจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณในทุกขั้นตอนการทำงานนับตั้งแต่การวางแผน การลงมือถ่ายภาพ และการนำเสนอภาพสู่สาธารณะเพื่อป้องกันการละเมิดหลักการแห่งรสนิยมอันดี					
32	ในสถานการณ์ของอุบัติเหตุ ช่างภาพควรรีบถ่ายภาพเหตุการณ์จริงไว้ก่อนให้ความช่วยเหลือต่อผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุหรือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาให้ความช่วยเหลือ					
33	หากมีส่วนในการตัดสินใจนำเสนอภาพข่าว ฉันเลือกที่จะนำเสนอภาพข่าวอุบัติเหตุหรืออาชญากรรมที่รุนแรง น่ากลัว เพื่อตอกย้ำให้สังคมระมัดระวังภัย					
34	ฉันเห็นว่าภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่งมีปัญหาการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
35	ฉันเห็นด้วยที่หนังสือพิมพ์นำเสนอภาพใบหน้าเด็กสาวที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ เพื่อกระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้					
36	ฉันเห็นว่าการถ่ายภาพและนำเสนอภาพข่าวที่คำนึงถึงหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นหลักการที่ควรให้ความสำคัญ					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
37	ฉันเชื่อว่าการที่ช่างภาพมีความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมจะช่วยแก้ปัญหาการละเมิดหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ได้					
38	ฉันเห็นว่าการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเชิงจริยธรรมเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ควรอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย อาทิ สิทธิเด็ก สิทธิมนุษยชน จริยธรรมในวิชาชีพ ประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ตกเป็นข่าว และผู้เกี่ยวข้อง					
39	ฉันจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณในทุกขั้นตอนการทำงานนับตั้งแต่การวางแผน การลงมือถ่ายภาพ และการนำเสนอภาพสู่สาธารณะเพื่อป้องกันการละเมิดหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
40	หากเป็นช่างภาพ ฉันจะละเว้นการถ่ายภาพใบหน้าเด็กเยาวชนที่กระทำผิด อย่างเคร่งครัด					
41	หากฉันมีส่วนในการตัดสินใจนำเสนอภาพข่าว ฉันเลือกที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อสาธารณะมากกว่าสิทธิเด็ก สตรีและความรู้สึกของครอบครัว					
42	ฉันเห็นว่าภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่งมีปัญหาละเมิดหลักการแห่งความถูกต้องเป็นจริง					
43	ฉันเห็นว่าการถ่ายภาพข่าวด้วยการจัดฉากเพื่อการสื่อความหมายตามที่ต้องการ ไม่ถือว่าเป็นผิดจริยธรรมในวิชาชีพ					
44	ฉันเห็นว่าการตกแต่งภาพข่าวการแข่งขันกีฬาเทนนิสด้วยการเติมลูกเทนนิสเข้าไปในภาพเพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ ไม่ถือว่าเป็นผิดจริยธรรมในวิชาชีพ					
45	ฉันเห็นว่าการถ่ายภาพและนำเสนอภาพข่าวที่คำนึงถึงหลักการแห่งความถูกต้องเป็นจริงเป็นสิ่งสำคัญ					
46	ฉันจะให้ความสำคัญกับการใช้เลนส์หรือมุกกล้องที่เหมาะสมและไม่บิดเบือนความหมายในภาพอย่างเคร่งครัด					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
47	ฉันเชื่อว่าการที่ช่างภาพมีความรู้และทักษะต่อกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมจะช่วยแก้ปัญหาการละเมิดหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ได้					
48	ฉันเห็นว่าการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเชิงจริยธรรมเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง ควรอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมในวิชาชีพ สิทธิการรับรู้ข่าวสาร และประโยชน์สาธารณะ					
49	ฉันจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณในทุกขั้นตอนการทำงานนับตั้งแต่การวางแผน การลงมือถ่ายภาพ และการนำเสนอภาพสู่สาธารณะเพื่อป้องกันการละเมิดหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง					
50	หากฉันมีส่วนในการตัดสินใจนำเสนอภาพข่าว ฉันเลือกที่จะคำนึงถึงความรวดเร็วในการนำเสนอภาพข่าวสู่สาธารณะมากกว่าตรวจสอบข้อเท็จจริง					

แบบวัดทักษะการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทุกคนอ่านคำชี้แจงต่อไปนี้ให้เข้าใจ และหากมีข้อสงสัยให้สอบถามในระหว่างการสอบจะไม่มีคำถามหรือการชี้แจงใดๆทั้งสิ้น เมื่อผู้คุมสอบบอกให้นักศึกษาทำข้อสอบได้แล้ว นักศึกษาจึงจะทำข้อสอบพร้อมกัน

1. แบบวัดชุดนี้มี 4 กรณีศึกษา กรณีศึกษาละ 10 ข้อ ระยะเวลาทำข้อสอบกรณีศึกษาละ 1 ชั่วโมง มีคะแนนเต็ม 25 คะแนน รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 4 ชั่วโมง รวมคะแนนทั้งสิ้น 100 คะแนน โปรดตอบคำถามแต่ละกรณีศึกษาให้ครบทุกข้อ

2. ข้อสอบแต่ละข้อ จะเว้นบรรทัดไว้ให้ตอบโดยบรรทัดที่เว้นไว้นั้นไม่มีผลต่อการกำหนดความยาวของเนื้อหาที่จะตอบ โดยนักศึกษาสามารถตอบได้น้อยกว่าหรือมากกว่าบรรทัดที่เว้นไว้ให้ตอบ ถ้าบรรทัดที่เว้นไว้ให้ตอบไม่เพียงพอในการตอบ นักศึกษาสามารถเขียนเพิ่มเติมในที่ว่างท้ายข้อหรือด้านหลังของข้อสอบแต่ละแผ่นได้

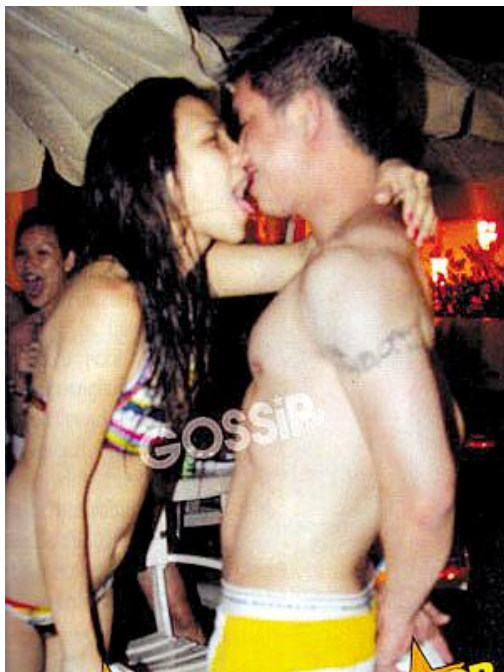
3. ให้นักศึกษาดึงข้อสอบออกมาจากซอง ทำที่ละแผ่น เมื่อทำข้อสอบแต่ละแผ่นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้คว่ำข้อสอบแผ่นนั้นไว้แล้วจึงดึงข้อสอบแผ่นถัดไปออกจากซองมาทำต่อและ **อนุญาตให้ย้อนกลับมาแก้ไขคำตอบในข้อที่ทำไปแล้ว**

4. เวลาและคะแนนของแต่ละข้อจะมีการระบุไว้ในตอนท้ายของข้อคำถามแต่ละข้อโดยนักศึกษาสามารถใช้เวลาในการทำข้อสอบแต่ละข้อน้อยกว่าหรือมากกว่าที่เวลาระบุได้แต่ถ้าหากนักศึกษาใช้เวลาในการทำข้อสอบข้อใดมากเกินไปจะทำให้ศึกษามีเวลาในการทำข้อสอบข้ออื่นน้อยลง ดังนั้นจึงควรพิจารณาใช้เวลาในการทำข้อสอบแต่ละข้อให้เหมาะสม

5. เมื่อทำข้อสอบเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำแบบวัดชุดนี้ทั้งหมดใส่ซองตามเดิม

กระบวนการตัดสินใจ	กรณีศึกษา มิติจริยธรรม 1	กรณีศึกษา มิติจริยธรรม 2	กรณีศึกษา มิติจริยธรรม 3	กรณีศึกษา มิติจริยธรรม 4
การระบุปัญหา 2 คะแนน	ข้อ 1 (1.1 1.2)	ข้อ 1 (1.1 1.2)	ข้อ 1(1.1 1.2)	ข้อ 1(1.1 1.2)
การวินิจฉัยปัญหา 7 คะแนน	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)	ข้อ 2 (2.1 2.2 2.3)
การพิจารณาทางเลือกใน การตัดสินใจ 4 คะแนน	ข้อ 3	ข้อ 3	ข้อ 3	ข้อ 3
การตัดสินใจปฏิบัติ 7 คะแนน	ข้อ 4 (4.1 4.2)	ข้อ 4 (4.1 4.2)	ข้อ 4 (4.1 4.2)	ข้อ 4 (4.1 4.2)
การประเมินผลการปฏิบัติ 5คะแนน	ข้อ 5	ข้อ 5	ข้อ 5	ข้อ 5

กรณีศึกษา มิติจริยธรรม 1 เรื่อง แบงค์ ฉุนกิก! ภาพแลกไลน์แคล

สถานการณ์ใช้ตอบคำถามข้อที่ 1 ภาพหลุด! นักร้องสาว "แคล" แลกไลน์ดูต๋มกับแฟนหนุ่มผู้ประกาศข่าว "แบงค์-เพชร" ที่เพิ่งคบหากันมา 3 เดือน สวมบิกินีหวิวจูบกันอย่างดูต๋มริมสระน้ำในงานปาร์ตี้ส่วนตัว ณ บ้านพักส่วนตัวของฝ่ายชาย

คำถามข้อที่ 1 จากภาพและข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ให้ได้ว่าสถานการณ์นั้นมีข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาบ้าง ได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร

วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมา ประเด็นปัญหา /สาเหตุ

1.1 ให้อธิบายสถานการณ์ของปัญหา ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร (4 นาที 1 คะแนน)

.....

.....

1.2 ให้ระบุความเป็นมา ประเด็นปัญหา สาเหตุของปัญหา (4 นาที 1 คะแนน)

.....

.....

สถานการณ์ใช้ตอบปัญหาข้อ 2

สื่อนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์หลายฉบับนำภาพและข้อมูลของบุคคลทั้ง 2 ไปตีพิมพ์เผยแพร่ อาทิ หนังสือพิมพ์สยามดาราซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์บันเทิงรายวัน ซึ่งนำภาพจาก Gossip Star มาเผยแพร่ พร้อมกับพาดหัวข่าว "แบงค์" ฉุนหิวแลกลิ้น"แคล"หลุด หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ 16 ธันวาคม 2551 นำภาพจาก gossip star มาเผยแพร่โดยใช้พาดหัว "แคล" รับเสียวภาพแลกลิ้น "แบงค์" หลุด

คำถามข้อที่ 2 ให้นักศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหาการผลิตและ/หรือนำเสนอภาพข่าว นั้นให้ชัดเจนว่าเป็นปัญหาการละเมิดจริยธรรมในข้อใด หรือไม่ อย่างไร และเพราะเหตุใด โดยระบุ ค่านิยม จรรยาบรรณและจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ บทบาทหน้าที่สื่อ และหลักการเลือก ความรักดีที่สำคัญ ผู้ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอภาพข่าวรวมทั้งใครควรมีบทบาทในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในเบื้องต้น ประเภทและแหล่งข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม

2.1 เป็นปัญหาการละเมิดจริยธรรมในข้อใดหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด ให้ระบุเพียง 1

คำตอบ พร้อมทั้งให้ระบุค่านิยมและหลักจริยธรรม บทบาทหน้าที่สื่อ และหลักการเลือกความรักดี ที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด (8 นาที 4 คะแนน)

หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริงอย่างไรและเพราะเหตุใด

.....

หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างไรและเพราะเหตุใด

.....

หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างไรและเพราะเหตุใด

.....

หลักแห่งรสนิยมอันดีอย่างไรและเพราะเหตุใด

.....

2.2 ผู้ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอภาพข่าว (4 นาที 1 ½ คะแนน)

.....

2.3 กลไกและบุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแก้ปัญหาในเบื้องต้น ประเภทของข้อมูล และแหล่งข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อหาตอบสำหรับแก้ปัญหา (5 นาที 1 ½ คะแนน)

.....

.....

.....

สถานการณ์ใช้ตอบปัญหาข้อ 3-5

นายเพชร ปัญญารงค์ ให้สัมภาษณ์สื่อว่า โจรคนปล่อยภาพรวมทั้งข้อมูล เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นที่บ้านพักส่วนตัว แต่กลับถูกนำไปเผยแพร่ภายนอกแม้จะโดยไม่เจตนา แต่ก็สร้างความเสียหายให้กับชื่อเสียงของตนเองและโดยเฉพาะฝ่ายหญิง

คำถามข้อที่ 3 ให้นักศึกษาพิจารณาจัดลำดับทางเลือกหรือวิธีการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่เป็นไปได้ทั้งหมดโดยเปรียบเทียบผลดี ผลเสียของทางเลือกแต่ละทางที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อบุคคลและสังคม ตลอดจนแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมาโดยพิจารณาจากความคาดหวังของผู้เสียหาย ผู้รับสาร/สังคม นักวิชาการ /องค์กรและเพื่อนร่วมวิชาชีพอย่างละเอียด (ให้ระบุอย่างน้อย 3 ทางเลือก) หากมีทางเลือกมากกว่า 3 ทางเลือก ให้เขียนคำตอบด้านหลัง) (10นาที 4 คะแนน)

1.....

.....

ผลดี

.....

ผลเสีย

.....

2.....

.....

ผลดี

.....

ผลเสีย

.....

3.....

.....

ผลดี

.....

ผลเสีย

.....

.....

คำถามข้อที่ 4 ให้ระบุว่าหากนักศึกษาเป็นช่างภาพหรือบรรณาธิการภาพและอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพียง 1 ทางเลือกในการสร้างสรรค์และ/หรือนำเสนอภาพข่าวอย่างไร และเพราะเหตุใด โดยใช้เหตุผลทางจริยธรรม บทบาทหน้าที่สื่อหลักของความภาคภูมิใจในการตัดสินใจที่เป็นที่ยอมรับมากที่สุดสำหรับผู้เสียหาย ผู้รับสาร สังคม นักวิชาการ องค์กรและเพื่อนร่วมวิชาชีพ โดยดูจากปัจจัยเสริม เป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใคร โดยพิจารณาความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องและผลที่จะเกิดขึ้น

4.1 ให้อธิบายทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด (กรณีที่เป็นการถ่ายภาพโดยช่างภาพ ให้วางแผนถ่ายภาพ โดยกำหนดเป้าหมายและเนื้อหาที่ต้องการสื่อความหมาย เทคนิคการถ่ายภาพ เพื่อนำเสนอสู่สาธารณะ (5 นาที 2 ½ คะแนน)

4.2 ให้ระบุเหตุผลทางจริยธรรมทางจริยธรรม/บทบาทหน้าที่/หลักความภาคภูมิใจที่เกี่ยวข้อง (5 นาที 2 ½ คะแนน)

4.3 ให้ระบุปัจจัยสนับสนุน เป้าหมายและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (5 นาที 2 คะแนน)

คำถามข้อที่ 5 ในฐานะที่นักศึกษาเป็นช่างภาพวารสารศาสตร์และมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพข่าวสู่สาธารณะ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าวให้นักศึกษาประเมินหรือพิจารณาถึงผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกไปแล้วในข้อ 4 ว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่เพื่อจะได้มีแนวทางการตัดสินใจว่าควรทำอย่างไรเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต อีก โดยนำผลการประเมินการตัดสินใจจากสถานการณ์นี้ไปใช้ (ทั้งนี้อาจสรุปเป็นแนวปฏิบัติในการตัดสินใจทางจริยธรรมเพื่อการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันในอนาคต ได้เลยหรือปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจให้ดียิ่งขึ้น) (ให้ระบุคำตอบเพียง 1 ข้อ)(10 นาที 5 คะแนน)

ตัดสินใจนำเสนอ/ไม่นำเสนอ

เหตุผล

ผลดี.....

ผลเสีย.....

แบบประเมินพัฒนาการผู้เรียน

ก่อนและหลังเรียน

คำชี้แจง แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย

- 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	ความสามารถในการสร้างความรู้					
1	ฉันสามารถกำหนดโจทย์หรือกรณีศึกษาภาพข่าวที่สามารถช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหา					
2	ฉันสามารถระบุปัญหา ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ความเป็นมา และสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาภาพข่าว					
3	ฉันสามารถวินิจฉัยว่าภาพข่าวที่กำหนดให้เป็นปัญหาทางจริยธรรมข้อใดหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด					
4	ฉันสามารถวิเคราะห์ผู้ได้รับผลกระทบ จากการนำเสนอกรณีศึกษาภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพ					
5	ฉันสามารถระบุค่านิยมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในกรณีศึกษาภาพข่าวว่ามีอะไรบ้างและสำคัญอย่างไร					
6	ฉันสามารถวิเคราะห์บุคคลที่มีบทบาทในการตัดสินใจหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย					
7	ฉันสามารถแสดงมุมมองต่อการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพจากกรณีศึกษาภาพข่าวได้อย่างสมเหตุ สมผล					
8	ฉันสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาภาพข่าวได้อย่างมีเหตุผล					
9	ฉันสามารถสรุปแนวปฏิบัติที่เหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับกรณีศึกษาภาพข่าวที่กำหนด					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	ความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหา					
10	ฉันสามารถกำหนดข้อมูลที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าวที่กำหนด					
11	ฉันสามารถแสวงหาข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าว					
12	ฉันสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าว					
13	ฉันสามารถวิเคราะห์ปริมาณและคุณภาพข้อมูลสำหรับแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าว					
14	ฉันสามารถจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าว					
15	ฉันสามารถเปรียบเทียบผลดี/ผลเสียของทางเลือกในการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าว					
16	ฉันสามารถตัดสินใจในขั้นการถ่ายภาพเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าวตามที่กำหนดไว้					
17	ฉันสามารถประเมินคุณภาพของภาพถ่ายที่ได้ตัดสินใจปฏิบัตินำไปสู่การแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมจากกรณีศึกษาภาพข่าวได้อย่างมีวิจารณ์ญาณมากขึ้น					
	ความสามารถในการขึ้นนำการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
18	ฉันสามารถจัดระบบการเรียนรู้ในทุกขั้นตอนด้วยตนเอง					
19	ฉันสามารถวางแผนการทำงานในขั้นตอนต่างๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาภาพข่าว					
20	ฉันสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาภาพข่าว					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	ความสามารถในการขึ้นำการเรียนรู้หรือแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง (ต่อ)					
21	ฉันสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และค้นหา ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาภาพข่าวด้วย ตนเอง					
22	ฉันสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเพื่อแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาภาพข่าว					
	ทักษะหรือความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม					
23	ฉันสามารถอภิปรายถกเถียงถึงวิธีการแก้ปัญหาจาก กรณีศึกษาภาพข่าวได้อย่างมีเหตุผล เป็นที่ยอมรับ					
24	ฉันมีส่วนรับผิดชอบทำงานกลุ่มในทุกขั้นตอนนำไปสู่ การแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาภาพข่าวได้อย่างมี วิจารณญาณ					
25	ฉันสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการทำงาน ของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่น					

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 1 และเครื่องมือที่ใช้การวัดและประเมินผลระหว่างเรียนด้วยรูปแบบ

การเรียนการสอน

น้ำลายก้นชิการ์มัด “สมิคำ” เสพเมถุนสีกาจนได้ลูก

(เพิ่มภาพ)หญิงที่มีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับเนรค้ำ จนตั้งท้องให้กำเนิดลูกชายเนรค้ำ (ปัจจุบัน อายุ 11 ปี)

ผอ.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ แกลงผลตรวจดีเอ็นเอเด็กชายวัย 11 ปี ของหญิงที่อ้างมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับ “สมิคำ” จนมีลูกด้วยกัน ซึ่งผลตรวจยืนยันชัดเป็นลูกชาย “สมิฉาว”

ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ(ดีเอสไอ) เมื่อเวลา 15.00 น.วันนี้ (22 ส.ค.) นายธาริต เพ็งดิษฐ์ อธิบดี ดีเอสไอ พท.นพ.เอนก ยมจินดา ผอ.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ พ.ต.อ.ทรงศักดิ์ รักศักดิ์สกุล ผบ.สำนักกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ ดีเอสไอ ร่วมแถลงข่าวผลการตรวจสอบดีเอ็นเอที่อ้างว่าตรวจจากชิการ์ของนายวิรพล สุขผล หรืออดีตพระเนรค้ำ โดยดีเอสไอ ยืนยันว่าผลการตรวจดีเอ็นเอจากชิการ์มีดีเอ็นเอตรงกับ ด.ช.อายุ 11 ปี ที่ น.ส.เอ (นามสมมุติ) อายุ 26 ปี ระบุว่า เป็นบุตรที่เกิดจากอดีตพระเนรค้ำ จึงสรุปว่าอดีตพระเนรค้ำ เป็นพ่อของเด็กชายคนดังกล่าว

นายธาริต เพ็งดิษฐ์ อธิบดีดีเอสไอ กล่าวว่า ดีเอสไอได้วัตถุพยานสำคัญเป็นก้นชิการ์ที่ผ่านการดูจากอดีตพระเนรค้ำ ซึ่งพยานได้ชิ้นส่วนชิการ์มาจากอดีตพระเนรค้ำเพื่อมอบให้บูชาเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์แต่ไม่ได้มอบจากมืออดีตพระเนรค้ำโดยตรง แต่อดีตพระเนรค้ำมอบให้ลูกศิษย์ส่งให้พยานคนดังกล่าว โดยวิสัยของการบูชาชิการ์ใช้แล้วไม่มีใครดูซ้ำ สำหรับหลักฐานชิการ์ที่ได้นี้มีน้ำลายจำนวนมากจึงเพียงพอในการตรวจดีเอ็นเอ ส่วนพยานเมื่อรับมอบชิการ์ก็เก็บใส่ถุงไว้บูชาอย่างดี กระทั่งทราบข่าวจึงนำวัตถุพยานมามอบให้ดีเอสไอ

พท.นพ.เอนก ยมจินดา ผอ.สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า วัตถุพยานที่ได้ในส่วนของ จีวร ตรวจแล้วไม่น่าจะสัมผัสโดยตรงกับผิวหนังจึงตรวจดีเอ็นเอไม่ได้ ส่วนพระเครื่องรุ่นเนื้อชานหมาก บรรจุเส้นผมพบเส้นผมขนาดสั้นมากและไม่ใช่รากผมจึงไม่มีเซลล์ไม่สามารถตรวจดีเอ็นเอได้ ส่วนกัน ชิการ์เป็นเศษบุหรี่ยุคไทยเติมไปด้วยเนื้อเยื่อกระดูกงูที่ติดมากับน้ำลายจำนวนมาก เมื่อนำกัน ชิการ์ดังกล่าวมาตรวจพิสูจน์ โดยขั้นตอนเริ่มจากตรวจดีเอ็นเอของ น.ส.เอ และ เด็กชายวัย 11 ปี พบ เป็นแม่ลูกกันจริง จึงต้องตรวจต่อว่าใครเป็นพ่อ โดยการหลักการของการตรวจดีเอ็นเอพ่อแม่ลูกมีอยู่ ว่าลูกจะรับดีเอ็นเอจากพ่อแม่ลูกอย่างละครึ่ง หรือพ่อแม่จะส่งดีเอ็นเอคนละครึ่งไปสู่เด็ก โดยการ ตรวจพบว่าดีเอ็นเอของเด็กชายคนดังกล่าวครึ่งหนึ่งตรงกับดีเอ็นเอที่พบในชิกกาของอดีตหลวงปู่เณรคำ 16 จุด จึงสรุปว่า อดีตพระเณรคำ กับ น.ส.เอ และเด็กชายวัย 11 ขวบ มีความสัมพันธ์เป็นพ่อแม่ลูก กัน มีความน่าเชื่อถือเป็นไปได้ 99.99999 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ ทุกคนในโลกจะมีดีเอ็นเอไม่เหมือนกัน ยกเว้นจะเป็นฝาแฝดที่มีไข่ใบเดียวกัน

<http://www.manager.co.th/Crime/ViewNews.aspx?NewsID=9560000104907>

แบบสรุปผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 (หลังเรียน)

ชื่อนักศึกษา..... รหัสประจำตัว

.....

หน่วยการเรียนการสอน

ที่.....

จากสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีววิทยาศาสตร์ที่กำหนดให้
ให้นักศึกษาตอบคำถามในแบบฟอร์มที่ละข้อตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 1 การระบุปัญหา จากภาพและข้อมูลดังกล่าว ให้นักศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์
ให้ได้ว่าสถานการณ์นั้นมีข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาบ้าง ได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร
สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร รวมทั้งความเป็นมา ประเด็นปัญหา /สาเหตุและบุคคลที่
เกี่ยวข้อง

1.1 ให้อธิบายสถานการณ์ของปัญหา ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ให้ระบุความเป็นมา ประเด็นปัญหา สาเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ 2 การวินิจฉัยปัญหา ให้นักศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหาการผลิตและนำเสนอภาพข่าวนั้นให้ชัดเจนว่าเป็นปัญหาการละเมิดจริยธรรมในข้อใด หรือไม่ อย่างไร และเพราะเหตุใด โดยระบุค่านิยม จรรยาบรรณและจริยธรรมในวิชาชีพวารสารศาสตร์ บทบาทหน้าที่สื่อ และหลักการเลือกความภักดี ที่สำคัญและสำคัญอย่างไร ผู้ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอภาพข่าว รวมทั้งใครควรมีบทบาทในการตัดสินใจแก้ปัญหาในเบื้องต้น ประเภทและแหล่งข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม

2.1 เป็นปัญหาการละเมิดจริยธรรมในข้อใดหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด ให้ระบุเพียง **1** คำตอบ พร้อมทั้งให้ระบุค่านิยมและหลักจริยธรรม บทบาทหน้าที่สื่อ และหลักการเลือกความภักดี ข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด

หลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง อย่างไรและเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

หลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อย่างไรและเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

หลักแห่งการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล อย่างไรและเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

หลักแห่งรสนิยมอันดี (อุจาด หวาดเสียว) อย่างไรและเพราะเหตุใด

2.2 ผู้ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอภาพข่าว

.....

**2.3 กลไก และบุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแก้ปัญหาในเบื้องต้น ประเภทของ
 ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อหาตอบสำหรับแก้ปัญหา**

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ ให้นักศึกษาพิจารณาทางเลือกหรือวิธีการ
 แก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่เป็นไปได้ทั้งหมดโดยเปรียบเทียบผลดี ผลเสียของ
 ทางเลือกแต่ละทางที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อบุคคลและสังคม ตลอดจนแนวทางการเผชิญกับ
 สถานการณ์ที่จะเกิดตามมาโดยพิจารณาจากความคาดหวังของผู้เสียหาย ผู้รับสาร/สังคม
 นักวิชาการ /องค์กรและเพื่อนร่วมวิชาชีพ อย่างละเอียด **(ให้ระบุอย่างน้อย 3 ทางเลือก)** หากมี
 ทางเลือกมากกว่า **3 ทางเลือก ให้เขียนคำตอบด้านหลัง)**

3.1 ให้จัดลำดับทางเลือกในการแก้ปัญหาการละเมิดจริยธรรมในวิชาชีพที่ควรนำมาใช้

1 ผลดี

ผลเสีย.....
.....
.....
.....

2.....

.....
.....
.....

ผลดี.....

.....
.....
.....

ผลเสีย.....

.....
.....
.....

3.....

.....
.....
.....

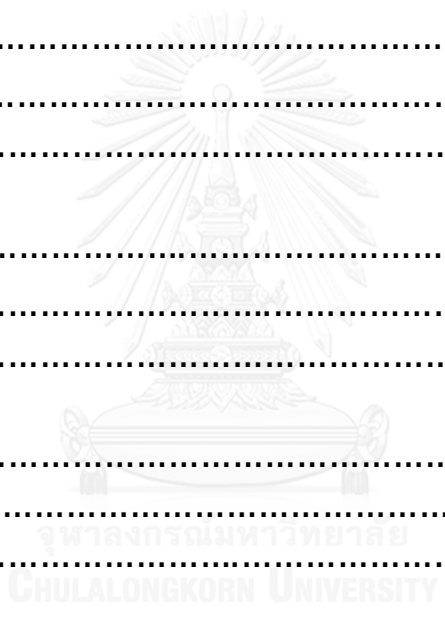
ผลดี.....

.....
.....
.....

ผลเสีย.....

.....
.....
.....

.....

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจปฏิบัติ ให้ระบุว่าหากนักศึกษาเป็นช่างภาพและอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวจะใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพียง **1** ทางเลือกในการสร้างสรรค์และนำเสนอภาพข่าวอย่างไร และเพราะเหตุใด โดยใช้เหตุผลทางจริยธรรม บทบาทหน้าที่สื่อ หลักของความภักดีในการตัดสินใจที่เป็นที่ยอมรับมากที่สุดสำหรับผู้เสียหาย ผู้รับสาร/สังคม นักวิชาการ /องค์กรและเพื่อนร่วมวิชาชีพ โดยดูจากปัจจัยเสริม เป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใครโดยพิจารณาความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง และผลที่จะเกิดขึ้น

4.1 ให้อธิบายทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับชั้นวางแผนถ่ายภาพ ชั้นถ่ายภาพและชั้นนำเสนอภาพ โดยกำหนดเป้าหมายการถ่ายภาพ เนื้อหา การสื่อความหมาย เทคนิคการถ่ายภาพ และเกณฑ์การเลือกภาพเพื่อนำเสนอต่อสาธารณะ)

4.2 ให้ระบุเหตุผลทางจริยธรรม/บทบาทหน้าที่/หลักความภักดีที่เกี่ยวข้อง **4.3** ให้ระบุปัจจัยสนับสนุน เป้าหมายและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติ ในฐานะที่นักศึกษาเป็นช่างภาพวารสารศาสตร์และมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพข่าวต่อสาธารณะ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าวให้นักศึกษาประเมินหรือพิจารณาถึงผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกไปแล้วในข้อ 4 ว่าสอดคล้องกับที่คาดไว้หรือไม่ เพื่อจะได้มีแนวทางการตัดสินใจว่าควรทำอย่างไรเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตอีก โดยนำผลการประเมินการตัดสินใจจากสถานการณ์นี้ไปใช้ (ทั้งนี้อาจสรุปเป็นแนวปฏิบัติในการตัดสินใจทางจริยธรรมเพื่อการสร้างสรรคและนำเสนอภาพเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันในอนาคต ได้เลยหรือปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจให้ดียิ่งขึ้น) (ให้ระบุคำตอบเพียง **1** ข้อ ว่าตัดสินใจนำเสนอหรือไม่นำเสนอ และให้สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียนรู้กรณีศึกษาภาพข่าวดังกล่าว)

ตัดสินใจนำเสนอภาพข่าว พร้อมกับระบุว่าควรนำเสนอภาพข่าวอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เหตุผล.....
.....
.....

ผลดี.....
.....
.....

ผลเสีย.....
.....
.....

ตัดสินใจไม่นำเสนอภาพข่าว

เหตุผล.....
.....
.....

ผลดี.....
.....
.....

ผลเสีย.....
.....
.....

ให้สรุปสาระสำคัญที่ได้เรียนรู้จากกรณีศึกษาภาพข่าวที่กำหนดให้

.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินรายงานสรุปผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			น้ำหนัก
	ปรับปรุง (1 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	
การระบุปัญหา	การระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน และถูกต้องเพียงบางประเด็น	การระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหนเมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้พอเข้าใจ และถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	การระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้แก่ ใครทำอะไร ที่ไหนเมื่อไร สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ความเป็นมา สาเหตุของปัญหา ประเด็นปัญหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน ครบถ้วน ถูกต้อง	1
การวินิจฉัยปัญหา	มีการวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหาว่าเป็นปัญหาทางจริยธรรม ผู้ได้รับผลกระทบ ค่านิยมที่สำคัญ ผู้ที่มีบทบาทในการตัดสินใจไม่ครบถ้วน และถูกต้องเพียงบางประเด็น	มีการวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหาว่าเป็นปัญหาทางจริยธรรม ผู้ได้รับผลกระทบ ค่านิยมที่สำคัญ ผู้ที่มีบทบาทในการตัดสินใจพอสมควร และถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	มีการวิเคราะห์และทำความเข้าใจในปัญหาว่าเป็นปัญหาทางจริยธรรม ผู้ได้รับผลกระทบ ค่านิยมที่สำคัญ ผู้ที่มีบทบาทในการตัดสินใจอย่างชัดเจน ครบถ้วน และถูกต้อง	1
การพิจารณาทางเลือกในการตัดสินใจ	มีการระบุทางเลือกที่เป็นไปได้ เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของทางเลือก ผลกระทบและแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมา ตลอดจนข้อสรุปไม่ครบถ้วน และเหมาะสมเพียงบางวิธี	มีการระบุทางเลือกที่เป็นไปได้ เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของทางเลือก ผลกระทบ และแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมา ตลอดจนข้อสรุปได้พอสมควร และมีความเหมาะสมเป็นส่วนใหญ่	มีการระบุทางเลือกที่เป็นไปได้ เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของทางเลือก ผลกระทบ และแนวทางการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดตามมา ตลอดจนข้อสรุปได้อย่างชัดเจน ครบถ้วนและมีความเหมาะสม	1
การตัดสินใจ	มีการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือก	มีการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกทางเลือก	มีการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือก	1

จปฏิบัติ	ทางเลือกเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม พร้อมกับระบุเหตุผล บังคับเสริมที่เข้ามาสนับสนุน และเป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใคร ที่ไม่ครบถ้วนและเหมาะสมเพียงบางวิธี	เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม พร้อมกับระบุเหตุผล บังคับเสริมที่เข้ามาสนับสนุน และเป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใคร ได้พอสมควร และมีความเหมาะสมเป็นส่วนใหญ่	ทางเลือกเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม พร้อมกับระบุเหตุผล บังคับเสริมที่เข้ามาสนับสนุน และเป้าหมายการตัดสินใจว่าทำเพื่อใคร ได้อย่างชัดเจน ครบถ้วนและมีความเหมาะสม	
การประเมินผลการปฏิบัติ	มีการพิจารณาผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกและสรุปแนวทางทางการตัดสินใจเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ เช่นเดียวกันที่ไม่ครบถ้วนและไม่เหมาะสม	มีการพิจารณาผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกและสรุปแนวทางการตัดสินใจเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ เช่นเดียวกันได้ครบถ้วน และมีความเหมาะสมพอสมควร	มีการพิจารณาผลการปฏิบัติที่ได้ตัดสินใจเลือกและสรุปแนวทางการตัดสินใจเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ เช่นเดียวกัน ได้อย่างชัดเจน ครบถ้วนและมีความเหมาะสม	1

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์

เกณฑ์ตัดสิน	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 12-15	มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 6-11	มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-5	มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานโดยรวมทั้ง 6 สัปดาห์

เกณฑ์ตัดสิน	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-90	มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 36-71	มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-35	มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

แบบรายงานตนเองหน่วยที่ 1

(ก่อนเรียน)

ชื่อนักศึกษา..... รหัสประจำตัว..... หมู่เรียน.....

คำชี้แจง ให้ตอบคำถามทั้ง 5 ข้อตามลำดับ และ upload file ทางกระดานเสวนา (webboard)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ให้ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาภาพข่าวที่กำหนดให้ และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับภาพข่าวนี้

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักศึกษาแสดงความรู้สึกต่อการนำเสนอภาพข่าวนี้ของหนังสือพิมพ์

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อกรณีศึกษาภาพข่าวนี้ว่ามีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมวิชาชีพในข้อใด หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. หากพบว่ากรณีศึกษาภาพข่าวที่กำหนดให้มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพ ให้นักศึกษานำเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือแนวปฏิบัติการนำเสนอภาพข่าวให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

5. ให้แสดงความคิดเห็นต่อความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพ

.....

.....

.....

แบบรายงานตนเอง

(หลังเรียน)

ชื่อนักศึกษา..... รหัสประจำตัว.....

หมู่เรียน..... หน่วยการเรียนรู้การสอนที่.....

คำชี้แจง ให้ตอบคำถามทั้ง 7 ข้อตามลำดับ และ upload file ทางกระดานเสวนา (message board)

1. ให้สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับภาพข่าวนี้นี้

.....

.....

2. ให้นักศึกษาแสดงความรู้สึกต่อการนำเสนอภาพข่าวนี้นี้ของหนังสือพิมพ์

.....

.....

.....

3. ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อกรณีศึกษาภาพข่าวนี้นี้ว่ามีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมวิชาชีพในข้อใด หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. หากพบว่ากรณีศึกษาภาพข่าวที่กำหนดให้มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพ ให้
นักศึกษานำเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือแนวทางการนำเสนอภาพข่าวให้เหมาะสมมากขึ้น

.....

.....

5. ให้นักศึกษาเลือกภาพข่าวที่ตนเองถ่ายเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางจริยธรรมในวิชาชีพจาก
กรณีศึกษาภาพข่าวที่กำหนดให้ มาคนละ 1 ภาพ โดยแนบ file ภาพ และตอบคำถามต่อไปนี้

ภาพที่เลือก

นักศึกษามีความรู้สึกต่อภาพที่ตนเองถ่ายมาอย่างไร?

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

6. ให้ประเมินว่าภาพดังกล่าวสามารถแก้ปัญหการละเมิดจริยธรรมวิชาชีพจากกรณีศึกษาที่
กำหนดไว้ได้หรือไม่ อย่างไร และยังจำเป็นต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร
แก้ปัญหา ได้เพราะ

.....

.....

.....

.....

แต่ยังจำเป็นต้องปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

7. ให้สรุปสาระสำคัญที่ได้เรียนรู้จากกรณีศึกษาภาพข่าวดังกล่าว

.....

.....

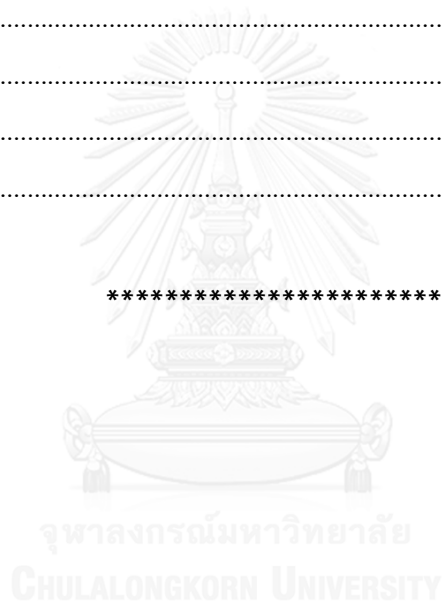
.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินแบบรายงานตนเอง (ก่อนเรียน/หลังเรียน)

ระดับคะแนน	ลักษณะ
0	-ไม่มีผลงาน
1 (ต้องปรับปรุง)	-การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาน้อย -การสรุปประเด็นสำคัญไม่ครบถ้วน -การแสดงความรู้สึกต่อการนำเสนอภาพข่าวไม่ชัดเจน -การแสดงความคิดเห็นต่อความขัดแย้งทางจริยธรรมที่ปรากฏในภาพข่าวไม่ชัดเจน -การนำเสนอความคิดเห็นต่อทางเลือกในการแก้ปัญหาไม่ชัดเจน
2 (พอใช้)	-การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาพอสมควร -การสรุปประเด็นสำคัญได้พอสมควรแต่ยังไม่ครบถ้วนทุกประเด็น -การแสดงความรู้สึกต่อการนำเสนอภาพข่าวได้ชัดเจนพอสมควร -การแสดงความคิดเห็นต่อความขัดแย้งทางจริยธรรมที่ปรากฏในภาพข่าวได้อย่างมีเหตุผลพอสมควร -การนำเสนอความคิดเห็นต่อทางเลือกในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมพอสมควร
3 (ดี)	-การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาอย่างครบถ้วน -การสรุปประเด็นสำคัญได้ครบถ้วน ชัดเจน -การแสดงความรู้สึกต่อการนำเสนอภาพข่าวได้อย่างชัดเจน และมีเหตุผล -การแสดงความคิดเห็นต่อความขัดแย้งทางจริยธรรมที่ปรากฏในภาพข่าวได้อย่างชัดเจน และมีเหตุผล -การนำเสนอความคิดเห็นต่อทางเลือกในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์

เกณฑ์ตัดสิน	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-8	มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 9-16	มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 17-21	มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์

เกณฑ์ตัดสิน	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-41	มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 42-83	มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 84-105	มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

เกณฑ์การประเมินผลงานภาพข่าว

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			น้ำหนัก	คะแนน
	ปรับปรุง (1 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)		
มิติด้านเนื้อหา					
1) เรื่องราวและ การสื่อ ความหมาย	ผลงานภาพถ่าย สามารถบอกเล่า เรื่องราวและสื่อ ความหมายของ เหตุการณ์ข่าวได้ น้อยมาก	ผลงานภาพถ่าย สามารถบอก เล่าเรื่องราวและ สื่อความหมาย ของเหตุการณ์ ข่าวได้ พอสมควร	ผลงานภาพถ่าย สามารถบอก เล่าเรื่องราวและ สื่อความหมาย ของเหตุการณ์ ข่าวได้อย่าง ชัดเจน	2	6
2) ตัวละครหรือ ผู้เกี่ยวข้องใน เหตุการณ์	ผลงานภาพถ่ายมี ตัวละครหรือ ผู้เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์น้อยมาก	ผลงานภาพถ่าย มีตัวละครหรือ ผู้เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ พอสมควร	ผลงานภาพถ่าย มีตัวละครหรือ ผู้เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ครบ	2	6
มิติด้าน กายภาพ					
1) ความคมชัด	ผลงานภาพถ่ายมี ความคมชัดน้อย มากหรือไม่มีควม คมชัด เลย	ผลงานภาพถ่าย มีความคมชัด พอสมควร	ผลงานภาพถ่าย มีความคมชัดดี	2	6
2) องค์ประกอบ ภาพ	ผลงานภาพถ่าย แสดงให้เห็นการจัด องค์ประกอบภาพ น้อยมากหรือไม่มี เลย	ผลงานภาพถ่าย แสดงให้เห็นการ จัดองค์ประกอบ ภาพได้ พอสมควร	ผลงานภาพถ่าย แสดงให้เห็นการ จัดองค์ประกอบ ภาพที่ดี	2	6
3) จังหวะการ ถ่ายภาพ	ผลงานภาพถ่าย แสดงให้เห็นการ ขาดจังหวะการ	ผลงานภาพถ่าย แสดงให้เห็นถึง จังหวะการ	ผลงานภาพถ่าย แสดงให้เห็น จังหวะการ	2	6

	ถ่ายภาพที่ดีและ ไม่ได้อิริยาบถที่ ต้องการ	ถ่ายภาพและได้ อิริยาบถที่ ต้องการ พอสมควร	ถ่ายภาพที่ดีและ ได้อิริยาบถที่ ต้องการอย่าง แท้จริง		
มิติด้าน จริยธรรม	ผลงานภาพถ่าย ละเมิดหลัก จริยธรรมแห่ง วิชาชีพวารสาร ศาสตร์	ผลงานภาพถ่าย มีปัญหาทำกึ่ง หรือมีความ ขัดแย้งกับหลัก จริยธรรมแห่ง วิชาชีพวารสาร ศาสตร์	ผลงานภาพถ่าย สอดคล้องกับ หลักจริยธรรม แห่งวิชาชีพ วารสารศาสตร์	2	6

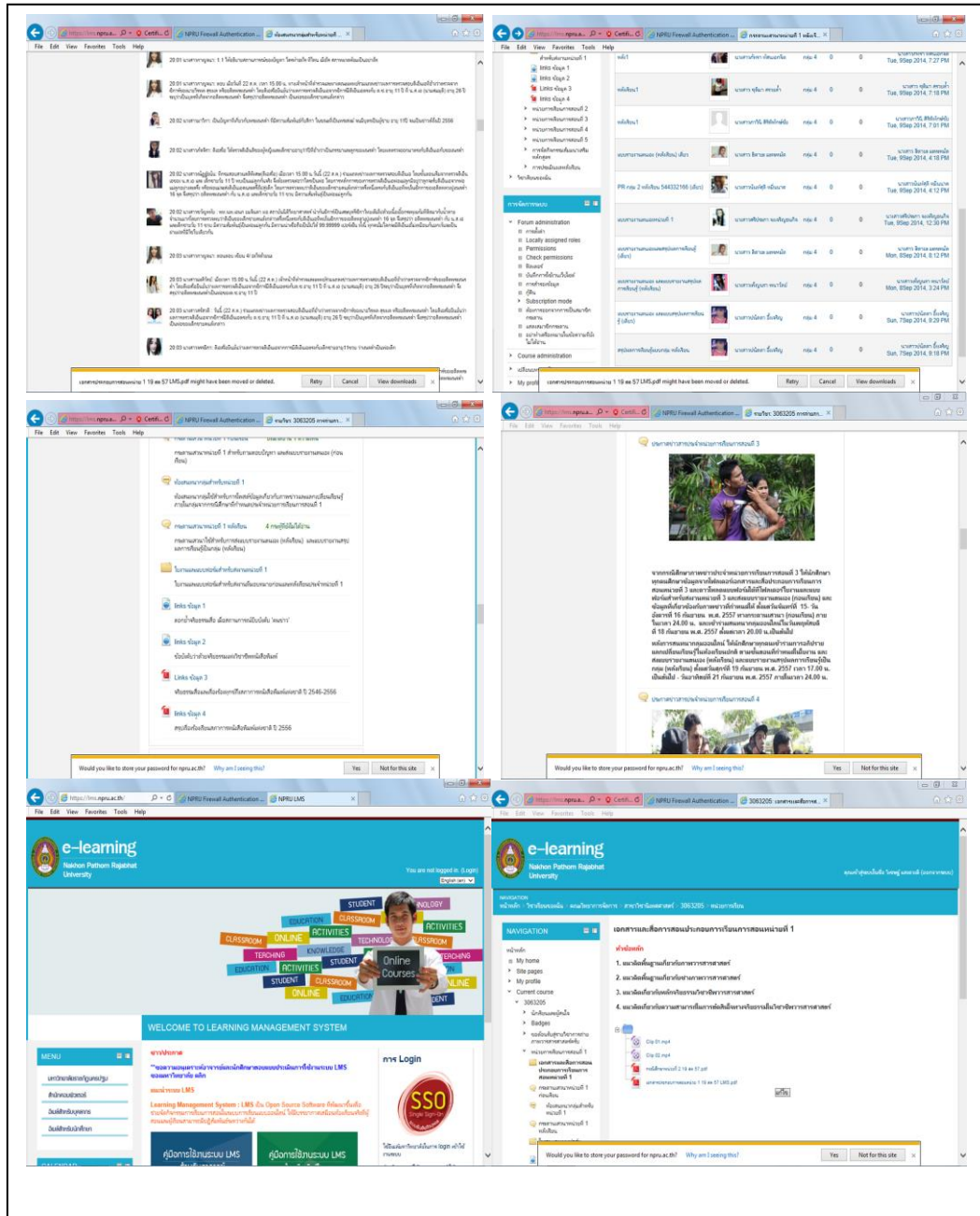
เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำสัปดาห์

เกณฑ์ตัดสิน	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-14	มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 15-28	มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 29-36	มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวัดความสำเร็จของผลงานประจำโดยรวมทั้ง 5 สัปดาห์

เกณฑ์ตัดสิน	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1-71	มีคุณภาพของผลงานในระดับควรปรับปรุง
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 72-143	มีคุณภาพของผลงานในระดับพอใช้
	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 144-180	มีคุณภาพของผลงานในระดับดี

ตัวอย่างภาพในระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวิเชษฐ์ แสงดวงดี เกิดเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2505 สำเร็จการศึกษาปริญญา
ศึกษาศาสตรบัณฑิต (โสตทัศนศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา
2531 และปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2539 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา
2552 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาการหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์
มหาวิทยาลัยสยาม

